

***PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO***

***OCENA STANU SANITARNEGO
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
ZA 2015 ROK***

BIAŁYSTOK, MARZEC 2016

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

SPIS TREŚCI

Nazwa rozdziału	Strona
<i>OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO</i>	3
<i>STAN SANITARNY OBIEKTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANO DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ</i>	4
<i>SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH</i>	13
<i>REALIZACJA SZCZEPIEŃ OBOWIĄZKOWYCH</i>	27
<i>OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY</i>	29
<i>OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH</i>	64
<i>OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ</i>	75
<i>OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH</i>	115
<i>OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO</i>	134
<i>OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ</i>	139
<i>DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŹEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA</i>	150
<i>DZIAŁ LABORATORYJNY</i>	175
<i>MEDYCZNE LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE</i>	184
<i>SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNEJ</i>	187
<i>SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKREDYTACJA DZIAŁALNOŚCI LABORATORYJNEJ</i>	188
<i>ZAŁĄCZNIKI:</i>	191

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej części kraju, w geograficznym środku Europy. Powierzchnia województwa wynosi 20 187 km², co stanowi 6,5% powierzchni Polski i plasuje je na szóstej pozycji w kraju. Województwo podzielone jest na 3 podregiony (białostocki, łomżyński, suwalski), 17 powiatów (14 ziemskich i 3 grodzkie: Białystok, Łomża, Suwałki) oraz 118 gmin.

Białystok z 295 459 mieszkańcami jest największym miastem w północno-wschodniej Polsce. Pełni funkcje administracyjnego, gospodarczego, naukowego i kulturalnego centrum Podlasia. Jest stolicą województwa i siedzibą jego władz.

Łomża zamieszkała przez 62 779 osób jest ważnym ośrodkiem handlu oraz przetwórstwa produktów rolnych.

Suwałki liczą 69 316 mieszkańców. Zlokalizowana na terenie miasta Specjalna Strefa Ekonomiczna stwarza dogodne warunki do rozwoju prywatnej przedsiębiorczości.

Zaludnienie: wg stanu na dzień 31.12.2014r. liczba ludności województwa podlaskiego wynosiła 1 191 918 osób, w tym: 581 164 mężczyzn oraz 610 754 kobiety, co stanowi ok. 3,10% populacji Polaków. Gęstość zaludnienia wynosi 59 osób na km². Ludność miejska liczy 720 900 osób, odpowiednio ludność wiejska: 471 018 osób.

Bogactwo kulturowe: Podlasie jest najbardziej zróżnicowanym regionem w Polsce pod względem etnicznym i kulturowym. Od stuleci sąsiadują tutaj różne narodowości i wyznania. Poza ludnością polską województwo zamieszkują: Białorusini, Litwini, Tatarzy, Rosjanie, Ukraińcy, Romowie i Żydzi.

Walory krajoznawcze: najcenniejszym bogactwem Podlasia jest przyroda. Na terenie województwa istnieją 4 parki narodowe, w tym najstarszy w Polsce - Białowiecki Park Narodowy, a także Biebrzański Park Narodowy oraz Wigierski i Narwiański Park Narodowy. Ochrona przyrody i środowiska naturalnego obejmuje również 3 parki krajobrazowe, 93 rezerваты przyrody oraz 2077 pomników przyrody. Atutem województwa jest nieskażone środowisko z fragmentami pierwotnej puszczy oraz unikatowymi rozlewiskami Biebrzy. Województwo zaliczane jest do ekologicznie czystego obszaru „Zielonych Płuc Polski”.

Województwo ma charakter typowo rolniczy, lecz coraz większą rolę zaczyna odgrywać turystyka.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

STAN SANITARNY OBIEKTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANO

DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2015r. w województwie podlaskim obejmowała nadzorem działalność leczniczą w:

- 1087 podmiotach leczniczych, w tym: 33 szpitalach, 9 zakładach opiekuńczo-leczniczych, 5 zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, 3 sanatoriach; 2 hospicjach, 836 przychodniach/ośrodkach zdrowia/poradniach/ambulatoriach z izbą chorych/lecznicach, 37 zakładach badań diagnostycznych i medycznych laboratoriach diagnostycznych, 32 zakładach rehabilitacji leczniczej, 130 innych. Dane liczbowe obrazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie				Liczba urządzeń i obiektów						
				według ewidencji na 31 XII	Skontrolowanych			Ze stwierdzonym złym stanem		
					ogółem	% skontrolowanych	higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym	
Ogółem				1	1087	748	68,81	2	6	9
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	szpitale ogółem	2	33	27	81,82	1	1	4
			w tym szpitale jednodniowe	3	5	4	80	0	0	0
			w tym szpitale uzdrowiskowe	4	0	0	0	0	0	0
		inne niż szpitalne	zakłady opiekuńczo-lecznicze	5	9	3	33,33	0	0	0
			zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	6	5	2	40	0	0	0
			zakłady rehabilitacji leczniczej	7	1	0	0	0	0	0
			sanatoria	8	3	3	100	0	0	1
			hospicja	9	2	2	100	0	0	0
			Inne	10	3	2	66,67	0	0	0
			ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11	836	564	67,46	1	5
zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	12	37		26	70,27	0	0	0		
zakłady rehabilitacji leczniczej	13	31		12	38,71	0	0	0		
inne ogółem	14	127		107	84,25	0	0	0		
w tym uzdrowiskowe	15	0		0	0	0	0	0		

Podmioty, w których wykonywano działalność leczniczą wg kontroli PIS.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- 974 praktykach zawodowych, w tym: 529 indywidualnych praktykach lekarskich, w tym 411 indywidualnych praktykach lekarzy dentystów, 379 specjalistycznych praktykach lekarskich, w tym 139 indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarzy dentystów, 26 grupowych praktykach lekarskich, w tym 17 grupowych praktykach lekarzy dentystów, 10 indywidualnych, grupowych i specjalistycznych praktykach pielęgniarskich oraz 30 innych obiektach, w których wykonywana była działalność lecznicza przez praktyki zawodowe. Szczegóły obrazuje poniższa tabela.

Praktyki zawodowe, w których wykonywano działalność leczniczą wg kontroli PIS.

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń i obiektów						
		według ewidencji na 31 XII		Skontrolowanych				
				ogółem	%	Ze stwierdzonym złym stanem		
						higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem	1	974	733	75,26	2	1	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	2	529	396	74,86	0	1	0
	W tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	3	411	326	79,32	0	1	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	4	379	293	77,31	2	0	0
	W tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	5	139	118	84,89	0	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	6	26	20	76,92	0	0	0
	W tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	7	17	15	88,23	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek	8	2	2	100	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	9	1	1	100	0	0	0
	Grupowe praktyki pielęgniarek	10	7	6	85,71	0	0	0
	Inne	11	30	15	50	0	0	0

W 2015 roku na 2060 podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych będących w ewidencji skontrolowano 1481 obiektów, wykonujących działalność leczniczą, co stanowi 71,86%:

- stan sanitarny skontrolowanych obiektów wykonujących działalność leczniczą oceniono negatywnie w 20 obiektach, co stanowi 1,35%
- wydano 280 decyzji merytorycznych, 185 decyzji płatniczych,
- wystawiono: 117 postanowień, 3 tytuły wykonawcze;
- nałożono: 9 mandatów karnych na kwotę 2350,00 zł.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Obiekty, w których wykonywana była działalność lecznicza, skontrolowane przez PIS województwa podlaskiego.

Rodzaj placówki	Rok	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	% skontrolowanych obiektów objętych ewidencją
Obiekty, w których wykonywano działalność leczniczą ogółem	2015	2061	1481	71,86
	2014	2064	1583	76,70
	2013	1801	1602	88,95

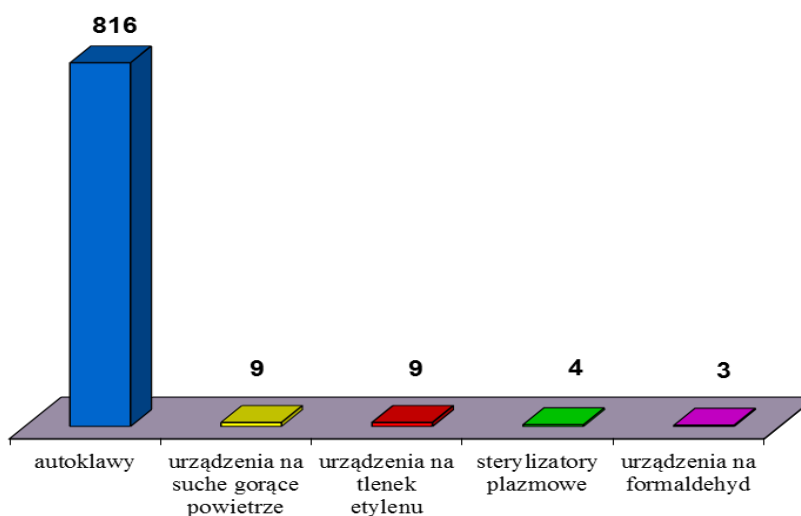
W 2015 roku w 2 podmiotach leczniczych stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny, co stanowi 0,27% spośród ujętych w ewidencji, w 6 przypadkach kontrola wykazała tylko zły stan higieniczno-sanitarny, tj. 0,80% oraz w 9 podmiotach leczniczych kontrola wykazała nieprawidłowy stan techniczny, co stanowi 1,20%.

Obiekty	Rok	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	% obiektów ze złym stanem sanitarnym
Podmioty lecznicze	2015	748	2	0,27
	2014	780	5	0,64
	2013	751	18	2,40
Praktyki zawodowe	2015	733	2	0,27
	2014	991	0	-
	2013	851	1	0,12

Obiekty, w których wykonywano działalność leczniczą ze stwierdzonym złym stanem sanitarnym wg kontroli PIS.

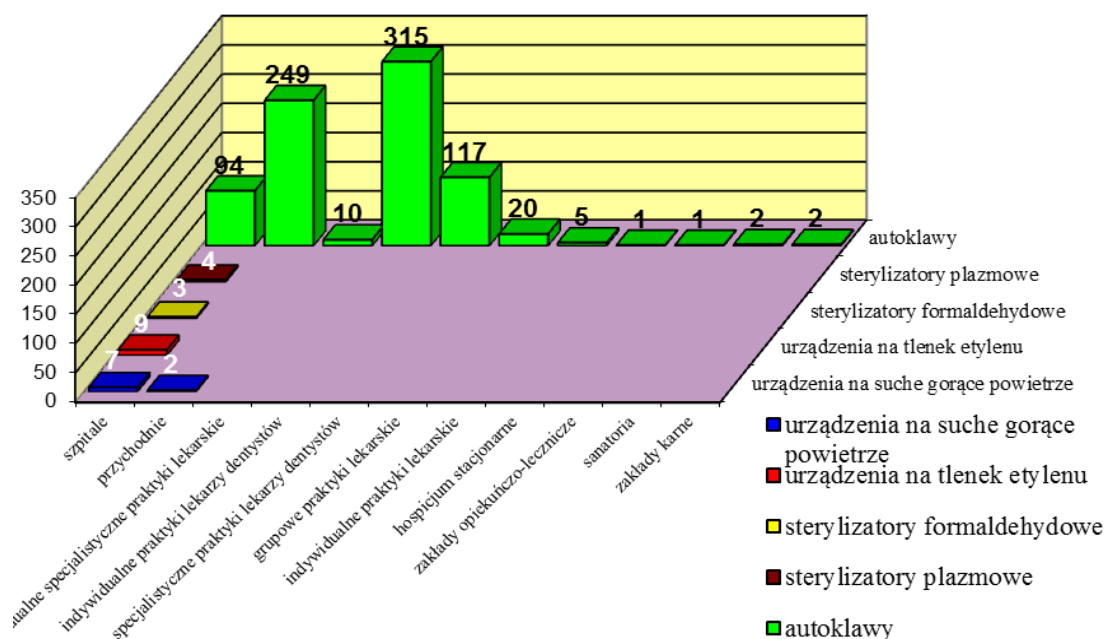
Obiekty, w których wykonywano działalność leczniczą wyposażone były w następujące urządzenia sterylizacyjne: 816 autoklawów, 9 sterylizatorów na suche gorące powietrze, 9 urządzeń na tlenek etylenu, 4 sterylizatory plazmowe oraz 3 urządzenia z wykorzystaniem formaldehydu, co przedstawiono poniżej.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Wyposażenie obiektów, w których wykonywana była działalność lecznicza w urządzenia sterylizacyjne w województwie podlaskim w 2015r.

Wyposażenie obiektów, w których wykonywana była działalność lecznicza w urządzenia sterylizacyjne, w rozbiciu na poszczególne rodzaje przedstawia się następująco:

Wyposażenie obiektów, w których wykonywano działalność leczniczą w urządzenia sterylizacyjne w 2015r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

Do podmiotów leczniczych należą: szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, zakłady rehabilitacji leczniczej, hospicja i inne podmioty (pogotowie ratunkowe, stacja krwiodawstwa), przychodnie/ośrodki zdrowia/poradnie/ambulatoria z izbami chorych/lecznice; zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej.

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 748 obiektach tej grupy, co stanowiło 68,81% ujętych w ewidencji. Liczba obiektów, w których przeprowadzono kontrolę zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2014 o 14 obiektów.

Stan sanitarny oceniono negatywnie jedynie w 17 obiektach, co stanowiło 2,3% ogółu skontrolowanych w tej grupie. Wskaźnik ten wzrósł w porównaniu z rokiem ubiegłym z 1,92% do 2,3%.

Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 39 obiektach tej grupy, co stanowiło 69,64% ujętych w ewidencji. Stan sanitarny oceniono negatywnie w 1 obiekcie, co stanowiło 2,56% ogółu skontrolowanych w tej grupie.

Szpitalne

W województwie podlaskim w 2015r. kontrolą objęto 27 szpitali. Podczas kontroli 2 szpitale oceniono jako ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym, 6 ze złym stanem higieniczno-sanitarnym oraz w 9 przypadkach z niewłaściwym stanem technicznym.

Należy podkreślić, iż na terenie obiektów szpitalnych stale prowadzone były prace remontowe, wpływające na lepszą jakość świadczonych usług.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami podczas kontroli szpitali były: zniszczone powierzchnie ścian, sufitów i podłóg, zacieki na sufitach oraz ścianach, zniszczona stolarka drzwiowa i okienna, skorodowane powierzchnie sprzętów uniemożliwiające prowadzenie prawidłowego procesu mycia i dezynfekcji.

W obiektach, w których stwierdzono uchybienia Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku i Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni

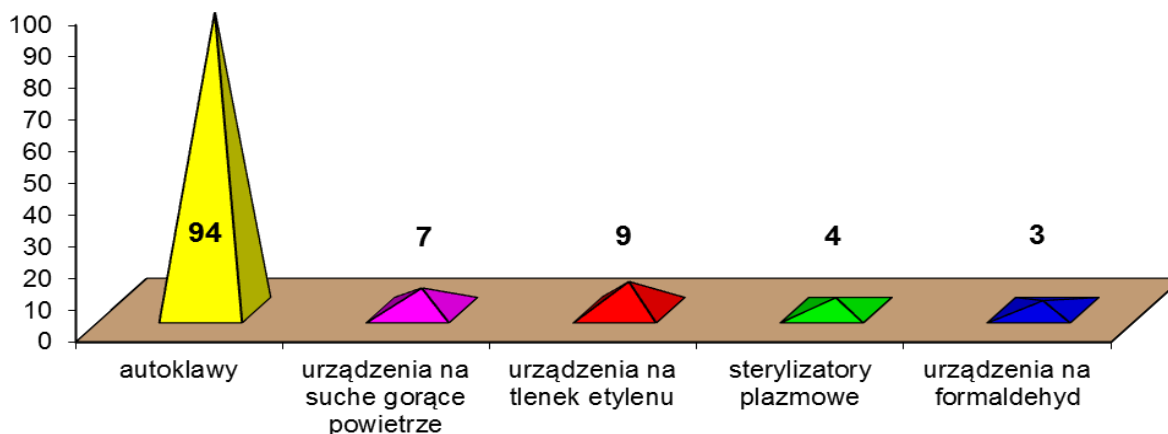
Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

województwa podlaskiego prowadzili postępowanie administracyjne mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

Szpitaly posiadają opracowane i zatwierdzone przez właściwego inspektora sanitarnego programy dostosowawcze do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz.739).

Podczas przeprowadzanych kontroli w szpitalach w 2015 roku stwierdzono, iż sukcesywnie są kontynuowane prace remontowe dostosowujące szpitale do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739).

W 2015 roku szpitale wyposażone były w 94 sterylizatory parowe, 7 sterylizatorów na suche gorące powietrze, 9 sterylizatorów na tlenek etylenu, 4 sterylizatory plazmowe oraz 3 sterylizatory formaldehydowe, co obrazuje poniższy wykres:

Wyposażenie obiektów, w których wykonywana była działalność lecznicza, w urządzenia sterylizacyjne w województwie podlaskim w 2015r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Podczas kontroli w szpitalach stwierdzono, że:

- wyroby medyczne sterylne przechowywane są w Centralnych Sterylizatoriach w magazynach materiału sterylnego – na regałach; w oddziałach - w wydzielonych do tego celu zamkniętych szafkach, zgodnie z opracowanymi przez szpitale procedurami,
- czas przechowywania jest uzależniony od rodzaju i sposobu opakowania materiałów oraz warunków magazynowania,
- urządzenia sterylizacyjne systematycznie poddawane są kontroli wewnętrznej,
- prawidłowo przygotowuje się sprzęt i materiał do sterylizacji,
- stosuje się właściwe systemy opakowań sterylizacyjnych,
- dobór metody sterylizacji uzależniony jest ściśle od rodzaju i właściwości materiałów oraz rodzaju i sposobu ich opakowania.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W 2015r. na terenie województwa podlaskiego funkcjonowały następujące podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne: 836 przychodni/ośrodków/poradni/ambulatoriów; 37 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 31 zakładów rehabilitacji leczniczej oraz 127 innych podmiotów udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 709 obiektach tej grupy na 1031 zarejestrowanych, co stanowiło 68,8% ujętych w ewidencji. Liczba obiektów, w których przeprowadzono kontrolę zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2014 o 13. Stan sanitarny oceniono negatywnie w 10 obiektach, co stanowiło 1,41% ogółu skontrolowanych w tej grupie. Wskaźnik z roku 2014r. kształtował się na poziomie 1,48%.

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli uchybienia sanitarno-techniczne, na które prowadzone jest postępowanie administracyjne to: zły stan sanitarno-techniczny powierzchni ścian, sufitów, podłóg; brak prawidłowo zorganizowanego stanowiska higieny rąk: brak dozowników z mydłem, środkiem do dezynfekcji rąk; podajników i ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach; itp.

Obiekty udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych wyposażone były w: 2 sterylizatory na suche gorące powietrze i 249 autoklawów.

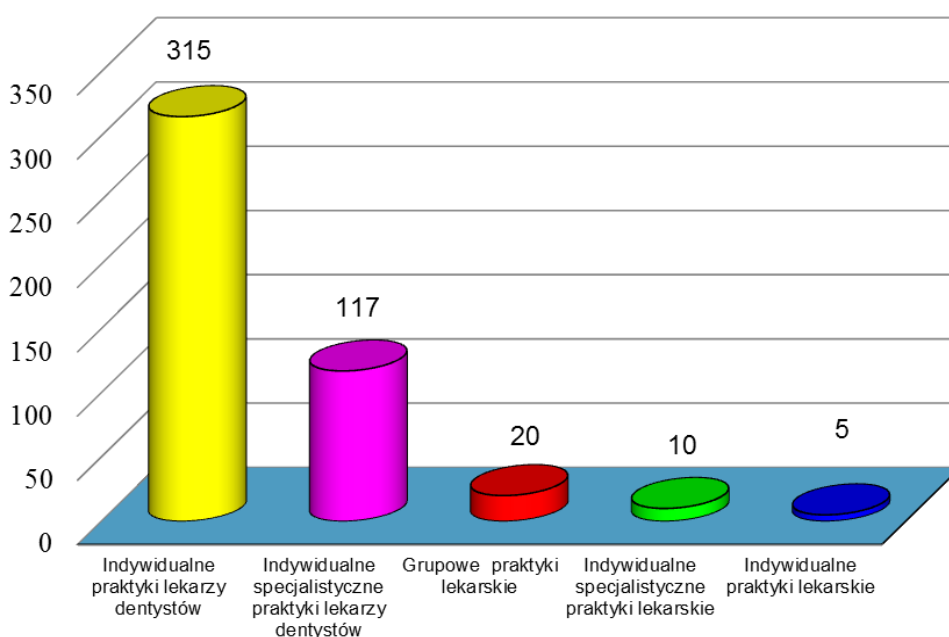
Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Działalność lecznicza wykonywana w ramach praktyki zawodowej

Działalność lecznicza wykonywana jest w ramach: indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej, grupowej praktyki lekarskiej, indywidualnej praktyki lekarzy dentystów; indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarzy dentystów, indywidualnej praktyki pielęgniarek, indywidualnej specjalistycznej praktyki pielęgniarek, grupowej praktyki pielęgniarek.

Kontrolę stanu sanitarnego działalności leczniczej wykonywanej przez praktykę zawodową przeprowadzono w 733 obiektach tej grupy, co stanowiło 75,3% ujętych w ewidencji. Wskaźnik w zakresie wykonalności kontroli w 2014r. kształtował się na poziomie 81,03%. Stan sanitarny ww. grupy obiektów nie budził zastrzeżeń.

Sterylizacja wyrobów medycznych odbywała się w 467 autoklawach, które są na wyposażeniu gabinetów praktyk zawodowych lub usługą w tym zakresie zlecaną była innym podmiotom – Centralnym Sterylizatorniom funkcjonującym w szpitalach. Część obiektów stosowała także sprzęt sterylny jednorazowego użytku.

Wyposażenie praktyk zawodowych, w których wykonywana była działalność lecznicza, w urządzenia sterylizacyjne w województwie podlaskim w 2015r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Odpady medyczne

W trakcie dokonywanych czynności kontrolnych sprawdzano również sposób postępowania z odpadami medycznymi powstałymi w wyniku udzielania świadczeń zdrowotnych. Weryfikowano zasady zbierania, czasowego magazynowania, warunki transportu wewnętrznego na terenie podmiotów leczniczych. Szczegółowej inspekcji podlegały procesy segregacji poszczególnych odpadów na stanowiskach pracy. Weryfikowano także czas przetrzymywania, prawidłowość oznakowania pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów medycznych. Sprawdzano opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami w zakresie gospodarki odpadami oraz dokumentację potwierdzającą ich odbiór i unieszkodliwienie.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przekroczenia czasu magazynowania, przepełnienia pojemników na odpady, nieprawidłowego oznakowania oraz niewłaściwego stanu technicznego magazynków.

Podsumowanie:

1. Odsetek obiektów ocenianych ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym:
 - 0,18% przychodni/ośrodków/poradni/ambulatoriów (1 obiekt),
 - 0,27% odnotowano w grupie szpitali (2 obiekty).
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych, w których wykonywana była działalność lecznicza ocenianych negatywnie zmniejszył się w porównaniu z ubiegłym rokiem z 1,92% do 1,35%.
3. Sukcesywnie zmniejsza się stosowanie sprzętu wielorazowego użytku na rzecz zwiększonej ilości sprzętu jednorazowego użytku, co stanowi ograniczenie narażenia ryzyka zakażenia.
4. Odnotowano znaczną poprawę stanu sanitarno-higienicznego w skontrolowanych podmiotach. Wynik taki uzyskano poprzez egzekwowanie nakazów wydawanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w drodze decyzji administracyjnych oraz poprzez stosowanie coraz nowocześniejszego sprzętu medycznego.
5. Wiele szpitali modernizuje swoje zespoły operacyjne, dostosowując je do wysokiego standardu, między innymi poprzez instalację klimatyzacji, laminarnego nawiewu aseptycznego powietrza w pole operacyjne, inwestując w dobrej jakości sprzęt

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

operacyjny (np. lampy czy stoły operacyjne), wymieniając standardowe materiały budowlane, na wykonane z materiałów umożliwiających zachowanie wyższego stopnia aseptyczności (np. ściany i drzwi ze stali szlachetnej). Tego rodzaju modernizacje, niejednokrotnie kosztowne, polepszają jednak jakość leczenia, między innymi ograniczając zakażenia pooperacyjne.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Sytuację epidemiologiczną w zakresie zgłaszanych i rejestrowanych chorób zakaźnych w województwie podlaskim w 2015r. należy uznać za stabilną. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, zaś obserwowany wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej.

Ocena sytuacji epidemiologicznej woj. podlaskiego została opracowana na podstawie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego, tj. poprzez weryfikację zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w 2015r. w województwie podlaskim zostały przedstawione w formie tabelarycznej w oparciu o przygotowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny meldunki dwutygodniowe o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatrucia zgłoszone w 2015 roku. Dane te są weryfikowane i mogą ulec zmianie.

Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne w województwie podlaskim w 2015r.

(dane są w trakcie weryfikacji i mogą ulec zmianie).

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
Salmonelloza - zatrucia pokarmowe	256	21,4
Salmonelloza - posocznica	3	0,3
Salmonelloza – inne zakażenia pozajelitowe	4	0,3
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	2	0,2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	19	1,6

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub	2	0,2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	237	19,8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - inne określone	208	17,4
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - nie określone	102	8,5
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	99	46,1
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe gronkowcowe	12	1,0
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe jadem kielbasianym (botulizm)	1	0,1
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe inne określone	4	0,3
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone	9	0,8
Giardioza (lamblioza)	362	30,3
Wirusowe zakażenia jelitowe – wywołane przez rotawirusy	1290	108,0
Wirusowe zakażenia jelitowe – wywołane przez norowirusy	196	16,4
Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	114	9,5
Wirusowe zakażenia jelitowe - nie określone	1331	111,4
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	1139	530,7
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym	1095	91,6
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym	220	102,5
Tularemia	3	0,3
Mikobakteriozy –inne i BNO	4	0,3
Krztusiec	229	19,2
Płonica (szkarlatyna)	413	34,6
Choroba meningokokowa inwazyjna - ogółem	2	0,2
Choroba meningokokowa inwazyjna - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0,1
Choroba meningokokowa inwazyjna - posocznica	2	0,2
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna - ogółem	93	7,8
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna – róża	91	7,6
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwaz.-inna określona i nie	2	0,2
Kiła –wrodzona i noworodków	1	0,1
Kiła -wczesna	13	1,1
Kiła –późna	3	0,3
Kiła –inne postaci kily i kiła nie określona	11	0,9
Rzeżączka	9	0,8
Inne choroby przenoszone drogą płciową przez Chlamydie	12	1,0
Borelioza z Lyme	1146	95,9
Gorączka plamista i inne riketsjozy	1	0,1
Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	5	2,9
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	257	21,5
Kleszczowe zapalenie mózgu	77	6,4

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

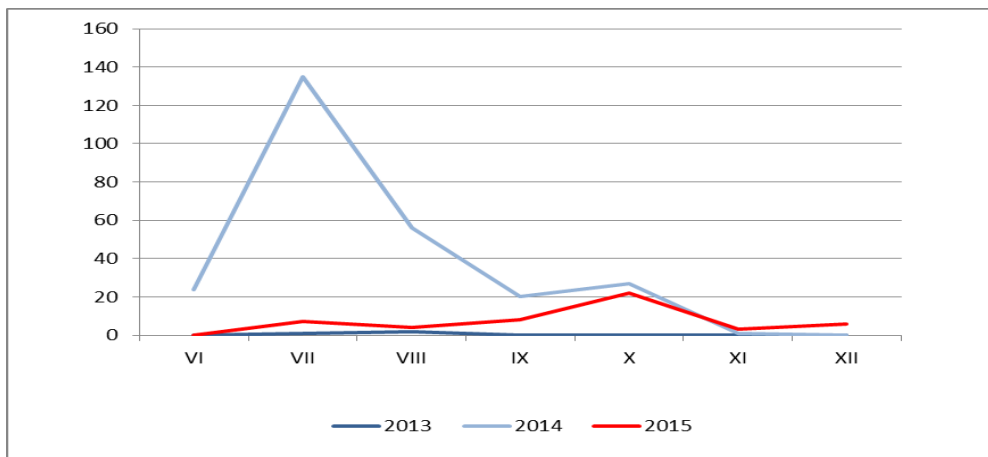
Inne wirusowe zapalenie mózgu-opryszczkowe	2	0,2
Inne wirusowe zapalenie mózgu - nie określone	8	0,7
Wirusowe zap. opon mózgowych – enterowirusowe	52	4,4
Wirusowe zapalenie opon mózgowych - inne określone i nie określone	65	5,4
Ospa wietrzna	4546	380,4
Odra	1	0,1
Różyczka	53	4,4
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	0,1
Wirusowe zapalenie wątroby typu B – ostre	3	0,3
Wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe	113	9,5
Wirusowe zapalenie wątroby typu C, wg definicji przypadku – 2014r.	113	9,5
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	7	0,6
Nowo wykryte zakażenia HIV	24	2,0
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	70	5,9
Bąblowica (echinokokoza)	11	0,9
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumonia</i> inwazyjna - ogółem	23	1,9
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inwazyjna – zap. opon mózg.	5	0,4
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inwazyjna - posocznica	18	1,5
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna-ogółem	3	0,3
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> inwaz.- posocznica	3	0,3
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w innych chorobach objętych	15	1,3
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone	3	0,3
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, nie określone	11	0,9
Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	29	2,4
Zapalenie mózgu inne i nie określone	4	0,3
Grypa i podejrzenia grypy - ogółem	74062	6213,7
Grypa i podejrzenia grypy - u dzieci w wieku 0-14 lat	35114	2048,8
Grypa – przypadki potwierdzone	27	2,3
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze-toksoplazmoza	1	0,1

Enterowirusowe zapalenie opon mózgowych

W województwie podlaskim w 2015 roku odnotowano 52 zachorowania (współczynnik zapadalności 4,4 na 100 tys. mieszkańców), co stanowiło 69,3 % ogólnej liczby zachorowań w Polsce. Podwyższona zachorowalność w województwie jest konsekwencją ogniska epidemicznego enterowirusowego zapalenia opon mózgowych, które trwało od 1.06.2014r. do 30.11.2014r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

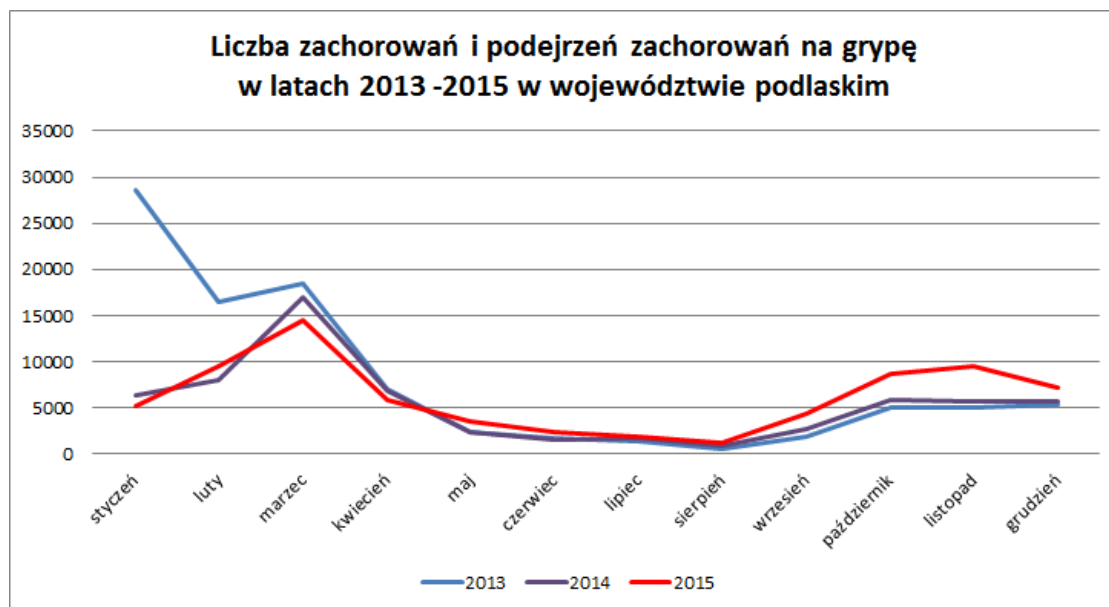
Dynamikę zachorowań na enterowirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2013 - 2015 obrazuje krzywa epidemiczna.

Enterowirusowe zapalenie opon mózgowych w latach 2013 -2015 w województwie podlaskim.

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę

Grypa jest wirusową chorobą oddechową, w której ciągła ewolucja wirusa ma zasadnicze znaczenie dla występowania w populacji ludzkiej sezonowej zwyczajki zachorowań.

Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2013-2015 w województwie podlaskim.

W województwie podlaskim jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

takich jak: zachorowania grypopodobne (ILI) lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych (ARI), zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

Grypa to zespół objawów klinicznych związany z ostrym zakażeniem układu oddechowego, wywołanym przez wirusa grypy. Sezon wzmożonych zachorowań na grypę trwa od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem.

W województwie podlaskim w 2015r. zachorowało 74062 osób (współczynnik zapadalności wynosił 6213,7), w tym 35114 zachorowań dotyczyło dzieci do 14 r.ż. (współczynnik zapadalności wynosił 20408,8). W województwie podlaskim w ramach programu SENTINEL prowadzony jest nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny.

W systemie SENTINEL nadzór epidemiologiczny, jak i wirusologiczny prowadzony jest w tej samej populacji osób i realizowany jest przez wybranych lekarzy. Są oni zobowiązani do zbierania danych epidemiologicznych, jak i wirusologicznych, a więc do pobierania materiałów od pacjentów z objawami grypy/grypopodobnymi. Taki zintegrowany i reprezentatywny dla całego kraju nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny jest niezbędny dla systemu wczesnego ostrzegania w sytuacji epidemii czy pandemii wirusa grypy. W nadzorze epidemiologicznym SENTINEL uczestniczyło 20 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej z 16 placówek ochrony zdrowia województwa podlaskiego. W 2015r. w ramach nadzoru SENTINEL ogółem pobrano do badań wirusologicznych 20 wymazów, w 9 przypadkach potwierdzono obecność wirusa grypy typu A.

W 2015r. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku realizowała nadzór wirusologiczny nad grypą w ramach projektu I-MOVE, który opierał się na funkcjonującym systemie SENTINEL. Projekt jest częścią europejskiego badania realizowanego przez ECDC (Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób). Głównym celem projektu jest oszacowanie efektywności szczepień dla grup ryzyka, a także zbadanie efektywności szczepień dla poszczególnych subtypów wirusa grypy.

Projekt trwa od października 2015r. do kwietnia 2016r. i opiera się na próbach (wymaz z nosogardła) pobranych od pacjenta do badania molekularnego w kierunku grypy w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym WSSE w Białymstoku. W 2015r. w ramach programu I-MOVE ogółem pobrano 21 wymazów do badań od pacjentów, w tym w 7 potwierdzono obecność wirusa grypy tj. w 4 - typu A i 3 - typu B.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Krztusiec

Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną wywoływaną przez pałeczkę krztuśca *Bordetella pertussis*. Choroba przenosi się drogą oddechową i jest wysoce zaraźliwą – w wyniku kontaktu z chorą osobą zakażeniu ulega do 90% nieuodpornionych osób.

W 2015 roku w województwie podlaskim zarejestrowano 229 przypadków zachorowań na krztusiec (współczynnik zapadalności 19,2 na 100 tys. mieszkańców) (*Załącznik nr1*). Odnotowany wzrost zachorowań w stosunku do roku 2014 (87 przypadków, współczynnik zapadalności 7,3 na 100 tys. mieszkańców). Powyższe dane mogą wskazywać na okres epidemii wyrównawczej po okresie międzyepidemicznym, który odnotowano w 2014r. Cykliczne występowanie wzrostu liczby zachorowań spowodowane jest zwiększeniem w populacji osób wrażliwych na zakażenie. Dlatego w zwalczaniu krztuśca rekomenduje się obok prowadzenia powszechnych szczepień u dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych, także szczepienia przypominające u osób dorosłych z otoczenia noworodków i małych dzieci oraz pracowników sektora ochrony zdrowia.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest ostrą chorobą zakaźną wieku dziecięcego o bardzo wysokiej zaraźliwości. Dzieci bardziej są narażone na zakażenie ze względu na czasowe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co sprzyja przeniesieniu wirusa i powoduje zwiększenie zachorowań, zwłaszcza w żłobkach, przedszkolach itp.

W 2015 roku w województwie podlaskim zarejestrowano 4546 zachorowań na ospę wietrzną (współczynnik zapadalności wynosił 380,4 na 100 tys. mieszkańców). tj. o 15% mniej niż w roku 2014. Zachorowania na ospę wietrzną w województwie podlaskim w latach 2013-2015 w rozbiciu na powiaty przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa powiatu	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
1.	augustowski	172	286,8	232	387,5	225	377,8
2.	białostocki	1655	377,9	2277	518,3	1879	426,8
3.	bielski	129	220,5	43	74,1	191	331,6

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

4.	grajewski	43	87,0	178	361,6	243	496,8
5.	hajnowski	29	62,3	382	830,7	77	169,5
6.	kolneński	69	172,5	227	568,5	178	450,0
7.	łomżyński	511	443,4	350	304,4	250	218,2
8.	moniecki	212	496,0	232	547,4	374	888,8
9.	sejneński	185	879,3	132	629,7	33	158,0
10.	siemiatycki	93	194,6	29	61,2	176	375,0
11.	sokólski	121	168,8	638	897,0	356	504,8
12.	suwalski	134	127,1	280	265,6	249	236,6
13.	wysoko- mazowiecki	275	462,4	170	287,4	170	289,2
14.	zambrowski	58	128,6	176	391,8	145	324,9
woj. podlaskie		3686	306,9	5346	446,0	4546	380,4

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania zachorowań na ospę wietrzną w województwie podlaskim w latach 2013 - 2015.

Najwyższą zapadalność w 2015r. zaobserwowano w powiecie monieckim – 888,8 przypadków na 100 tys. mieszkańców.

Zachorowania na ospę wietrzną w Polsce i w województwie podlaskim w latach 2013-2015.

Rok	Województwo podlaskie		Polska	
	Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
2015	4546	380,4	187518	487,3
2014	5346	446,0	221577	575,5
2013	3686	306,9	178501	463,6

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2015r. w województwie podlaskim zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową (współczynnik zapadalności wynosił 0,2 na 100 mieszkańców) (Załączniki nr 2, 3), w tym posocznicę i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych z posocznicą. Osoby chore to dziecko w wieku 14 lat, oraz osoba dorosła

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

w wieku 29 lat. W obydwu przypadkach potwierdzono obecność szczepu *Neisseria meningitidis* z grupy B. W toku dochodzenia epidemiologicznego objęto nadzorem osoby mające kontakt z chorymi i zastosowano chemioprophylaktykę. Wszystkie przypadki były zachorowaniami izolowanymi, pojedynczymi, nie miały charakteru epidemicznego. Do zakażenia meningokokami może dojść w każdym wieku. Dzieci od 3-go miesiąca do 5 lat w porównaniu do innych grup wiekowych narażone są najbardziej na zachorowanie. Drugi szczyt zachorowań jest notowany u młodzieży między 14 a 19 rokiem życia. W tym wieku wzrasta ilość kontaktów społecznych. Przebywanie w grupie, w dyskotekach, na prywatkach oraz typowe dla młodzieży zachowania (np.: picie ze wspólnego naczynia) sprzyjają infekcji.

Meningokoki przenoszone są drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni z wydzieliną z górnych dróg oddechowych. Szerzenie się choroby meningokokowej odbywa się zazwyczaj za pośrednictwem bezobjawowych nosicieli (rzadko pomiędzy osobami, które zachorowały). Nosiciele mogą stanowić 2-25% populacji, ale w środowiskach zamkniętych ich odsetek może osiągać 40-80%.

W przypadku wystąpienia zakażenia meningokokowego prowadzi się skoordynowane działania lekarzy, mikrobiologów, pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych i Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń OUN w celu podjęcia odpowiednich działań zapobiegawczych.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

Szczepy *Streptococcus pneumoniae* wywołują zarówno zakażenia miejscowe, jak i uogólnione. Najczęściej są przyczyną zapalenia ucha środkowego, zapalenia zatok oraz zapalenia płuc, często o ciężkim przebiegu z posocznicą i zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych. *S. pneumoniae* najczęściej wywołuje zakażenia u dzieci poniżej 5 roku życia oraz u osób starszych. Bezobjawowe nosicielstwo w jamie nosowo-gardłowej jest duże u niemowląt oraz u dzieci w wieku przedszkolnym i sięga 60%. Wraz z wiekiem i nabywaniem odporności *Streptococcus pneumoniae* jest usuwany z jamy nosowo-gardłowej i u dorosłych nosicielstwo wynosi ok. 10%. Zachorowania najczęściej występują w miesiącach zimowych i wczesną wiosną, co koreluje ze wzrostem zakażeń wirusowych dróg oddechowych.

Skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym są szczepienia ochronne.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 2015 roku w województwie podlaskim odnotowano ogółem 23 zakażenia *Streptococcus pneumoniae* (współczynnik zapadalności 1,9 na 100 tys. mieszkańców), w tym zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych - 5 przypadków (współczynnik zapadalność 0,4), posocznica - 18 przypadków (współczynnik zapadalności 1,5). W znacznej większości zakażenia dotyczyły osób powyżej 55 roku życia – 18 przypadków (78%), a także w przedziale wiekowym 20 – 44 lata - 4 osoby (18%) oraz 1 dziecka w wieku 3 lat (4%).

Choroby odkleszczowe

Obecność na naszym terenie kompleksów leśnych sprzyja zachorowaniom związanym z istnieniem ognisk przyrodniczych, w których patogeny krążą w biocenozie naturalnych gospodarzy – zwierząt i ich przenosicieli kleszczy.

W roku 2015r. w województwie podlaskim na boreliozę zachorowało 1146 osób (współczynnik zapadalności wynosił 95,9 osób na 100 tys. mieszkańców). Najwyższą zachorowalność zanotowano w powiatach: sejneńskim (współczynnik zapadalności 268,1), suwalskim (210,9), bielskim (197,9) i grajewskim (179,5) (*Załącznik nr 4*).

Drugą pod względem częstości występowania chorobą przenoszoną przez kleszcze jest kleszczowe zapalenie mózgu. W 2015r. w województwie podlaskim zarejestrowano 77 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności wynosił 6,4). Najwyższą zachorowalność zanotowano w powiatach: hajnowskim (współczynnik zapadalności 33,0), sejneńskim (14,4) i bielskim (10,4) (*Załącznik nr 5*).

Porównując zachorowania w latach poprzednich liczba zachorowań na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze wykazuje trend spadkowy. Wieloletnie badania wykazały, że szczepienia są uznawane za najskuteczniejsze zabezpieczenie przed kleszczowym zapaleniem mózgu i jego następstwami.

Styczność, narażenie na wściekliznę

Wścieklizna jest ostrą wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka śmiertelna. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym z rodziny *Rhabdoviridae*. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wściekliznie.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Zagrożeniem dla ludności województwa podlaskiego są głównie pokąsania przez zwierzęta domowe, ale też i dziko żyjące. W 2015 roku zgłoszono głównie pokąsania przez psy, koty, ale także nietoperze, łasice, lisy i bobra. Z powodu kontaktu ze zwierzętami, w celu zapobiegnięcia zachorowaniu na wściekliznę szczepieniom poddano 257 osób, tj. o 33 osoby mniej niż w poprzednim roku (*Załącznik nr 6*). Większość osób otrzymała pełny cykl szczepień. Powodem przerywania cyklu szczepień przeciw wściekliznie było wykluczenie choroby u zwierzęcia poddanego obserwacji, będącego źródłem narażenia.

Mimo, że od wielu lat nie stwierdzono zachorowania na wściekliznę u ludzi, ze względu na potencjalne ryzyko transmisji wirusa, utrzymanie skutecznego nadzoru epidemiologicznego pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka.

Ogniska zatruc i zakażeń pokarmowych

W 2015r. w woj. podlaskim odnotowano 26 zbiorowych zatruc pokarmowych. W sumie w wyniku zatruc zbiorowych zachorowało 183 osoby, w tym 37 dzieci do lat 14, hospitalizowano 27 osób, w tym 13 dzieci do lat 14.

Czynnikami etiologicznymi zatruc pokarmowych były: *Salmonella Enteritidis* – 6 ognisk, *Norowirusy* – 1 ognisko w środowisku domowym, *Giardia lamblia* – 14 ognisk domowych, w 5 ogniskach w obiektach żywienia zbiorowego nie ustalono czynnika etiologicznego.

W każdym przypadku ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową prowadzone były wnikliwe dochodzenia epidemiologiczne. W ogniskach, w których nie ustalono czynnika etiologicznego zachorowało 105 osób (nieżyt żołądkowo-jelitowy). Prawdopodobnym powodem zatrucia było nieprzestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej podczas przygotowywania posiłków.

Zachorowania na salmonellozę - zatrucie pokarmowe

Liczba zachorowań na salmonellozę – zatrucia pokarmowe spadła z 303 zarejestrowanych w 2014r. (współczynnik zapadalności 25,3 osób na 100 tys. mieszkańców) do 256 przypadków (wojewódzki współczynnik zapadalności 21,4) w 2015r. (*Załącznik nr 7*).

W województwie podlaskim na dzień 31.12.2015r. było zarejestrowanych 5 nosicieli *Salmonella typhi* oraz 5 nosicieli paratyphi B.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ilość zachorowań na zakaźne choroby przewodu pokarmowego jest miernikiem stanu sanitarnego, jak i przestrzegania przez ludność zasad higieny.

Zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*

Clostridium difficile jest bakterią występującą powszechnie w środowisku naturalnym (w glebie, w wodzie), a także w przewodzie pokarmowym niektórych gatunków zwierząt. U niemowląt i małych dzieci ta beztlenowa bakteria stanowi część flory fizjologicznej, nie wywołując zazwyczaj objawów choroby. U osób dorosłych natomiast *Clostridium difficile* jest przyczyną schorzeń przewodu pokarmowego o różnym stopniu nasilenia objawów. Powodować może łagodne biegunki, ale zarazem ciężkie zapalenia jelita grubego. Wodnistej bieguncie towarzyszy zwykle podwyższona temperatura ciała oraz bóle brzucha. Za wymienione objawy odpowiedzialne są przede wszystkim dwie toksyny A i B, będące białkami wytwarzanymi przez bakterie *C. difficile*. Czynnikiem ryzyka zakażenia *C. difficile* jest zaawansowany wiek, hospitalizacja oraz długotrwała antybiotykoterapia pacjenta, zwłaszcza antybiotykami o szerokim spektrum działania.

W województwie podlaskim w 2015r. zarejestrowano 237 przypadków zakażeń *Clostridium difficile* (współczynnik zapadalności 19,8 na 100 tys. mieszkańców). Oznacza to wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku 2014r., w którym wystąpiło 167 zachorowań (współczynnik zapadalności wynosił 13,9). Obserwuje się znaczący wzrost zgłoszonych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile* wśród pacjentów hospitalizowanych w szpitalach.

Wirusowe zapalenia wątroby

W województwie podlaskim w 2015r. zarejestrowano 116 przypadków WZW typu B (*Załączniki nr 8, 9*), w tym 3 przypadki ostrego WZW typu B (współczynnik zapadalności 0,3 na 100 mieszkańców) i 113 przypadków przewlekłego WZW typu B (współczynnik zapadalności 9,5). Nastąpił wzrost zachorowań na WZW typu B w stosunku do roku 2014 o 31 przypadków. Spośród wszystkich wirusów, wirus zapalenia wątroby typu B jest jednym z najbardziej zaraźliwych, jednocześnie wykazuje dużą oporność na czynniki środowiska, tj. wysoką temperaturę i substancje chemiczne.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C cechuje obserwowany od wielu lat trend wzrostowy. Liczba osób zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C nie jest dokładnie oszacowana, ze względu na najczęściej bezobjawowy przebieg choroby.

W roku 2015 w woj. podlaskim zarejestrowano ogółem 113 przypadków zachorowań na WZW typu C (współczynnik zapadalności 9,5) co wskazuje na tendencją wzrostową (*Załącznik nr 10*). Wczesne rozpoznanie zakażenia wirusem HCV zwiększa szanse na skuteczne leczenie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego w obliczu narastającego problemu występowania wirusowych zapaleń wątroby typu C podejmuje inicjatywy zapobiegawcze.

W 2015 roku kontynuowano realizację projektu 5 „*Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji (HCV, HBV, HIV)*”. Koordynator merytoryczny przeprowadził w województwie podlaskim 5 szkoleń, w tym 2 dla personelu medycznego i 3 dla personelu usług pozamedycznych. W sumie przeszkolono 313 osób.

Gruźlica

Gruźlica stanowi poważny problem zdrowia publicznego. Wywoływana jest przez *Mycobacterium tuberculosis* i ma powinowactwo głównie do układu oddechowego, ale może dotyczyć również wszystkich tkanek i narządów. Początek choroby jest trudny do uchwycenia z powodu braku objawów charakterystycznych dla gruźlicy.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i diagnostycznym.

W 2015r. w województwie podlaskim zarejestrowano 128 zachorowań na gruźlicę (współczynnik zapadalności 11 na 100 tys. mieszkańców), w tym 104 przypadki gruźlicy płuc. Natomiast w 2014r. zarejestrowano 123 zachorowania na gruźlicę, w tym 118 przypadków gruźlicy płuc. Najwięcej zachorowań na gruźlicę płuc w 2015r. w województwie podlaskim zanotowano w powiatach: wysokomazowieckim, siemiatyckim i sokólskim (dane za rok 2015 są w trakcie weryfikacji przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie i mogą ulec zmianie).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Czynnikami ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawiania się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków gruźlicy jest:

- przerwanie leczenia gruźlicy przed jej zaleceniem u chorego,
- prowadzenie leczenia gruźlicy bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźlicy,
- stosowanie leczenia przeciwpłatkowego niezgodne z rekomendacjami dotyczącymi zalecanych schematów leczenia i wielkości dawek leków przeciwpłatkowych.

Najważniejszą metodą zapobiegania szerzenia się gruźlicy w społeczeństwie jest wczesne wykrycie choroby i natychmiastowe poddanie leczeniu chorego.

Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W województwie podlaskim we wszystkich szpitalach udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych funkcjonowały zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

Zagadnienia związane z kontrolą zakażeń szpitalnych są jednym z ważniejszych problemów w zarządzaniu podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, zaś istotą nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi jest podjęcie wszelkich działań mających na celu ograniczenie ich liczby.

Ponad połowa szpitalnych ognisk epidemicznych dotyczyła szpitali wysokospecjalistycznych - 7, szpitali wojewódzkich – 4 oraz powiatowych – 1.

W 2015 roku na terenie województwa podlaskiego wystąpiło 12 ognisk epidemicznych zakażeń szpitalnych, to jest o 3 więcej niż w roku poprzednim. Czynnikiem etiologicznym w 4 ogniskach były *rotawirusy*, w 2 ogniskach *norowirusy*. Ponadto w 5 ogniskach stwierdzono zakażenia *Clostridium difficile* oraz w 1 ognisku *Pseudomonas aeruginosa* MBL.

Ogniska zakażeń szpitalnych dotyczyły oddziałów pediatrycznych – 6, oddziałów zabiegowych – 3 (tj. intensywnej terapii, nefrologii i transplantologii oraz chirurgii naczyniowej) oraz niezabiegowych – 3 (tj. o profilu internistycznym, kardiologicznym i gastroenterologicznym).

Zgłoszone ogniska epidemiczne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą dotyczyły zakażenia przewodu pokarmowego (113 osób) oraz posocznicy (2 osoby).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Zakażeniu uległo 115 osób, w tym 7 osób spośród personelu medycznego. U wszystkich zakażenie potwierdzono badaniami.

We wszystkich przypadkach po wystąpieniu ogniska epidemicznego podjęto działania mające na celu szybkie wygaszenie ogniska i zapobieganie szerzeniu się czynników etiologicznych na innych hospitalizowanych pacjentów.

Podsumowanie:

1. Grypa jest w dalszym ciągu chorobą wymagającą stałego nadzoru epidemiologicznego. Prowadzone działania edukacyjno-informacyjne mają na celu zwiększenie ilości zaszczepionych osób przeciwko grypie. Nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny nad grypą oparty na systemie SENTINEL i I-MOVE i jest niezbędny dla systemu wczesnego ostrzeżenia w sytuacji epidemii czy pandemii grypy.
2. Sytuację epidemiologiczną w województwie podlaskim w zakresie zakażeń *Neisseria meningitidis* można uznać za unormowaną. W 2015 roku odnotowano spadek zachorowalności na chorobę meningokokową. Aktywnie zapobiegano epidemicznemu szerzeniu się zachorowań wywołanych przez *Neisseria meningitidis* prowadząc nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami oraz wspomagając działania profilaktyczne w otoczeniu chorych. Prowadzono szczegółową analizę zgłaszanych zachorowań.
3. Zakażenia pneumokokowe wymagają monitorowania sytuacji a w przypadku podejrzenia zachorowania na inwazyjną chorobę pneumokokową postępowania zgodnie z właściwymi jednolitymi procedurami.
4. Należy dążyć do zmniejszenia liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka poprzez promowanie szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia opon mózgowych i mózgu. Ryzyko zakażenia chorobami endemicznymi (należą do nich choroby przenoszone przez kleszcze) zwiększa się na skutek niespotykanej dawniej migracji ludności. Ludność zamieszkująca teren endemiczny ma genetycznie wykształconą odporność swoistą.
5. Brak szczepień ochronnych zapobiegających zakażeniom HCV, wymusza działania polegające na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń medycznych oraz innych usług pozamedycznych przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

6. Obserwuje się wzrost zgłoszonych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile* wśród pacjentów hospitalizowanych.
7. Ze względu na obserwowany wzrost liczby zachorowań na krztusiec, chorobę tę należy traktować jako nawracające zagrożenie dla zdrowia publicznego, nie tylko wśród dzieci, ale również młodzieży i osób dorosłych. W związku z tym należy wzmocnić monitorowanie sytuacji epidemiologicznej zachorowań na krztusiec i poprawić wykonawstwo szczepień ochronnych przeciw krztuścowi w ramach obowiązkowych szczepień u dzieci i młodzieży oraz zalecanych dla osób dorosłych.

REALIZACJA SZCZEPIEŃ OBOWIĄZKOWYCH

Obowiązkowe szczepienia dzieci i młodzieży zapobiegające błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, gruźlicy, odrze, nagminnemu zakażeniu przyusznic (śwince), różyczce, inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu B, inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, ospie wietrznej, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz wściekliznie, finansowane ze środków publicznych przez Ministerstwo Zdrowia były realizowane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2015r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia, poz. 72 w formie Komunikatu z dnia 31.10.2014r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na 2015r. na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013r. poz. 947 z późn. zm.). Program ten w porównaniu z rokiem 2014 uległ zmianom. Pierwsza zmiana dotyczyła części I.A. SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE DZIECI I MŁODZIEŻY WEDŁUG WIEKU finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia. Szczepienia dzieci urodzonych przedwcześnie (przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzonych z masą urodzeniową poniżej 2500 g) przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, inwazyjnemu zakażeniu *Haemophilus influenzae* typu B, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) polecono przeprowadzać preparatami skojarzonymi – DTaP-IPV-HIB. Druga zaś zmiana ukazała się w ponownym Komunikacie z dnia 13.03.2015r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na 2015r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia z 2015r., poz. 14 i dotyczyła szczepień przeciw ospie wietrznej. W części I.B. SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE OSÓB NARAŻONYCH W SPOSÓB SZCZEGÓLNY NA ZAKAŻENIE rozszerzono zakres szczepień przeciw ospie wietrznej dzieciom do ukończenia 12 roku życia ze względów

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

środowiskowych, w szczególności przebywających na stałe lub czasowo we wspólnych pomieszczeniach.

Wykonawstwo szczepień w 2015r. w województwie podlaskim uległo pogorszeniu w porównaniu z rokiem 2014 u dzieci w 6 roku życia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi z powodu długotrwałych niedoborów w zaopatrzeniu w preparaty szczepionkowe. W przeprowadzonych szczepieniach przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 2 roku życia oraz u młodzieży przeciw błonicy, tężcowi w 14 i 19 roku wykonawstwo utrzymywało się na tym samym poziomie. Natomiast w szczepieniach przeciw odrze, śwince, różyczce u dzieci w 10 roku życia zaobserwowano tendencję wzrostową. Ponadto nastąpił nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień przeciw gruźlicy wśród noworodków (*Załączniki nr 11-13*).

Spadek szczepień obowiązkowych u małych dzieci spowodowany został ruchami antyszczepionkowymi oraz wpływem środowisk propagujących medycynę alternatywną, w wyniku których rodzice nie wyrażają zgody na szczepienie dziecka po urodzeniu. W porównaniu z 2014r. na podstawie kwartalnych sprawozdań z obowiązkowych szczepień ochronnych wg informacji zawartych w kartach uodpornienia przechowywanych przez składającego sprawozdanie odnotowano wzrost ilości osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych (w 2015r. zidentyfikowano 299 osób). Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne wystawiły 153 upomnienia zawierające wezwanie do wykonania obowiązku szczepień ochronnych z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej i wystawiły 42 tytuły wykonawcze kierując 42 wnioski o egzekucję administracyjną. Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Białymstoku na podstawie porozumienia z dnia 20 grudnia 2013r., zmienionego dnia 24 listopada 2014r. zawartego pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku w sprawie powierzenia Podlaskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Białymstoku prowadzenia spraw z zakresu postępowania egzekucyjnego w administracji, wydała 34 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku polegającego na poddaniu dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym i prowadziła 20 postępowań egzekucyjnych dotyczących zgłoszonych zarzutów w sprawie postępowania egzekucyjnego.

W 2015r. zarejestrowano 38 niepożądanych odczynów poszczepiennych, głównie po szczepieniu przeciw gruźlicy oraz szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi z komponentą zarówno pełnokomórkową, jak i acelularną krztuśca.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Szczepieniami obowiązkowymi objęto 220806 dzieci i młodzieży do lat 19 (dane wg sprawozdania MZ-54 za 2015 rok). Prowadziło je 274 świadczeniodawców w 455 punktach szczepień.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

Głównym celem działania pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie chorobom zawodowym. Kluczowe kierunki działania są realizowane poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakładach pracy, które obejmują kontrole przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

Nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy

W 2015r. w ewidencji pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego znajdowały się 5373 zakłady. Ogółem zatrudniały one 127 275 osób, z czego 71 479 pracowało w warunkach czynników szkodliwych. W roku 2015 przeprowadzono 1690 kontroli, podczas których skontrolowano 1607 zakładów, zatrudniających łącznie 82 484 osoby, w tym 53 648 pracowników pracujących w warunkach czynników szkodliwych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Realizacja zadań pionu higieny pracy województwa podlaskiego w 2015r.

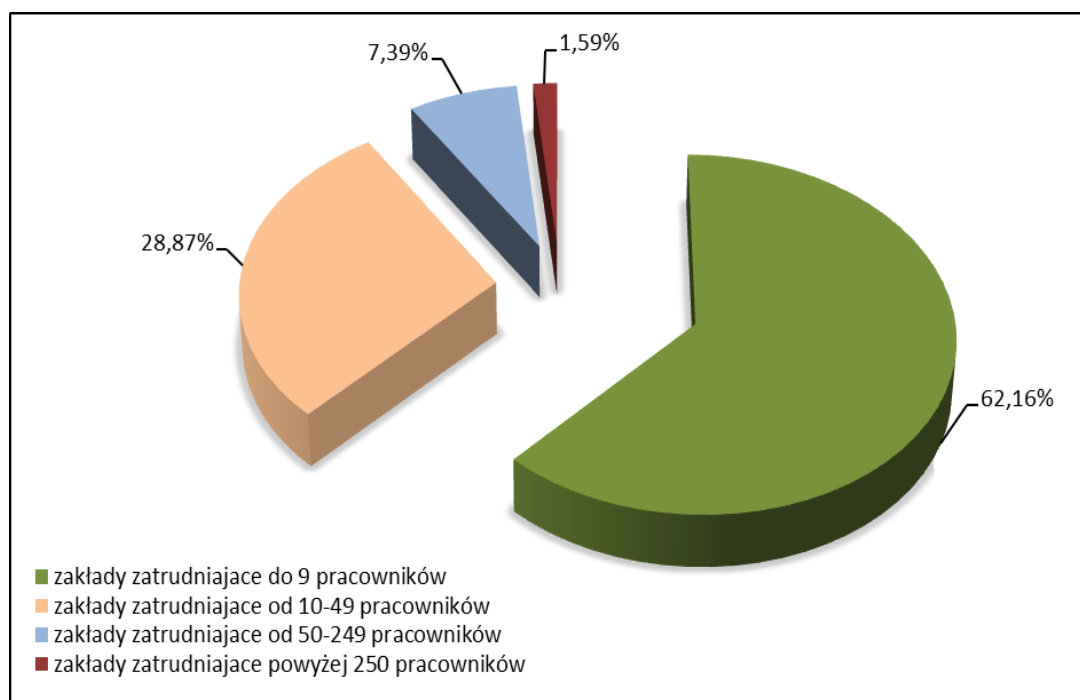
PSSE i WSSE	Liczba zakładów w ewidencji PIS	Ogólna liczba zatrudnionych w zakładach objętych ewidencją	Ogólna liczba osób pracujących w warunkach czynników szkodliwych	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba zatrudnionych w zakładach skontrolowanych	Liczba zatrudnionych w zakładach skontrolowanych pracujących w warunkach czynników szkodliwych	Liczba kontroli	Liczba decyzji
Augustów	276	5406	4613	103	3601	2844	128	59
Białystok	2156	55697	23616	405	32406	17654	430	451
Bielsk Podlaski	192	6831	3980	135	6033	3705	138	9
Grajewo	148	3033	2058	55	2369	1519	55	23
Hajnówka	287	5534	2995	120	4677	2995	124	26
Kolno	134	1172	774	51	1023	679	51	45
Łomża	405	9280	7160	145	5570	4393	145	6
Mońki	135	1417	900	44	1232	884	46	4
Sejny	82	546	320	46	449	221	46	11
Siemiatycze	236	3032	2450	90	1878	1475	90	16
Sokółka	382	4570	3058	124	3645	2604	138	119
Suwałki	480	14962	9090	107	9558	7373	110	55
Wysokie Mazowieckie	251	5338	3632	103	4412	2815	109	13
Zambrów	127	3706	1248	54	3042	2223	55	7
WSSE Białystok	82	6751	5585	25	2589	2264	25	13
SUMA	5373	127275	71479	1607	82484	53648	1690	857

Liczba działających podmiotów gospodarczych w poszczególnych powiatach jest zróżnicowana – najmniejsza liczba zakładów znajdujących się w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest w powiecie sejneńskim – 82 obiekty, największa w powiecie białostockim – 2156 obiektów (w powiecie białostockim działa 40,1% wszystkich zakładów województwa podlaskiego).

W województwie podlaskim przeważają zakłady małe, zatrudniające do 9 osób - 3340 zakładów, co stanowi 62,16%. Struktura zakładów w ewidencji w zależności od zatrudnionych pracowników przedstawia się następująco:

- zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 3340 (62,16%),
- zakłady zatrudniające od 10 - 49 pracowników – 1551 (28,87%),
- zakłady zatrudniające od 50 - 249 pracowników – 397 (7,39%),
- zakłady zatrudniające powyżej 250 pracowników – 85 (1,59%).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Struktura zakładów wg wielkości zatrudnienia.

Zestawienie gałęzi gospodarki w 2015r. na terenie nadzorowanych przez pion higieny pracy powiatów wg prowadzonej działalności przedstawiają się następująco:

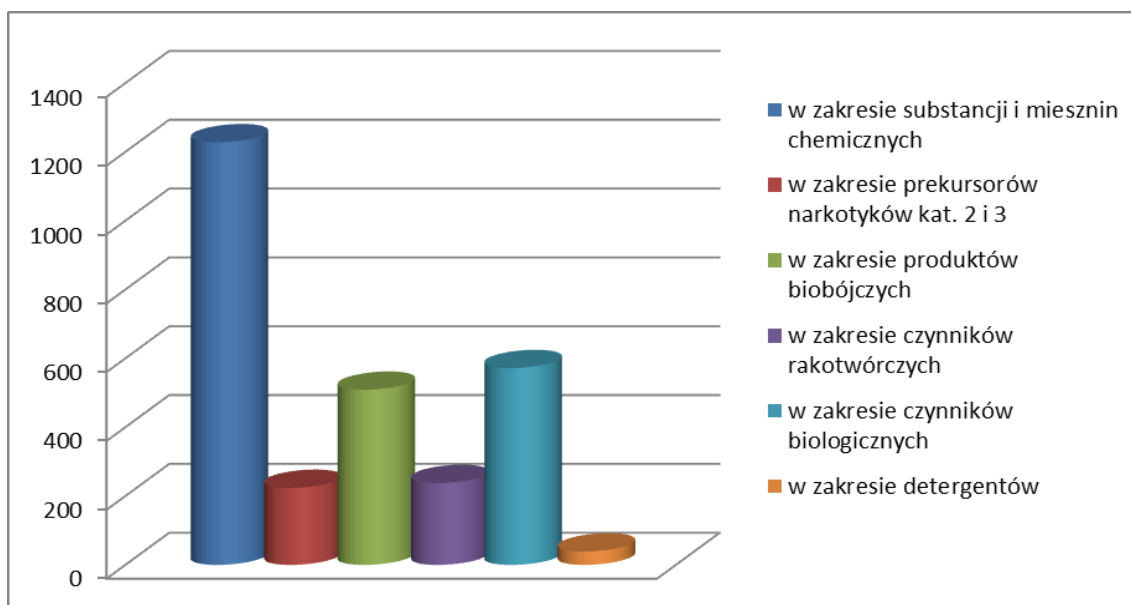
Gałęzie przemysłu wg PKD, w których przeprowadzono najwięcej kontroli.

Symbol działu PKD	Nazwa działu	Liczba kontroli	Odsetek całkowitej liczby kontroli	Liczba zatrudnionych	Odsetek zatrudnionych
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	238	14,08%	3923	4,75%
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowym	190	11,24%	4175	5,06%
10	Produkcja artykułów spożywczych	182	10,77%	12349	14,97%
16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli: produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wypalania	119	7,04%	4445	5,39%
86	Opieka zdrowotna	104	6,15%	11079	13,43%
45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	74	4,38%	847	1,23%

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Celem kontroli zakładów pracy jest ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia pracy, organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecze higieniczno-sanitarne, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej oraz promocja zdrowia w zakresie kształtowania właściwych zachowań prozdrowotnych.

Ponadto celem nadzoru nad warunkami pracy jest ustalenie źródeł emisji czynników szkodliwych i uciążliwych, ich identyfikacja oraz eliminowanie bądź zminimalizowanie powodowanych przez nie negatywnych skutków zdrowotnych. W związku z powyższym pracownicy pionu higieny pracy województwa podlaskiego przeprowadzili 1690 kontroli, zmierzających do rozpoznania, oceny i ograniczenia zagrożeń zawodowych w środowisku pracy.

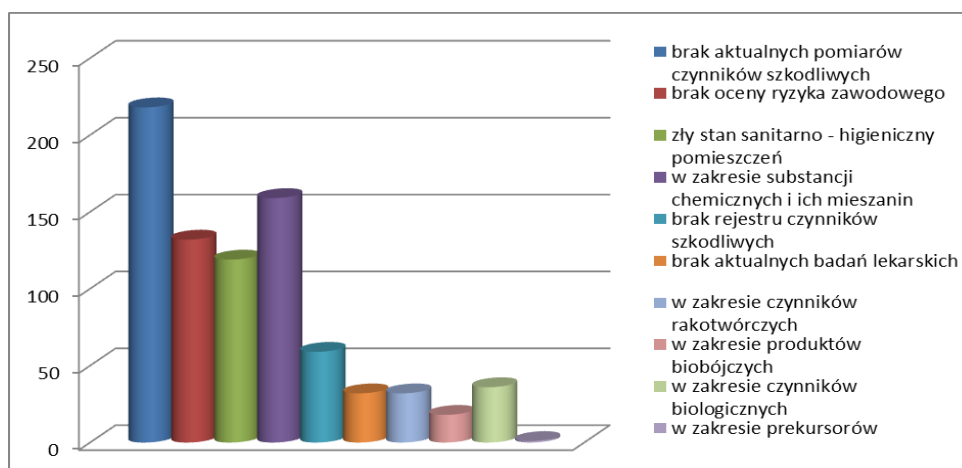
Liczba kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2015 r.

W skontrolowanych zakładach najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych – w 218 zakładach (13,57%),
- zły stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń - w 119 zakładach (7,40%),
- uchybienia w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin – w 159 zakładach (9,89%),
- brak oceny ryzyka zawodowego - w 132 zakładach (8,21%),
- uchybienia w zakresie czynników biologicznych - w 36 zakładach (2,24%),
- brak rejestru czynników szkodliwych – w 59 zakładach (3,67%),

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych – w 32 zakładach (1,99%),
- uchybienia w zakresie produktów biobójczych – w 18 zakładach (1,12%),
- brak aktualnych badań lekarskich – w 32 zakładach (1,99%),
- uchybienia w zakresie prekursorów kategorii 2 i 3 – w 1 zakładzie (0,06%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w skontrolowanych zakładach w 2015r.

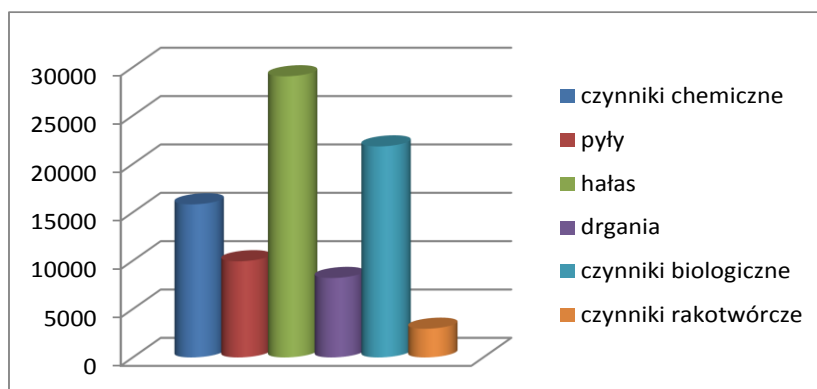
Wskutek stwierdzonych w trakcie kontroli naruszeń wydano 857 decyzji administracyjnych, zawierających następujące nakazy:

- dotyczące badań i pomiarów środowiska pracy – 682 nakazy,
- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin - 300 nakazów,
- w zakresie oceny ryzyka zawodowego - 211 nakazów,
- na obniżenie NDS/N czynników szkodliwych – 207 nakazów,
- w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - 71 nakazów,
- w zakresie czynników biologicznych – 39 nakazów,
- w zakresie produktów biobójczych – 20 nakazów,
- w zakresie detergentów – 20 nakazów.

Odzwierciedleniem warunków pracy są wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzane przez laboratoria, między innymi laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Weryfikacja zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia przeprowadzona na podstawie wyników

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

pomiarów i analiz wykazała, że w warunkach tych czynników pracowało 53 648 osób, tj. 65% ogółu zatrudnionych.

Liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe w skontrolowanych zakładach w 2015 r.

W ponadnormatywnych warunkach najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłów i związków chemicznych (NDS) oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu, wibracji (NDN), promieniowania optycznego (MDE) pracowało 2006 osób, co stanowi 2,43% ogółu zatrudnionych w skontrolowanych zakładach.

Narażenie na poszczególne grupy czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, dla których stwierdzono stężenia/natężenia przekraczające normatywy higieniczne w oparciu o wyniki badań środowiskowych przedstawia poniższa tabela.

Porównawcze zestawienie liczby osób pracujących w przekroczonych normatywach czynników szkodliwych w latach 2013-2015.

Nazwa czynnika	Liczba osób pracujących w przekroczonych normatywach (% ogółu zatrudnionych)					
	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
hałas	1005	1,21%	987	1,18%	1147	1,39%
pyły	26	0,03%	49	0,06%	157	0,19%
czynniki chemiczne	6	0,007%	10	0,012%	21	0,03%
wibracja	0	0	4	0,005%	19	0,02%
promieniowanie optyczne	319	0,38 %	646	0,77%	619	0,75%

W 2015 roku w 92 zakładach (5,72% skontrolowanych obiektów), występowały przekroczenia NDS/N i MDE czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych w zakresie:

- hałasu – w 44 zakładach,
- pyłów – w 13 zakładach,
- wibracji – w 4 zakładach,
- czynników chemicznych – w 5 zakładzie
- promieniowania optycznego – w 41 zakładach.

PSSE/WSSE I instancja	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				Liczba wydanych decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych	Liczba wydanych decyzji unieruchamiających stanowisko w związku z przekroczeniem normatywu higienicznego
		NDS/NDN (ogółem)	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych		
Augustów	6	314	1	29	300	3	1
Białystok	56	976	10	69	941	11	0
Bielsk Podlaski	2	23	0	0	23	0	0
Grajewo	0	0	0	0	0	0	0
Hajnówka	4	20	5	0	15	2	0
Kolno	0	0	0	0	0	0	0
Łomża	1	4	0	4	0	1	0
Mońki	0	0	0	0	0	0	0
Sejny	0	0	0	0	0	0	0
Siemiatycze	2	38	0	7	31	2	0
Sokółka	3	20	5	0	15	1	0
Suwałki	14	351	0	48	303	9	0
Wysokie Mazowieckie	2	162	0	0	162	2	0
Zambrów	1	87	0	0	87	0	0
WSSE Białystok	1	11	0	0	11	1	0
Suma	92	2006	21	157	1888	32	1

Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Analiza narażenia zawodowego w poszczególnych rodzajach działalności gospodarczej wg PKD.

Dział PKD (Nr)	Nazwa Działu według Europejskiej Klasyfikacji Działalności	Zatrudnienie ogółem w zakładach pracy	Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach powyżej NDS * (NDN)**MDE***
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	836	2
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	286	6
10	Produkcja artykułów spożywczych	12349	336
11	Produkcja napojów	883	100
12	Produkcja wyrobów tytoniowych	780	280
13	Produkcja wyrobów tekstylnych	811	52
16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli: produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wypalania	4445	183
17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1645	23
18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	361	2
21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	78	31
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4067	113
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1611	65
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2858	125
27	Produkcja urządzeń elektrycznych	859	92
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	3372	186
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	662	10
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1999	14
31	Produkcja mebli	3195	116
32	Pozostała produkcja wyrobów	861	2
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	277	66
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie	1298	54
36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	765	4
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	929	7
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2234	24
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1249	10
43	Roboty budowlane specjalistyczne	558	27
45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	847	4

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

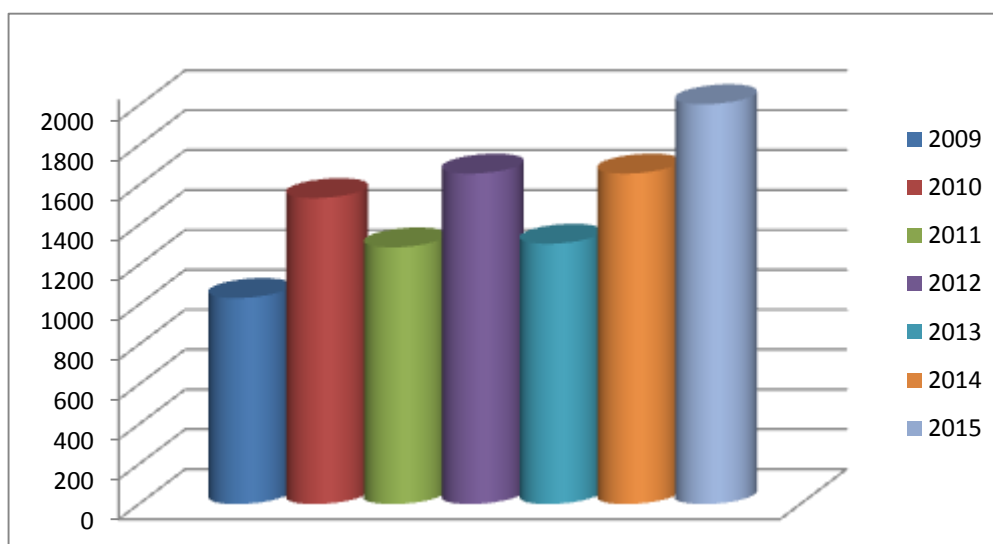
Dział PKD (Nr)	Nazwa Działu według Europejskiej Klasyfikacji Działalności	Zatrudnienie ogółem w zakładach pracy	Liczba pracowników zatrudnionych w warunkach powyżej NDS * (NDN)**MDE***
46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4175	23
47	Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	3923	15
49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	2960	12
52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	581	11
64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	144	6
72	Badania naukowe i prace rozwojowe	385	1
77	Wynajem i dzierżawa	31	2
86	Opieka zdrowotna	11079	2
OGÓLEM		73 393	2006

* NDS – najwyższe dopuszczalne stężenie substancji chemicznych i zapylenia

** NDN – najwyższe dopuszczalne natężenie hałasu i wibracji

***MDE – maksymalna dopuszczalna ekspozycja

Dane odnośnie liczby osób pracujących w przekroczonych normatywach czynników szkodliwych dla zdrowia w zakładach na terenie województwa podlaskiego w latach 2009-2015 przedstawia poniższy wykres.

Liczba osób pracujących w przekroczonych normatywach czynników szkodliwych w latach 2009- 2015.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Przekroczenia wartości normatywnych dotyczą przede wszystkim narażenia na czynniki fizyczne, w tym głównie na ponadnormatywny hałas – co stanowi 49,2% ogółu pracujących w przekroczeniach. W wyniku działań kontrolnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydano 32 decyzje, zobowiązujące pracodawców do wdrażania programów organizacyjno – technicznych mających na celu wyeliminowanie bądź obniżenie do obowiązujących norm przekroczonych NDS i NDN czynników szkodliwych.

Poprawę warunków pracy starano się uzyskać poprzez przedsięwzięcia techniczne i organizacyjne, a mianowicie:

- a) wdrażanie nowoczesnych technologii i procesów produkcyjnych,
- b) wymianę parku maszynowego,
- c) zainstalowanie wentylacji i klimatyzacji na stanowiskach pracy,
- d) zmiany organizacyjne i rotację pracowników na stanowiskach pracy.

Ponadto poprawę warunków higieny pracy uzyskano poprzez:

- a) egzekwowanie częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy z określoną częstotliwością,
- b) dokonanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy i zapoznanie pracowników z zagrożeniami,
- c) urządzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami zaplecza higieniczno – sanitarnego dla pracowników,
- d) utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i zaplecza higieniczno-sanitarnego.

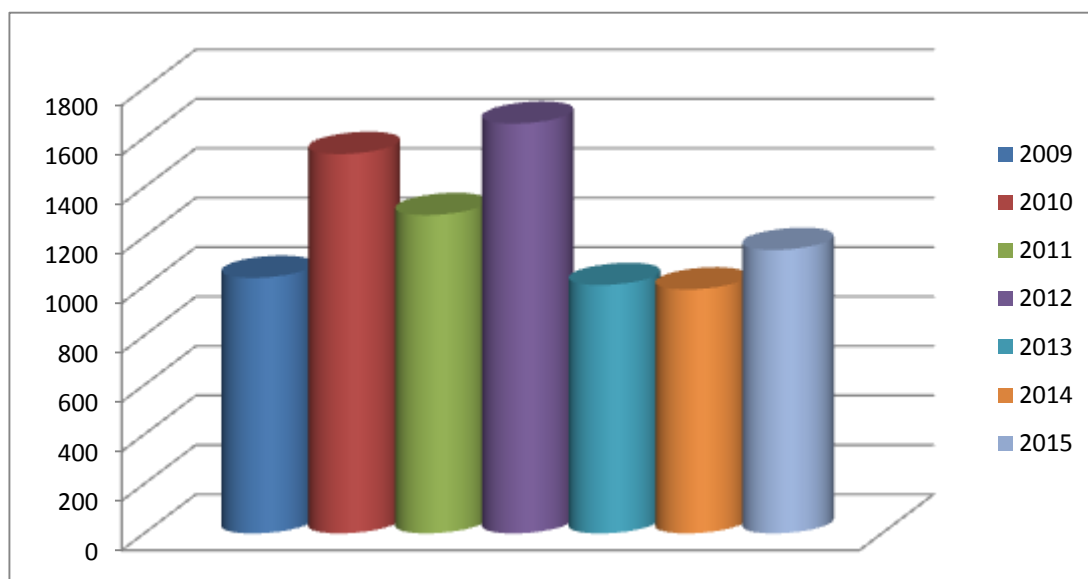
W celu doraźnego zabezpieczenia pracownicy zostali wyposażeni w indywidualny sprzęt ochrony osobistej (ochrony dróg oddechowych, ochronniki słuchu, rękawice antywibracyjne itp.). W efekcie prowadzonego nadzoru poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych 228 osobom.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Narażenie na czynniki fizyczne na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

PSSE i WSSE	Hałas słyszalny					Drgania ogólne					Drgania miejscowe				
	Ogółem zatrudnionych	< 0,2 NDN	0,2 – 0,5 NDN	0,5-1 NDN	> 1 NDN	Ogółem zatrudnionych	< 0,2 NDN	0,2 – 0,5 NDN	0,5-1 NDN	> 1 NDN	Ogółem zatrudnionych	< 0,2 NDN	0,2 – 0,5 NDN	0,5-1 NDN	> 1 NDN
Augustów	1673	383	592	402	300	281	5	224	52	0	766	48	604	114	0
Białystok	6011	863	2314	3435	341	2135	20	1023	1092	0	644	2	264	177	5
Bielsk Podlaski	1125	259	477	366	23	132	16	54	62	0	103	7	77	19	0
Grajewo	1321	193	569	559	0	307	9	198	100	0	314	0	277	37	0
Hajnówka	2497	175	725	1591	6	379	60	120	199	0	347	16	209	122	0
Kolno	549	93	164	292	0	59	0	27	32	0	70	0	27	43	0
Łomża	264	43	78	143	0	56	6	36	14	0	58	9	42	7	0
Mońki	203	76	39	88	0	86	1	58	27	0	74	7	56	12	0
Sejny	3	34	48	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	0
Siemiatycze	1054	585	170	269	30	357	145	154	57	1	375	155	198	22	0
Sokółka	2187	475	556	1141	15	564	38	351	175	0	798	46	647	105	0
Suwałki	4845	1024	1428	2092	301	770	53	447	268	2	950	53	671	226	0
Wysokie Mazowieckie	1865	191	1142	505	27	120	5	106	9	0	120	5	108	7	0
Zambrów	1352	157	190	918	87	243	17	173	53	0	247	18	151	78	0
WSSE Białystok	148	37	36	75	11	144	5	41	87	11	115	5	23	87	0
Suma	23931	4113	7972	10735	1147	5633	380	3012	2227	14	4986	371	3374	1252	5

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Liczba osób pracujących w przekroczonych normatywach hałasu w zakładach na terenie województwa podlaskiego w latach 2009-2015.

Nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze

Pracownicy pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015r., w ramach kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze, skontrolowali 131 obiektów, przeprowadzając w nich 133 kontrole. W ramach kontroli w 47 zakładach produkujących artykuły spożywcze stwierdzono uchybienia. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły braku aktualnych badań środowiska pracy (25 zakładów), bądź braku prawidłowego prowadzenia rejestrów i/lub kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy (12 zakładów), braku opracowanej oceny ryzyka zawodowego (11 zakładów) oraz złego stanu higienicznego pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych (8 zakładów). Na w/w uchybienia wydano 53 decyzje administracyjne zawierające 205 nakazów. Ponadto w toku postępowania egzekucyjnego wystawiono 1 upomnienie, 1 tytuł wykonawczy oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w wysokości 1000,0 zł.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadzór nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

PSSE	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba decyzji	Liczba nakazów
Augustów	7	8	3	19
Białystok	41	41	21	77
Bielsk Podlaski	17	17	3	13
Grajewo	1	1	0	0
Hajnówka	7	8	1	1
Kolno	1	1	0	0
Łomża	11	11	0	0
Mońki	4	4	5	1
Sejny	9	9	5	15
Siemiatycze	7	7	3	4
Sokółka	4	4	4	4
Suwałki	7	7	2	39
Wysokie Mazowieckie	13	13	6	32
Zambrów	2	2	0	0
Suma	131	133	53	205

W zakładach produkujących artykuły spożywcze w kontakcie z czynnikami szkodliwymi pracuje ogółem 8427 osób. Czynniki szkodliwe na które narażeni są pracownicy to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, mikroklimat, czynniki biologiczne, czynniki chemiczne. Działania prowadzone przez pion Higieny Pracy polegały głównie na przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. Przyczyniły się one do poprawy warunków środowiska pracy oraz poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy, a także pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ewidencji pionu higieny pracy województwa podlaskiego znajdowało się 858 podmiotów, które wprowadzały do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, w tym 9 importerów, 15 formulatorów i 834 dystrybutorów oraz 1674 podmioty stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2015r. w ramach nadzoru nad realizacją zapisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili 388 kontroli u 376 pracodawców wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny. Podczas 56 inspekcji stwierdzono nieprawidłowości, co stanowi 14,43% ogółu przeprowadzonych kontroli. W związku z tym Państwowi Inspektorzy Sanitarni wydali 38 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie przedmiotowych uchybień.

W powyższych decyzjach zawarto 139 nakazów, dotyczących:

- nieprawidłowego oznakowania opakowań mieszanin – 53 nakazy,
- nieprawidłowych kart charakterystyki – 48 nakazów,
- niezgłoszenia mieszaniny stwarzającej zagrożenie do Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych – 9 nakazów,
- nieprawidłowej klasyfikacji mieszanin – 8 nakazów,
- oznakowania opakowań w języku polskim – 5 nakazów,
- sprzedaży mieszaniny niebezpiecznej naruszającej załącznik XVII REACH – 4 nakazy,
- sprzedaży mieszaniny niebezpiecznej dla konsumentów w opakowaniu bez wyczuwalnego dotykem ostrzeżenia o niebezpieczeństwie i/lub bez zamknięcia utrudniającego otwarcie przez dzieci – 4 nakazy,
- sporządzenia kart charakterystyki w języku polskim - 4 nakazy,
- braku karty charakterystyki – 3 nakazy,
- nieprzekazania odbiorcom kart charakterystyki – 1 nakaz.

Szczegółowe wyniki przeprowadzonych kontroli w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadzór nad zakładami wprowadzającymi do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

PSSE/WSSE	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba decyzji	Liczba nakazów
Augustów	81	27	28	4	33
Białystok	295	114	121	33	103
Bielsk Podlaski	47	31	31	0	0
Grajewo	33	10	10	0	0
Hajnówka	43	27	27	0	0
Kolno	18	15	15	0	0
Łomża	37	27	28	1	3
Mońki	18	11	11	0	0
Sejny	20	20	20	0	0
Siemiatycze	37	17	17	0	0
Sokółka	50	26	26	0	0
Suwałki	92	17	17	0	0
Wysokie Mazowieckie	75	30	33	0	0
Zambrów	12	4	4	0	0
WSSE Białystok	0	0	0	0	0
Suma	858	376	388	38	139

Ponadto w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawa w zakresie substancji i mieszanin chemicznych skontrolowano 826 zakładów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny przeprowadzając w nich 840 inspekcji. W 103 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, co stanowi 12,26% ogółu przeprowadzonych kontroli. W związku z tym Państwowi Inspektorzy Sanitarni wydali 65 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie przedmiotowych naruszeń. W powyższych decyzjach zawarto 161 nakazów, dotyczących:

- nieprawidłowych kart charakterystyki – 41 nakazów,
- braku lub nieaktualnego spisu stosowanych substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie – 36 nakazów,
- braku kart charakterystyki - 25 nakazów,
- niewłaściwego oznakowania opakowania – 23 nakazy,
- braku oznakowania pojemników, zbiorników, rurociągów z substancjami niebezpiecznymi – 14 nakazów,
- braku oznakowania magazynu substancji chemicznych i ich mieszanin – 7 nakazów,
- nieudostępnienia pracownikom, celem zapoznania się, kart charakterystyk mieszanin stwarzających zagrożenie – 6 nakazów,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- braku instrukcji bhp dotyczących sposobu składowania chemicznych substancji i ich mieszanin niebezpiecznych lub postępowania z materiałami szkodliwymi i niebezpiecznymi – 5 nakazów,
- braku instrukcji stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin – 1 nakaz,
- nieprawidłowego składowania stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 1 nakaz,
- braku oznakowania opakowań zawierających niebezpieczną mieszaninę chemiczną – 1 nakaz,
- braku wyposażenia w środki ochrony indywidualnej stanowisk pracy, na których stosowane są niebezpieczne mieszaniny – 1 nakaz.

Szczegółowe wyniki przeprowadzonych kontroli w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Nadzór nad zakładami stosującymi substancje chemiczne i ich mieszaniny na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

WSSE/PSSE	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba decyzji	Liczba nakazów
WSSE Białystok	47	16	16	0	0
Augustów	146	49	59	10	36
Białystok	589	225	227	44	93
Bielsk Podlaski	78	66	66	1	1
Grajewo	44	22	22	0	0
Hajnówka	66	50	51	2	3
Kolno	28	21	21	0	0
Łomża	208	100	100	0	0
Mońki	37	31	31	0	0
Sejny	15	15	15	1	1
Siemiatycze	57	30	30	0	0
Sokółka	94	62	63	7	27
Suwałki	127	60	60	0	0
Wysokie Mazowieckie	115	65	65	0	0
Zambrów	23	14	14	0	0
Suma	1674	826	840	65	161

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

W ewidencji pionu higieny pracy województwa podlaskiego w 2015r. znajdowały się 103 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3. W 4 obiektach prowadzono obrót nadmanganianem potasu zaliczanym do prekursorów kat. 2. Natomiast w 103 zakładach wprowadzano do obrotu kwas siarkowy, kwas chlorowodorowy, aceton, toluen, keton metylowo-etylowy i eter dietylowy sklasyfikowane jako prekursorzy kat. 3. Ponadto w ewidencji stacji sanitarno – epidemiologicznych województwa podlaskiego w 2015r. wpisanych było 202 podmioty stosujące w swojej działalności prekursorzy kat. 2 i 3. Prekursorzy, które znajdują się w dyspozycji poszczególnych podmiotów, wykorzystywane są najczęściej na ich potrzeby własne i używane są głównie do analiz chemicznych, laboratoryjnych oraz w procesach przemysłowych, czyszczących, a także przy uzdatnianiu wody.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224) w zakresie prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili łącznie 224 kontrole, w tym 70 inspekcji w podmiotach wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3 oraz 154 kontrole w obiektach stosujących przedmiotowe substancje. Podczas wizytacji w jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku rejestracji działalności polegającej na wprowadzaniu do obrotu prekursorów kat. 2 oraz braku wyznaczonego funkcjonariusza odpowiedzialnego za handel tymi substancjami. Przedmiotowe nieprawidłowości zostały usunięte w toku prowadzonego postępowania. W związku z powyższym nie wydawano decyzji merytorycznej.

Z danych zebranych w 2015r. wynika, iż na terenie województwa podlaskiego nie funkcjonował import prekursorów narkotyków z krajów trzecich. Nie realizowano również eksportu, w związku z powyższym Państwowi Inspektorzy Sanitarni nie wydawali zezwoleń na wywóz z kraju opisywanych wyżej substancji. Ponadto w 2015r. nie odnotowano przypadków zgłoszeń przez podmioty gospodarcze nietypowych zamówień lub transakcji z udziałem prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, które mogły budzić podejrzenie wykorzystania substancji do celów nielegalnego wytwarzania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W ramach realizacji zapisów art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, przez właściwe kompetentnie instytucje oraz zgodnie z art. 32 rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004r., określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi, pracownicy powiatowych stacji sanitarno - epidemiologicznych wypełniają formularz INCB. Dane z zakresu legalnego obrotu prekursorami narkotyków na terenie województwa podlaskiego przekazywane są do Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych

W ewidencji pionu higieny pracy województwa podlaskiego w 2015 roku znajdowało się 387 obiektów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 6 podmiotów było zobowiązanych do uzyskania pozwoleń na obrót zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2015r., poz. 1926).

W ramach realizacji przedmiotowego zagadnienia w 2015r. skontrolowano 175 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. W wyżej wymienionych obiektach przeprowadzono 181 kontroli. Podczas 18 stwierdzono uchybienia, co stanowi 9,94% ogółu inspekcji. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami wydano 13 decyzji merytorycznych, w których zawarto 20 nakazów, dotyczących:

- wycofania z obrotu produktów biobójczych, nie posiadających pozwolenia na obrót - 6 nakazów,
- uzyskania i udostępnienia odbiorcom właściwej karty charakterystyki produktu biobójczego - 4 nakazy,
- zapewnienia prawidłowej klasyfikacji, karty charakterystyki, oznakowania mieszaniny chemicznej będącej produktem biobójczym – 4 nakazy,
- zapewnienia właściwego oznakowania opakowania produktu biobójczego - 3 nakazy,
- uzupełnienia numeru pozwolenia MZ na oznakowaniu opakowania - 2 nakazy,
- wstrzymania obrotu mieszanin niebezpiecznych będących produktem biobójczym, ze względu na brak na opakowaniu wyczuwalnego dotykem ostrzeżenia o niebezpieczeństwie - 1 nakaz.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Szczegółowe wyniki przeprowadzonych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

PSSE	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba decyzji	Liczba nakazów
Augustów	37	17	17	0	0
Białystok	139	48	51	12	19
Bielsk Podlaski	25	15	15	0	0
Grajewo	13	5	5	0	0
Hajnówka	23	14	14	0	0
Kolno	10	6	6	0	0
Łomża	9	4	4	0	0
Mońki	7	7	7	0	0
Sejny	12	10	10	0	0
Siemiatycze	15	10	10	0	0
Sokółka	17	12	12	1	1
Suwałki	43	10	10	0	0
Wysokie Mazowieckie	30	14	17	0	0
Zambrów	7	3	3	0	0
Suma	387	175	181	13	20

Nadzór nad realizacją działań wynikających z ustaleń Forum dotyczącego wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach

W ramach realizacji działań wynikających z ustaleń Forum, dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach, zaplanowano i skontrolowano 1 zakład będący formulatorem. W trakcie przedmiotowej inspekcji nie stwierdzono nieprawidłowości. Pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwie są zapoznani z przepisami prawa oraz procedurami bezpiecznego postępowania z chemikaliami. Całością produkcji oraz przestrzeganiem obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH zarządzają specjaliści ds. REACH z Centrali firmy.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ponadto podczas każdej kontroli przedsiębiorcy są instruowani w zakresie wymagań wynikających z rozporządzeń REACH i CLP, dotyczących m.in. kart charakterystyk, rejestracji, udzielania zezwoleń, prawidłowej klasyfikacji oraz oznakowania. Jednocześnie w 2015r. rozpropagowywano dostęp do ulotki „Bezpieczeństwo chemikaliów, a twoja firma” oraz strony internetowej Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Poza tym w ramach współpracy z Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach wypełniono formularz sprawozdawczy w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia REACH i CLP na terenie województwa podlaskiego za lata 2010-2014.

Ponadto w dniach 24-25.09.2015r. pracownicy Oddziału Higieny Pracy WSSE w Białymstoku i PSSE w Białymstoku brali udział w telekonferencji „Training for trainers on the enforcement of classification and labelling of mixture” organizowanej przez Europejską Agencję Chemikaliów w Helsinkach.

Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu detergentów

W województwie podlaskim działalność prowadziło 15 podmiotów będących producentami detergentów w myśl rozporządzenia (WE) Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów. Powyższe zakłady były zlokalizowane na obszarze działalności trzech Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych: w Białymstoku, Grajewie oraz Wysokiem Mazowieckiem. Przedsiębiorstwa produkowały, m.in. płyny do mycia naczyń, proszki do prania, płyny do prania, mydła w płynie.

W ramach realizacji przedmiotowego zagadnienia w 2015r. skontrolowano 35 obiektów wprowadzających do obrotu detergenty, w tym 15 producentów. W wyżej wymienionych obiektach przeprowadzono 39 kontroli. Podczas 10 stwierdzono uchybienia, co stanowi 25,64% ogółu inspekcji. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami wydano 7 decyzji merytorycznych, w których zawarto 20 nakazów dotyczących:

- właściwego sporządzonej karty charakterystyki mieszaniny niebezpiecznej, będącej detergentem – 9 nakazów,
- oznakowania opakowania w języku polskim – 4 nakazy,
- prawidłowego oznakowania opakowania – 3 nakazy,
- właściwej klasyfikacji mieszaniny chemicznej będącej detergentem – 2 nakazy,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- sporządzenia karty charakterystyki mieszaniny niebezpiecznej będącej detergentem – 1 nakaz,
- sporządzenia arkusza danych składników – 1 nakaz.

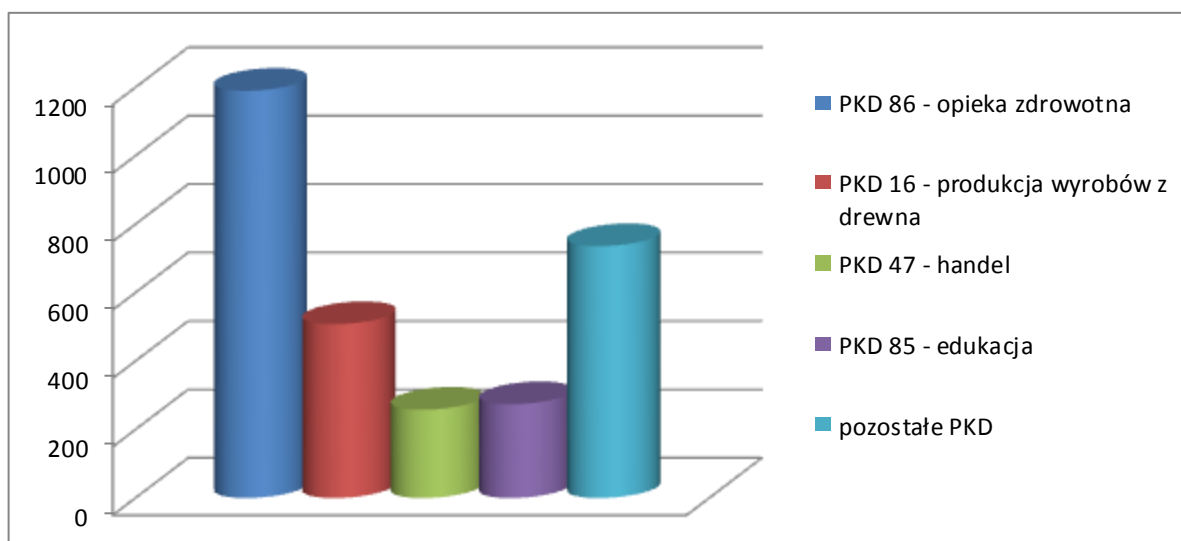
Nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy

W ewidencji stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa podlaskiego znajdowało się 331 zakładów pracy, w których na stanowiskach pracy występowały substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W zakresie nadzoru nad realizacją obowiązków wynikających z omawianego rozporządzenia skontrolowano w roku sprawozdawczym 231 zakładów (co stanowi 14,37% wszystkich skontrolowanych zakładów), które zatrudniały 28 855 osób.

Pracownicy pionu higieny pracy stwierdzili w 2015 roku, iż w narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zatrudnionych było 2966 pracowników, w tym 1167 kobiet.

Podobnie jak w latach poprzednich w kontrolowanych obiektach największą grupę wśród zatrudnionych w kontakcie z czynnikami kancerogennymi stanowili pracownicy zatrudnieni w ochronie zdrowia (promieniowanie jonizujące 1034 osoby, czynniki chemiczne 156 osób) oraz zatrudnieni w przemyśle drzewnym (PKD 16 - produkcja wyrobów z drewna), w którym głównym czynnikiem rakotwórczym jest pył drewna twardego – 508 osób.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze w poszczególnych gałęziach przemysłu na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

W 2015r. przeprowadzono 238 kontroli (co stanowi 14% ogółu kontroli) w zakresie realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli to:

- brak rejestru prac w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi – w 12 zakładach,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych – w 13 zakładach,
- nie przekazano do PPWIS „informacji o czynnikach rakotwórczych” – w 10 zakładach.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości dot. czynników rakotwórczych i mutagennych Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni województwa podlaskiego w 2015 roku wydali 22 decyzje administracyjne.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Struktura narażenia na poszczególne kancerogeny na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

PSSE WSSE I instancja	Liczba osób zatrudnionych w zakładach	Liczba osób pracujących w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze							
			Promieniowanie jonizujące	Pyl drewna twardego	Benzen	Benzyna, niskowrząca niespecyfikowana	Związki chromu (VI)	Azbest	WWA	Fenoloftaleina
WSSE Białystok	989	22	22	0	0	0	0	0	0	0
Augustów	964	38	13	13	0	3	2	0	2	5
Białystok	15943	1621	790	51	87	43	91	53	54	17
Bielsk Podlaski	193	102	0	7	0	57	0	2	0	0
Grajewo	64	10	0	0	10	0	0	0	0	0
Hajnówka	4677	249	6	178	3	23	0	3	0	0
Kolno	28	20	0	2	15	0	2	1	0	0
Łomża	2649	330	96	15	115	0	0	8	46	0
Mońki	89	30	1	7	35	35	0	0	0	0
Sejny	546	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Siemiatycze	85	85	0	65	0	0	0	5	0	17
Sokółka	460	105	0	37	52	55	2	11	0	0
Suwalki	1939	251	86	117	11	18	25	9	0	0
Wysokie Mazowieckie	124	52	10	5	0	30	0	0	76	0
Zambrów	105	50	0	36	0	0	10	4	0	0
Suma	28855	2966	1034	533	328	264	132	97	178	39

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu województwa podlaskiego w 2015 roku.

PSSE WSSE I instancja	Liczba zakładów pracy w ewidencji w PSSE / WSSE	Liczba zakładów skontrolowanych w roku sprawozdawczym	Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze			Liczba kontroli w roku sprawozdawczym	Liczba wydanych decyzji
			ogółem	kobiet	mężczyzn		
WSSE Białystok	13	2	22	13	9	2	0
Augustów	23	8	38	16	22	11	2
Białystok	116	75	1621	787	834	75	15
Bielsk Podlaski	17	15	102	37	65	15	0
Grajewo	4	3	10	1	9	3	0
Hajnówka	28	27	249	71	178	27	2
Kolno	7	7	20	8	12	7	0
Łomża	34	34	330	122	208	34	0
Mońki	5	5	30	8	22	5	0
Sejny	1	1	1	0	1	1	0
Siemiatycze	13	12	85	11	74	12	0
Sokółka	16	16	105	14	91	19	1
Suwałki	41	13	251	73	178	14	2
Wysokie Mazowieckie	7	7	52	6	46	7	0
Zambrów	6	6	50	0	50	6	0
Suma	331	231	2966	1167	1799	238	22

Nadzór nad kontrolą przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Na terenie działania Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych województwa podlaskiego w ewidencji znajduje się 68 firm zajmujących się usuwaniem, zabezpieczaniem, transportem wyrobów zawierających azbest.

Narażenie na azbest na obszarze województwa podlaskiego występuje najczęściej podczas wykonywania prac demontażowych: pokryć dachowych („płyty eternitowe”) budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz osłon budynków mieszkalnych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 2015 roku na terenie województwa podlaskiego przeprowadzono 26 kontroli w siedzibach firm zajmujących się usuwaniem, zabezpieczaniem, transportem wyrobów zawierających azbest, 6 kontroli w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem oraz 1 kontrolę podczas innych prac powodujących kontakt z azbestem (zdjęcie warstwy wierzchniej i odkrycie rurociągu termicznego zabezpieczonego płaszczem azbestowo – gipsowym).

Podczas kontroli zwracano uwagę na zabezpieczenie pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, opracowanie oceny ryzyka zawodowego oraz posiadanie odpowiednich zezwoleń, decyzji, zatwierdzonych programów gospodarowania odpadami niebezpiecznymi.

Podczas prac demontażowych przy zabezpieczaniu lub usuwaniu azbestu pracowało 97 pracowników. Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni województwa podlaskiego wydali 1 decyzję administracyjną z 5 nakazami.

W 2015 roku na terenie województwa podlaskiego nie stwierdzono chorób zawodowych w wyniku narażenia pracowników na azbest.

Rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) w ramach kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao

W ramach udziału w rozpowszechnianiu informacji dotyczących bezpiecznych warunków pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB), pracownicy higieny pracy w 2015 roku podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakładach pracy informowali pracodawców o ogólnoeuropejskiej kampanii informacyjnej „Stres w pracy? Nie, dziękuję!” oraz obchodach w państwach członkowskich 43 rocznicy Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy będącego zwieńczeniem kampanii informacyjnej. Jest ona koordynowana przez Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia Pracy (EU-OSHA) z siedzibą w Bilbao, której efektem ma być zwiększenie świadomości na temat potrzeby ograniczania stresu w miejscu pracy. Głównym zaś celem kampanii jest promowanie zarządzania stresem i zagrożeniami psychospołecznymi związanymi z pracą, a tym samym zapobieganie skutkom, jakie niosą ze sobą dla pracowników, pracodawców, a w dłuższej perspektywie również dla gospodarki.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Kampania trwała w Polsce do końca 2015 roku i promowała dobre praktyki oraz uczyła sposobów radzenia ze stresem.

W trakcie kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zachęcali pracodawców do wzięcia udziału w Europejskim Konkursie Dobrych Praktyk w zakresie powyższej kampanii, do uczestnictwa w konferencjach oraz w seminariach dotyczących problemów związanych z czynnikami stresu występującymi w danym przedsiębiorstwie oraz walki ze stresem w miejscu pracy.

Podczas przeprowadzanych kontroli pracownicy higieny pracy uświadamiali pracodawcom i ich pracownikom, że stres występuje przy każdym rodzaju pracy, w każdej zbiorowości, w każdej grupie pracowników. Informowano, że prawie 60 % pracowników doświadcza problemów ze stresem w pracy, co potwierdzają badania przeprowadzone zarówno w Europie, jak i w Polsce. Przytaczano częściowe wyniki badań Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia Pracy (EU-OSHA), które pokazują, że w Europie stres zajmuje drugie miejsce, po zaburzeniach układu mięśniowo-szkieletowego, wśród najczęściej zgłaszanych problemów zdrowotnych związanych z pracą zawodową. Według szacunków EU-OSHA 50-60% utraconych dni roboczych może być spowodowanych stresem związanym z pracą. Uświadamiano również, że ze strony pracodawców musi być wola, zaangażowanie i chęć zmiany mechanizmów, które wywołują stres. Pracodawcy powinni walczyć ze stresem w swoich zakładach pracy również dlatego, że prowadzi on do realnych strat materialnych i finansowych. Jego konsekwencją mogą być m.in.: wzrost absencji w pracy, spadek produktywności, wzrost liczby wypadków w pracy, zwiększona fluktuacja pracowników.

Informacje o powyższej kampanii zostały umieszczone na stronach internetowych WSSE i PSSE.

Występowanie chorób zawodowych

Choroba zawodowa jest to choroba wymieniona w wykazie chorób zawodowych, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. W 2015r. do Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego zgłoszono 113 podejrzeń chorób zawodowych. Na podstawie danych zawartych w orzeczeniach lekarskich, wydawanych przez jednostki służby zdrowia uprawnione do rozpoznawania chorób zawodowych oraz analizy ocen narażenia zawodowego pracowników,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

organy I instancji Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego wydały 96 decyzji stwierdzających chorobę zawodową oraz 31 decyzji negatywnych o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Sporządzono 94 karty stwierdzenia choroby zawodowej, które wysłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera w Łodzi.

Struktura zachorowań na choroby zawodowe w 2015r. przedstawia się następująco:

- astma oskrzelowa – 1 przypadek,
- zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – 5 przypadków,
- alergiczny nieżyt nosa – 1 przypadek,
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym – 2 przypadki,
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi- 1 przypadek,
- choroby skóry – 1 przypadek,
- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy – 1 przypadek,
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy – 3 przypadki,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz – 1 przypadek,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi – 1 przypadek,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze – 77 przypadków, w tym :
 - borelioza – 69 przypadków,
 - kleszczowe zapalenie mózgu – 6 przypadków,
 - gruźlica płuc – 1 przypadek,
 - WZW C- 1 przypadek.

Odnotowano spadek liczby stwierdzonych chorób zawodowych w porównaniu z latami poprzednimi (2013-131, 2014- 119, 2015- 94 stwierdzone choroby). Nadal wśród rolników indywidualnych występuje wysoka zapadalność na boreliozę – 57 przypadków

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

(na 76 stwierdzonych) oraz kleszczowe zapalenie mózgu – 6 przypadków. Zjawisko to związane jest z występowaniem terenów endemicznych siedlisk kleszcza pospolitego, będącego przenosicielem tych schorzeń.

Postępowanie administracyjne w sprawie chorób zawodowych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

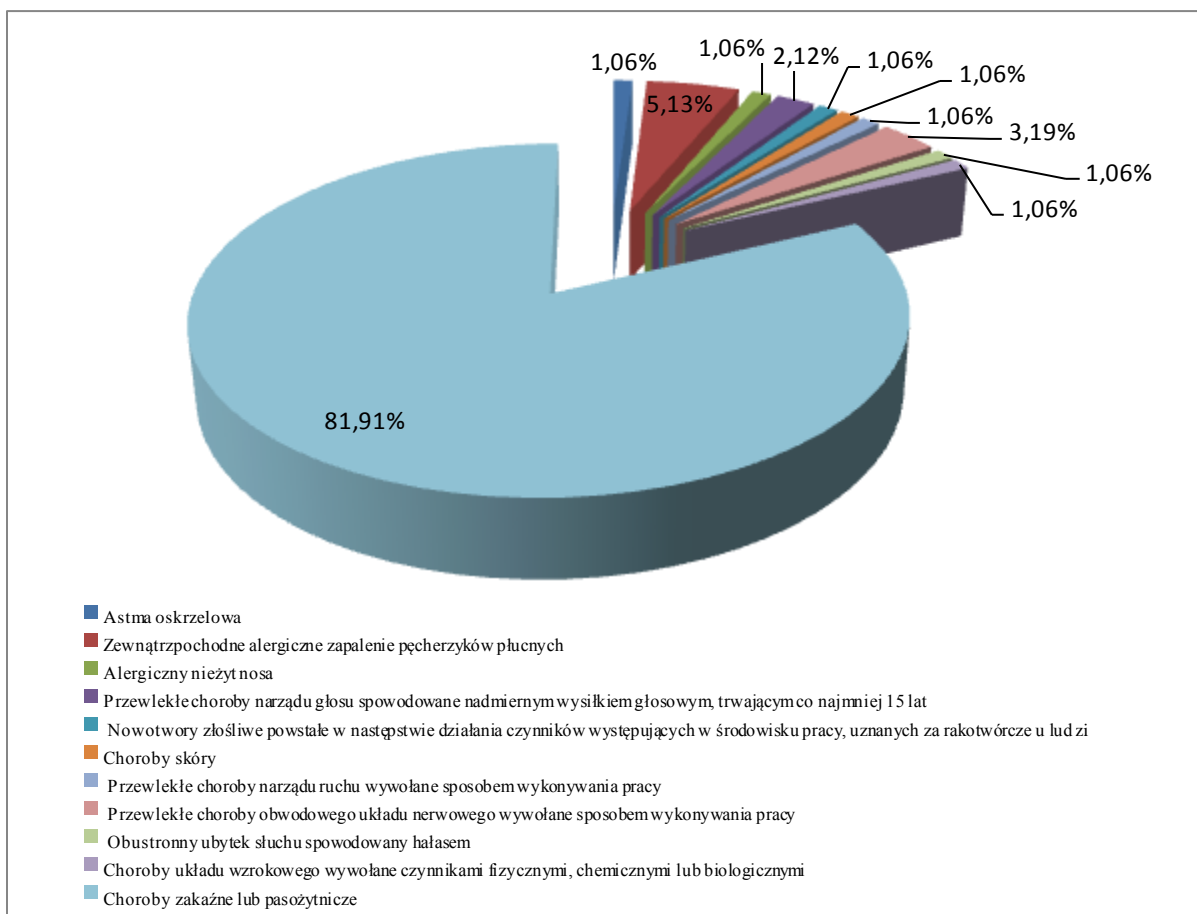
Nazwa PSSE/WSSE	Postępowanie administracyjne w I instancji w sprawie chorób zawodowych			
	Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	Liczba wystawionych kart stwierdzenia choroby zawodowej	Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
Augustów	8	8	8	1
Białystok	17	16	16	13
Bielsk Podlaski	4	4	4	0
Grajewo	9	9	9	5
Hajnówka	6	5	5	2
Kolno	3	3	3	0
Łomża	8	8	8	3
Mońki	0	0	0	0
Sejny	12	11	11	0
Siemiatycze	2	2	2	0
Sokółka	9	9	9	0
Suwalki	13	13	13	5
Wysokie Mazowieckie	5	5	5	0
Zambrów	0	0	0	2
WSSE Białystok	0	1	1	0
Razem	96	94	94	31

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

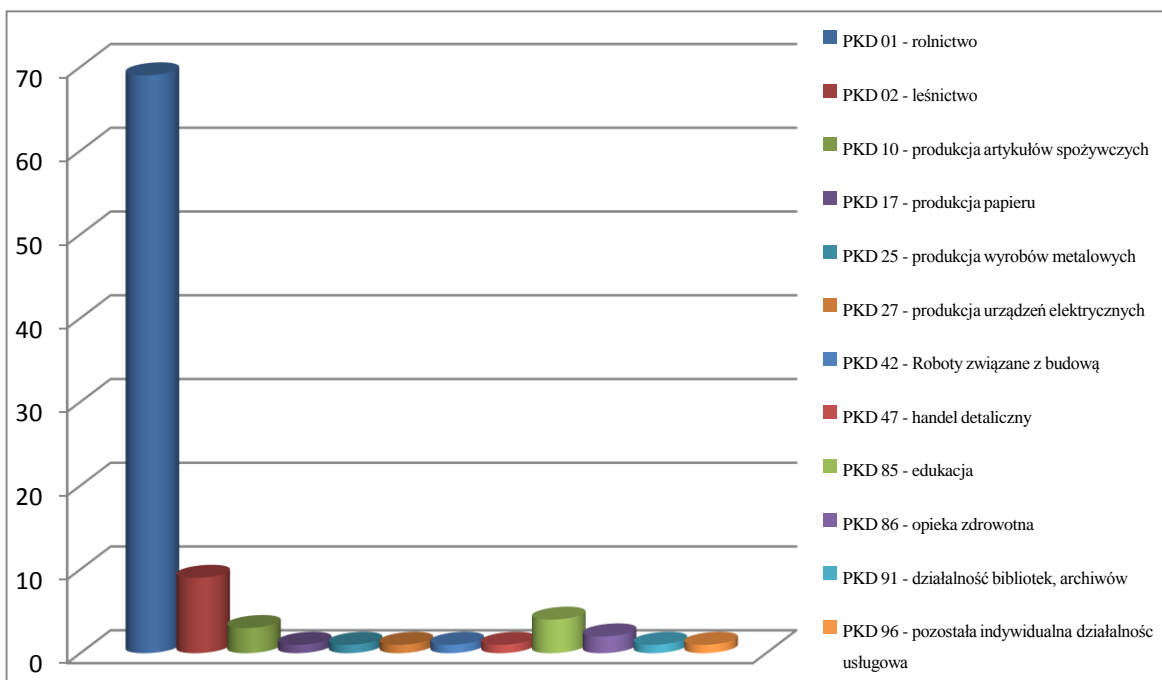
Częstotliwość występowania chorób zawodowych w latach 2013 – 2015 na terenie województwa podlaskiego.

Schorzenia wymienione w wykazie chorób zawodowych	Liczba stwierdzonych w 2013r. przypadków (% stwierdzonych przypadków)	Liczba stwierdzonych w 2014r. przypadków (% stwierdzonych przypadków)	Liczba stwierdzonych w 2015r. przypadków (% stwierdzonych przypadków)
6. Astma oskrzelowa	3 (2,29%)	1 (0,8%)	1 (1,06%)
7. Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	6 (4,59%)	9 (7,6%)	5 (5,13%)
12. Alergiczny nieżyt nosa	2 (1,53%)	1 (0,8%)	1 (1,06%)
15. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	2 (1,53%)	1 (0,8%)	2 (2,12%)
17. Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	-	-	1 (1,06%)
18. Choroby skóry	1 (0,76%)	2 (1,7%)	1 (1,06%)
19. Przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	-	2 (1,7%)	1 (1,06%)
20. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	2 (1,53%)	1 (0,8%)	3 (3,19%)
21. Obustronny ubytek słuchu spowodowany hałasem	1 (0,76%)	-	1 (1,06%)
25. Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	1 (0,76%)	1 (0,8%)	1 (1,06%)
26. Choroby zakaźne lub pasożytnicze, w tym:	113 (86,25%)	101 (84,9%)	77 (81,91%)
- wzw	-	1 (0,8%)	1 (1,06%)
- gruźlica	1 (0,76%)	3 (2,5%)	1 (1,06%)
- borelioza	102 (77,86%)	87 (73,1%)	69 (73,40%)
- kleszczowe zapalenie mózgu	8 (6,11%)	10 (8,4%)	6 (6,38%)
- bakteryjne zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii Streptococcus grupy B	1 (0,76%)	-	-
- brodawki wirusowe rąk	1 (0,76%)	-	-

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Występowanie chorób zawodowych na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w poszczególnych sektorach gospodarki w 2015r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Choroby zawodowe w roku 2015 w województwie podlaskim.

PSSE/WSSE	Choroby zawodowe w 2015r.											
	6. Astma oskrzelowa	7. Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	12. Alergiczny nieżyt nosa	15. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	17. Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	18. Choroby skóry	19. Przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	20. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	21. Obustronny ubytek słuchu spowodowany hałasem	25. Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	26. Choroby zakaźne lub pasożytnicze	Ogółem
Augustów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Białystok	-	1	-	-	1	1	-	2	1	-	10	16
Bielsk Podlaski	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
Grajewo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
Hajnówka	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	5
Kolno	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	3
Łomża	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	4	8
Mońki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Sejny	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	9	11
Siemiatycze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Sokółka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
Suwałki	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	12	13
Wysokie Mazowieckie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Zambrów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
WSSE Białystok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Suma	1	5	1	2	1	1	1	3	1	1	77	94

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadzór nad środkami zastępczymi

Minimalizacja zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne jest głównym celem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego.

Środki zastępcze, potocznie zwane „dopalaczami” stanowią nowe narkotyki, zawierające co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być używany zamiast lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa. „Dopalacze” stanowią niejednorodną grupę produktów o trudnym do przewidzenia rzeczywistym efekcie działania.

W Polsce obowiązuje zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych na podstawie art. 44b ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224).

W zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015 roku przeprowadziły 18 kontroli, wydały 95 decyzji administracyjnych oraz pobrały i zabezpieczyły 43 próbki.

Postępowania administracyjno-egzekucyjne w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015 roku.

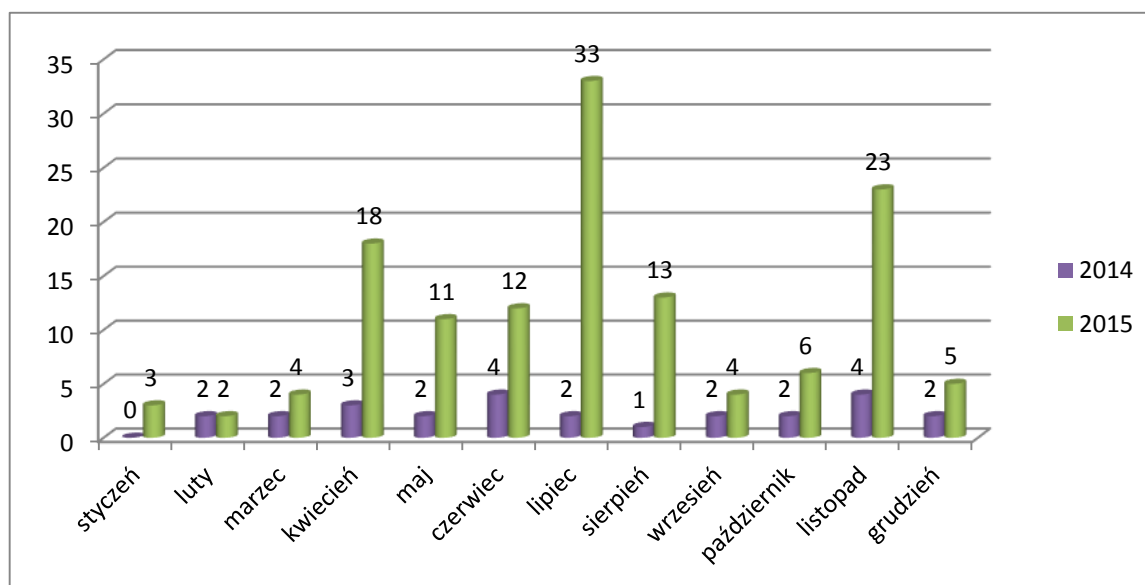
PSSE/ WSSE	Liczba decyzji	Liczba postanowień	Liczba kontroli	Pobranych próbek do badań	Liczba przebadanych próbek	Kwota nałożonych kar
WSSE Białystok	27	43	-	-	-	-
Grajewo	1	-	-	-	-	-
Augustów	11	8	4	4	4	100 000
Suwałki	4	4	3	8	4	5 0000
Łomża	19	11	6	16	7	395 000
Białystok	33	18	5	15	20	500 000
RAZEM	95	84	18	43	35	1 045 000

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Zgodnie z ustalonym trybem Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku przekazywał informacje o podejrzeniach zatrucia środkiem zastępczym do Ministra Zdrowia, Komendanta Wojewódzkiej Policji w Białymstoku, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Toksykologii Klinicznej.

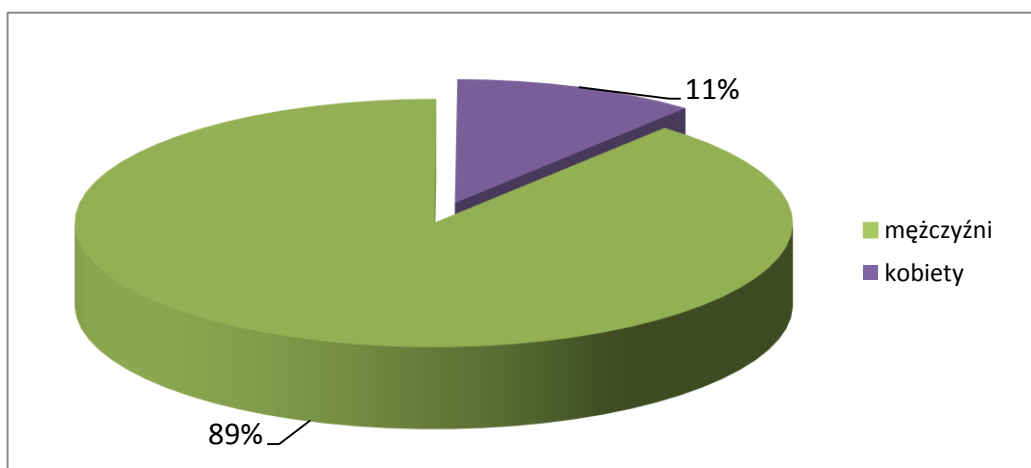
W roku 2015 w woj. podlaskim odnotowano 134 przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi. W porównaniu do roku 2014 nastąpił znaczny wzrost liczby zatruc. W związku z powyższym wzmocniono wspólne kontrole z Policją, Urzędem Kontroli Skarbowej oraz Państwową Inspekcją Handlową.

W ramach współpracy z Izbą Celną w Białymstoku w zakresie zwalczania nielegalnego handlu środkami zastępczymi przeprowadzono kontrole przesyłek z Chin i Indii. Wydano negatywną opinię w odniesieniu do wprowadzenia na obszar Polski gamma butyrolaktonu, co zapobiegło rozpowszechnieniu tej partii importowanej substancji psychoaktywnej.

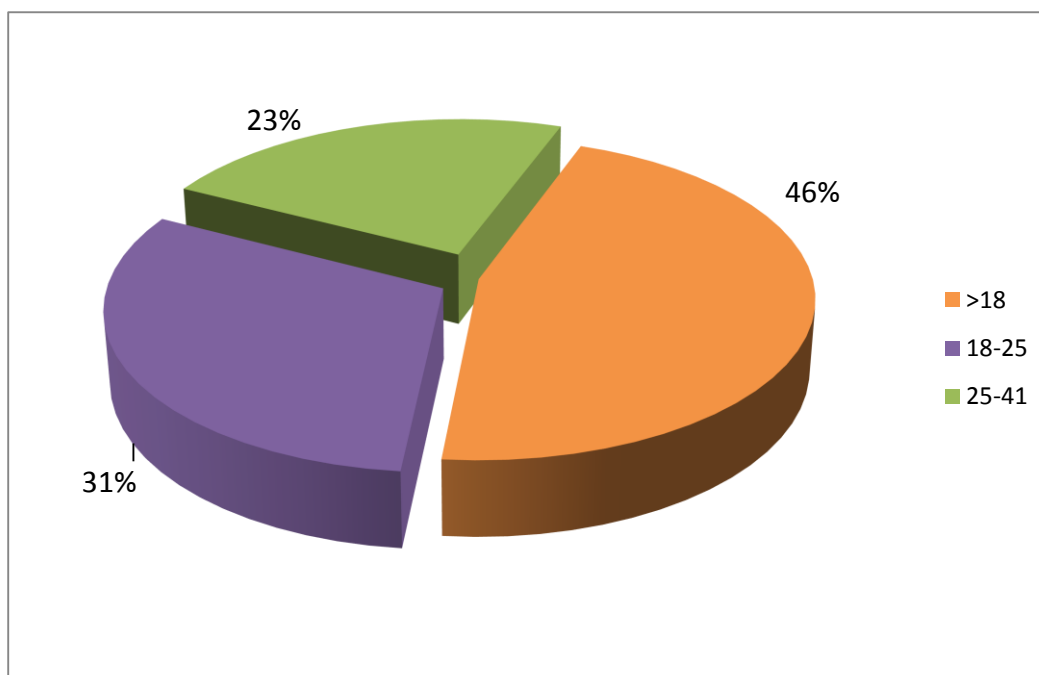

Liczba zgłoszeń podejrzeń zatruc środkami zastępczymi w poszczególnych miesiącach w latach 2014- 2015.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Podział podejrzeń zatruc środków zastępczymi ze względu na płeć w 2015r.

Liczba zgłoszeń podejrzeń zatruc w poszczególnych grupach wiekowych w 2015r.

Ponadto prowadzono monitoring stron internetowych i doniesień medialnych pod kątem obecności sprzedaży środków zastępczych na terenie województwa. W 2015 roku uruchomiono bezpłatną infolinię Państwowej Inspekcji Sanitarnej 800-060-800, gdzie przez całą dobę można uzyskać informacje o negatywnych skutkach zażywania dopalaczy oraz o możliwościach leczenia.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W związku z ogromnym niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia jakie niesie za sobą zażywanie „dopalaczy” ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie ich używania. Popularyzacja wiedzy wśród społeczeństwa na temat zagrożeń wynikających z zażywania „nowych narkotyków” stanowi ogromną potrzebę i wyzwanie.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015 roku przeprowadzili 438 akcji edukacyjno - informacyjnych (spotkania, warsztaty, prelekcje, imprezy, konkursy), w których uczestniczyło 27 247 osób. Działania te kierowano do dzieci, młodzieży i ich opiekunów, do uczestników letnich imprez masowych (festynów, zawodów, koncertów itp.). Prowadzono też dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie ulotek (dla młodzieży, dla rodziców) oraz projekcji filmów. Publikowano informacje w prasie lokalnej i na stronach internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku wspólnie z Wydziałem Prawa Uniwersytetu w Białymstoku i Wydziałem Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w dniu 05.12.2015r. zorganizowała konferencję „Dopalacze - problem społeczny, medyczny i prawny”. Cieszyła się ona bardzo dużym zainteresowaniem wśród studentów i młodzieży.

W efekcie wzmożonych działań kontrolnych i prowadzonych postępowań administracyjnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej na koniec roku 2015 na terenie województwa podlaskiego nie odnotowano żadnego punktu stacjonarnego, prowadzącego sprzedaż środków zastępczych.

Podsumowanie:

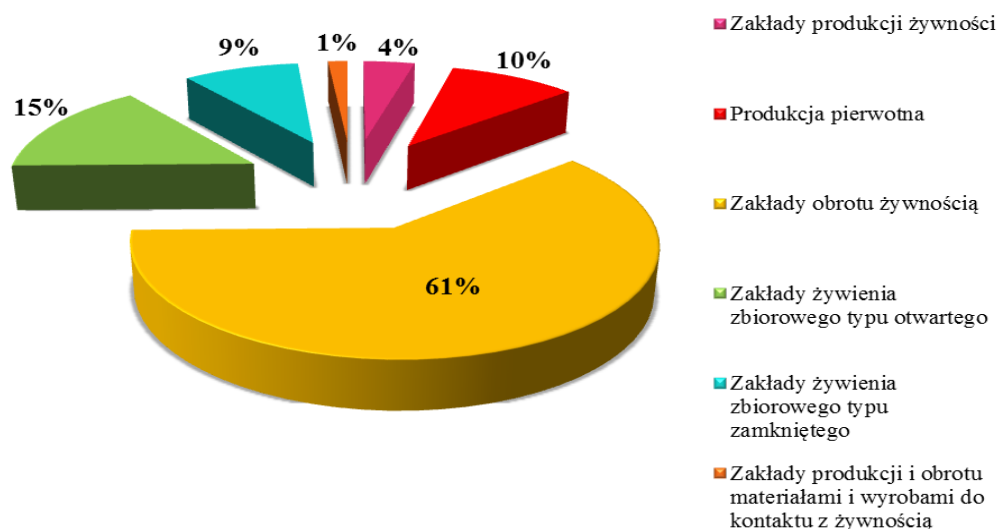
Prowadzony nadzór nad warunkami środowiska pracy przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz działania edukacyjne wpływają na wzrost świadomości pracodawców, a tym samym przyczyniają się do zmniejszenia liczby chorób zawodowych w województwie. Nadal niezbędna jest kontynuacja działań profilaktyczno- edukacyjnych w zakresie zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych oraz współpraca z Policją, Izbą Celną w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ ORAZ PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Urzędowa kontrola zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W rejestrach pionu bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie podlaskim w roku 2015 ujętych było łącznie 12546 zakładów, w tym 12357 obiektów żywności i żywienia oraz 189 zakładów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Rodzaje obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością objętych nadzorem w roku 2015 według ich liczebności.

W roku 2015 skontrolowano 6579 zakładów, co stanowi 52,44% ujętych w ewidencji. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 8780 kontroli i rekontroli, w tym 748 kontroli interwencyjnych. Spośród nadzorowanych zakładów 11207 wdrożyło zasady GHP/GMP, natomiast 2330 posiada wdrożony system HACCP.

W wyniku urzędowej kontroli zakładów żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w roku 2015 wydano 1490 decyzji nakazujących zapewnienie zgodności z obowiązującymi wymaganiami prawa, 25 nakazujących unieruchomienie lub przerwanie działalności całego lub części zakładu oraz 71 zakazujących wprowadzania do obrotu produktu niespełniającego wymagań prawa.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Łącznie pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego wydał 5555 decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym były to wyżej wymienione decyzje nakazowe, decyzje zatwierdzające działalność podmiotów branży spożywczej i inne wynikające z prowadzonego postępowania administracyjnego w I i II instancji oraz 1960 decyzji płatniczych.

Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono 512 mandatów karnych na łączną kwotę 93850 zł oraz skierowano 8 wniosków o ukaranie osób winnych stwierdzonych zaniedbań, w tym 3 do Sądu Rejonowego oraz 5 wniosków o nałożenie kar pieniężnych przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku w roku 2015, działając jako organ I instancji na mocy art. 104 ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015r., poz. 594 z późn. zm.) wydał 3 decyzje administracyjne nakładające na przedsiębiorców kary pieniężne, na podstawie wniosków złożonych przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych województwa podlaskiego. Łączna kwota nałożonych 3 kar pieniężnych wyniosła 5000 zł. Kary pieniężne wymierzono za rozpoczęcie działalności w zakresie produkcji oraz wprowadzania do obrotu żywności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a tym samym bez uzyskania decyzji właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w sprawie zatwierdzenia zakładu.

Wyniki z kontroli obiektów żywności i żywienia w województwie podlaskim w 2015 roku wskazują, iż w porównaniu do roku 2014 stan sanitarny części grup obiektów uległ poprawie. Spadł odsetek zakładów ocenionych jako niezgodne z wymaganiami prawa odnotowano m.in. w następujących grupach: piekarnie, super i hipermarkety, magazyny hurtowe, automaty do lodów oraz inne wytwórnie żywności.

W grupie obiektów produkcji żywności, jako zakłady niespełniające wymagań oceniono 0,61% skontrolowanych zakładów (w 2014r - 1,21%). Negatywnie oceniono 1,52% piekarni, oraz 1,67% ciastkarni.

W odniesieniu do zakładów obrotu żywnością negatywnie oceniono 0,55% skontrolowanych zakładów (w 2014r. - 1,71%). W wyniku przeprowadzonych kontroli za

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

niezgodne z wymaganiami uznano 2,27% kiosków spożywczych, 1,31% sklepów spożywczych oraz 0,86% obiektów ruchomych i tymczasowych.

Wśród obiektów żywienia zbiorowego większy odsetek zakładów negatywnie ocenionych stwierdzono w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego - 2,10% (w 2014r. - 1,15%) w stosunku do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego – 0,38% (w 2014r. - 0,27%). Wykazane obiekty niezgodne wśród zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego to: blok żywienia w szpitalu, stołówka szkolna prowadząca żywienie w systemie cateringowym oraz zakład usług cateringowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego, poza kontrolami kompleksowymi w zakładach, przeprowadzała kontrole tematyczne mające na celu szczegółową ocenę danego zagadnienia, m.in. w zakresie:

- znakowania środków spożywczych wytwarzanych i wprowadzanych do obrotu w zakładach funkcjonujących na terenie województwa,
- stosowania w produkcji i przetwórstwie żywności dozwolonych substancji dodatkowych, substancji pomagających w przetwarzaniu, aromatów i rozpuszczalników ekstrakcyjnych,
- przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań prawa w zakresie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności zarówno w odniesieniu do żywności ogólnego spożycia, jak też asortymentów, dla których zamieszczanie oświadczeń jest obligatoryjne,
- znakowania wyrobów gotowych informacjami nt. miejsca i źródła pochodzenia składników oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa dla nowej żywności i nowych składników żywności – rozporządzenie (WE) nr 258/97 oraz żywności i składników żywności genetycznie zmodyfikowanych – rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 i 1830/2003,
- wdrożenia i funkcjonowania w zakładach systemów kontroli wewnętrznej opartej o zasady GHP, GMP oraz zasady HACCP z uwzględnieniem elastycznego podejścia przewidzianego dla niektórych przedsiębiorstw sektora spożywczego,
- planowania i organizacji żywienia w zakładach żywienia zbiorowego, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek systemu oświaty realizujących żywienie dzieci i młodzieży,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

dla których wprowadzono nowe wymagania w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26.08.2015r. (Dz. U. 2015r., poz. 1256),

- warunków produkcji i wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- warunków produkcji i jakości zdrowotnej naturalnych wód mineralnych, wód źródłanych, wód stołowych oraz napojów bezalkoholowych,
- warunków wprowadzania do obrotu grzybów i przetworów grzybowych, w tym w zakładach żywienia,
- działalności podmiotów w ramach produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich żywności pochodzenia roślinnego.

Do najczęściej odnotowywanych nieprawidłowości w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2015r. należały:

- nieprawidłowo prowadzona kontrola wewnętrzna oparta o zasady GHP/GMP i HACCP,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych (niezgodnie z deklaracją producenta, z narażeniem na zanieczyszczenia zewnętrzne, bez zachowania segregacji asortymentowej),
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia wykorzystywanego w zakładzie, brak czystości i porządku,
- brak deklaracji zgodności dla stosowanych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym materiałów opakowaniowych,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych potwierdzających stan zdrowia personelu zatrudnionego przy kontakcie z żywnością.

Urzędowa kontrola kosmetyków

W 2015r. pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadził również nadzór nad produkcją i obrotem kosmetykami. Ze 137 obiektów objętych nadzorem, skontrolowano 97, w tym 2 zakłady produkcji kosmetyków oraz 95 obiektów obrotu kosmetykami (15 hurtowni i 80 sklepów specjalistycznych). Łącznie przeprowadzono 103 kontrole i rekontrole. W 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, które były podstawą wydania 4 decyzji administracyjnych. Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł.

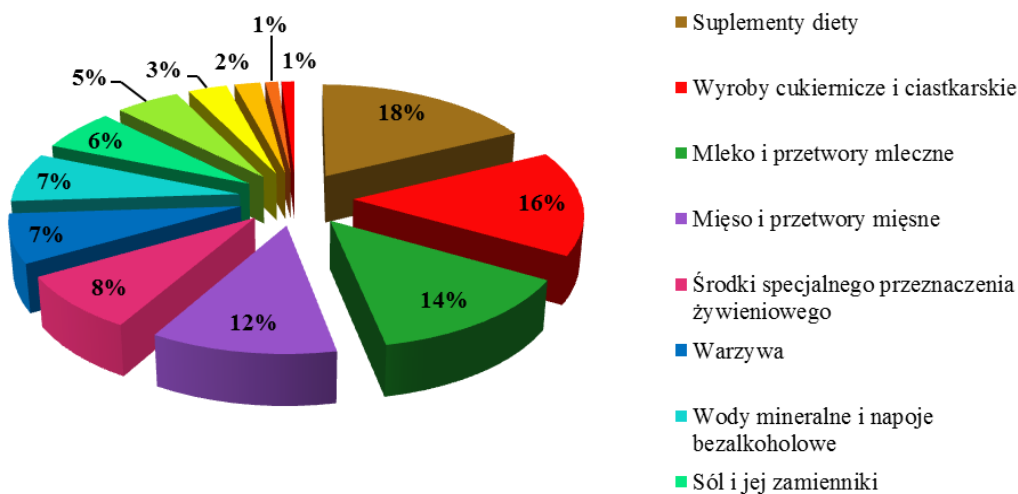
Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Urzędowa ocena jakości zdrowotnej zbadanych środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

W roku 2015 pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego do badań laboratoryjnych pobrał łącznie 2450 próbek, w tym 2391 pobrano w zakładach żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 38 próbek w zakładach produkcji i obrotu kosmetykami oraz 21 próbek w ramach granicznej kontroli sanitarnej.

Do badań pobrano: 2112 próbek żywności, 42 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 249 próbek sanitarnych oraz 47 próbek kosmetyków.

Z ogólnej liczby pobranych próbek zakwestionowano 170. Kwestionowany rodzaj próbek to odpowiednio: 96 próbek żywności oraz 74 próbki sanitarnych.

Asortyment środków spożywczych kwestionowanych w roku 2015.

W kierunku zawartości zanieczyszczeń mikrobiologicznych na przestrzeni 2015r. oceniono 1110 próbek, w tym 1020 krajowych środków spożywczych, 60 z UE i 30 z importu. Zdyskwalifikowano 23 próbki krajowe, co stanowi 2,07%.

W kierunku parametrów chemicznych (takich jak: metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałość pestycydów, mykotoksyny, zanieczyszczenia azotanami, substancje dodatkowe dozwolone, obecność organizmów GMO) z zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną woj. podlaskiego pobrano i zbadano łącznie 563 próbki.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

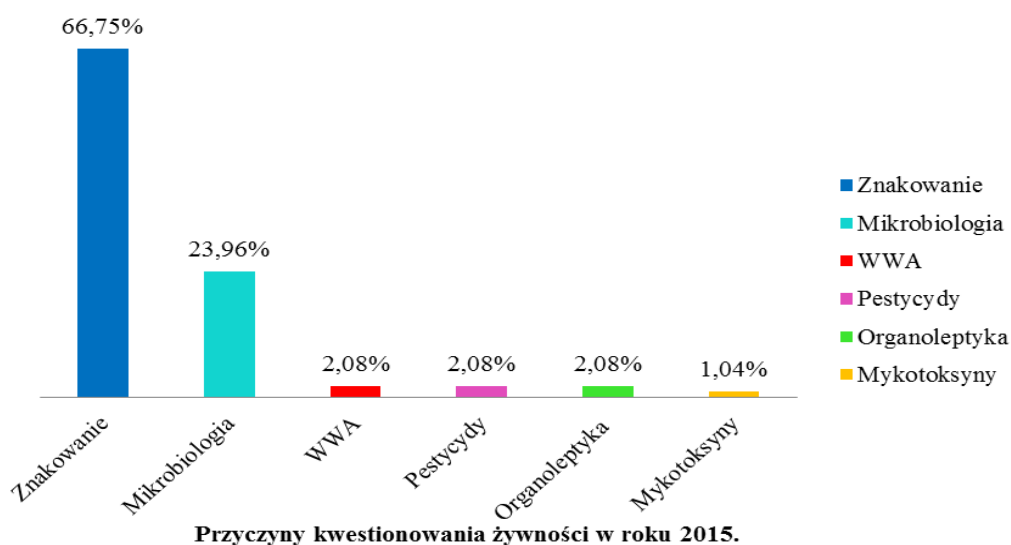
Zakwestionowano 5 próbek: 1 w kierunku mykotoksyn, 2 w kierunku WWA i 2 w kierunku pozostałości pestycydów, co stanowi 0,89% ogółu zbadanych.

W kierunku znakowania oceniono 1073 próbki. Niewłaściwe znakowanie stwierdzono w 67 (w 60 próbkach krajowych środków spożywczych, 3 z UE i 4 próbkach z importu), co stanowi 6,24%.

Organoleptycznie oceniono 1349 próbek (1211 krajowych, 81 z UE i 57 z importu), z czego zdyskwalifikowano 2 próbki krajowe, co stanowi 0,17%.

Badania w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych przeprowadzono ogółem w 216 próbkach (161 krajowych, 23 z UE i 57 z importu). Żadnej próbki nie kwestionowano.

W 2015r. w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się jedynie odsetek próbek kwestionowanych w kierunku znakowania. Natomiast zmniejszyła się ilość próbek zdyskwalifikowanych ze względu na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych, niewłaściwych parametrów chemicznych, złej organoleptyki oraz na obecność zanieczyszczeń biologicznych.

W roku 2015 Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła również ocenę laboratoryjną jakości materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie województwa podlaskiego oraz kosmetyków.

Łącznie do badań pobrano 42 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym 28 z miejsc obrotu materiałami i wyrobami oraz 14 z obiektów obrotu środkami spożywczymi.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Spośród 42 zbadanych próbek, 12 próbek stanowiły materiały opakowaniowe i opakowania do żywności pochodzenia krajowego, a z 30 (5 krajowych, 21 z importu, 4 z UE). Pozostałe wyroby do kontaktu z żywnością (wyroby z melaminy, wyroby ceramiczne i szklane, przybory kuchenne z poliamidu). W wyniku przeprowadzonych badań próbek nie kwestionowano.

W roku 2015 zbadano 47 próbek kosmetyków (27 krajowych, 1 z importu, 19 z UE). Próbkę pobrano z: zakładów obrotu kosmetykami – 38 oraz innych zakładów obrotu - 9. Zbadany asortyment stanowiły kremy, szampony, pasty do zębów dla dzieci, farby do włosów i henny do tatuażu. Spośród 47 ocenionych próbek 19 zbadano w kierunku zawartości zanieczyszczeń mikrobiologicznych, a 34 w kierunku substancji dodatkowych dozwolonych. Ponadto we wszystkich próbkach kosmetyków oceniono znakowanie opakowań. Próbkę produktów kosmetycznych nie były kwestionowane.

System RASFF

W 2015r. pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego podejmował szereg działań w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach (RASFF) mających na celu wyeliminowanie z rynku żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością zagrażających zdrowiu ludzi.

Wojewódzki Punkt Kontaktowy systemu RASFF w WSSE w Białymstoku w roku 2015 otrzymał łącznie 61 powiadomień, w tym 39 alarmowych, 26 informacyjnych oraz 6 typu NEWS. Większość zgłoszeń (39) pochodziła z polskiej sieci RASFF, pozostałe były przesyłane przez Punkty Kontaktowe innych krajów członkowskich UE.

Informacje wraz z dokumentacją przesyłane były bezpośrednio z Krajowego Punktu Kontaktowego w Głównym Inspektoracie Sanitarnym za pośrednictwem innych Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych. W każdym przypadku powiadomienia przesyłano do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego celem podjęcia działań wyjaśniających i zaradczych zmierzających do wycofania produktów niebezpiecznych z obrotu handlowego.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami pracownicy PSSE woj. podlaskiego przeprowadzili ogółem 373 kontrole interwencyjne w podlaskich zakładach produkcji i obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Informacje zwrotne z wyników przeprowadzonych działań kontrolno - wyjaśniających przekazywano do Krajowego Punktu Kontaktowego i właściwych Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych. W 2015r. PPWIS w Białymstoku przesłał do KPK oraz innych PWIS łącznie 75 informacji zbiorczych zawierających rezultaty działań podjętych celem wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w systemie.

W roku 2015 Wojewódzki Punkt Kontaktowy systemu RASFF w WSSE w Białymstoku otrzymał z terenowej sieci powiadamiania woj. podlaskiego (PSSE) 2 zgłoszenia o potencjalnie niebezpiecznej żywności. Zgłoszenia w trybie informacyjnym otrzymane z PSSE w Łomży i w Suwałkach dotyczyły stwierdzenia przekroczenia najwyższej dopuszczalnej pozostałości pestycydów (NDP) w warzywach i owocach (brokuł świeży i czarna porzeczka).

Kontrola graniczna produktów przywożonych z państw trzecich na teren UE lub wywożonych poza jej obszar

Graniczną kontrolę sanitarną realizowano w oparciu o zapisy rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29.04.2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym, ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, procedury kontroli wprowadzonej zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego Nr 132/2014 z dnia 09.06.2014r., przy uwzględnieniu szczególnych warunków wwozu niektórych produktów z państw trzecich objętych rozporządzeniami Komisji (WE): Nr 669/2009 z dnia 24.07.2009r., Nr 884/2014 z dnia 13.08.2014r. – pod kątem aflatoksyn, Nr 2015/175 z dnia 05.02.2015r. – odnośnie gumy guar, Nr 284/2011 z dnia 22.03.2011r. – odnośnie przyborów kuchennych z Chin i Hongkongu, Nr 885/2014 z dnia 13.08.2014r. – odnośnie ketmii jadalnej i liści curry z Indii, Nr 322/2014 z dnia 28.03.2014r. – odnośnie produktów z Japonii oraz decyzją wykonawczą Komisji Nr 2011/884/UE z dnia 22.12.2011r. w sprawie ryżu z Chin.

W roku 2015 w punktach granicznej kontroli sanitarnej na przejściach granicznych w Bobrownikach i Kuźnicy oceniono ogółem 3342 partie, w tym 1517 partii żywności pochodzenia niezwierzęcego i 1825 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Suwałkach wystawił ogółem 1064 świadectwa, w tym 1063 spełnienia wymagań zdrowotnych (883 dotyczących żywności: 212

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

dopuszczających do obrotu i 671 przeznaczonych do innych krajów UE z adnotacją tranzyt oraz 180 dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością: 36 dopuszczających do obrotu i 144 z adnotacją tranzyt). PGIS w Suwałkach wydał 1 świadectwo niespełnienia wymagań zdrowotnych dla żywności oraz 1 decyzję administracyjną zakazującą wprowadzenia do obrotu zakwestionowanego środka spożywczego.

Do badań laboratoryjnych pobrano na przejściach granicznych 13 próbek żywności, z czego 1 próbkę zakwestionowano.

W 2015r. graniczne kontrole sanitarne przeprowadzali również Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni województwa podlaskiego dokonując oceny importowanych i eksportowanych partii towarów w wyniku otrzymanych wniosków od importerów/eksporterów o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej.

Łącznie pracownicy PSSE ocenili 206 partii towarów (196 partie żywności oraz 10 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością) w ramach granicznych kontroli sanitarnych, w tym: 122 partie z państw trzecich oraz 84 partie w ramach eksportu. W wyniku granicznych kontroli sanitarnych, Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wystawili łącznie 169 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych ocenionym towarom (159 dla żywności, w tym 47 w ramach eksportu oraz 10 dla importowanych materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością). W ramach oceny jakości zdrowotnej żywności pobrano (przez PPIS w Białymstoku i PPIS w Łomży) łącznie 8 próbek środków spożywczych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek nie kwestionowano. Nie podejmowano działań w ramach systemu RASFF.

Ocena sposobu oraz jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Badaniami sposobu żywienia w 2015 roku objęto 581 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, co stanowi 51,97% ogółu tego typu zakładów ujętych w ewidencji. Do oceny teoretycznej sposobu żywienia pobrano ogółem 47 próbek (zestawień dekadowych), z czego 42 zestawienia dekadowe – 89,36% nie spełniało zaleceń.

Przyczyną kwestionowania próbek zbadanych teoretycznie była niezgodna z zaleceniami zawartość witaminy C (85,71% zbadanych próbek), niewłaściwa zawartość

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

wapnia (71,43% badanych próbek) oraz niewłaściwa zawartość żelaza (54,76% badanych próbek), przypadająca na jeden dzień ocenianej dekady. Ze względu na nieprawidłową wartość energetyczną, negatywnie oceniono 57,78% próbek, w tym ze względu na zbyt niski udział energii z białka 13,33% próbek oraz zbyt wysoki procent udziału energii z tłuszczu 33,33% badanych próbek.

W 2015r. laboratoryjnie oceniono 102 próbki posiłków, zwracając szczególną uwagę na wartość energetyczną, procentowy udział energii z białka oraz z tłuszczu, zawartość wapnia i żelaza.

Jako nieprawidłowe oceniono 60 próbek posiłków, co stanowi 58,82% zbadanych. Najczęstszą przyczyną kwestionowania był nieprawidłowy udział energii z białka, co stwierdzono w 50 ocenionych posiłkach, tj. 83,33% próbek kwestionowanych. Z powodu nieprawidłowej wartości energetycznej ocenianych posiłków zakwestionowano 40 próbek, co stanowi 66,67% próbek ocenionych negatywnie. Nieprawidłowy udział energii z tłuszczu stwierdzono w 34 posiłkach, co stanowi 56,67% próbek zakwestionowanych.

W 2015r. oceniono 626 jadłospisów, kwestionowano 48, tj. 7,67%. Biorąc pod uwagę grupy obiektów, w których oceniano jadłospisy największy odsetek próbek kwestionowanych stwierdzono w blokach żywienia w sanatoriach i prewentoriach (50,00%), w blokach żywienia w szpitalach (30,56%), w tym działających w systemie cateringowym (35,00%), w domach opieki społecznej (33,33%), w tym w funkcjonujących systemie cateringowym (33,33%), w stołówkach w domach dziecka i młodzieży (33,33%), w zakładach usług cateringowych (16,67%), w stołówkach w żłobkach i domach małego dziecka (15,79%), w stołówkach zakładów specjalnych i wychowawczych (14,29%), w stołówkach w bursach i internatach (10,00%), w innych zakładach żywienia (7,41%), w stołówkach w przedszkolach (3,82%), w tym w systemie cateringowym (5,45%), w stołówkach na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach (3,49%), w stołówkach szkolnych (3,40%), w tym w systemie cateringowym (4,00%).

Powyższe nie odbiega w znaczący sposób od rezultatów działań dokonywanych w roku 2014. Sposób żywienia w części placówek nadal jest niezadowolający. Dotyczy to zwłaszcza bloków żywienia w sanatoriach i prewentoriach, szpitalach, domach opieki społecznej, oraz domach dziecka i młodzieży.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.08.2015r. (Dz. U. 2015r., poz. 1256), pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Sanitarnej prowadził od września 2015r. działania edukacyjne skierowane do jednostek systemu oświaty realizujących żywienie dzieci i młodzieży. Podczas kontroli bloków żywienia sprawdzano czy zakłady podjęły działania celem dostosowania realizowanego żywienia do wymagań określonych w ww. rozporządzeniu.

Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

Na przestrzeni 2015r. pion bezpieczeństwa żywności i żywienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego prowadził współpracę z innymi jednostkami kontrolnymi, głównie z Inspekcją Weterynaryjną, jak też Inspekcją Farmaceutyczną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcją Handlową, Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Służbą Celną, zgodnie z zapisami zawartych porozumień o współpracy oraz zapisów planów działania przekazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Pozytywnie oceniono wyniki prowadzonej współpracy, realizowanej między innymi poprzez:

- organizację wspólnych szkoleń dla przedstawicieli służb kontrolnych, zorganizowano szkolenie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej,
- wzajemne przekazywanie informacji i materiałów dotyczących naruszeń obowiązujących przepisów prawa ujawnionych w wyniku kontroli, na szczeblu wojewódzkim i powiatowym,
- wzajemne informowanie się o wynikach badań laboratoryjnych wskazujących na niewłaściwą jakość składników żywności,
- ukierunkowanie oraz wytypowanie podmiotów do wspólnych kontroli realizowanych przez służby PIS, PIORiN, WIOŚ, IJHARS na szczeblu powiatowym w zakresie nadzoru nad produkcją pierwotną, na podstawie Planu działania opracowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny,
- udzielanie sobie stosownej pomocy merytorycznej w ramach sprawowanego nadzoru,
- przekazywanie informacji w sprawie eksportu świeżych warzyw i owoców do Federacji Rosyjskiej,
- przesyłanie do Inspekcji Handlowej aktualizowanych wykazów obiektów wprowadzających żywność do obrotu, programów szkoleń organizowanych przez

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Państwową Inspekcję Sanitarną oraz informacji nt. próbek żywności pobranych z zakładów zlokalizowanych na terenie województwa.

Podsumowanie wyników współpracy pozwala na stwierdzenie, iż była ona konstruktywna i efektywna.

Podsumowanie i wnioski

Podejmowane i realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną działania kontrolne i edukacyjne miały istotny wpływ na zapewnienie przez przedsiębiorców bezpieczeństwa żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie woj. podlaskiego.

Systematycznie rośnie liczba zakładów żywności i żywienia z poprawnie wdrożoną i realizowaną kontrolą wewnętrzną opartą na zasadach GHP/GMP i HACCP, co niewątpliwie świadczy o wzrastającej świadomości i odpowiedzialności przedsiębiorców za jakość wytwarzanej i sprzedawanej żywności oraz jakość realizowanego żywienia.

Ocena laboratoryjna środków spożywczych w roku 2015 wskazuje, że odsetek kwestionowanych próbek żywności pobranych z terenu woj. podlaskiego jest niewielki (4,55%), porównywalny do poziomu z roku ubiegłego (4,36%). Główną przyczyną kwestionowania środków spożywczych w roku 2015 było nieprawidłowe ich oznakowanie, natomiast w roku 2014 – zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

Podstawy prawne nadzoru nad jakością wody

Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. podlaskiego w 2015r. prowadziła nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie: ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. poz. 1412) oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015r., poz. 139 z późn. zm.). Według wyżej wymienionych przepisów jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody produkowanej i podawanej do sieci wodociągowej są producenci wody, czyli przedsiębiorstwa wodociągowe i władze samorządowe. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi poprzez monitoringowe badania próbek wody oraz egzekwowanie od

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

producentów wody właściwej jej jakości – zgodnej z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007r., nr 61, poz. 417 z późn. zm.), od 28 listopada 2015r. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989).

Charakterystyka ujęć wody

Sieć rzeczną województwa podlaskiego tworzą dorzecza: Wisły (z większymi rzekami: Narew, Biebrza, Nurzec, Bug) oraz Niemna i Pregoty. W dorzeczu Niemna głównymi ciekami są: Szeszupa oraz Czarna Hańcza i jej dopływ Marycha. W dorzeczu Pregoty znajdują się cieki: Błędzianka i Bludzia. Podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę ludności województwa podlaskiego stanowią wody podziemne. Wody te charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością, w związku z tym w większości nie wymagają uzdatniania – wymagają natomiast ochrony ilościowej i jakościowej. Na terenie województwa podlaskiego istnieje jedno ujęcie powierzchniowych wód płynących, zlokalizowane na rzece Supraśl (prawy dopływ Narwi) w Wasilkowie. Stanowi ono jedno ze źródeł zaopatrzenia w wodę do spożycia mieszkańców Białegostoku (Wodociągi Białostockie).

Analiza prowadzonego monitoringu jakości wody

W 2015r. Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego objęła monitoringiem kontrolnym i przeglądownym wodę produkowaną przez 305 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz 46 innych podmiotów zaopatrujących w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi m. in. szpitale, domy pomocy społecznej, ośrodki wypoczynkowe.

W wodociągach o objętości wody produkowanej poniżej 100 m³/dobę pobierano 2 próbki wody w roku w zakresie monitoringu kontrolnego i 1 próbkę wody raz na 2 lata monitoringu przeglądownego – 26,05 % nadzorowanych wodociągów znajduje się w tej grupie. Infrastruktura wodociągowa w województwie charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem – tylko 4,25% wodociągów znajduje się w grupie produkujących wodę powyżej 1000 m³/dobę. Największą grupę stanowią wodociągi o produkcji od 101 m³/dobę do 1000 m³/dobę – 69,38%. Natomiast pozostałe 0,32% stanowi wodociąg Białystok (produkcja wody 38374,5 m³/dobę).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

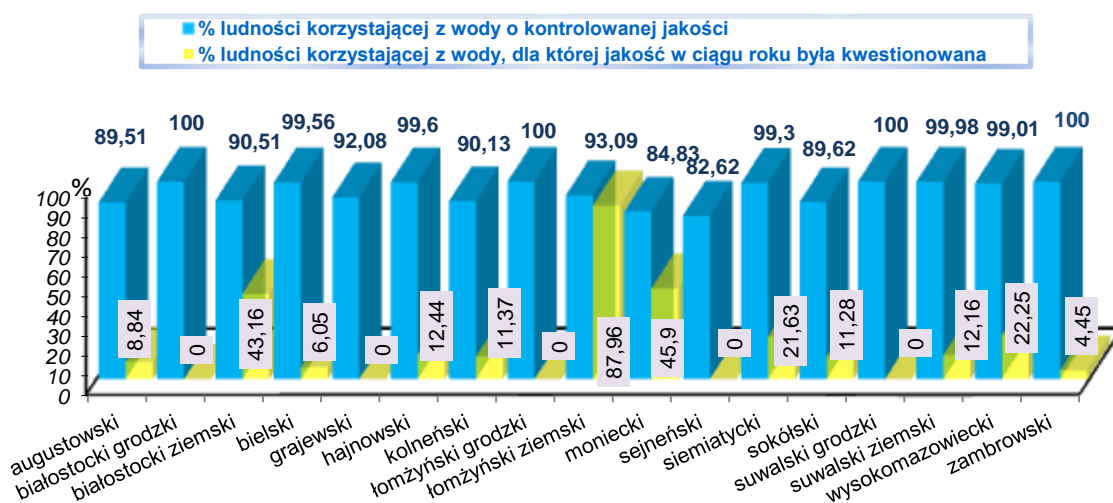
Wodę o kontrolowanej jakości w woj. podlaskim spożywało 1142033 osób tj. 95,8% z czego 972720 osób tj. 85,17% o niekwestionowanej jej jakości. W 57 niżej wymienionych gminach w 2015r. wszystkie wodociągi dostarczały mieszkańcom wodę o niekwestionowanej w ciągu roku jakości.

Nazwa powiatu	Nazwa gminy
augustowski	gm. m. Augustów, m. Lipsk, gm. Lipsk, gm. Nowinka
białostocki grodzki	m. Białystok
białostocki ziemski	gm. Czarna Białostocka, gm. Poświętne, gm. Suraż, gm. Turośń Kościelna, gm. Wasilków
bielski	gm. m. Bielsk Podlaski, m. Brańsk, gm. Bielsk Podlaski, gm. Rudka, gm. Wyszki
grajewski	m. Grajewo
hajnowski	gm. m. Hajnówka, gm. Hajnówka, gm. Białowieża, gm. Czeremcha, gm. Dubicze Cerkiewne, gm. Narew
kolneński	gm. m. Kolno, gm. Kolno, gm. Stawiski, gm. Grabowo, gm. Turośń
łomżyński grodzki	m. Łomża
łomżyński ziemski	gm. Przytuły, gm. Jedwabne
moniecki	gm. Krypno, gm. Jaświły, gm. Jasionówka, gm. Trzcianne
sejneński	gm. m. Sejny, gm. Krasnopol, gm. Giby, gm. Puńsk
siemiatycki	gm. m. Siemiatycze, gm. Drohiczyn, gm. Dziadkowice, gm. Perlejewo
sokólski	gm. Krynki
suwalski grodzki	m. Suwałki
suwalski ziemski	gm. Suwałki, gm. Szypliszki, gm. Jeleniewo, gm. Przerośl, gm. Wiżajny, gm. Rutka Tartak
wysokomazowiecki	gm. m. Wysokie Mazowieckie, gm. Ciechanowiec, gm. Czyżew, gm. Kobylin Borzymy, gm. Nowe Piekuty, gm. Sokoly
zambrowski	gm. Rutki

Gminy dostarczające mieszkańcom wodę o niekwestionowanej w ciągu roku jakości.

W 2015r. spośród ludności spożywającej wodę o kontrolowanej jakości 169313 osób, tj. 14,83% spożywało wodę, której jakość w ciągu roku, w różnych okresach, w zakresie różnych parametrów była kwestionowana - warunkowo dopuszczona do spożycia przez ludzi, a więc nie spełniała wymogów określonych w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wodę kwestionowaną w ciągu roku, w różnych jego okresach najwięcej osób spożywało w powiatach: łomżyńskim ziemskim (87,96%), monieckim (45,90%), białostockim ziemskim (43,16%). Dane w tym zakresie dla wszystkich podmiotów województwa podlaskiego przedstawia poniższy wykres.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

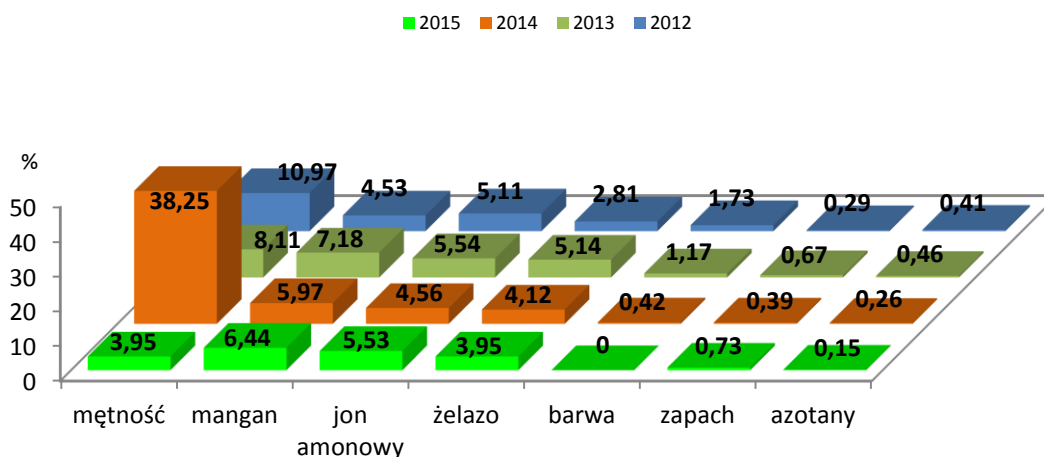
Procent ludności woj. podlaskiego korzystającej z wody wodociągowej kontrolowanej i kwestionowanej jakości.

Analiza w zakresie monitoringu parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych

Szczegółowa analiza parametrów i wskaźników jakości wody wykazała, że wśród najczęstszych przyczyn kwestionowania jakości wody do spożycia były:

- - **mętność** – w 14,75% wodociągów (3,95% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **mangan** – w 11,47% wodociągów (6,44% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **jon amonowy** – w 9,83% wodociągów (5,53% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **żelazo** – w 8,14% wodociągów (3,95% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **zapach** – w 1,64% wodociągów (0,73% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **azotany** – w 0,65% wodociągów (0,15% ludności spożywającej wodę kontrolowaną),
- - **smak** – w 0,33% wodociągów (0,36% ludności spożywającej wodę kontrolowaną).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

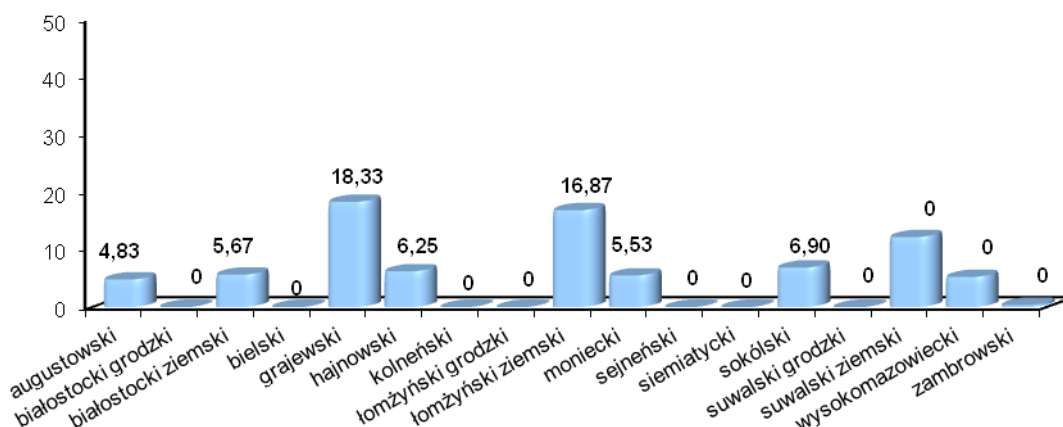
Procent ludności woj. podlaskiego spożywającej wodę kontrolowaną z ponadnormatywną zawartością poszczególnych parametrów fizykochemicznych i organoleptycznych w latach 2012 – 2015.

Najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody nadzorowanej w woj. podlaskim była mętność. Czasowe przekroczenie tego parametru stwierdzano m. in. w następujących wodociągach: Pomiany gm. Bargłów, Rudawka gm. Płaska, Strzelcowizna gm. Płaska, Gruszki gm. Płaska, Barszczewo gm. Choroszcz, Bobrowniki gm. Gródek, Bokiny gm. Łapy, Uhowo gm. Łapy, Dobrzyniówka gm. Zabłudów, Fasty gm. Dobrzyniewo Duże, Garbary gm. Łapy, Jałówka gm. Michałowo, Saniki gm. Tykocin, Ławsk gm. Wąsosz, Radziłów gm. Radziłów, Wojewodzin gm. Grajewo, Niedźwiadna gm. Szczuczyn, Zalesie gm. Wąsosz, Narewka gm. Narewka, Jarnuty, Bacze Suche gm. Łomża, Zbójna, Jeziorko, Piątnica gm. Piątnica; SKR Wizna, Zofiówka gm. Knyszyn, Downary gm. Goniądz, Zwierzyniec Wielki, Nierośno, gm. Dąbrowa Białostocka, Janów, Białousy gm. Janów, Bombła gm. Korycin; Leśniki gm. Suchowola, Kuźnica, Krzysztoforowo gm. Sidra, Mieruniszki gm. Filipów, Garbas Drugi gm. Filipów, Motule Stare gm. Filipów i gm. Bakałarzewo, Czarne gm. Filipów, Podwysokie gm. Raczki, Gródek, Wyszonki Kościelne gm. Klukowo, Bryki gm. Szepietowo, Paproć Duża, Pęchratka gm. Szumowo.

Mętność wody jest wywoływana zawieszonymi w niej cząstkami stałymi lub koloidalnymi. W systemach dystrybucji może występować w wyniku naruszenia osadów i biofilmu, ale może również pochodzić z zanieczyszczonej wody, która przedostała się do systemu z zewnątrz. Zawiesiny powodujące mętność wody mogą w sposób istotny ograniczać skuteczność dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Z tego powodu usuwanie

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

zawiesin przed dezynfekcją jest jednym z najważniejszych procesów w uzdatnianiu wody. Mętność jest ważnym wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie, w szczególności mogących pochodzić z niewłaściwie uzdatnionej lub niefiltrowanej wody powierzchniowej. Parametr ten jest więc znaczący dla oceny skuteczności dezynfekcji i oznaczanie go powinno być traktowane jako niezbędny dla bezpieczeństwa element zarządzania w dystrybucji wody do picia.

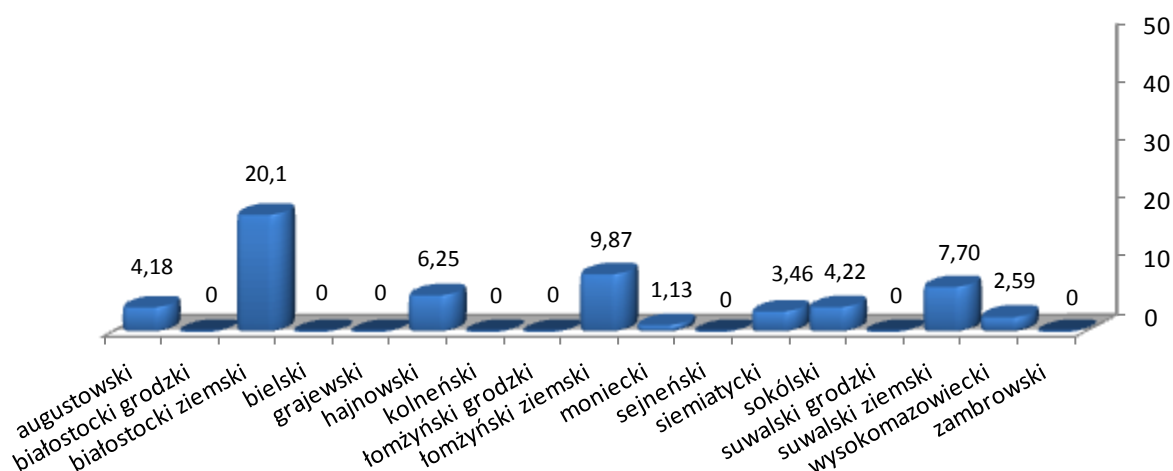
Procent ludności woj. podlaskiego spożywającej wodę z ponadnormatywną w ciągu roku mętnością.

Kolejnymi parametrami powodującymi kwestionowanie wody przeznaczonej do spożycia w woj. podlaskim był mangan i żelazo. Zwiększona zawartość żelaza i manganu nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi maksymalna wartość dopuszczalnego stężenia żelaza została ustalona na poziomie 0,2 mg/l, a manganu 0,05 mg/l. Regulacje takie przyjęto jednak nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tych wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody, która w związku ze wzrostem barwy i mętności oraz metalicznym posmakiem może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów. Ponadto woda, w której stężenie żelaza i manganu przekracza wymienione wartości, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, przede wszystkim w postaci wytrącania się osadów i w konsekwencji być przyczyną zgłaszania reklamacji przez odbiorców. Zgodnie ze stanowiskiem ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia brak jest podstaw do określenia wartości stężenia żelaza w wodzie przeznaczonej do spożycia, której przekroczenie

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

stwarzałyby zagrożenie dla zdrowia ludzi. Natomiast w przypadku manganu wartość zalecana, ustalona ze względów zdrowotnych równa 0,4 mg/l jest wyższa niż próg akceptowalności wynoszący 0,1 mg/l.

Ponadnormatywną zawartość żelaza w wodzie dopuszczalnej warunkowo do spożycia przez ludzi w różnych okresach stwierdzano m. in. w następujących wodociągach: Pomiany gm. Bargłów, Gruszki gm. Płaska, Barszczewo, Rogowo gm. Choroszcz, Dobrzyniówka gm. Zabłudów, Jałówka gm. Michałowo, Jezewo Stare, Saniki gm. Tykocin, Juchnowiec Kościelny gm. Juchnowiec Kościelny, Łapy, Uhowo gm. Łapy, Narewka gm. Narewka, Jarnuty, Bacze Suche gm. Łomża, Sławiec gm. Nowogród, Jeziorko gm. Piątnica, Downary gm. Goniądz, Grodzisk gm. Grodzisk, Zwierzyniec Wielki gm. Dąbrowa Białostocka, Suchowola gm. Suchowola, Kuźnica gm. Kuźnica, Mieruniszki, Garbas Drugi, Motule Stare, Czarne gm. Filipów, Wyszonki Kościelne gm. Klukowo.

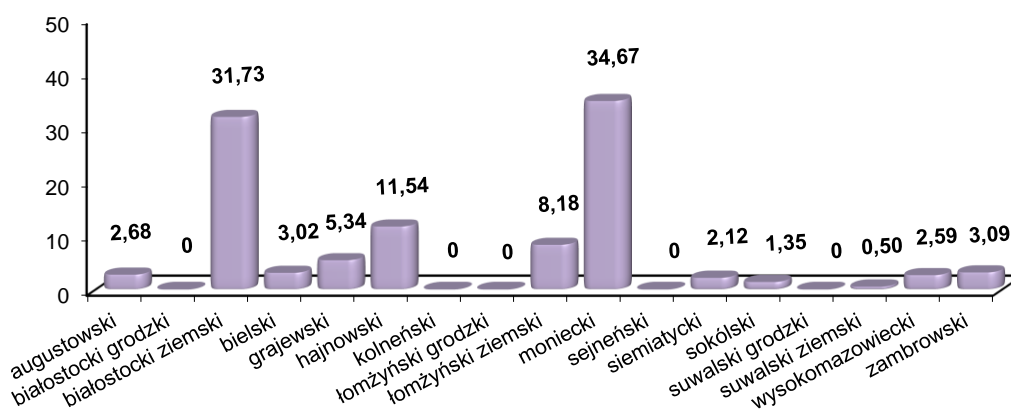

Procent ludności spożywającej w ciągu roku wodę z ponadnormatywną zawartością żelaza.

Mangan najczęściej współwystępuje w wodzie z żelazem. Podobnie jak w przypadku żelaza, negatywne skutki przekroczonej wartości manganu to głównie nieprzyjemny smak oraz zapach wody. Mangan tworzy charakterystyczne czarne osady w rurach, armaturze, które są jeszcze bardziej uciążliwe niż w przypadku żelaza i są trudniejsze w usunięciu. W osadach manganowych bardzo intensywnie rozwijają się różne bakterie.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ponadnormatywną zawartość manganu w wodzie dopuszczoną warunkowo do spożycia przez ludzi w różnych okresach stwierdzano m. in. w następujących wodociągach: Grabowo gm. Augustów, Jaziewo gm. Sztabin, Saniki, Bagienki, Jeżewo Stare Tykocin, gm. Tykocin, Gródek gm. Gródek, Bobrowniki, Waliły gm. Gródek, Cibory Gałęckie gm. Zawady, Daniłowo Duże, Płonka Strumianka, Uhowo, Łapy gm. Łapy, Garbary, Michałowo gm. Michałowo, Juchnowiec Kościelny gm. Juchnowiec Kościelny, Ogrodniczki gm. Supraśl, Złotoria gm. Choroszcz, Kalnica gm. Brańsk, Ławsk gm. Wąsosz, Radziłów gm. Radziłów, Czyże, Klejniki gm. Czyże, Narewka gm. Narewka, Szczepankowo gm. Śniadowo, Nowe Kupiski gm. Łomża, Jezioro gm. Piątница, Mońki, Downary gm. Goniądz, Tymianka, gm. Nurzec Stacja, Zwierzyniec Wielki gm. Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Mieruniszki gm. Filipów, Wyszonki Kościelne gm. Klukowo, Paproć Duża, gm. Szumowo.

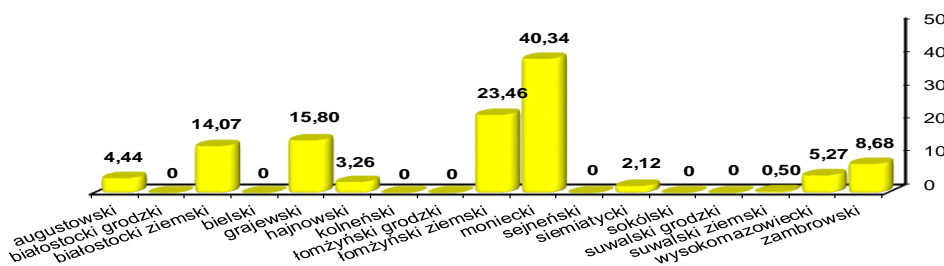

Procent ludności spożywającej w ciągu roku wodę z ponadnormatywną zawartością manganu.

Jon amonowy występuje często jako składnik naturalny w wodzie surowej w punktach ujęć wody. Wpływ może mieć też rolnicze wykorzystanie tych terenów, na których stosowano nawozy mineralne. Zgodnie jednak z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jon amonowy nie ma bezpośredniego wpływu na zdrowie i nie zaproponowano zalecanej dopuszczalnej wartości opartej na przesłankach zdrowotnych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ponadnormatywną zawartość jonu amonowego w wodzie dopuszczonej warunkowo do spożycia przez ludzi w różnych okresach stwierdzano m. in. w następujących wodociągach: Płaska, Gruszki gm. Płaska, Jaziewo gm. Sztabin, Daniłowo Duże, Płonka Strumianka, Uhowo gm. Łapy, Garbary gm. Michałowo, Juchnowiec Kościelny, Kleosin gm. Juchnowiec Kościelny, Szczuczyn gm. Szczuczyn, Ławsk gm. Wąsosz, Radziłów gm. Radziłów, Niedźwiadna gm. Szczuczyn, Czyże gm. Czyże, Wizna, Jeziorko, Dobrzyjałowo gm. Piątница, Łuby Kiertany gm. Miastkowo, Mońki, Goniądz, Osowiec, Tymianka, gm. Nurzec Stacja, Mieruniszki gm. Filipów, Gródek Wyszonki Kościelne gm. Klukowo, Bryki gm. Szepietowo, Paproć Duża, Pęczratka, Lętownica gm. Szumowo, Przeździecko Mroczki gm. Zambrów.

Procent ludności spożywającej w ciągu roku wodę z ponadnormatywną zawartością jonu amonowego.

Kolejnym analizowanym parametrem były azotany. Ponadnormatywna ich zawartość wystąpiła okresowo (6 dni) w wodzie wodociągu Szudziałowo gm. Szudziałowo.

Azotany są ważnym parametrem biorąc pod uwagę zdrowie konsumentów. Mogą prowadzić szczególnie u małych dzieci, kobiet ciężarnych oraz u osób w wieku podeszłym, do powstawania przewlekłych, a nawet ostrych zatruc (tzw. methemoglobinemii). Mogą powodować niedobór witaminy A, a także zahamowanie wzrostu.

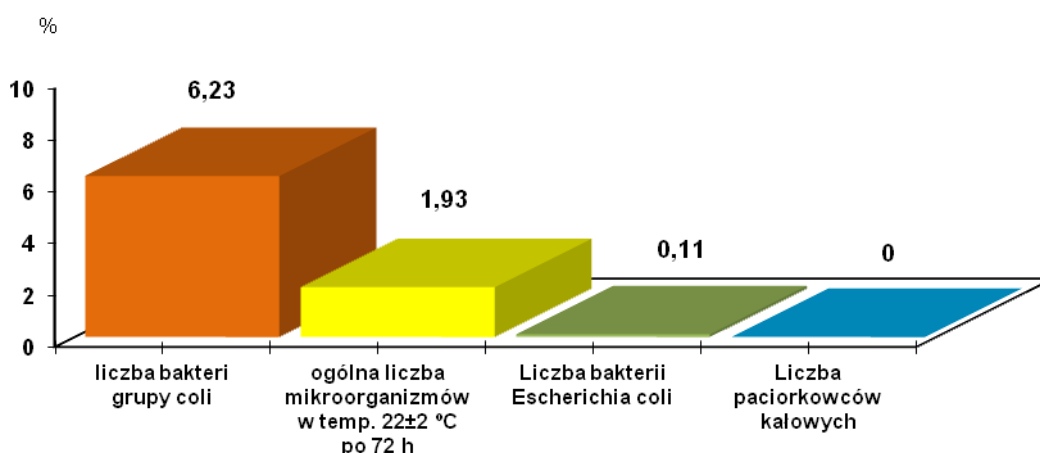
Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Analiza w zakresie monitoringu parametrów mikrobiologicznych

Monitoringiem w zakresie wymagań mikrobiologicznych, jakim powinna odpowiadać woda do spożycia objęto 5 parametrów, z czego najczęściej stwierdzano:

- bakterie grupy coli (8,47% wodociągów – dotyczy 6,23% ludności spożywającej kontrolowaną wodę),
- ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. 22 ± 2 °C po 72 h (2,6% wodociągów – dotyczy 1,93% ludności spożywającej kontrolowaną wodę).

W jednym wodociągu Szepietowo Podleśne gm. Szepietowo w okresie 7 dni wystąpiła ponadnormatywna liczba bakterii *Escherichia coli*. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wysokim Mazowieckiem wydał decyzję administracyjną o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi i unieruchomieniu wodociągu.

Procent ludności spożywającej wodę kontrolowaną – okresowo zanieczyszczoną mikrobiologicznie w woj. Podlaskim.

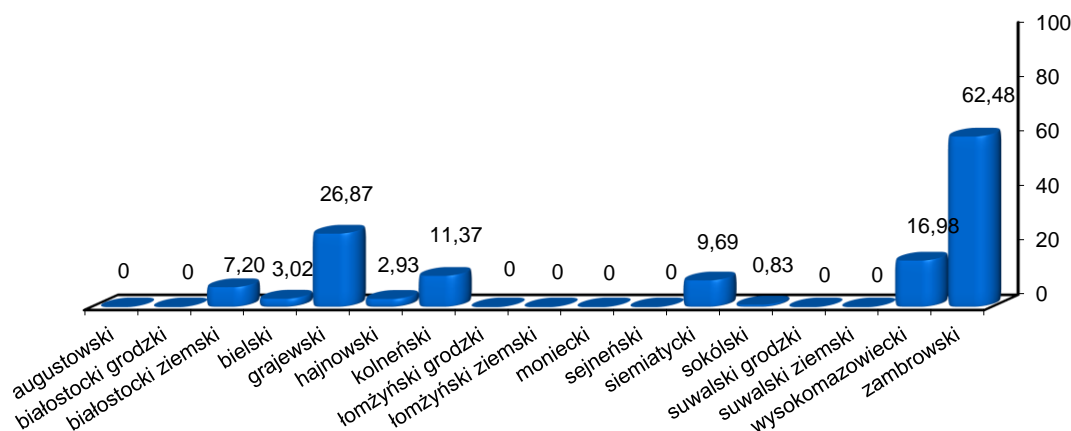
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody występowały w następujących powiatach: białostockim ziemskim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Kleosin gm. Juchnowiec, Ignatki Osiedle gm. Juchnowiec Kościelny – 4 dni, Stelmachowo, gm. Tykocin – 6 dni, Barszczewo, gm. Choroszcz – 5 dni, Sokole, gm. Michałowo – 6 dni; ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22 ± 2 °C po 72 h w wodociągu: Uhowo gm. Łapy – 28 dni, Kleosin gm. Juchnowiec Kościelny – 14 dni, Jałówka gm. Michałowo - 20 dni), bielskim

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

(liczba bakterii grupy coli w wodociągu Orla gm. Orla – 8 dni), grajewskim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Niedźwiadna gm. Szczuczyn – 36 dni, Rajgród gm. Rajgród – 5 dni, Wojewodzin gm. Grajewo – 15 dni, Święcienin gm. Radziłów – 5 dni, Wąsosz gm. Wąsosz – 5 dni), hajnowskim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Klejniki gm. Czyże – 9 dni, Suchowolce gm. Kleszczele – 3 dni), kolneńskim (liczba bakterii grupy coli: Rogienice gm. Mały Płock – 18 dni), łomżyńskim ziemskim (ogólna liczba mikroorganizmów w 22 ± 2 °C po 72 h w wodociągach: Drozdowo gm. Piątnica – 7 dni, Jeziorko gm. Piątnica – 26 dni, Podgórze gm. Łomża – 12 dni, Wizna gm. Wizna – 56 dni), siemiatyckim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Mielnik gm. Mielnik – 13 dni, Milejczyce gm. Milejczyce – 8 dni, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22 ± 2 °C po 72 h w wodociągu Tołwin, gm. Siemiatycze – 6 dni), sokólskim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Bogusze gm. Sokółka – 2 dni, Rogacze gm. Nowy Dwór – 13 dni), wysokomazowieckim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Szepietowo gm. Szepietowo – 11 dni, Szepietowo Podleśne gm. Szepietowo – 7 dni, Kulesze Kościelne gm. Kulesze Kościelne – 8 dni, Kalinowo Czosnowo gm. Wysokie Mazowieckie – 7 dni; *Escherichia coli* wodociąg Szepietowo Podleśne gm. Szepietowo – 7 dni), zambrowskim (liczba bakterii grupy coli w wodociągach: Zambrów, gm. Zambrów - 58 dni, Zanie gm. Kołaki Kościelne – 13 dni, Poryte Jabłoń, gm. Zambrów – 7 dni).

Pogorszenie jakości wody w zakresie mikrobiologicznym było spowodowane m.in. zanieczyszczeniem wody w studni, zastoinami wody w związku z małym rozbiorem wody, brakiem właściwej dezynfekcji po dokonanej konserwacji, brakiem regularnego płukania sieci, co mogło być skutkiem wtórnego zanieczyszczenia w związku z odkładaniem się w przewodach związków żelaza i manganu. W niektórych przypadkach bezpośredniej przyczyny złej jakości bakteriologicznej wody w systemie dystrybucji nie dało się ustalić. Wg administratorów sieci taką przyczyną może być zasysanie wody do sieci publicznej z lokalnych ujęć wody, co jest bardzo trudne do zlokalizowania.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Procent ludności narażonej w ciągu roku na spożywanie wody warunkowo dopuszczalnej do spożycia, w której stwierdzono obecność bakterii grupy coli (ludność powiadomiona o zanieczyszczeniu, zalecono przygotowanie wody).

Zaopatrzenie w wodę do spożycia mieszkańców Białegostoku

Wszyscy mieszkańcy powiatu grodzkiego (24,78% ludności woj. podlaskiego) spożywali wodę o kontrolowanej jakości. Byli zaopatrywani w wodę do spożycia z dwóch wodociągów: zbiorowego zaopatrzenia Białystok i lokalnego o charakterze publicznym FADOM-BUD. Wodociąg Białystok dostarczał wodę dla 295289 osób, a wodociąg FADOM-BUD - dla 170 osób. Średnie dobowe zaopatrzenie mieszkańców Białegostoku w wodę do spożycia z tych wodociągów wynosiło 38378,2 m³/dobę, w tym wodociąg Białystok dostarczał – 38374,5 m³/dobę oraz FADOM- BUD – 3,7 m³/dobę.

Woda na potrzeby wodociągu Białystok eksploatowana była z trzech ujęć, tj. ujęcia wody głębinowej w Jurowcach oraz ujęć wody powierzchniowej i infiltracyjnej w Wasilkowie. Woda pochodząca z ujęcia głębinowego w Jurowcach (stanowiącego 15 eksploatowanych studni o głębokości 33,4 - 131,5m i 28 czasowo wyłączonych) była uzdatniana w Wydziale Produkcji Wody Jurowce w Białymstoku, ul. 1000-lecia PP 77 – poddawano ją wstępnemu ozonowaniu, filtracji na filtrach antracytowo-piaskowych i dezynfekcji chlorem gazowym. Woda powierzchniowa ujmowana ze stawu infiltracyjnego

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

w Wasilkowie była przesyłana do Wydziału Produkcji Wody Pietrasze-Wasilków w Białymstoku, ul. Wysockiego 160, następnie była poddawana wstępnemu ozonowaniu, koagulacji, flokulacji, filtracji na filtrach pospiesznych, pośredniemu ozonowaniu, filtracji na filtrach węglowych i dezynfekcji chlorem gazowym.

Woda z ujęcia infiltracyjnego (ujmowana przez 17 studni o głębokości 17,5m - 40,8m) była ozonowana, filtrowana na filtrach kontaktowych w Wydziale Produkcji Wody Pietrasze - Wasilków w Wasilkowie i przesyłana do Wydziału Produkcji Wody Pietrasze-Wasilków w Białymstoku w celu dalszego jej uzdatnienia, tj. filtracji na filtrach pospiesznych, pośredniemu ozonowaniu, filtracji na filtrach węglowych, dezynfekcji końcowej chlorem gazowym.

Nadzór nad jakością wody w wodociągu Białystok na terenie analizowanego powiatu obejmował kontrole Wydziału Produkcji Wody Pietrasze - Wasilków i Wydziału Produkcji Wody Jurowce w Białymstoku oraz pobór próbek wody przeznaczonej do spożycia w Białymstoku do badań laboratoryjnych i ocenę jakości wody w tych próbkach. Łącznie pobrano do badań 132 próbki wody przeznaczonej do spożycia, żadnej nie kwestionowano.

Badania wody pobieranej z omawianego wodociągu prowadzone były w zakresie od 2 do 5 parametrów mikrobiologicznych oraz od 7 – 48 parametrów fizykochemicznych.

Nadzór nad jakością wody w wodociągu FADOM-BUD obejmował kontrolę ujęcia wody, pobór próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań laboratoryjnych oraz ocenę jakości wody w tych próbkach. Łącznie pobrano do badań 2 próbki, żadnej nie kwestionowano. Badania wody z tego wodociągu wykonywano w zakresie 2 parametrów mikrobiologicznych oraz 7 parametrów fizykochemicznych.

Kontrolę wewnętrzną jakości wody przeznaczonej do spożycia w wodociągu Białystok prowadziły na terenie analizowanego powiatu Wodociągi Białostockie sp. z o. o. w Białymstoku. Badania ww. wody wykonywano w zakresie monitoringu kontrolnego (badano 3 parametry mikrobiologiczne i 8 fizykochemicznych) oraz monitoringu przeglądowego (badano 5 parametrów mikrobiologicznych i 18 fizykochemicznych). Punkty kontroli jakości wody z wodociągu Białystok, usytuowane na sieci tego wodociągu, były uzgadniane z administratorem wodociągu. Znajdowały się one u odbiorców wody. Jakość wody we wszystkich badanych próbkach odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Zaopatrzenie w wodę do spożycia mieszkańców miasta Łomży

Producentem wody przeznaczonej do spożycia dla mieszkańców miasta Łomży jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży Sp. z o. o.

Zaopatrzenie w wodę oparte jest na zasobach wód podziemnych (dwa ujęcia wody). Ujęcie „Rybaki” w Łomży składa się z 8 studni głębinowych pobierających wodę z głębokości od 81,5m do 112m. Natomiast ujęcie „Podgórze” zlokalizowane na terenie gm. Łomża składa się z 9 studni głębinowych pobierających wodę z głębokości od 72m do 130m. Wody czerpane z czwartorzędowych poziomów wodonośnych charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością. Woda po zastosowaniu prostego uzdatniania jak napowietrzanie i filtracja na odpowiednich złożach nadaje się do spożycia. Stacje wodociągowe wyposażone są w urządzenia do okresowej (awaryjnej) dezynfekcji wody. Dobowa produkcja wody w minionym roku wynosiła 6853 m³. Jakość wody dostarczana konsumentom kontrolowana była z częstotliwością zgodną z obowiązującymi aktami prawnymi. Na podstawie sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydawał bieżące, okresowe i obszarowe oceny jakości wody. Stwierdzono, iż w ciągu całego roku jakość wody odpowiadała określonym wymogom. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonał oceny realizacji kontroli wewnętrznej jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowe. Harmonogramy poboru próbek zostały opracowane przez producenta wody zgodnie z obowiązującymi przepisami. Próbkę wody do badań pobierano z właściwą częstotliwością i w pełnym zakresie badań. Nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Zaopatrzenie w wodę do spożycia mieszkańców miasta Suwałk

Producentem wody przeznaczonej do spożycia dla mieszkańców Suwałk jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o. o. w Suwałkach.

Zaopatrzenie w wodę oparte jest na 19 studniach głębinowych. Łączna długość sieci wodociągowej (z przyłączami) wynosi ok. 226,7 km. Dzienna produkcja wody wynosi 8114,4 m³/dobę. Stacja uzdatniania wody pracuje automatycznie w układzie dwustopniowego pompowania wody i jednostopniowej filtracji na wielowarstwowym złożu. Woda z 19 studni głębinowych kierowana jest do budynku SUW do dwóch ciśnieniowych komór reakcji, w których następuje natlenienie za pomocą sprężonego powietrza dostarczanego przez trzy

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

sprężarki. Celem napowietrzenia jest wprowadzenie do wody tlenu pozwalającego na częściowe utlenienie związków żelaza i manganu do postaci strącanej. Do dezynfekcji stałej zastosowanej na SUW w Suwałkach używana jest lampa UV. Lampa zamontowana jest na rurociągu tłocznym wody wychodzącej do miasta. Stacja wodociągowa w Suwałkach wyposażona jest również w urządzenia do okresowej (awaryjnej) dezynfekcji wody za pomocą podchlorynu sodu. Woda z wodociągu Suwałki od wielu lat prezentuje wysoką jakość zarówno pod względem parametrów fizykochemicznych jak i mikrobiologicznych. W 2015 roku do badań pobrano 35 prób monitoringowych w ramach kontroli urzędowej i 41 prób monitoringowych w ramach kontroli wewnętrznej. W żadnej z przebadanych próbek nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Działania naprawcze przeprowadzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe w przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości wody

W wodociągach, w których stwierdzono niewłaściwą jakość wody administratorzy w celu ustalenia przyczyny zwiększali częstotliwość poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Podejmowano m. in. następujące działania naprawcze:

- płukano i/lub dezynfekowano odcinki sieci wodociągowej (np. wodociąg Kleosin i Ignatki Osiedle gm. Juchnowiec Kościelny, wodociąg Stelmachowo gm. Tykocin, wodociąg Barszczewo gm. Choroszcz, wodociąg Sokole i Jałówka gm. Michałowo, wodociąg Jałówka, wodociąg Orla gm. Orla, wodociąg Niedźwiadna gm. Szczuczyn, wodociąg Rajgród gm. Rajgród, wodociąg Wojewodzin gm. Grajewo, wodociąg Wąsosz gm. Wąsosz, wodociąg Klejniki gm. Czyże, wodociąg Suchowolce gm. Kleszczele, wodociąg Rogienice gm. Mały Płock, wodociąg Mielnik i Milejczyce gm. Mielnik, wodociąg Rogacze gm. Nowy Dwór, wodociąg Kulesze Kościelne gm. Kulesze Kościelne, wodociąg Kalinowo Czosnowo gm. Wysokie Mazowieckie, wodociąg Zanie gm. Kołaki Kościelne, wodociąg Zambrów, Poryte Jabłoń gm. Zambrów, wodociąg Uhowo gm. Łapy, wodociąg Drozdowo i Jeziorko gm. Piątnica, wodociąg Podgórze gm. Łomża, wodociąg Wizna gm. Wizna, wodociąg Tołwin gm. Siemiatycze),
- zamontowano lampy UV: wodociąg Szepietowo Podleśne gm. Szepietowo.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Modernizacja infrastruktury wodociągowej

W 2015r. na terenie woj. podlaskiego wiele wodociągów poddano modernizacji. Były to m. in.:

- miasto i powiat białostocki: wodociąg Białystok (stacja uzdatniania wody - kompleksowa modernizacja chlorowni, modernizacja systemu osuszania powietrza w hali filtrów i ozonowni); wodociąg Białystok gmina Wasilków (ujęcie wody w Jurowcach: wykonano jedną nową studnię, w realizacji jest druga studnia; ujęcie wody w Wasilkowie: przygotowanie studni infiltracyjnych do wprowadzenia opomiarowania i wizualizacji w celu optymalizacji pracy ujęcia wody infiltracyjnej),
- powiat bielski: wodociąg Kalnica gm. Brańsk (stacja uzdatniania wody - trwa zakończenie I etapu modernizacji - wymiana urządzeń uzdatniających wodę; stare odżelaziacze zostały zastąpione nowymi filtrami, wymieniono przewody technologiczne i armaturę oraz wprowadzono zmianę systemu napowietrzania),
- powiat grajewski: wodociąg Niedźwiadna gm. Szczuczyn (stacja uzdatniania wody - wymiana urządzeń do uzdatniania wody oraz podłączenie nowej studni),
- powiat sejneński: wodociąg Sejny (wywiercono nową studnię - jako czwartą, włączona do eksploatacji w 2015r.),
- powiat wysokomazowiecki: wodociąg Wysokie Mazowieckie, Wyszonki Kościelne, Gródek, Bryki (stacja uzdatniania wody - wymiana ciągu urządzeń technologicznych do uzdatniania wody).

Ponadto w 2015r. na terenie woj. podlaskiego rozbudowano sieć wodociągową m. in. na terenie:

- powiatu białostockiego grodzkiego i ziemskiego: dokonano rozbudowy sieci wodociągowej wodociągów: Białystok, Suraż gm. Suraż, Pomigacze gm. Turośl, Turośń Dolna, Baciuty gm. Turośń Kościelna, Juchnowiec, Kleosin – Ignatki, Wojszki gm. Juchnowiec Kościelny, Supraśl gm. Supraśl, Grabówka gm. Supraśl, Bohdan, Fasty, Jaworówka, Kopisk, Obrubniki, Dobrzyniewo Duże gm. Dobrzyniewo Duże, Zawady gm. Zawady, Łapy, Daniłowo, Płonka Strumianka gm. Łapy, Brzozowo Stare gm. Poświętne, Tykocin, Jezewo Stare gm. Tykocin, Zabłudów, Kuriany gm. Zabłudów, Waliły gm. Gródek, Czarna Białostocka, Czarna Wieś Kościelna, Niemczyn gm. Czarna Białostocka, Szymki, Sokole gm. Michałowo.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- powiatu grajewskiego: wodociąg Grajewo, Rajgród gm. Rajgród, Szczuczyn gm. Szczuczyn, Wojewodzin gm. Grajewo,
- powiatu kolneńskiego: wodociąg Zabiele - przyłączono miejscowości Kolimagi, Gietki, Waszki, Górszczyzna, Koziół; wodociąg Kumelsk – przyłączono miejscowość Wincenta.
- powiatu łomżyńskiego ziemskiego: wodociąg Orlikowo gm. Jedwabne (rozbudowa sieci wodociągowej – przyłączono miejscowości Chrostowo, Kąty).
- powiatu sokólskiego: wodociąg Stara Kamionka (rozbudowa sieci wodociągowej – przyłączono miejscowości Gieniusze, Wierzchłowce - kolonia gm. Sokółka, Kruglany, Łosośna Wielka, Białobłockie gm. Kuźnica), wodociąg Kuścińce gm. Kuźnica (rozbudowa sieci wodociągowej – przyłączono miejscowość Popławce), wodociągi: Babiki gm. Szudziałowo, Sidra, Makowlany gm. Sidra - dokonano rozbudowy sieci w miejscowościach już posiadających wodociąg,
- powiatu zambrowskiego: rozbudowa sieci wodociągowej wodociągów: Zambrów, Szumowo gm. Szumowo, Srebrny Borek gm. Szumowo, Zanie Leśnica gm. Kołaki Kościelne, Przeździecko Mroczy gm. Zambrów.

Ocena kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe

W 2015 roku państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni woj. podlaskiego dokonali oceny realizacji kontroli wewnętrznej jakości wody do spożycia prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne - zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2015r., poz. 139). W szczególności oceniono realizację obowiązków zawartych w § 4 obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W większości powiatów odnotowano poprawę w stosunku do lat ubiegłych, ale nadal stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nie wykonano badań jakości wody w zakresie monitoringu przeglądowego - w 2 wodociągach,
- próbki wody do badań pobierano z niewłaściwą częstotliwością - w 1 wodociągu,
- przedsiębiorstwa wodociągowe nie informowały państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych o pogorszeniu jakości wody – w 26 wodociągach.

Stwierdzono, że przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w sposób zadowalający realizowały kontrolę wewnętrzną w większości wodociągów na terenie woj. podlaskiego.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nie zawsze jednak w trybie niezwłocznym informowały państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych o ujawnionych w ramach kontroli wewnętrznej przypadkach pogorszenia jakości wody. Starły się przy tym jednocześnie doprowadzić do szybkiej poprawy jakości wody i udokumentowania tego ponownym jej badaniem. W 2015r. we wszystkich wodociągach punkty poboru próbek wody wraz z terminami badań były wcześniej uzgodnione z państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi.

Sposób informowania konsumentów o jakości wody

O jakości wody do spożycia konsumenci byli informowani przez właścicieli, administratorów wodociągów, na stronach Biuletynu Informacji Publicznej, na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin, na tablicach ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach. Informacje publikowane i ogłaszane były również w prasie, radiu lokalnym. Ponadto Państwowa Inspekcja Sanitarna dodatkowo informowała konsumentów o przydatności wody do spożyci poprzez umieszczanie informacji: na krajowym portalu internetowym Głównego Inspektoratu Sanitarnego Monitoringu Jakości Sanitarnej Wody, na stronach internetowych WSSE, PSSE (47 komunikatów).

W wyniku nadzoru nad wodociągami na terenie woj. podlaskiego państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni wydali ogółem 323 decyzje, w tym: 64 decyzji administracyjnych w związku z ponadnormatywną zawartością parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych warunkowo dopuszczających wodę do spożycia przez ludzi w określonych terminach, 1 decyzję stwierdzającą niewłaściwą jakość wody ze względu na przekroczenia mikrobiologiczne, 27 decyzji prolongujących terminy decyzji wydanych przed 2015r., 114 decyzji umarzających postępowanie administracyjne, 13 decyzji na niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń wodociągowych, 105 decyzji płatniczych. Ponadto wydano 827 ocen jakości wody do spożycia przez ludzi: okresowe, obszarowe, powiatowe, gminne; 24 oceny higieniczne na materiały, wyroby do uzdatniania i dystrybucji wody oraz 57 wystąpień m. in. do administratorów wodociągów dotyczących poprawy sytuacji w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę.

W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego w wielu przypadkach wyegzekwowano od administratorów wodociągów poprawę jakości wody w nadzorowanych wodociągach.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ocena jakości wody w innych urządzeniach wodociągowych

Poza wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia, w 2015 roku na terenie woj. podlaskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna objęła nadzorem 46 innych podmiotów zaopatrujących w wodę. Były to m. in. wodociągi zakładowe - obiekty produkujące i sprzedające żywność, zaopatrujące szkoły, szpitale oraz w sezonie letnim obiekty o znaczeniu turystycznym. Jakość wody w ww. podmiotach na koniec 2015r. w sprawozdawczości do Głównego Urzędu Statystycznego oceniono jako dobre. Wodociągi te zaopatrywały 10331 osób, co stanowi 0,9% ludności spożywającej wodę o kontrolowanej jakości na terenie woj. podlaskiego.

Podsumowanie

W wyniku nadzoru nad wodociągami na terenie woj. podlaskiego państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni wydali ogółem 323 decyzje, w tym: 64 decyzji administracyjnych w związku z ponadnormatywną zawartością parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych warunkowo dopuszczających wodę do spożycia przez ludzi, 1 decyzję stwierdzającą niewłaściwą jakość wody ze względu na przekroczenia mikrobiologiczne, 27 decyzji prolongujących terminy decyzji wydanych przed 2015r., 114 decyzji umarzających postępowanie administracyjne, 13 decyzji na niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń wodociągowych, 105 decyzji płatniczych. Ponadto wydano 827 ocen jakości wody do spożycia przez ludzi: okresowe, obszarowe, powiatowe, gminne; 24 oceny higieniczne na materiały, wyroby do uzdatniania i dystrybucji wody oraz 57 wystąpień m. in. do administratorów wodociągów dotyczących poprawy sytuacji w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę. W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego w wielu przypadkach wyegzekwowano od administratorów wodociągów poprawę jakości wody w nadzorowanych wodociągach.

Obiekty użyteczności publicznej

W 2015 roku w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego znajdowało się 3620 obiektów pełniących funkcję użyteczności publicznej. Liczba tych obiektów w porównaniu z 2014 rokiem zwiększyła się o 132. Spośród ogólnej liczby

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

obiektów objętych ewidencją, skontrolowano 2241 obiektów, co stanowiło 61,91% obiektów objętych ewidencją.

Z grupy obiektów skontrolowanych w 2015 roku oceniono jako złe ogółem 29, co stanowi 1,3% obiektów skontrolowanych. Największą grupę ocenionych jako złe stanowiły obiekty, które nie spełniały wymagań technicznych - 15, higieniczno-sanitarnych - 11 oraz obiekty ocenione jako złe pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym - 3.

Spośród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem w 2015 roku największą liczbę obiektów ocenionych jako złe po względem higieniczno-sanitarnym i technicznym stanowiły zakłady fryzjerskie - 8, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie - 8 i grupa innych obiektów użyteczności publicznej - 5.

Grupy obiektów użyteczności publicznej, ich ilość w ewidencji, liczbę obiektów skontrolowanych oraz liczbę obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i/lub technicznym w latach 2014-2015 przedstawia poniższa tabela.

Grupy obiektów użyteczności publicznej województwa podlaskiego, ich ilość w ewidencji, liczba obiektów skontrolowanych oraz liczba obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i/lub technicznym w latach 2014 – 2015.

Lp.	Grupa obiektów użyteczności publicznej	2014 rok			2015 rok		
		Liczba obiektów objętych ewidencją	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i/lub technicznym	Liczba obiektów objętych ewidencją	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i/lub technicznym
1	Ustępy publiczne	33	35	0	34	34	0
2	Pływalnie kryte	33	33	4	38	37	3
3	Pływalnie odkryte	10	9	0	11	10	0
4	Domy pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę	43	35	2	47	34	3
5	Noclegownie	3	3	0	3	3	0
6	Hotele	40	35	0	43	38	0
7	Motele	1	1	0	1	1	0
8	Pensjonaty	6	5	0	7	7	0
9	Kempingi	3	3	0	4	4	0

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

10	Schroniska, w tym schroniska młodzieżowe i pola biwakowe	28	20	0	31	31	0
11	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	531	273	12	549	387	8
12	Zakłady fryzjerskie	917	626	14	937	521	8
13	Zakłady kosmetyczne	420	254	5	456	281	2
14	Zakłady tatuażu	10	10	0	10	9	0
15	Zakłady odnowy biologicznej	123	48	1	131	51	0
16	Inne zakłady świadczące usługi łączone w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej	148	96	2	150	99	0
17	Dworce autobusowe	13	13	2	13	13	0
18	Dworce i stacje kolejowe	27	22	2	25	20	0
19	Przystanie statków żeglugi śródlądowej	1	1	0	1	1	0
20	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	4	3	0	4	4	0
21	Przejścia graniczne	7	7	0	7	7	0
22	Tereny rekreacyjne	179	68	0	187	90	0
23	Cmentarze	284	131	0	302	129	0
24	Inne obiekty użyteczności publicznej	549	345	13	553	355	5

W 2015 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w zakresie higieny komunalnej przeprowadziły 4394 kontrole. Na podstawie tych kontroli wydano 1124 decyzji merytorycznych i 297 płatniczych oraz 359 postanowień. W zakresie postępowań odwoławczych Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku wydał 6 decyzji administracyjnych. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami dotyczącymi stanu sanitarno-higienicznego nałożono 30 mandatów karnych na sumę 4120,00 zł. W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego wystawiono 10 tytułów wykonawczych.

Pracownicy pionu higieny komunalnej w 2015 roku do badań laboratoryjnych pobrali 2133 próbek. Wykonano 14229 oznaczeń chemicznych, 9701 oznaczeń fizycznych i 5858 mikrobiologicznych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe

W 2015r. w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego znajdowało się 25 dworców i stacji kolejowych. Kontrolą sanitarną objęto 80 % obiektów wykazanych w ewidencji. W porównaniu z rokiem 2014 liczba obiektów zmniejszyła się o dwa. W 2015 roku zostały zlikwidowane przystanki osobowe w Czuprynowie gm. Kuźnica oraz w Gliniszczu gm. Sokółka.

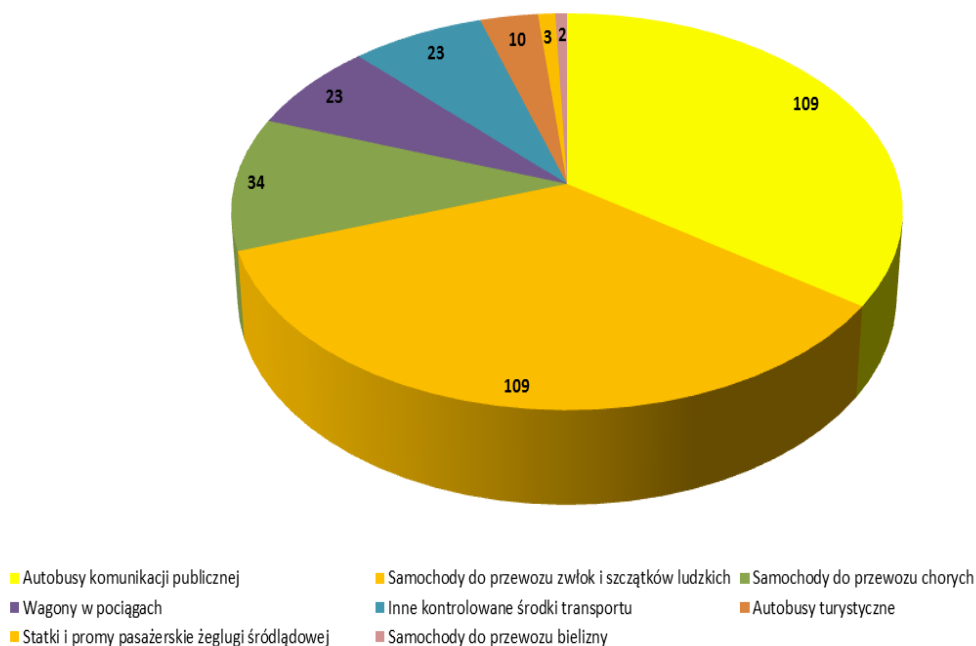
Spośród 13 dworców autobusowych objętych nadzorem w 2015r. skontrolowano wszystkie. W grupie tej nie stwierdzono obiektów ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Stan sanitarno-higieniczny ustępów publicznych i ogólnodostępnych objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego zarówno w 2014 jak i w 2015 roku nie budził zastrzeżeń. Przeprowadzono kontrole sanitarne 34 ustępów publicznych i 12 ogólnodostępnych podczas których nie stwierdzono uchybień.

Środki transportu

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015r. przeprowadzili ogółem 313 kontrole środków transportu. W liczbie tej znalazło się 109 autobusów komunikacji publicznej, 109 samochodów do przewozu zwłok i szczątków, 23 wagony w pociągach, 34 samochodów do przewozu chorych, 10 autobusów turystycznych, 3 statki pasażerskie żeglugi śródlądowej, 2 samochody do przewozu bielizny oraz 23 inne środki transportu.

Liczba skontrolowanych środków transportu na terenie województwa podlaskiego w 2015r.

Spośród skontrolowanych środków transportu - 2 (autobusy komunikacji publicznej) znalazły się w grupie obiektów ze złym stanem technicznym, co stanowiło 0,6 % skontrolowanych środków transportu. Stwierdzono w nich zniszczoną, przetartą tapicerkę na siedzeniach dla pasażerów.

Obiekty hotelarskie

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015r. znajdowało się 86 obiektów hotelarskich. W stosunku do roku 2014 objęto nadzorem o 8 obiektów więcej m.in. dwa hotele w powiecie białostockim - Hotel „Atlanta” w Jezewie Starym i Hotel „Silver” w Białymstoku, ul. Kopernika 97 oraz w powiecie grajewskim Pensjonat „Raj” w Rajgrodzie, ul. 1-go Maja 22.

W 2015r. skontrolowano 81 obiektów, co stanowiło 94,2% obiektów objętych ewidencją. Wszystkie skontrolowane jednostki utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

technicznym. Nadal najwięcej obiektów hotelarskich funkcjonuje na terenie powiatu augustowskiego (35) oraz powiatu białostockiego (25).

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W województwie podlaskim nadzorem obejmowane są również inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. W 2015r. ewidencją objęto 549 tego typu obiektów.

Najwięcej 118 obiektów zlokalizowanych jest na terenie powiatu suwalskiego, 90 na terenie powiatu augustowskiego, 78 w powiecie łomżyńskim, a 57 w powiecie białostockim.

Jak wynika z powyższej statystyki w 2015 roku najwięcej nowych obiektów powstało w powiecie augustowskim. W województwie podlaskim branża hotelarska skupia się przede wszystkim w regionach najbardziej atrakcyjnych turystycznie takich jak: Suwalszczyzna i Pojezierze Augustowskie. To najbardziej dynamicznie rozwijające się pod względem turystycznym regiony województwa podlaskiego. Jest to największe skupisko ośrodków wczasowych, gospodarstw agroturystycznych zachęcających turystów z kraju i z zagranicy do odpoczynku w województwie podlaskim.

Należy zwrócić uwagę na ogromną rotację tego typu obiektów. W 2015 roku działalność zakończyło 17 obiektów głównie gospodarstw agroturystycznych. Najwięcej 13 w powiecie suwalskim. Natomiast nadzorem objęto 11 nowych obiektów w powiecie augustowskim, 8 w powiecie łomżyńskim.

W 2015r. skontrolowano 387 obiektów, co stanowiło 70,5% obiektów objętych ewidencją. Do grupy obiektów skontrolowanych i ocenionych jako złe zaliczono 8, co wynosi 2,1% obiektów skontrolowanych. Uchybienia dotyczące stanu technicznego stwierdzono w 6 obiektach, wszystkie zlokalizowane są w powiecie augustowskim, natomiast uchybienia dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego stwierdzono w 2 obiektach (1 w powiecie augustowskim i 1 w powiecie białostockim).

Do najczęściej stwierdzanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uchybień należały: zły stan techniczny ścian (zniszczone, popękane, z ubytkami farby) i podłóg (zniszczone, z ubytkami farby lub terakoty) pokoi, łazienek ogólnodostępnych, domków kempingowych. W części obiektów stwierdzono również zły stan techniczny wyposażenia np. skorodowane zewnętrzne części lodówki, ubytki farby na krzesłach, zły stan techniczny tapicerki w tapczanach itp.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Kąpielisko i miejsca wykorzystywane do kąpeli

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego prowadziły nadzór nad kąpieliskiem oraz miejscami wykorzystywanymi do kąpeli w sezonie letnim 2015 w oparciu o zapisy:

- ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystanym do kąpeli (Dz. U. nr 86, poz. 478 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. nr 91, poz. 527 z późn. zm.).

Na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 1 kąpielisko na Zalewie „Arkadia” w Suwałkach. Nadzór nad kąpieliskiem prowadzony był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach. Kąpielisko „Arkadia” posiada trwale wyznaczone strefy kąpeli i brodzik dla dzieci. W sąsiedztwie kąpieliska znajduje się plac zabaw, boisko do siatkówki plażowej, skate park i siłownia. W środkowej części plaży znajdują się pomieszczenia ratowników wraz z pomieszczeniem udzielania pierwszej pomocy, wypożyczalnia sprzętu pływającego, zaplecze sanitarne oraz lokal gastronomiczny. Infrastrukturę kąpieliska uzupełniają ścieżki piesze i rowerowe, ciągnące się wokół całego zalewu.

Do najistotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad kąpieliskiem należy nadzór nad jakością wody w celu dokonywania ocen bieżących, sezonowych i czteroletnich wydawanych zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli. W sezonie letnim 2015 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach przeprowadził 3 kontrole kąpieliska na Zalewie „Arkadia”. Do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 10 prób wody. Dwie próby zostały pobrane w ramach kontroli urzędowej, a 8 w ramach kontroli wewnętrznej. Liczba *Escherichia coli* w 100 ml w przebadanych próbkach wody wahała się od 0 jtk (*jednostki tworzące kolonie*) do 16 jtk, a liczba Enterokoków w 100 ml wahała się od 26 jtk do 87 jtk. Zgodnie z wartością obliczonego 95 percentyla dla parametrów mikrobiologicznych Enterokoków oraz *Escherichia coli* wodę

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

w 2015 roku oceniono jako doskonałą. Ocena czteroletnia jakości wody w kąpielisku „Arkadia” na podstawie wyników badań z ostatnich czterech sezonów kąpielowych jest dobra.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku działając na podstawie art. 156 ust. 1 pkt. 8 i ust. 2 oraz art. 163 ust 1. pkt 1a ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469 z późn. zm.) w dniu 23.06.2015r. wydał komunikat o przydatności wody do kąpieli w kąpielisku „Arkadia”, informując jednocześnie o przewidywanym czasie trwania sezonu kąpielowego tj. od 20.06.2015r. do 31.08.2015r.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są zobowiązane zgodnie z zapisami art. 163c ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469 z późn. zm.) do prowadzenia i aktualizowania internetowego serwisu kąpieliskowego. Serwis zawiera informacje o wykazie kąpielisk, klasyfikacji wody w każdym kąpielisku, profilu wody, bieżącej ocenie jakości wody, informacje o zakazie kąpieli wraz ze wskazaniem przyczyn zakazu oraz informacje o innych zaleceniach dotyczących jakości wody, jak również o możliwości występowania krótkotrwałych zanieczyszczeń, liczbie dni, w których kąpiel była zakazana w czasie poprzedniego sezonu kąpielowego, ostrzeżenie o każdym takim występującym lub przewidywanym zanieczyszczeniu, dane o rodzaju oraz spodziewanym czasie trwania sytuacji wyjątkowej.

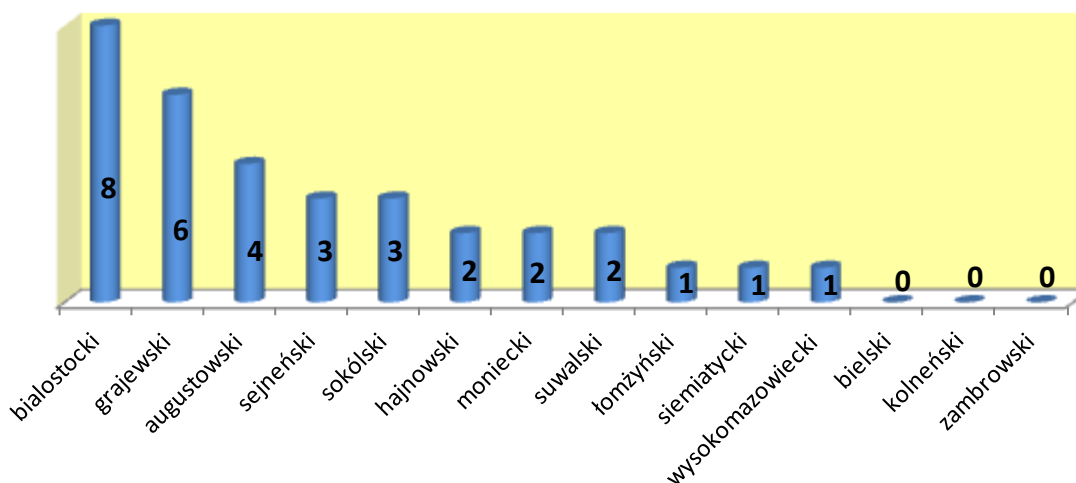
Serwis kąpieliskowy prowadzony jest przez Główny Inspektorat Sanitarny w Warszawie Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody na podstawie danych wprowadzanych na bieżąco ze wszystkich powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych. Serwis umieszczony jest na stronie internetowej <http://sk.gis.gov.pl/>. Aktualizacja danych odbywa się na bieżąco. Linki do serwisu kąpieliskowego zostały po raz pierwszy w 2015r. zamieszczone również na stronach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz stronach urzędów wojewódzkich.

Na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku funkcjonowały 33 miejsca wykorzystywane do kąpieli. Największa ich liczba zlokalizowana była na terenie powiatu: białostockiego – 8, grajewskiego – 6, augustowskiego – 4. W powiecie sejneńskim i sokólskim funkcjonowały po 3 miejsca. W powiecie hajnowskim, suwalskim i monieckim zorganizowano po 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli. Jedno miejsce wykorzystywane do kąpieli posiadały powiaty łomżyński, siemiatycki i wysokomazowiecki. Na terenie powiatu

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

bielskiego, kolneńskiego i zambrowskiego w sezonie letnim 2015 miejsca wykorzystywane do kąpielii nie były organizowane.

Liczba miejsc wykorzystywanych do kąpielii w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego w 2015 roku

Liczba miejsc wykorzystywanych do kąpielii w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego w 2015r.

Na podstawie przekazywanych wyników badań przez organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpielii, a także badań w ramach kontroli urzędowej państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni województwa podlaskiego dokonywali bieżących ocen jakości wody. Ogółem wydano 66 ocen o przydatności wody do kąpielii oraz 2 oceny o jej braku.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego kwestionowana była jakość wody do kąpielii tylko w dwóch miejscach wykorzystywanych do kąpielii na terenie powiatu białostockiego w:

- Rudni nad Zalewem Siemianówka od dnia 12.08.2015r., do końca sezonu,
- Zbiorniku Małej Retencji w Michałowie na rzece Supraśl od dnia 18.08.2015r. do końca sezonu.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W obu przypadkach wydane zostały przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku decyzje stwierdzające brak przydatności wody do kąpielii z uwagi na zakwit sinic trwający do końca sezonu.

W sezonie letnim 2015 roku na terenie powiatu sokólskiego stwierdzono brak oznakowania jednego z miejsc wykorzystywanych do kąpielii. W związku z tym wydano decyzję administracyjną oraz ukarano osobę odpowiedzialną mandatem w wysokości 50 zł. Natomiast na terenie powiatu białostockiego - ze względu na brak przekazania wyniku badania przez jednego z organizatorów miejsca wykorzystywanego do kąpielii Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Białymstoku - ukarano organizatora mandatem karnym w wysokości 200 zł.

Informacje na temat przydatności wody do kąpielii w miejscach wykorzystywanych do kąpielii dostępne były na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku: www.wsse.bialystok.pl w zakładce monitoring wody oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wykaz miejsc wykorzystywanych do kąpielii w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego w sezonie letnim 2015r.

MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELII na terenie województwa podlaskiego w sezonie letnim 2015							
Lp.	Stacja nadzorująca	Nazwa miejscowości miejsca wykorzystywanego do kąpielii	Nazwa miejsca wykorzystywanego do kąpielii	Nazwa akwenu	Adres miejsca wykorzystywanego do kąpielii	Nazwa organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpielii	Jakość wody do kąpielii w sezonie letnim /przyczyna braku przydatności
1	PSSE Augustów	Augustów	BPIS/Jędrək	jezioro Necko	Augustów, ul. Wczasowa 1-2 16-300 Augustów	Przedsiębiorstwo Turystyczne "AQUA FUN" A.Kozłowski ul. Wczasowa 2 16-300 Augustów, Sp.Jawna E.Siwicka, M. Leplawy	przydatna
2	PSSE Augustów	Serwy	Chris Serwy	jezioro Serwy	Serwy 1	"CHRIS" Turystyka i Rekreacja Magdalena Alchimowicz, ul. Kilińskiego 8m.2, 05-500 Piaseczno	przydatna
3	PSSE Augustów	Augustów	Radiowej Trójki	jezioro Necko	Plaża "Radiowej Trójki" n/j Necko	Centrum Sportu i Rekreacji, ul. Sucharskiego 15, 16-300 Augustów	przydatna
4	PSSE Augustów	Serwy	Albatros/PROSERWY	jezioro Serwy	Serwy 18	PUH "PRO" Włodzimierz Ciesłowski, 15-423 Białystok, ul. Grochowa 11	przydatna
5	PSSE Białystok	Białystok	Dojlidy	Zalew Dojlidy	Białystok ul. Plażowa	Białostocki Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Włókiennicza 4 15-465 Białystok	przydatna
6	PSSE Białystok	Zarzecznany	Zarzecznany	Zalew Zarzecznany (zbiornik rekreacyjno-retencyjny)	Zarzecznany b/n	Wójt Gminy Gródek ul. A. i G. Chodkiewiczów 2 16-040 Gródek	przydatna
7	PSSE Białystok	Supraśl	Supraśl	rzeka Supraśl	Supraśl Plac Kościuszkowski b/n	Urząd Miejski w Supraślu, 16-030 Supraśl ul. Piłsudskiego 58	przydatna
8	PSSE Białystok	Czarna Białostocka	Zalew Czapielówka	Zalew Czapielówka	Czarna B. ul. Białostocka b/n	Urząd Miejski w Czarnej Białostockiej, ul. Traugutta 2, 16-020 Czarna Białostocka	przydatna
9	PSSE Białystok	Rudnia	Rudnia	Zalew Siemianówka	Rudnia b/n	Urząd Miejski w Michałowie, ul. Białostocka 11, 16-050 Michałowo	od 12.08.2015r. do końca sezonu nieprzydatna /sinice
10	PSSE Białystok	Michałowo	Michałowo zbiornik małej retencji	rzeka Supraśl	Michałowo b/n	Urząd Miejski w Michałowie, ul. Białostocka 11, 16-050 Michałowo	od 18.08.2015r. do końca sezonu nieprzydatna /sinice

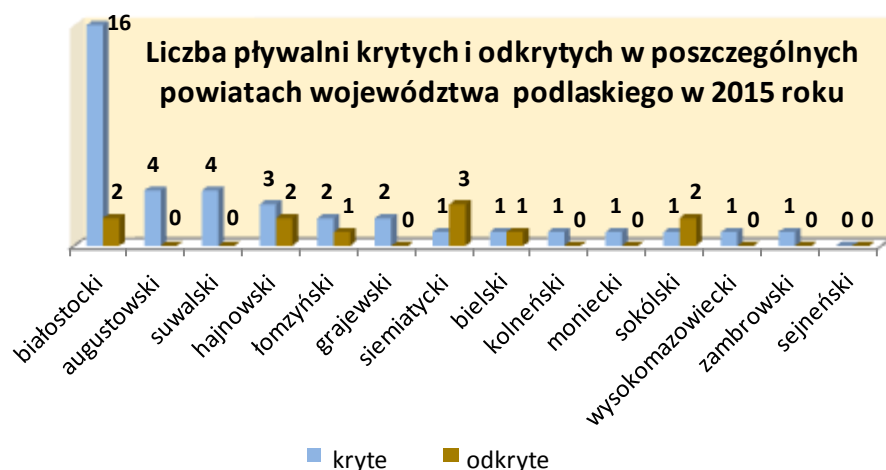
Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

11	PSSE Białystok	Wasilków	Wasilków	rzeka Supraśl	Wasilków ul. Białostocka b/n	Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Wasilkowie ul. Nadrzeczna 1, 16-010 Wasilków	przydatna
12	PSSE Białystok	Uhowo	Uhowo	rzeka Narew	Uhowo b/n	Ośrodek Kultury Fizycznej w Łapach, ul. Leśnikowska 17a-Stadion, 18-100 Łapy	przydatna
13	PSSE Grajewo	Rajgród	Ośrodek "Ląbędź"	jezioro Rajgrodzkie	Rajgród ul. Leśna 3	"Maj" sp.cyw. Małgorzata i Józef Szahidewicz Ośrodek Wypoczynkowy "Ląbędź" Rajgród ul. Leśna 3	przydatna
14	PSSE Grajewo	Rajgród	„Knieja”	jezioro Rajgrodzkie	19-206 Rajgród ul. Leśna 21	Markus Invest Sp.zo.o ul.Solec 81B lok.A-51 00-382 Warszawa Centrum Szkoleniowo - Rekreacyjne „Knieja” w Rajgrodzie ul. Leśna 21	przydatna
15	PSSE Grajewo	Rajgród	Góra Zamkowa	jezioro Rajgrodzkie	19-206 Rajgród ul. Szkolna b/n	Urząd Miejski ul. Warszawska 32 19-206 Rajgród	przydatna
16	PSSE Grajewo	Rajgród	"Łoś"	jezioro Rajgrodzkie	19-206 Rajgród ul. Opartowo b/n	"Łoś" sp.cyw Elk ul. Armii Krajowej 44pp.Rydzewski,Strykowski,Trochimezyk	przydatna
17	PSSE Grajewo	Tama k/Rajgrodu	obozowisko harcerskie	jezioro Rajgrodzkie	Tama k/ Rajgrodu	Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego "Zawisza" Federacja Skautingu Europejskiego ul. Bitwy Warszawskiej 1920r nr 14,02-366 Warszawa	przydatna
18	PSSE Grajewo	Tama k/Rajgrodu	WOPR	jezioro Rajgrodzkie	Tama k/ Rajgrodu	Białostockie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Białymstoku ul. Sienkiewicza 86, 15-005 Białystok	przydatna
19	PSSE Hajnówka	Repczyce	„Repczyce”	Zalew „Repczyce”	Repczyce 17-250 Kleszczelce	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach ul. 1 Maja 19	przydatna
20	PSSE Hajnówka	Dubicze Cerkiewne	„Dubicze Cerkiewne”	Zalew „Dubicze Cerkiewne”	17-204 Dubicze Cerkiewne	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych ul. Główna 67	przydatna
21	PSSE Łomża	Łomża	MWdK Łomża	rzeka Narew	18 - 400 Łomża przy moście Hubala	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łomży, ul. Zjazd 18	przydatna
22	PSSE Mońki	Goniądz	„Nad Biebrzą” w Goniądzu	rzeka Biebrza	19-110 Goniądz ul. Demokratyczna 2	Urząd Miejski w Goniądzu Pl. 11 listopada 38, 19-110 Goniądz	przydatna
23	PSSE Mońki	Dolistowo	MWDK w Dolistowie	rzeka Biebrza	Dolistowo b/n 19-124 Jaświły	Urząd Gminy Jaświły 7 19-122 Jaświły	przydatna
24	PSSE Sejny	Posejnele	MWdK Ośrodka Wypoczynkowego FZZ PPRiTV w Posejnelach	jezioro Pomorze	Ośrodek Wypoczynkowy FZZ PPRiTV Posejnele 26 16-506 Giby	Federacja Związków Zawodowych Pracowników Publicznej Radiofonii i Telewizji w Polsce Ośrodek Wypoczynkowy w Posejnelach	przydatna
25	PSSE Sejny	Giby	MWdK Ośrodka Wczasowego "Campercamp" w Gibach	jezioro Pomorze	Ośrodek Wczasowy "Campercamp" w Gibach 16-506 Giby Giby 91A	Firma Handlowo-Usługowa "TOM" Tomasz Przemysław Kozłowski 16-300 Augustów, ul. Wojska Polskiego 37A	przydatna
26	PSSE Sejny	Kukle	MWdK Ośrodka Turystycznego "Kukle" Zygmunt Modzelewski w Kuklach	jezioro Pomorze	Ośrodek Turystyczny "Kukle" Zygmunt Modzelewski Kukle, 16-506 Giby	Ośrodek Turystyczny "Kukle" Zygmunt Modzelewski Kukle, 16-506 Giby	przydatna
27	PSSE Siemiatycze	Siemiatycze	MWdK w Siemiatyczach	rzeka Kamionka	Siemiatycze ul. Sportowa b/n	Miasto Siemiatycze Urząd Miasta, ul. Pałacowa 2, 17-300 Siemiatycze	przydatna
28	PSSE Sokółka	Sokółka	Zalew w Sokółce	Zalew w Sokółce	Sokółka, ul. Wodna 20	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sokółce, ul. Marińska 31	przydatna
29	PSSE Sokółka	Korycin	Zalew w Korycinie	Zalew w Korycinie	Korycin, ul. Słowiańska	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Turystyki w Korycinie, ul. Knyszyńska 2a	przydatna
30	PSSE Sokółka	Karpowicze	Zalew w Karpowiczach	Zalew w Karpowiczach	Karpowicze gm. Suchowola	Gmina Suchowola Plac Kościuszki 5	przydatna
31	PSSE Suwałki	Stary Folwark	PTTK Stary Folwark	jezioro Wigry	Stary Folwark	Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział w Suwałkach im. Jerzego Klimko ul. Kościuszki 37	przydatna
32	PSSE Suwałki	Krzywe	Krzywe	jezioro Czarne	Krzywe	Urząd Gminy Suwałki Wigierski Park Narodowy 16-402 Suwałki ul. Krzywe 82	przydatna
33	PSSE Wysokie Mazowieckie	Ciechanowiec	MWdK na rzece Nurzec w Ciechanowcu	rzeka Nurzec	18-230 Ciechanowiec ul. Stadion	Ciechanowiecki Ośrodek Kultury i Sportu w Ciechanowcu, ul. 11 Listopada 5A	przydatna

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Pływalnie kryte i odkryte

W 2015 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego znajdowało się ogółem 49 pływali, z czego 38 krytych (w tym 6 parków wodnych) oraz 11 pływali odkrytych funkcjonujących sezonowo.

Liczba pływali krytych i odkrytych w powiatach województwa podlaskiego w 2015r.

W 2015 roku na 49 pływali będących w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego skontrolowano 47, co stanowi 95,9% obiektów objętych ewidencją. Nie skontrolowano jednej pływali krytej z terenu powiatu białostockiego oraz jednego basenu odkrytego z terenu powiatu siemiatyckiego. Przyczyną było wyłączenie ich z użytkowania w 2015r.

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego nad pływalniami organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015r. przeprowadziły łącznie 99 kontroli, z czego 2 na basenach odkrytych funkcjonujących sezonowo.

Na 47 obiektów skontrolowanych w 2015 roku 3 oceniono na koniec roku jako złe pod względem technicznym. Do nich należą:

- 2 pływale w powiecie augustowskim - w jednym z obiektów stwierdzono podczas kontroli zardzewiałe elementy schodów prowadzących na zjeżdżalnię, zacieki na suficie w hali z nieckami basenowymi, zniszczony dół drzwi wejściowych do sauny oraz zardzewiałą regał do suszenia sprzętu do nauki pływania. W drugim stwierdzono łuszczącą się farbę na ścianie klatki schodowej przy basenie, oraz zażółcone z zaciekami muszle sedesowe. W obu

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

przypadkach trwa postępowanie administracyjne prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Augustowie;

- basen w powiecie suwalskim - w obiekcie stwierdzono zły stan techniczny posadzek, ścian i wpustów przy niecce basenowej.

W ciągu roku prowadzone było postępowanie administracyjne również w:

- 4 pływalniach w powiecie białostockim - uchybienia dotyczyły złego stanu pomieszczeń w tym sal ćwiczeń, korytarzy, pomieszczeń sanitarnych oraz niecek basenowych i brodzików. We wszystkich obiektach postępowanie administracyjne zostało zakończone.
- 2 basenach w powiecie hajnowskim - w jednym stwierdzono brudne ściany w tężni solankowej i saunie parowej, zacieki i łuszczącą się farbę na ścianach i sufitach w hali basenowej. W drugim brudne ściany i sufit w szatni basenowej, odpryski farby na ścianach w przebieralniach basenowych, zniszczoną pokrywą osłaniającą przy niecce jacuzzi. Wydano decyzje administracyjne. Zalecenia zostały wykonane.

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2015 roku pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 277 prób. W badanych próbkach wody najczęściej stwierdzano:

- zwiększoną ogólną liczbę mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h (9-krotnie),
- obecność bakterii grupy coli (6-krotnie),
- obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* (3-krotnie),
- zwiększony poziom chloru wolnego (1-krotnie).

W ww. sytuacjach właściwi państwowi inspektorzy sanitarni obligowali właścicieli pływalni do niezwłocznego przeprowadzenia działań naprawczych mających na celu poprawę jakości wody. W związku z tym organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego nadały 10 telefonogramów i wystosowały 7 wystąpień od zarządców obiektów. W większości przypadków właściciele lub administratorzy pływalni każdorazowo wdrażali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody do kąpiel. Zlecali pobór prób wody do badań laboratoryjnych, a wyniki potwierdzające dobrą jej jakość dostarczali organom nadzorującym.

Pod koniec 2015r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015r. poz. 2016) określające normatywy mikrobiologiczne i fizykochemiczne jakim powinna odpowiadać woda w pływalniach, częstotliwość badań, sposób przekazywania wyników

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

badania przez zarządcę pływalni właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu, sposób dokonywania ocen jakości wody przez zarządcę i organy PIS oraz sposób informowania osób korzystających z pływalni przez właścicieli obiektów. Jednocześnie ustawodawca w § 8 ww. rozporządzenia określił 6 miesięczny termin dostosowania dla zarządzających pływalniami do wymagań określonych w ww. rozporządzeniu.

Ukazanie się rozporządzenia w dużej mierze ułatwi nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad tego typu obiektami.

Badanie ciepłej wody użytkowej z instalacji wewnętrznej obiektów użyteczności publicznej województwa podlaskiego w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.*

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego tak jak w roku ubiegłym prowadziły badania w kierunku skolonizowania bakteriami *Legionella sp.* instalacji ciepłej wody w wytypowanych obiektach uznanych jako najbardziej zagrożone. Do obiektów, w których ryzyko zachorowania na legionellozę wiązałoby się z zagrożeniem dla zdrowia osób stale lub czasowo tam przebywających należą: szpitale, hospicja, placówki opiekuńczo–lecnicze, domy pomocy społecznej i obiekty świadczące usługi w zakresie całodobowej opieki nad osobami przewlekle chorymi i starszymi, internaty, domy dziecka, a także pływalnie i hotele. W związku z tym w 2015 roku w ramach kontroli urzędowej do badań laboratoryjnych pobrano 36 prób wody ciepłej w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.* z obiektów użyteczności publicznej województwa podlaskiego. W powyższym zakresie kontrolą objęto 31 następujących obiektów:

- 9 szpitali z terenu powiatów: białostockiego - 3, suwalskiego – 2 oraz po 1 z augustowskiego, łomżyńskiego, sokólskiego, zambrowskiego;
- pływalnie z terenu powiatów: białostockiego, hajnowskiego, augustowskiego, łomżyńskiego, suwalskiego, z czego trzy z nich to parki wodne;
- 4 domy pomocy społecznej z terenu powiatów: hajnowskiego, monieckiego, łomżyńskiego, suwalskiego oraz 1 placówce świadczącej całodobową opiekę nad osobami starszymi z terenu powiatu sokólskiego;
- 4 internaty z terenu powiatów: białostockiego - 3 i hajnowskiego -1;
- 3 placówki opiekuńczo – lecznicze z terenu powiatu grajewskiego, monieckiego i wysokomazowieckiego;

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- 2 domy dziecka zlokalizowane na terenie powiatu białostockiego oraz 1 szkołę podstawową z terenu powiatu sejneńskiego;
- 1 sanatorium z terenu powiatu augustowskiego;
- 1 hospicjum z terenu powiatu kolneńskiego.

Spośród ogólnej liczby obiektów objętych badaniami w 5 stwierdzono skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella sp.*, co stanowi 16,12% tych obiektów. Skażenie na poziomie średnim stwierdzono w 3 obiektach: szpitalu, internacie i domu pomocy społecznej. Natomiast w 2 szpitalach stwierdzono skażenie na poziomie wysokim i bardzo wysokim.

Spośród 33 szpitali objętych ewidencją badania w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.* w instalacji ciepłej wody w 2015 roku przeprowadzono w 9, co stanowi 27,27% ogólnej liczby szpitali województwa podlaskiego. W 3 szpitalach objętych badaniami poziom skażenia instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella sp.* określono na poziomie bardzo wysokim, wysokim i średnim. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej natychmiast po otrzymaniu wyników badań laboratoryjnych telefonogramami powiadomiły szpitale o tym, aby natychmiast podjęły działania interwencyjne włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją instalacji. Wydano w tej sprawie decyzje administracyjne nakazujące:

- w przypadku skażenia bardzo wysokiego natychmiastowe wyłączenie z eksploatacji urządzenia i instalacji wody ciepłej oraz przeprowadzenie zabiegów czyszczenia i dezynfekcji,
- w przypadku skażenia wysokiego przystąpienie do działań interwencyjnych włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu instalacji wewnętrznej wody ciepłej w obiekcie oraz zakazania korzystania z pryszniców,
- w przypadku skażenia średniego przystąpienie do działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii.

Ponadto powyższe decyzje nakazywały przedstawienie do wglądu wyników badań próbek wody ciepłej z instalacji wewnętrznej obiektu na obecność bakterii *Legionella sp.* zlokalizowanych w określonych w decyzji punktach, a także przedstawienie do wglądu co 3 miesiące wyników badań próbek wody ciepłej z tej instalacji zlokalizowanych w punkcie czerpalnym najdalej położonym od zbiornika ciepłej wody. Szpitale wdrożyły działania zmierzające do eliminacji poziomu skażenia instalacji ciepłej wody, bo już po miesiącu każdy z nich przedstawił wyniki badań laboratoryjnych potwierdzające, iż jakość wody jest zgodna

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

z obowiązującymi normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007r. nr 61, poz. 417 z późn. zm.).

Spośród pozostałych wyżej wymienionych obiektów w 2 - w internacie i domu pomocy społecznej poziom skażenia instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella sp.* określono na poziomie średnim. Natychmiast po otrzymaniu wyników badań laboratoryjnych państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni w formie telefonogramu powiadamiali obiekty o zaistniałej sytuacji wraz z ustnym poleceniem natychmiastowego wdrożenia działań naprawczych w tym zakresie. Wydawano decyzje administracyjne z poleceniem przystąpienia do działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii w instalacji ciepłej wody obiektu. Oba podmioty w ciągu miesiąca dostarczyły wyniki badań laboratoryjnych wody ciepłej potwierdzające jej jakość zgodną z obowiązującymi normami określonymi w wyżej cytowanym rozporządzeniu.

Wskutek prowadzonych od kilku lat badań w powyższym zakresie w obiektach użyteczności publicznej województwa podlaskiego (w szczególności dotyczących opieki nad osobami chorymi, starszymi), postępowania administracyjnego, oraz skierowanych w tej sprawie wystąpień obserwuje się coraz większą świadomość osób zarządzających obiektami w zakresie przeciwdziałania kolonizacji bakteriami *Legionella sp.* instalacji ciepłej wody. Zarządcy zdają sobie sprawę, iż temperatura wody w instalacjach ciepłej wody ma decydujący wpływ na rozwój tych bakterii i w związku z tym ważne jest przestrzeganie warunków określonych w §120 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015r., poz.1422), który mówi, iż instalacja ciepłej wody powinna zapewnić uzyskanie w punktach czerpalnych temperaturę wody nie niższej niż 55°C nie wyższej niż 60°C, przy czym instalacja ta powinna umożliwiać przeprowadzenie jej okresowej dezynfekcji termicznej przy temperaturze wody nie mniejszej niż 70°C i nie wyższej niż 80°C.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług

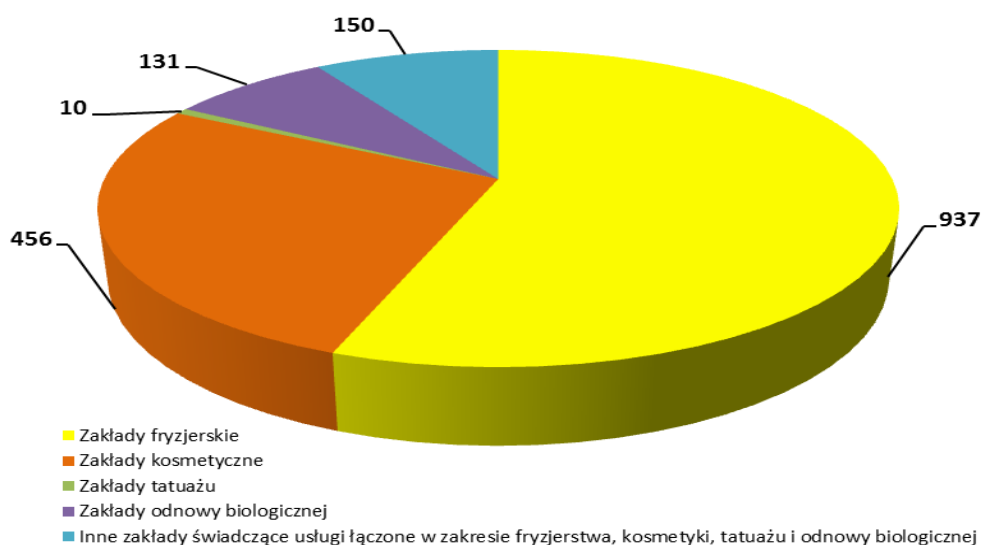
W ewidencji państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych województwa podlaskiego w 2015 roku ujęto łącznie 1684 tego typu zakładów. Liczba obiektów

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej rokrocznie ulega zwiększeniu. W stosunku do 2014 roku ewidencją objęto o 66 więcej tego typu obiektów.

Nadal największą grupę stanowiły zakłady fryzjerskie 937, których w stosunku do 2014 roku było o 20 więcej. Kolejną liczną grupę stanowiły zakłady kosmetyczne - 456, których także przybyło w stosunku do ubiegłego roku o 36. Innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa w 2015 roku objęto ewidencją 150 (o 2 więcej niż w 2014 roku). Zakładów odnowy biologicznej było 131 tj. o 8 więcej niż w roku poprzednim. Niezmienną liczbowo i najmniejszą grupę stanowiły zakłady świadczące usługi tatuażu, których w województwie podlaskim było i jest 10.

Pracownicy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2015 roku skontrolowali ogółem 961 obiektów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu oraz zakładów świadczących łącznie ww. usługi, co stanowi 57,07% ogólnej liczby obiektów tego typu będących w ewidencji w 2015 roku.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług będące w ewidencji w 2015r.

Spośród 937 zakładów fryzjerskich w 2015 roku skontrolowano 521, co stanowi 55,60% objętych ewidencją w województwie podlaskim. Z 456 zakładów kosmetycznych skontrolowano 281, co stanowi 61,62% tego typu zakładów. Natomiast ze 131 gabinetów odnowy biologicznej skontrolowano 51, co stanowi 38,93% zakładów objętych ewidencją.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Spośród 150 zakładów świadczących usługi łączone skontrolowano 99, co stanowi 66% tych obiektów objętych ewidencją. Skontrolowano 9 gabinetów tatuażu, spośród 10 będących w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadal na terenie województwa podlaskiego najwięcej obiektów świadczących wyżej wymienione usługi zlokalizowanych jest w Białymstoku i powiecie białostockim – 724, co stanowi prawie połowę - 42,99% - wszystkich tego typu obiektów objętych ewidencją. Na terenie miasta i powiatu łomżyńskiego ewidencją objęto 166 obiektów, natomiast miasta i powiatu suwalskiego 168 tego typu zakładów.

Państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni województwa podlaskiego w związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakładach prowadzili postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie dobrego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego nadzorowanych obiektów.

Na 961 skontrolowanych obiektów świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa i kosmetyki na koniec 2015 roku, 10 zakwalifikowano do grupy złych pod względem higieniczno-sanitarnym i/lub technicznym, co stanowi 1,04%.

Najczęściej stwierdzane uchybienia stanu higieniczno-sanitarnego dotyczyły: braku sterylizacji i dezynfekcji narzędzi do wykonywania usług, stosowania brudnej bielizny przy wykonywaniu usług, braku procedur postępowania przy zabiegach naruszających ciągłość tkanek, używania brudnych maszynek do strzyżenia, brudnych przyborów do makijażu, brak informacji o dacie sporządzenia i stężeniu środka dezynfekcyjnego. W związku z rażącymi nieprawidłowościami w powyższym zakresie w trakcie 2015 roku nałożono 18 mandatów karnych na sumę 2420,00 zł, głównie z powodu wykonywania usług kosmetycznych niesterylnymi narzędziami, brudnych niedezynfekowanych przyborów fryzjerskich, używania brudnej bielizny, niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów. Do najczęściej stwierdzanych uchybień odnoszących się do stanu sanitarno-technicznego należał zły stan techniczny ścian, sufitów i posadzek w zakładzie oraz w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. W każdym przypadku prowadzono postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie i likwidację nieprawidłowości.

Niemniej jednak od kilku lat na terenie województwa podlaskiego zwraca się uwagę na systematyczne podnoszenie standardów świadczonych usług. Właściciele zakładów dbają o jakość świadczonych usług, estetykę pomieszczeń i coraz częściej stosują bieliznę jednorazową w zakładach kosmetycznych i jednorazowe ręczniki w zakładach fryzjerskich.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Nadal brak szczegółowego aktu prawnego ogranicza prowadzenie nadzoru nad obiektami świadczącymi usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej stanowiącymi największą grupę obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez pion higieny komunalnej. W związku z tym kolejny rok, nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad ww. obiektami prowadzony był w oparciu o:

- ustawę z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013r. poz. 947 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013r. poz. 1409 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015r., poz. 1422),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003r. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2002r. w sprawie nadania funkcjonariuszom organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2014r. poz. 282).

Domy pomocy społecznej, inne placówki organizacyjne pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę oraz noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego w 2015r. znajdowało się 50 obiektów. W porównaniu z ubiegłym rokiem ich liczba zwiększyła się o 4, ponieważ w grupie innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej objęto ewidencją o 3, a w grupie placówek zapewniających całodobową opiekę o 1 obiekt więcej. Natomiast liczba domów pomocy społecznej (19) i (3) noclegownie oraz domy dla bezdomnych w ciągu trzech lat nie uległa zmianie.

W 2015 roku skontrolowano łącznie 37 placówek, co stanowiło 74% tego typu obiektów objętych nadzorem. Kontrolą objęto 12 domów pomocy społecznej, co stanowiło 63,15% ich ewidencji, 8 innych placówek organizacyjnych pomocy społecznej, co stanowi 57,14% objętych ewidencją oraz wszystkie 14 placówek zapewniających całodobową opiekę, a także 3 noclegownie, domy dla bezdomnych w województwie podlaskim.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Spośród łącznej liczby obiektów skontrolowanych 3 oceniono jako niespełniające wymagań higieniczno-sanitarnych i technicznych (dom pomocy społecznej w powiecie białostockim i dwie placówki zapewniające całodobową opiekę z powiatu bielskiego i sokólskiego), co stanowiło 8,10% placówek skontrolowanych. Powodem takiej oceny był zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, gdzie stwierdzono m.in. brudne ściany i sufity, zacieki, złuszczenia farby na ścianach i sufitach w łazienkach przy pokojach, w pokojach mieszkalnych, w DPS także w niektórych pomieszczeniach terapeutycznych, ponadto ubytki i pęknięcia powierzchni posadzki, zniszczona i uszkodzona wykładzina podłogowa. Postępowanie administracyjne wszczęte przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku placówki z terenu powiatu sokólskiego, która wykonała polecenia decyzji zostało zakończone jeszcze w 2015. Natomiast w odniesieniu do dwóch pozostałych placówek ocenionych negatywnie postępowanie administracyjne trwa.

Przejścia graniczne

W 2015r. Graniczny Inspektor Sanitarny w Suwałkach skontrolował wszystkie funkcjonujące w obszarze województwa podlaskiego przejścia graniczne. Ogółem przeprowadzono 15 kontroli tych obiektów, w tym 10 kontroli drogowych przejść granicznych: po 3 w Bobrownikach i Kuźnicy Białostockiej, po 2 w Połowcach i Białowieży, 3 kontrole kolejowych przejść: 2 w Kuźnicy Białostockiej, 1 w Siemianówce oraz 2 kontrole rzecznych przejść granicznych (w Rudawce na Kanale Augustowskim). Sporządzono 15 protokołów kontroli, uchybień nie stwierdzono, grzywien w drodze mandatu karnego nie nakładano. Wydano 15 decyzji administracyjnych umarzających postępowanie na etapie protokołu.

Podczas kontroli sprawdzano stan czystości i porządku terenu przejść granicznych oraz sanitarno – techniczny pomieszczeń ogólnodostępnych dla podróżnych przekraczających granicę państwa. Zwracano również uwagę na zaopatrzenie przejść w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, sposób usuwania ścieków oraz sposób gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych, a także zaopatrzenie przejść w środki czystości oraz sposób przechowywania sprzętu porządkowego.

Ponadto na drogowych przejściach w Kuźnicy Białostockiej i Bobrownikach sprawdzano:

- stan sanitarny pomieszczeń izolatoriów,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- zaopatrzenie izolatoriów w środki dezynfekcyjne,
- stan sanitarno-techniczny zlewni ścieków z autokarów.

Kontrole wykazały, iż bieżący stan czystości oraz stan sanitarno – techniczny przejść granicznych zlokalizowanych w obszarze województwa podlaskiego w 2015 roku nie budził zastrzeżeń.

Tereny wszystkich przejść na przestrzeni całego roku utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-porządkowym. Pomieszczenia sanitarne ogólnodostępne dla osób przekraczających granicę utrzymane były w należyтым stanie sanitarnym. Toalety czyste, dezynfekowane, zaopatrzone w bieżącą zimną i ciepłą wodę oraz środki higieny. Wentylacja w sanitariatach grawitacyjna lub mechaniczna – sprawna. Na wszystkich przejściach zapewniono sanitariaty przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wszystkie przejścia graniczne województwa podlaskiego były zaopatrywane w odpowiedniej jakości wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Drogowe przejścia w Bobrownikach i Białowieży zaopatrywane były w wodę z urządzeń wodociągowych zlokalizowanych w obszarze tych przejść, nad którymi nadzór sprawuje Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Suwałkach. Pozostałe przejścia korzystają z wodociągów gminnych, nadzorowanych przez właściwych terenowo PPIS w Sokółce, Hajnówce i Augustowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków oraz postępowania z odpadami komunalnymi.

Zlewnie ścieków z autokarów zlokalizowane na drogowych przejściach granicznych w Bobrownikach i Kuźnicy Białostockiej były utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym oraz wyposażone w instrukcje użytkowania.

Wnioski:

- W województwie podlaskim 95,81% ludności spożywało wodę o kontrolowanej jakości, z czego 14,82% ludności spożywało wodę, której jakość w ciągu roku, w różnych okresach, w zakresie różnych parametrów była kwestionowana, a więc nie spełniała wymogów określonych w obowiązującym rozporządzeniu.
- Podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę ludności województwa podlaskiego stanowią wody podziemne. Wody te charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością, w związku z tym w większości nie wymagają uzdatniania – wymagają natomiast ochrony ilościowej i jakościowej.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- W wyniku prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną woj. podlaskiego wzmożonego nadzoru, w wielu przypadkach wyegzekwowano od administratorów wodociągów poprawę jakości wody. Z 64 wydanych decyzji warunkowo dopuszczających wodę do spożycia przez ludzi ze względu na ponadnormatywną zawartość parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych na koniec roku w 58 przypadkach zalecenia zostały wykonane.
- Mieszkańcy Białegostoku w większości zaopatrywani byli przez Wodociągi Białostockie sp. z o.o. W 2015r. łącznie pobrano do badań 132 próbki wody przeznaczonej do spożycia, żadnej nie kwestionowano. Producentem wody dla mieszkańców Łomży jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży. Stwierdzono, iż w ciągu całego roku jakość wody odpowiadała określonym wymogom.

Producentem wody przeznaczonej do spożycia dla mieszkańców Suwałk jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z o.o. w Suwałkach. W 2015 roku do badań pobrano 35 prób monitoringowych w ramach kontroli urzędowej i 41 prób monitoringowych w ramach kontroli wewnętrznej. W żadnej z przebadanych próbek nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.
- Zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U. z 2015r., poz. 139 z późn. zm.) w 2015 roku państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni woj. podlaskiego dokonali oceny realizacji kontroli wewnętrznej jakości wody do spożycia prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne. Stwierdzono nadal następujące nieprawidłowości: w dwóch przypadkach wykonano niepełny zakres badań, w jednym wodociągu próbki wody do badań pobierano z niewłaściwą częstotliwością, administratorzy lub właściciele dwudziestu sześciu wodociągów nie informowali na bieżąco państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych o pogorszeniu jakości wody.
- Na terenie woj. podlaskiego tylko jedno laboratorium - należące do Wodociągów Białostockich sp. z o. o. posiadało zatwierdzony przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku system jakości, co zgodnie z obowiązującymi przepisami uprawniało do wykonywania badań w ramach kontroli wewnętrznej.
- W 2015 roku na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 1 kąpielisko i 33 miejsca wykorzystywane do kąpieli. Aby podnieść standard wypoczynku turystów

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

i mieszkańców województwa uzasadnione jest podjęcie działań mających na celu rozbudowę infrastruktury w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

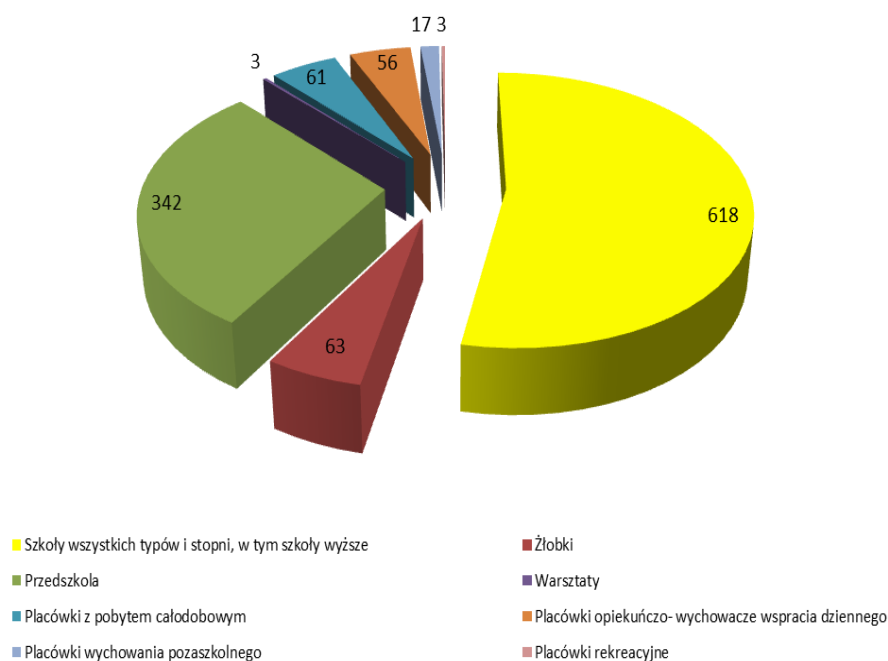
- Zarówno w miastach jak i na terenach gmin, szczególnie w sąsiedztwie tras turystycznych należy sukcesywnie zwiększać ilość toalet publicznych i ogólnodostępnych.
- W latach 2014-2015 nie zgłoszono zachorowania na legionellozę. Jednakże uzasadnione jest dalsze badanie wody ciepłej w kierunku Legionella sp. w celach prewencyjnych.

OCENA STANU SANITARNEGO-I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO WYCHOWACZYCH

W roku 2015 Państwowa Inspekcja Sanitarna obejmowała nadzorem ogółem 1650 placówek, w tym :

- 1163 stałe placówki oświatowo-wychowawcze,

- 487 placówek sezonowych.

Placówki pod nadzorem pionu higieny dzieci i młodzieży woj. podlaskiego 2015 roku.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Baza lokalowa i stan sanitarno-techniczny stałych placówek oświatowo-wychowawczych

W ciągu roku sprawozdawczego skontrolowano 1044 stałe placówki oświatowo-wychowawcze i 359 placówek wypoczynku zimowego i letniego. Przeprowadzono 1622 kontrole. Ponadto wykonano 4 kontrole związane z reżimem sanitarnym, 43 kontrole placówek w związku z przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego 2015/2016 oraz 4 kontrole obiektów nie będących w ewidencji.

Podczas działań kontrolnych dokonano oceny:

- stanu sanitarnego i technicznego placówek,
- umeblowania sal zabaw/lekcyjnych i usadzenia uczniów zgodnie z wymogami ergonomii,
- przestrzegania zasad higieny przy układaniu tygodniowych rozkładów zajęć,
- przestrzegania przez szkoły obowiązków wynikających z ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2015r. poz.1203) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Jak wynika z analizy sporządzonej na podstawie materiałów własnych i otrzymanych z PSSE stan sanitarny i techniczny placówek stałych utrzymuje się na dobrym poziomie.

	Liczba placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym	Liczba placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Liczba placówek w złym stanie technicznym
2014	0	1	4
2015	2	1	3

Wykazano:

- 2 szkoły podstawowe w pow. zambrowskim, w których stwierdzono, iż budynki były w złym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym, co stanowi 0,19% placówek skontrolowanych,
- 1 szkoła podstawowa w pow. białostockim w której stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny, co stanowi 0,09 % skontrolowanych, w czasie kontroli nałożono mandat na kwotę 100 zł,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- 3 placówki, w których stwierdzono, iż budynki były w złym stanie technicznym tj. 2 szkoły podstawowe w pow. sokólskim oraz 1 liceum ogólnokształcące w pow. białostockim, co stanowi 0,29% skontrolowanych.

Uległa zmianie liczba placówek zlokalizowanych w budynkach nieprzystosowanych.

W roku sprawozdawczym w pow. grajewskim zlikwidowano jedną szkołę podstawową.

W dalszym ciągu w budynkach nieprzystosowanych funkcjonowało 5 placówek, w tym:

- 1 przedszkole (w powiecie grajewskim),
- 2 szkoły podstawowe, w których znajdują się 2 oddziały przedszkolne (1 w powiecie bielskim i 1 w grajewskim),
- 1 filia szkoły podstawowej wchodząca w skład zespołu szkół (w powiecie zambrowskim),
- 1 zespół szkół ogólnokształcących, w skład którego wchodzi: szkoła podstawowa specjalna, gimnazjum specjalne, zasadnicza szkoła zawodowa specjalna i szkoła przysposabiająca do pracy (w powiecie grajewskim).

Placówki te mieszczą się między innymi: w budynkach zabytkowych, w budynku po komitecie partii oraz w budynkach mieszkalnych adaptowanych na ich potrzeby. W części budynków są wąskie korytarze, małe sale lekcyjne oraz wąskie przejścia uniemożliwiające zachowanie odpowiedniej odległości między rzędami ławek. W budynku jednej szkoły podstawowej (w powiecie bielskim) stwierdzano niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, a w obiekcie szkoły filialnej (w powiecie zambrowskim) wspólny sanitariat dla personelu i uczniów.

Mając na uwadze poprawę warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie województwa podlaskiego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydały ogółem w 2015 roku 492 decyzje administracyjne, w tym 329 merytorycznych oraz 163 decyzje płatnicze. Ogółem wyegzekwowano wykonanie 116 decyzji, w tym 87 z lat ubiegłych. Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 900 zł. W związku z tym odnotowano poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych w placówkach.

Poza tym zbierano również dane dotyczące utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania. Większość nadzorowanych placówek była podłączona do wodociągu miejskiego, gminnego oraz do sieci kanalizacyjnej centralnej

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

(miejskiej/gminnej). W roku sprawozdawczym 10 placówek posiadało własne ujęcia wody i 243 placówki posiadały własną sieć kanalizacyjną, z której nieczystości w 174 placówkach były odprowadzane do zbiornika bezodpływowego (szamba), a w 69 do własnej oczyszczalni ścieków.

Z własnego ujęcia wody korzystają następujące placówki:

- 1 placówka innych form wychowania przedszkolnego – w powiecie białostockim,
- 8 szkół podstawowych – po 1 w powiatach: białostockim, kolneńskim i 6 w łomżyńskim,
- 1 dom dziecka – w pow. białostockim.

Ścieki do bezodpływowych zbiorników (szamb) odprowadzają następujące placówki:

- 47 przedszkoli – po 1 w powiatach: augustowskim, siemiatyckim, 2 w pow. sejneńskim, 3 w suwalskim, po 4 w powiecie grajewskim i zambrowskim, 5 w kolneńskim, 13 w sokólskim i 14 w białostockim,
- 108 samodzielnych szkół podstawowych – po 2 w powiatach: hajnowskim i suwalskim, po 3 w monieckim, sejneńskim, 4 w siemiatyckim, po 6 w augustowskim, bielskim, łomżyńskim, po 7 w grajewskim i wysokomazowieckim, 9 w zambrowskim, 15 w białostockim oraz po 19 w kolneńskim i sokólskim,
- 3 samodzielne gimnazja – po 1 w powiatach: bielskim, kolneńskim i sejneńskim,
- 12 zespołów szkół – po 1 w powiatach: monieckim, sejneńskim, po 2 w siemiatyckim, suwalskim i zambrowskim oraz 4 w białostockim,
- 1 dom dziecka – w powiecie białostockim,
- 1 pozaszkolna placówka specjalistyczna – 1 w powiecie monieckim,
- 1 szkolne schronisko młodzieżowe – w powiecie monieckim,
- 1 stała baza harcerska – w powiecie sokólskim.

Natomiast nieczystości do własnych oczyszczalni ścieków odprowadzają następujące placówki:

- 20 przedszkoli – po 1 w powiatach: kolneńskim i siemiatyckim, po 2 w grajewskim, monieckim, sokólskim i zambrowskim, po 3 w powiecie suwalskim i wysokomazowieckim oraz 4 w augustowskim,
- 33 szkoły podstawowe – po 2 w powiatach: monieckim, sejneńskim, siemiatyckim, sokólskim i zambrowskim, po 5 w augustowskim i grajewskim, 6 w suwalskim oraz 7 w powiecie wysokomazowieckim,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- 2 gimnazja – po 1 w powiatach: grajewskim i siemiatyckim,
- 13 zespołów szkół – po 1 w powiatach: kolneńskim i suwalskim, po 2 w augustowskim i białostockim oraz 7 w powiecie wysokomazowieckim,
- 1 pozaszkolna placówka specjalistyczna - w powiecie wysokomazowieckim.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek.

Rodzaj placówki		Liczba placówek								
		nowo od-danych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	Istniejących przeniesionych do nowych obiektów lub z rozbudowaną bazą dydaktyczną	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo od-danymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żłobki	01	6	10	2	1	0	0	0	7	0
Przedszkola	02	5	16	3	10	7	0	0	11	2
Szk. Podst.	03	1	5	0	8	9	1	2	0	1
Gimnazja	04	0	2	2	1	1	2	1	0	0
Licea	05	0	3	0	0	0	0	0	0	0
Technika	06	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Zas. Szk. Zaw.	07	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	08	0	0	1	1	13	3	4	0	1
Szk. Wyższe	09	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	10	0	5	2	2	0	0	0	3	0
OGÓLEM	11	12	41	12	25	30	6	7	21	4

Dodatkowe wyjaśnienia do powyższej tabeli:

Kolumna 1 (12)

wiersz 01 – 6 w tym:

- ✓ 5 żłobków w pow. białostockim i 1 w hajnowskim,

wiersz 02 – 5 w tym:

- ✓ 4 przedszkola w pow. białostockim i 1 w zambrowskim,

wiersz 03 – 1 szkoła podstawowa w pow. łomżyńskim.

Kolumna 2 (41)

wiersz 01 – 10 w tym:

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- ✓ 8 w pow. białostockim i 2 w suwalskim,

wiersz 02 – 16 w tym:

- ✓ 8 w pow. białostockim, po 1 w pow. grajewskim i zambrowskim oraz po 1 w pow. augustowskim, łomżyńskim i monieckim,

wiersz 03 – 5 w tym:

- ✓ 4 w pow. białostockim i 1 w bielskim,

wiersz 04 – 2 w tym:

- ✓ Po 1 w pow. kolneńskim i łomżyńskim,

wiersz 05 – 3 w tym:

- ✓ Po 1 w pow. białostockim, suwalskim i zambrowskim,

wiersz 10 – 5 w tym:

- ✓ 1 placówka z pobytem całodobowym (w pow. augustowskim),
- ✓ 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (3 w pow. białostockim i 1 w pow. suwalskim).

Kolumna 3 (25)

wiersz 01- 1:

- ✓ 1 w pow. bielskim,

wiersz 02 – 10 w tym:

- ✓ Po 1w pow. białostockim i suwalskim, 2 w łomżyńskim oraz po 3 w pow. sejneńskim i wysokomazowieckim,

wiersz 03 – 8 w tym:

- ✓ Po 1 w pow. grajewskim i zambrowskim oraz po 2 w białostockim, monieckim, wysokomazowieckim i zambrowskim,

wiersz 04 – 1:

- ✓ 1 w pow. łomżyńskim,

wiersz 06 – 2 w tym:

- ✓ Po 1 w pow. kolneńskim i zambrowskim,

wiersz 08 -1:

- ✓ 1 w pow. białostockim,

wiersz 10 – 2 w tym:

- ✓ 1 dom studenta w pow. białostockim,
- ✓ 1 pozaszkolna placówka specjalistyczna w pow. suwalskim,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Kolumna 4 (30)

wiersz 02 – 7 w pow. suwalskim (wymiana dachu, remont generalny korytarza oraz sal dydaktycznych, adaptacja i remont pomieszczeń gospodarczych na łazienki dla dzieci, wymiana stolarki okiennej, termomodernizacja budynku, prace remontowe zewnętrzne tj. wymiana ogrodzenia, położenie polbruku),

wiersz 03 – 9 w tym:

- ✓ 2 w pow. łomżyńskim (termomodernizacja budynków szkół oraz wymiana instalacji CO) i 7 w suwalskim (remont sal dydaktycznych i pomieszczeń sanitarnych, budowa oraz modernizacja placu zabaw wraz z zakupem nowego wyposażenia, wymiana stolarki okienno- drzwiowej, wymiana instalacji sanitarnej),

wiersz 04 – 1 w pow. łomżyńskim (rozbudowano bazę dydaktyczna placówki tj. nowe sale lekcyjne, pomieszczenia socjalne, gabinet dyrektora) ,

wiersz 08 – 13 w pow. suwalskim (remont pomieszczeń sanitarnych, sal dydaktycznych, auli szkolnej, szatni oraz ciągów komunikacyjnych, wymiana stolarki okienno - drzwiowej, wymiana dachu, remont internatu, budowa oraz modernizacja placu zabaw wraz z zakupem nowego wyposażenia).

Kolumna 5 (5)

Wiersz 03 – 1 w pow. sejneńskim, oddano do użytku halę widowiskowo-sportową,

Wiersz 04 – 1 w pow. augustowskim, oddano do użytku boisko „Orlik”,

Wiersz 08 – 3 w tym:

- ✓ 1 w pow. suwalskim i 2 w białostockim, oddano do użytku zespoły sportowe,

Kolumna 6 (7)

Wiersz 03 – 2 w tym:

- ✓ Po 1 w pow. grajewskim i suwalskim,

Wiersz 08 – 5 w tym:

- ✓ 1 w pow. augustowskim i 4 w suwalskim,

Kolumna 7 (21)

wiersz 01 – 7 w tym:

- ✓ 1 w pow. kolneńskim i 6 w białostockim.

wiersz 02 – 11 w tym:

- ✓ 1 w pow. augustowskim i 10 w białostockim,

wiersz 10 - (3) w tym:

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- ✓ 1 internat młodzieżowego ośrodka wychowawczego w pow. monieckim,
- ✓ 1 internat młodzieżowego ośrodka socjoterapeutycznego w pow. monieckim,
- ✓ 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza w pow. zambrowskim.

Kolumna 8 (4)

wiersz 02 – 2 w pow. suwalskim

wiersz 03 – 1 w pow. siemiatyckim

wiersz 08 – 1 w pow. suwalskim

Ponadto we wszystkich placówkach przeprowadzono remonty bieżące polegające na malowaniu części pomieszczeń placówek i/lub doprowadzeniu do należytego stanu technicznego podłóg. Przeprowadzono podstawowe remonty sanitariatów (malowanie pomieszczeń, wymiana urządzeń sanitarnych, wyłożenie ścian glazurą i posadzek terakotą).

W ramach przeprowadzonych remontów zwiększono liczbę urządzeń sanitarnych w sanitariatach oraz dostosowano do wzrostu dzieci urządzenia sanitarne w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. Dokonano wymiany stolików i krzeseł na nowe w części sal zabaw/lekcyjnych w placówkach.

Podobnie jak w latach ubiegłych w czasie przeprowadzanych kontroli poza bezpieczeństwem i higieną bazy lokalowej oceniano również przestrzeganie zaleceń higienistów przy organizacji procesów nauczania.

Organizacja procesów nauczania

Warunki higieny procesów nauczania w szkołach charakteryzują wyniki:

- oceny wyposażenia sal zabaw/lekcyjnych w meble dostosowane do wzrostu wychowanków/uczniów,
- oceny prawidłowości układania tygodniowych rozkładów zajęć.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ocena warunków higieny procesów nauczania w latach 2014-2015.

Rok	Umeblowanie pomieszczeń do nauki				Tygodniowe rozkłady zajęć			
	Dostosowanie do wzrostu		Meble niedostosowane		Skontrolowano		Niewłaściwe	
	Liczba zbadanych uczniów	Ilość szkół	Liczba uczniów	Ilość szkół	Oddziałów	Ilość szkół	W ilu oddziałach	Ilość szkół
2014	20147	579	17 (0,08%)	3 (0,51%)	2790	682	54 (1,94%)	20 (2,93%)
2015	20101	565	0	0	2519	638	107 (4,25%)	43 (6,70%)

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonywano w szkołach samodzielnych i wchodzących w skład zespołów szkół. Ogółem przeprowadzono ją w 565 szkołach, w tym:

- w 376 szkołach podstawowych (241 samodzielnych i 135 wchodzących w skład zespołów szkół),
- w 189 gimnazjach (63 samodzielnych i 126 wchodzących w skład zespołów szkół).

Z danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika, że w roku sprawozdawczym w skontrolowanych szkołach, dzieci korzystały prawidłowo z mebli dostosowanych do ich wzrostu.

Tygodniowe rozkłady zajęć skontrolowano w 638 szkołach, w tym w:

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- 365 szkołach podstawowych (241 samodzielnych i 124 wchodzących w skład zespołów szkół),
- 186 gimnazjach (64 samodzielnych i 122 wchodzących w skład zespołów szkół),
- 37 liceach ogólnokształcących (14 samodzielnych i 23 wchodzących w skład zespołów szkół),
- 50 ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych (7 samodzielnych i 43 wchodzących w skład zespołów szkół).

W porównaniu do 2014 roku stwierdzono zwiększenie się o 3,77 % liczby szkół, w których oceniano rozkłady zajęć jako niewłaściwe i zwiększenie się o 2,31 % liczby oddziałów, w których tygodniowe rozkłady oceniono jako nieprawidłowe.

Ponadto pracownicy Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych dokonali oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci w 336 przedszkolach, w tym 298 samodzielnych i 38 wchodzących w skład zespołów szkół.

Wyniki oceny umeblowania sal zabaw w przedszkolach w latach 2014-2015.

Rok	Umeblowanie sal zabaw w przedszkolach			
	Dostosowanie do wzrostu		Meble niedostosowane	
	Liczba zbadanych dzieci	Ilość przedszkoli	Liczba dzieci	Ilość przedszkoli
2014	9256	343	0	0
2015	8378	336	0	0

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Z przedstawionych danych w tabeli wynika, iż tak samo jak w roku 2014 w skontrolowanych przedszkolach wszystkie dzieci objęte badaniem korzystały z mebli dostosowanych do ich wzrostu.

Dożywianie uczniów

Ze względu na długi okres pobytu dzieci w szkole, często wydłużony o czas dojazdu, spożywanie posiłku w szkole staje się koniecznością. Dane liczbowe zebrane w 2015 roku na temat korzystania uczniów z różnych form dożywiania prowadzonego przez szkoły podstawowe oraz gimnazja przedstawiają się następująco:

Dożywianie uczniów w szkołach podstawowych .

Szkoły podstawowe	Liczba uczniów w szkołach	Placówki skontrolowane w których										Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych
		Wydawanie ciepłych posiłków						Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
		Liczba placówek			Liczba uczniów korzystających			Liczba placówek	Liczba uczniów korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
		Ogółem	Obiady pełne	Posiłki jednodaniowe	Ogółem	Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych					
2014	39768	189	116	74	20971	17165	3806	46	1720	149	21317	8042
2015	42764	192	118	76	22659	18971	3686	33	809	142	22681	8485

Z danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika, że w 2015r.:

- posiłki dwudaniowe spożywało 44,37 % uczniów szkół podstawowych,
- posiłki jednodaniowe spożywało tylko 8,61% uczniów szkół podstawowych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Natomiast napój otrzymywało 53,03 % uczniów, a drugie śniadanie 1,90 % uczniów.

Porównując dane liczbowe przedstawione w tabeli zauważa się, że w roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba uczniów korzystających z ciepłych posiłków i napojów. Obserwuje się spadek liczby uczniów spożywających drugie śniadanie.

Ponadto wzrosła liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych.

Gimnazja	Liczba uczniów w szkołach	Placówki, w których skontrolowano:										Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych
		Wydawanie ciepłych posiłków						Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
		Liczba placówek			Liczba uczniów korzystających			Liczba placówek	Liczba uczniów korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
		Ogółem	Obiady pełne	Posiłki jednodaniowe	ogółem	Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych					
2014	14898	58	44	14	4461	3628	833	2	79	3	160	2163
2015	14698	59	48	11	4317	3784	533	1	20	2	59	2076

Dożywianie uczniów w gimnazjach.

Z danych zamieszczonych powyżej, że w 2015r.:

- posiłki dwudaniowe spożywało 25,74 % uczniów gimnazjów,
- posiłki jednodaniowe spożywało tylko 3,62% uczniów gimnazjów.

Natomiast napój otrzymywało 0,40 % uczniów, a drugie śniadanie 0,13 % uczniów.

Porównując dane liczbowe przedstawione w tabeli zauważa się, że w roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba uczniów korzystających z ciepłych posiłków.

Przedstawione dane jednoznacznie świadczą o tym, że w dalszym ciągu w szkołach podstawowych i gimnazjach najczęstszą formą dożywiania jest:

- podawanie posiłku dwudaniowego,
- podawanie napoju.

Nadzór nad szkołami wyższymi

W 2015 roku na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 17 uczelni wyższych, w tym 8 uczelni publicznych, 9 uczelni niepublicznych oraz 11 domów studenta. W bieżącym roku zlikwidowano 1 dom studenta w pow. białostockim. W związku z tym na

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

koniec roku sprawozdawczego ewidencja szkół wyższych w poszczególnych PSSE przedstawiała się następująco:

- PSSE w Białymstoku- 12 szkół wyższych i 10 domów studenta,
- PSSE w Hajnówce -1 szkoła wyższa,
- PSSE w Łomży – 3 szkoły wyższe i 1 dom studenta,
- PSSE w Suwałkach – 1 szkoła wyższa i 1 dom studenta.

Pracownicy Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych skontrolowali 53 obiekty należące do 17 szkół wyższych przeprowadzając 17 kontroli oraz 10 domów studenta przeprowadzając 6 kontroli. W czasie kontroli uczelni wyższych dokonano:

- oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektów dydaktycznych oraz bloków i terenów sportowych,
- oceny zapewnienia odpowiednich pomieszczeń do nauki, urządzeń sanitarnych,
- oceny warunków zaplecza do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- oceny stanu technicznego umeblowania,
- oceny przestrzegania przepisów zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- oceny przestrzegania przepisów w zakresie stosowania i przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin (zagadnienia realizowane przez Oddział Higieny Pracy).

Kontrole uczelni, które posiadają laboratoria przeprowadzono wspólnie z pracownikami pionu higieny pracy. Skontrolowano 3 uczelnie wyższe w Białymstoku tj. (Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku i Politechnikę Białostocką) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pomieszczeń oraz przestrzegania wymagań w stosunku do używanego sprzętu, jak również warunków zdrowotnych środowiska pracy i realizacji zapisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku wydał ogółem 6 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje dotyczyły nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzonych w 2014r. Ponadto wydano 4 decyzje prolongujące termin wykonania obowiązku. W roku sprawozdawczym 2015 Dział Higieny Komunalnej PSSE w Białymstoku kontynuował decyzje wydane w 2014

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

roku w związku ze stwierdzeniem w instalacji ciepłej wody bakterii Legionella sp. w domach studenta.

W czasie kontroli zbierano informacje nt. zmian jakie zaszły na wyższych uczelniach. Odnotowano następujące zmiany:

- w roku sprawozdawczym zakończono budowę i z dniem 15 września 2015 roku przekazano do użytkowania nowo wybudowany budynek B Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku,
- w styczniu 2015 roku oddano do użytku innowacyjne centrum dydaktyczno-badawcze alternatywnych źródeł energii, budownictwa energooszczędnego i ochrony środowiska Politechniki Białostockiej. Powyższa inwestycja nazwana w skrócie INNO-EKO-TECH została połączona z wydziałem budownictwa i Inżynierii Środowiska i składa się z części dydaktycznej i hali laboratoryjnej ze stanowiskami badawczymi,
- w 2015 roku zakończono przenoszenie Wydziału Fizyki i Instytutu Biologii Uniwersytetu w Białymstoku do nowych pomieszczeń kampusu w Białymstoku.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na poszczególnych uczelniach

Uczelnie państwowe

W roku sprawozdawczym tylko 4 uczelnie państwowe posiadały infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Trzy niżej wymienione dysponowały własnymi zespołami sportowymi składającymi się z jednej lub więcej sal sportowych i pomieszczeń pomocniczych: przebieralni, natryskowni, ustępów, magazynków sprzętu sportowego, gabinetu wychowania fizycznego oraz posiadały własne siłownie, sale do aerobiku oraz boisko tj.:

- Politechnika Białostocka,
- Uniwersytet w Białymstoku,
- Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Natomiast Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach posiadała własne pracownie sportowe, tj.: siłownię, salę fitness, salę do treningu boksu, saunę, jacuzzi. Uczelnia umożliwiała mieszkańcom miasta korzystanie odpłatnie z siłowni.

Pozostałe 4 szkoły wyższe państwowe (Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Uniwersytet Muzyczny im. F. Chopina, Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza oraz Zamiejscowy Wydział Leśny Politechniki Białostockiej) nie posiadały infrastruktury do prowadzenia wychowania fizycznego. Studenci Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży korzystały z pełnowymiarowej sali gimnastycznej, siłowni i boiska wielofunkcyjnego podległej placówki tj. Akademickiego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnej w Łomży. Studenci 2 pozostałych uczelni w ramach zajęć z wychowania fizycznego uczęszczali na basen oraz korzystali z infrastruktury innych szkół.

Uczelnie niepaństwowe

Trzy niżej wymienione szkoły wyższe niepaństwowe posiadają własne zespoły sportowe, w tym jedna z pełnym zapleczem sanitarnym, są to:

- Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku,
- Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku ,
- Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży.

Ponadto 4 uczelnie niepaństwowe w Białymstoku posiadają własne siłownie oraz sale do aerobiku/fitness, w tym jedna z nich posiada również salę rekreacyjną. Dodatkowo studenci tych uczelni korzystają z basenu. Natomiast słuchacze dwóch szkół niepublicznych w Białymstoku i w Łomży nie posiadając żadnej infrastruktury do zajęć wychowania fizycznego odbywają zajęcia korzystając z bloków sportowych innych placówek.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W roku sprawozdawczym pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowali 289 szkół, w których 103 posiadały substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym:

- 26 samodzielnych gimnazjów,
- 8 samodzielnych liceów ogólnokształcących,
- 1 samodzielną szkołę policealną,
- 68 zespołów szkół.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniano warunki przechowywania i stosowania substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach chemicznych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. We wszystkich skontrolowanych szkołach osoby pracujące z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami zapoznały się z kartami charakterystyki i miały możliwość stałego korzystania z nich. W pracowniach chemicznych wywieszane były regulaminy określające zasady BHP. Uczniowie i pracownicy byli wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz mieli zapewnione wszystkie wymagane środki do udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku. Nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach na terenie województwa podlaskiego

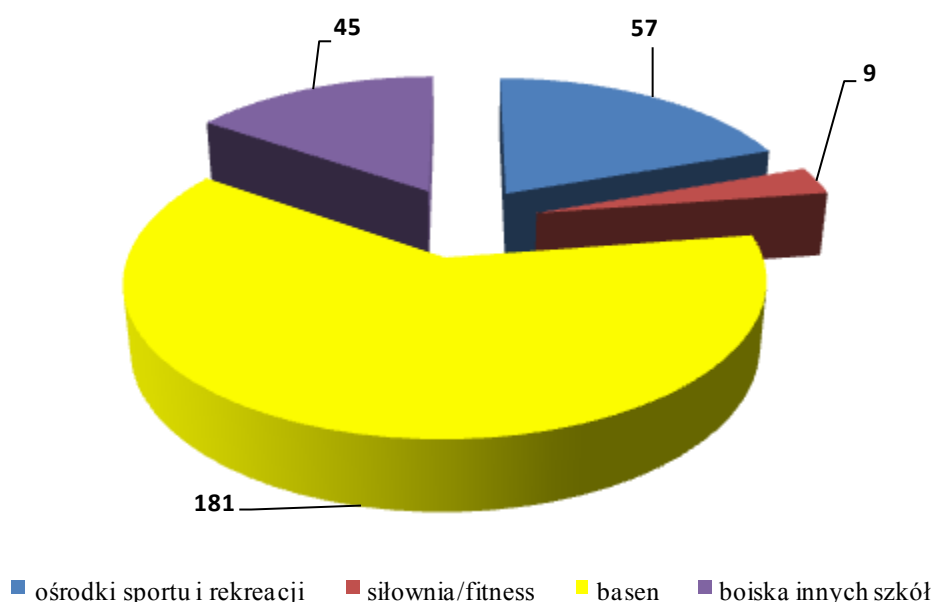
Dane liczbowe opisujące infrastrukturę do prowadzenia wychowania fizycznego w placówkach szkolnych województwa podlaskiego w latach 2014-2015 przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba placówek		Liczba placówek posiadających									liczba placówek nie posiadających warunków do prowadzenia wychowania fizycznego
	w ewidencji	skontrolowanych	tylko			salę(e) gimnastyczną(e) z boiskiem	salę(e) zastępczą(e)/rekreacyjną(e) z boiskiem	salę(e) gimnastyczną(e) i salę(e) zastępczą(e)/rekreacyjną(e)		szkolny zespół sportowy		
			salę(e) gimnastyczną(e)	salę(e) zastępczą(e)/rekreacyjną(e)	boisko(a) szkolne			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	
2014	603	547	10 1,83%	18 3,29%	69 12,61%	32 5,85%	112 20,48%	16 2,93%	1 0,18%	245 44,79%	18 3,29%	26 4,75%
2015	618	553	8 1,44%	25 4,52%	62 11,21%	32 5,80%	106 19,20%	17 3,07%	13 2,35%	231 41,80%	20 3,62%	39 7,05%

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Korzystanie z infrastruktury do zajęć wychowania fizycznego poza placówką

Z informacji zebranych w czasie kontroli wynika, że w 101 szkołach niezależnie od posiadanej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego część uczniów ćwiczyła na korytarzach. Ponadto ustalono, że uczniowie placówek, w których stwierdzono brak warunków lub niewystarczające warunki do prowadzenia wychowania fizycznego korzystali z infrastruktury poza placówką. W roku sprawozdawczym z sal gimnastycznych lub hal sportowych w innych szkołach, klubach sportowych lub ośrodkach sportu i rekreacji korzystało 57 szkół, z siłowni/fitness klubu/innej placówki specjalistycznej 9 szkół, z basenu 181 szkół i z boisk/stadionów sportowych 45 szkół.

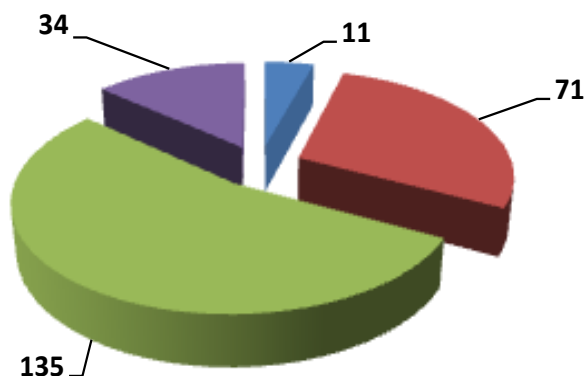

Korzystanie z natryskowni w szkołach

Podczas kontroli bloków sportowych uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowanych zajęciach wychowania fizycznego. Uczniowie nadal nie korzystają z nich systematycznie. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że w 34 placówkach uczniowie nie wykorzystywali urządzeń natryskowych w ogóle, w 135 przypadkach natryski używane były tylko po dodatkowych zajęciach sportowych, w 71 przypadkach były sporadycznie używane po zajęciach wychowania fizycznego, natomiast w 4 szkołach pozostawały nieczynne. Tylko w 11 placówkach były wykorzystywane zawsze po zajęciach wychowania fizycznego.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że uczniowie niechętnie korzystali z natrysków, z uwagi na zbyt krótkie przerwy międzylekcyjne.

- zawsze po zajęciach WF
- sporadycznie po zajęciach WF
- tylko po dodatkowych zajęciach sportowych
- nieużywane

Ocena warunków wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży

Na podstawie danych zamieszczonych w elektronicznej bazie wypoczynku MEN stwierdzono, że na terenie województwa podlaskiego ogółem zarejestrowano 115 turnusy wypoczynku zimowego i ogółem wypoczywało 3847 dzieci i młodzieży. Przeprowadzono ogółem 91 kontroli.

W czasie trwania ferii zimowych nie stwierdzono tzw. placówek „dzikich”.

Na 1 turnusie w powiecie białostockim podczas kontroli stwierdzono brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu.

Ocena warunków wypoczynku letniego dzieci i młodzieży

Na terenie województwa podlaskiego wg wykazu elektronicznej bazy wypoczynku MEN w okresie wakacji letnich organizatorzy zarejestrowali 372 turnusy. W analizowanym okresie ogółem w placówkach wypoczywało 11625 dzieci i młodzieży. Wykazano 3 tzw. placówki „dzikie” po 1 w powiecie augustowskim, białostockim i łomżyńskim.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 275 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli na 7 turnusach stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości.

W 2 placówkach w pow. siemiatyckim w obiekcie hotelowym stwierdzono brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 5 placówkach zorganizowanych w obiektach hotelowych w pow. augustowskim stwierdzili nieodpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. (*Załącznik nr 14*).

Współpraca

W ramach działań profilaktycznych pracownicy pionu promocji zdrowia zorganizowali zajęcia edukacyjne w placówkach wypoczynku.

Realizowana tematyka podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą była dostosowana do wieku odbiorców dotyczyła zagadnień racjonalnego żywienia, zasad udzielania pierwszej pomocy, bezpiecznego i aktywnego wypoczynku (zachowanie nad rzeką oraz w lesie, przy spotkaniu z dziką zwierzyną).

W czasie wypoczynku letniego działania profilaktyczne skupiły się głównie wokół tematu „Dopalaczy”. Pracownicy skupili się również na profilaktyce uzależnień od papierosów i alkoholu.

W ramach współpracy pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili wspólne kontrole placówek wypoczynku z pracownikami kuratorium oświaty.

Uczestnikom zaproponowano udział w turniejach wiedzy, rozwiązywanie krzyżówek z hasłem oraz rebusów dotyczących zdrowia, aktywności fizycznej i unikania uzależnień. Uczestnicy układali puzzle oraz piramidy zdrowego żywienia.

Wnioski:

1. Warunki zdrowotne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie województwa podlaskiego ulegają systematycznej poprawie. Jednak w dalszym ciągu istnieją placówki zlokalizowane w obiektach nie w pełni spełniających warunki do ich prawidłowego funkcjonowania.
2. Z punktu widzenia higieny, osoby odpowiedzialne za kształtowanie środowiska szkolnego powinny stworzyć warunki do prawidłowego rozwoju psychofizycznego ucznia. Z analizy danych wynika, iż w roku sprawozdawczym nie stwierdzono uczniów siedzących w meblach niedostosowanych do wzrostu. Jednak w dalszym ciągu stwierdza się, że przy ustalaniu tygodniowych rozkładów zajęć często nie uwzględnia się zasad higieny pracy umysłowej ucznia.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

3. Rodzice i szkoły biorą odpowiedzialność za zdrowie dzieci i młodzieży poprzez edukację w zakresie prawidłowego stylu życia, zwłaszcza prawidłowego żywienia. Szkoły w których organizowane są przerwy na spożycie posiłku obserwują wśród uczniów większe skupienie, aktywniejszy udział dzieci w lekcjach oraz lepsze wyniki w nauce. Dlatego konieczne jest kontynuowanie działań zmierzających do zapewnienia przynajmniej jednego posiłku w szkole jak największej liczbie uczniów.

Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. mała liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach sportowych.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO

Zadaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest podejmowanie działań mających na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w obiektach oraz zapobieganie negatywnym skutkom wpływu szkodliwych i uciążliwych czynników na zdrowie ludzi na etapie planowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji oraz dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych. Zakres kompetencji określa ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne ustawy i akty wykonawcze.

W ostatnich latach w dalszym ciągu można zaobserwować zainteresowanie gmin w kierunku zmiany polityki przestrzennej i dostosowanie jej do obowiązujących wymogów. Organy administracji samorządowej sporządzają studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a na ich podstawie opracowują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Należy zauważyć, iż działania planistyczne generują przyjmowanie rozwiązań proekologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki energetycznej, gospodarki odpadami, co znacząco wpływa na poprawę stanu sanitarnego miast, gmin i osiedli wiejskich. Na podkreślenie zasługuje fakt, że zapisy w planach przewidują zaopatrzenie w wodę z ujęć publicznych, odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej, funkcjonowanie kotłowni wyłącznie na paliwo ekologiczne. Nieodłącznym elementem przy rozpatrywaniu studiów uwarunkowań i kierunków

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest analiza prognozy oddziaływania na środowisko, która uwzględnia skutki dla środowiska, w tym zdrowia ludzi, wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu, powodowane emisją zanieczyszczeń do powietrza, wprowadzaniem ścieków do wód i do ziemi, wytwarzaniem odpadów oraz zanieczyszczeniami gleby.

W 2015r. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie woj. podlaskiego działając na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.), zaopiniowały łącznie 77 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.) przywołuje organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako kompetentne w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz w kwestiach opiniowania w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Most kolejowy w Raczkach (Fot. T. Hryciuk).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- 100 uzgodnień dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w 2014r. – 64 uzgodnienia),
- 132 uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (w 2014r. – 111 uzgodnień),
- 132 opinie do projektów polityk, strategii, planów lub programów (w 2014r. – 78 opinii).

W większości przypadków przeważały projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, plany gospodarki odpadami i ich aktualizacje, plany gospodarki niskoemisyjnej, strategii rozwoju, programy ochrony środowiska oraz plany urządzenia lasu.

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do zapewnienia właściwego stanu sanitarnego województwa (następny etap w procesie inwestycyjnym) stanowi określenie przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego i powiatowego inspektora sanitarnego warunków realizacji szczególnej grupy inwestycji – przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko, których pełną listę zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213, poz. 1397 z późn. zm.). Każde z wymienionych w rozporządzeniu przedsięwzięć wymaga wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Najczęściej rozpatrywane przedsięwzięcia to: elektrownie wiatrowe, drogi, sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków. Podczas opiniowania zwracano szczególną uwagę na zebranie pełnej informacji o przedsięwzięciu i jego wpływie na zdrowie i życie okolicznych mieszkańców.

W ramach postępowania dotyczącego oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego wydały:

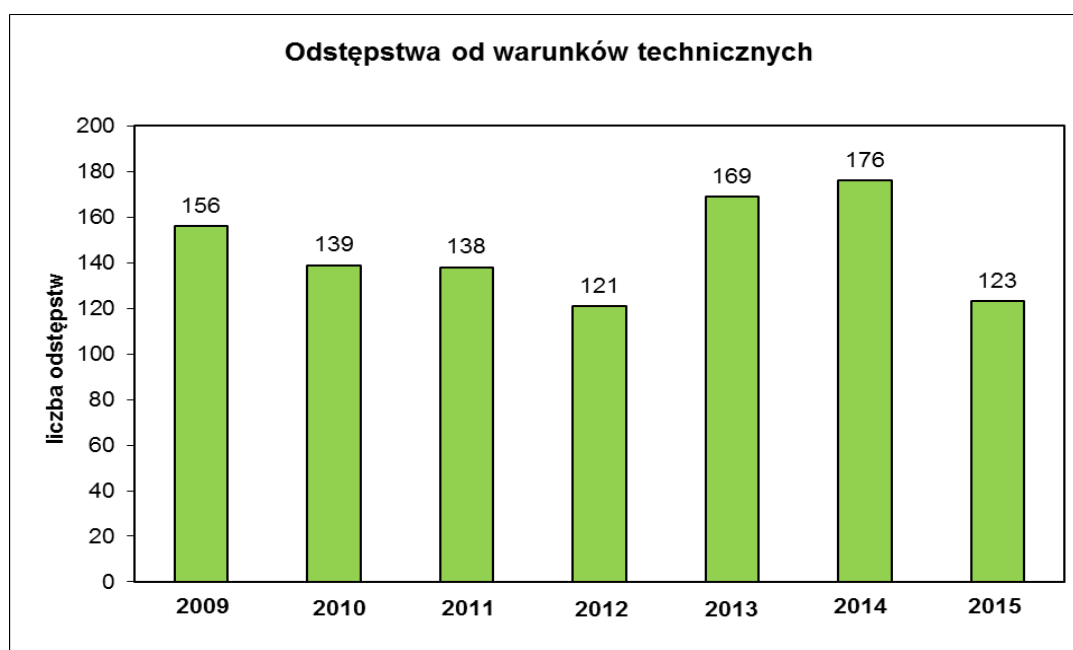
- 732 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (w 2014r. – 588 opinii),
- 111 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w 2014r. – 79 opinii),

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Część wewnętrznej obwodnicy Białegostoku (Fot. T. Hryciuk).

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku w porozumieniu z Okręgowym Inspektorem Pracy zajmował stanowiska dotyczące odstępstw od przepisów określających warunki techniczne jakie muszą spełniać budynki oraz od przepisów określających wymogi bezpieczeństwa i higieny pracy. W 2015r. wydano 123 opinie co stanowi o 30 % mniej niż w 2014r. (m.in. w zakresie obniżenia wysokości pomieszczeń, zagłębienia pomieszczeń poniżej terenu, braku oświetlenia naturalnego), w tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarni w Białymstoku wydał 1 opinię.

Odstępstwa od warunków technicznych w poszczególnych latach.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Kolejny bardzo ważny etap w działalności inwestycyjnej stanowi uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnień dokonują działający na mocy upoważnienia Głównego Inspektora Sanitarnego rzeczoznawcy ds. sanitarno – higienicznych, natomiast opiniowanie następuje przez państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych i Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaopiniowali 60 projektów budowlanych (w 2014r. również 60), natomiast rzeczoznawcy ds. sanitarno - higienicznych uzgodnili 764 dokumentacje projektowe (2014r. – 767).

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada na państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego obowiązek weryfikacji sprawozdań z pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz przyjmowania zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, które są składane przez prowadzącego daną instalację. W 2015 roku zweryfikowano 289 sprawozdań z pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz przyjęto 243 zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, których funkcjonowanie nie stwarza zagrożeń zdrowotnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015r. poz. 618 z późn. zm.) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej mają obowiązek wydawania opinii o pomieszczeniach i urządzeniach podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W 2015r. wydano łącznie w tym zakresie 335 decyzji, tj. o ok. 4% więcej niż w 2014r. (2014r. – 323),

Ostatni etap działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego stanowi uczestniczenie pracowników w dopuszczaniu obiektów budowlanych do użytkowania. W 2015r. zajęto 170 stanowisk, tj. o 19% więcej niż w 2014r. (2014r. – 143).

Podsumowanie

W porównaniu z latami poprzednimi w dalszym ciągu obserwuje się poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Dotyczy to zwłaszcza dużych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, zakładów pracy, służby zdrowia i oświaty, które były kontrolowane pod względem zastosowania rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 2015r. ogólna liczba stanowisk zajętych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez Państwową Inspekcję Sanitarną wyniosła 3843 i była o 8% większa niż w 2014r. (2014r. – 3552).

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ

Higieną radiacyjną w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku zajmuje się Oddział Higieny Radiacyjnej i Dział Laboratoryjny (Sekcja Badań i Pomiarów w Zakresie Higieny Radiacyjnej ze stanowiskami pracy ds. Pomiarów Radiacyjnych w Łomży).

Dział Laboratoryjny Sekcja Badań i Pomiarów w Zakresie Higieny Radiacyjnej ze stanowiskami pracy ds. Pomiarów Radiacyjnych w Łomży posiada akredytację na pomiary:

Badane cechy i metody badawcze	Normy i/lub udokumentowane procedury badawcze
Badania dotyczące inżynierii środowiska - pole elektromagnetyczne w środowisku pracy.	PN-T-06580-3:2002
Badania dotyczące inżynierii środowiska - pole elektromagnetyczne w środowisku ogólnym.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003r. (Dz. U. nr 192, poz.1883)
Moc dawki i dawka ekspozycyjna promieniowania X	PB-56, wyd. 4:21.05.2007
Stężenie radionuklidów: ^{137}Cs i ^{40}K metodą spektrometrii gamma w zakresie: 6,0 – 10 kBq/kg dla ^{137}Cs 40,0 – 100 kBq/kg dla ^{40}K	PB-58 wyd. 5:17.05.2007

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Badane cechy i metody badawcze	Normy i/lub udokumentowane procedury badawcze
Badanie właściwości fizycznych wyposażenia medycznego – urządzenia radiologiczne w zakresie: 1. Testy specjalistyczne wyposażenia do radiografii ogólnej. 2. Testy specjalistyczne wyposażenia do fluoroskopii i angiografii. 3. Testy specjalistyczne wyposażenia do mammografii. 4. Testy specjalistyczne wyposażenia do zdjęć panoramicznych i cefalometrii. 5. Testy specjalistyczne wyposażenia do zdjęć wewnątrzustnych (stomatologia).	PB-54 wyd. 1:26.02.2007 PB-77 wyd. 1:14.04.2006 PB-13 wyd. 1:01.04.2008 PB-33 wyd. 1:01.06.2009 PB-54 wyd. 1:26.02.2007 PB-86 wyd. 1:01.09.2006
Stężenie radionuklidów cezu 137 i strontu 90 w żywności, wodzie i paszach metodą radiochemiczną.	PB-20, wyd. 1:12.10.2007

W Oddziale Higieny Radiacyjnej zatrudnionych jest pięć osób upoważnionych przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku do wykonywania czynności kontrolnych. Kontrole prowadzone są w następujących zakresach tematycznych:

1. wykonywanie czynności nadzoru w zakresie higieny radiacyjnej, w tym:
 - kontrola zakładów, otoczenia zakładów i innych miejsc stosowania źródeł promieniowania jonizującego,
 - kontrola zakładów, otoczenia zakładów i innych miejsc użytkowania źródeł elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
 - prowadzenie dochodzenia w sprawach związanych ze stosowaniem źródeł promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
 - udział w akcjach awaryjnych związanych ze stosowaniem źródeł promieniowania jonizującego i elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

2. dokonywanie ustaleń kontroli;

3. sporządzanie dokumentacji w zakresie czynności nadzoru służących do opracowywania protokołów kontroli oraz projektów wystąpień pokontrolnych.

W 2015r. sprawowano nadzór w zakresie higieny radiacyjnej nad 407 zakładami w województwie podlaskim, w których użytkowane były 679 medyczne aparaty rtg i 302 urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne. W 344 zakładach stosowano wyłącznie aparaturę rentgenowską zaś w 27 zakładach wyłącznie źródła pola elektromagnetycznego. W 36 jednostkach stosowano zarówno źródła promieniowania jonizującego jak i źródła pola elektromagnetycznego, w tym w 1 zakładzie dodatkowo stosowane są źródła izotopowe w celach medycznych. Liczbę urządzeń z podziałem na rodzaj zastosowania oraz strukturę wiekową użytkowanej aparatury rtg przedstawiają poniższe tabele.

Ogólna liczba i rodzaj aparatów rtg według ewidencji na koniec 2015r.

Rodzaj aparatu rtg		liczba
tylko do prześwietleń	stosowane w radiologii zabiegowej naczyniowej	11
	stosowane w radiologii zabiegowej pozostałej	38
	stosowane w diagnostyce bez radiologii zabiegowej	3
tylko do zdjęć		91
do zdjęć i prześwietleń		32
mammografy		10
do wewnątrzustnych zdjęć zębów		396
do zdjęć panoramicznych		63
densytometry		17
tomografy komputerowe		18

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Wiek aparatów mammograficznych użytkowanych w województwie podlaskim – stan na koniec 2015r.

Rok produkcji	2015r.	2014r.	2010r.	2007r.	2006r.	2005r.	2003r.	2000r	1997r.
Mammografy ogółem	0	1	1	2	1	2	1	1	1
Mammobusy	0	0	0	0	0	1	1	1	0
Mammografy stosowane do badań skryningowych	0	1	1	2	1	2	1	1	1

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 216 kontroli. W 2015r. w zakresie higieny radiacyjnej Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał 397 decyzji administracyjnych, w tym 288 decyzji dotyczących zakładów użytkujących źródła promieniowania jonizującego, 13 dotyczących jednostek użytkujących źródła pola elektromagnetycznego oraz 96 decyzji dotyczących podmiotów użytkujących zarówno źródła promieniowania jonizującego jak i źródła pola elektromagnetycznego.

Struktura wiekowa aparatury RTG na terenie województwa podlaskiego na koniec 2015r.

Rok produkcji	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Liczba aparatów rtg	17	41	42	37	77	59	41	51	37	28
Rok produkcji	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Liczba aparatów rtg	69	37	27	19	15	25	9	10	5	5
Rok produkcji	1995	1994	1993	1992	1991	1989	1988	1987	1985	1983
Liczba aparatów rtg	3	3	2	1	2	2	1	1	3	1
Rok produkcji	1982	1973	Brak danych							
Liczba aparatów rtg	2	1	6							

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Ogólna liczba i rodzaj urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne 0 Hz – 300 GHz według ewidencji na koniec 2015r.

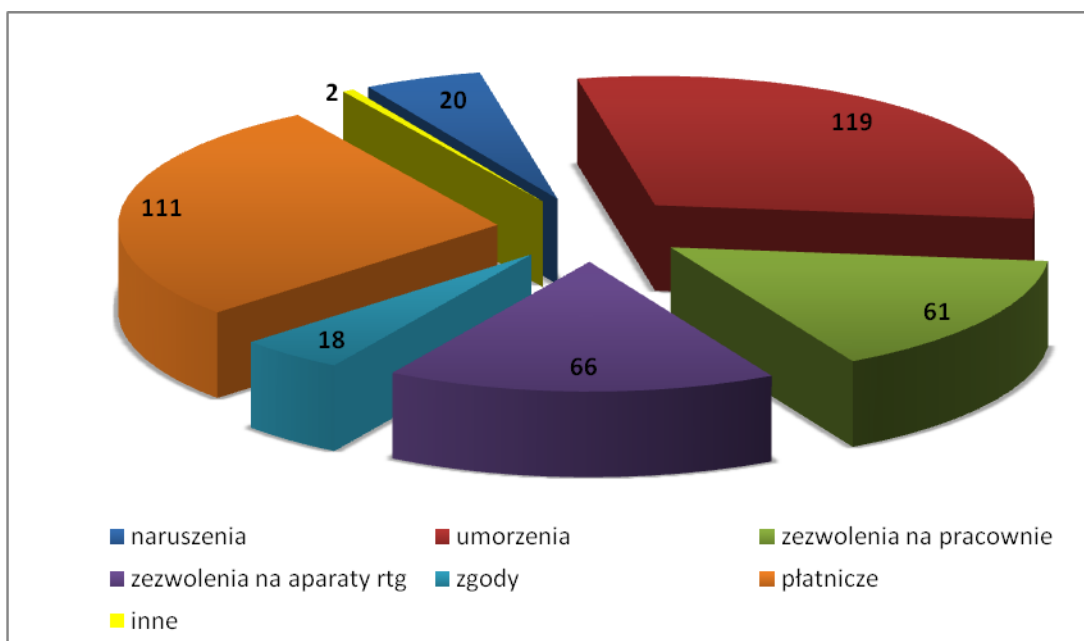
Dziedzina zastosowań	Urządzenia i instalacje	Liczba
Ochrona zdrowia	aparaty do elektrochirurgii	166
	diatermie	66
	urządzenia MRI	9
	inne (terapia)	51
Przemysł	urządzenia indukcyjne	7
	zgrzewarki	2
Radiokomunikacja i łączność	radiofoniczne	20
	telewizyjne	14
	inne	96

Z wydanych decyzji administracyjnych 19 (łącznie 59 zaleceń pokontrolnych) obligowało użytkowników źródeł promieniowania jonizującego do usunięcia stwierdzonych podczas kontroli naruszeń. W przypadku jednostek użytkujących zarówno źródła promieniowania jonizującego jak i źródła pola elektromagnetycznego zostały wydane 4 decyzje administracyjne (łącznie 18 zaleceń pokontrolnych) obligujące strony do usunięcia stwierdzonych naruszeń. Wydano 1 decyzję (łącznie 3 zalecenia pokontrolne) jednostce użytkującej źródła pola elektromagnetycznego.

W 2015r. Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku wydał 61 decyzji zezwalających na uruchomienie pracowni rtg, 66 na uruchomienie i stosowanie aparatów rentgenowskich w celach medycznych oraz 18 zgód na prowadzenie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące w celach medycznych polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu badań rentgenodiagnostycznych, badań diagnostycznych i leczenia chorób nienowotworowych oraz paliatywnego leczenia chorób nowotworowych z wykorzystaniem produktów radiofarmaceutycznych oraz zabiegów z zakresu radiologii zabiegowej. Wykres przedstawia całościowo liczbę i rodzaje decyzji wydanych w 2015r.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Liczba i rodzaj decyzji wydanych w zakresie higieny radiacyjnej w 2015r.

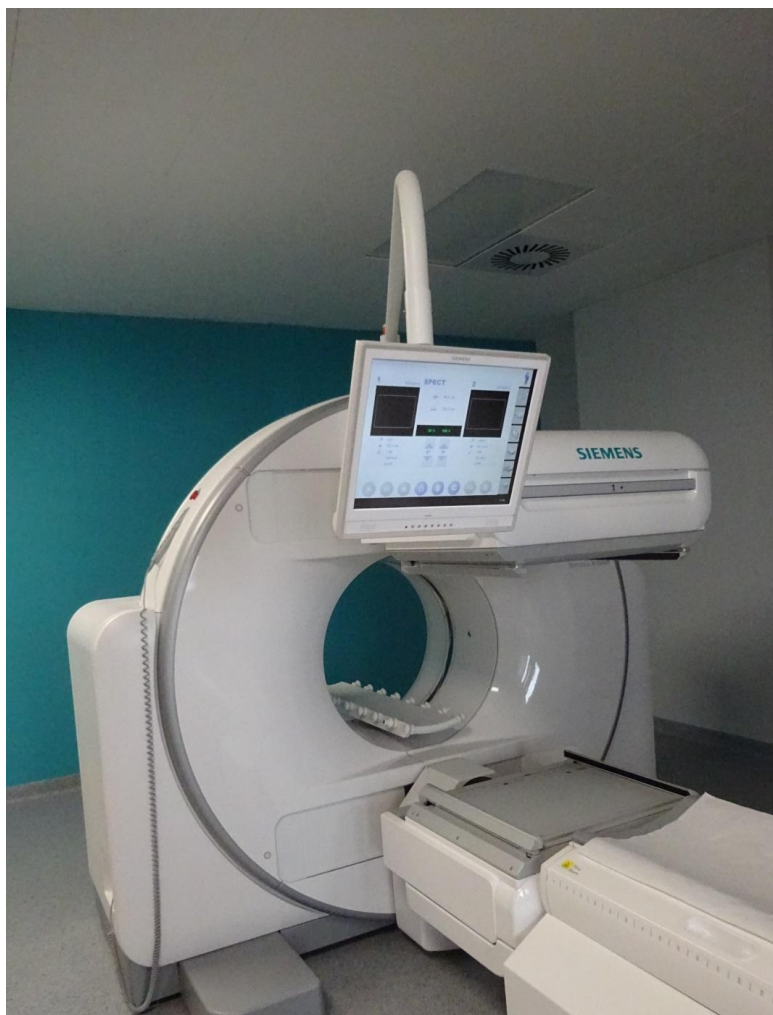

Wydane zezwolenia na uruchomienie i stosowanie aparatury rentgenowskiej w 2015r.

Rodzaj aparatu	Liczba wydanych zezwoleń
aparat stomatologiczny do zdjęć wewnątrzustnych zębów	25
aparat stomatologiczny do zdjęć pantomograficznych i cefalometrycznych	6
aparat stomatologiczny do zdjęć pantomograficznych	7
Tomograf CBCT z funkcją zdjęć pantomograficznych i cefalometrycznych	2
aparat zdjęciowy	7
jezdny aparat do zdjęć przyłóżkowych	4
aparat do zdjęć i prześwietleń	2
aparaty stosowane w radiologii zabiegowej (angiograf)	7
aparaty stosowane w radiologii zabiegowej pozostałej	7
tomograf komputerowy	2
aparat do densytometrii kości	4
aparat do badań mammograficznych	4

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Aparat SPECT CT stosowany w medycynie nuklearnej

W województwie podlaskim, w narażeniu na promieniowanie jonizujące pracuje 1639 osób, z tego 1434 osoby są objęte pomiarami dawek indywidualnych. W 2015 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych dawek rocznych u tych osób. Na tej podstawie ocenia się, że ochrona radiologiczna na stanowiskach pracy jest właściwa.

W kontakcie z polem elektromagnetycznym pracowały 1642 osoby. Podczas kontroli zakładów stosujących urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne w zakresie 0 Hz – 300 GHz stwierdzono w trzech przypadkach brak aktualnych pomiarów rozkładu pola elektromagnetycznego. W poniższej tabeli przedstawiono nieprawidłowości z zakresu higieny radiacyjnej stwierdzone podczas kontroli zakładów stosujących aparaturę rentgenowską w celach medycznych występujące w roku 2015, a w poniższej tabeli przedstawiono

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

nieprawidłowości z zakresu higieny radiacyjnej stwierdzone podczas kontroli zakładów stosujących urządzenia wytwarzających pole elektromagnetyczne w zakresie 0Hz-300GHz w 2015r.

Rezonans magnetyczny

Naruszenia stwierdzone podczas kontroli pracowni rtg w 2015r.

Lp.	Temat	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
1.	brak kontroli narażenia pracowników/ lub protokołów pomiarów dozymetrycznych	3
2.	brak ewidencji dawek, osób i orzeczeń lekarskich	4
3.	brak certyfikatów potwierdzających przeszkolenie w dziedzinie ochrony radiologicznej pacjenta	4
4.	brak testów specjalistycznych	4
5.	brak testów podstawowych	2
6.	zakaz użytkowania aparatury rtg	10
7.	brak odpowiedniego oznakowania	3
8.	brak protokołu przeglądu wentylacji	6
9.	brak inspektora ochrony radiologicznej	5
10.	brak lub nieprawidłowa instrukcji ochrony radiologicznej	3
11.	brak programu szkoleń i jego realizacji	4
12.	brak lub nieprawidłowe skierowania na badania rtg	1
13.	brak informacji o czułości błon	1

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Lp.	Temat	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
14.	nieprawidłowy program zapewnienia jakości	6
15.	brak zgodności stanu faktycznego z projektem	4
16.	brak zgody na świadczenie usług medycznych	2
17.	brak lub nie okazano decyzji zezwalającej na uruchomienie i stosowanie aparatu rtg	2
18.	brak zaświadczeń lekarskich	10

Naruszenia stwierdzone podczas kontroli zakładów stosujących urządzenia wytwarzających pole elektromagnetyczne w zakresie 0Hz-300GHz w 2015r.

Lp.	Rodzaj stwierdzonych naruszeń	Liczba
1.	brak aktualnych pomiarów rozkładu pola elektromagnetycznego	3
2.	brak protokołów potwierdzających przeszkolenie w zakresie bhp	1
3.	brak oznakowania zasięgu stref ochronnych	2

Aparaty mobilne do zdjęć rentgenowskich

Dział Laboratoryjny WSSE - Sekcja Badań i Pomiarów w Zakresie Higieny Radiacyjnej ze stanowiskami pracy ds. Pomiarów Radiacyjnych w Łomży wykonywała testy specjalistyczne kontroli jakości fizycznych parametrów aparatury rtg oraz pomiary pola

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

elektromagnetycznego dla celów bhp. Wykonano badania 64 aparatów rentgenowskich oraz pomiary rozkładu pola elektromagnetycznego 50 urządzeń. Nie stwierdzono negatywnych wyników testów.

Zgodnie z zatwierdzonymi przez Prezesa PAA harmonogramami Dział Laboratoryjny WSSE - Sekcja Badań i Pomiarów w Zakresie Higieny Radiacyjnej ze stanowiskami pracy ds. Pomiarów Radiacyjnych w Łomży wykonywała pomiary skażeń promieniotwórczych żywności, wody i pasz na terenie województwa podlaskiego. Wyniki oznaczeń Cs-137 z uwzględnieniem podziału na poszczególne produkty żywnościowe wykonane w ramach placówek pomiaru skażeń promieniotwórczych przedstawia poniższa tabela. Skażenia promieniotwórcze żywności od kilku lat utrzymują się na bardzo niskim poziomie.

Wyniki oznaczeń Cs-137 z uwzględnieniem podziału na poszczególne produkty żywnościowe wykonane w ramach placówek pomiaru skażeń promieniotwórczych.

Lp.	Rodzaj próbki (produkt)	Liczba wykonanych oznaczeń Cs-137	Liczba oznaczeń w których przekroczona była norma ¹	Przedział w jakim mieściły się wyniki oznaczeń ²
1.	Mleko – Płynne	8	0	0,20-1,75
2.	Mięso – Wołowina i wieprzowina	8	0	0,19-0,75
3.	Ryby – Słodkowodne	4	0	0,25-0,58
4.	Drób – Kurczak	4	0	0,24-0,26
5.	Jaja	4	0	0,14-0,32
6.	Zboża –żyto	2	0	0,30-0,80
7.	Ziemniaki	2	0	0,51-0,89
8.	Warzywa – buraki, marchew	2	0	0,15-0,27
9.	Owoce – Jabłka	2	0	0,20-0,41
10.	Woda wodociągowa	8	0	0,000-0,013
11.	Woda powierzchniowa lub jezioro	2	0	0,006-0,007
12.	Środki żywienia zwierząt – Pasze zielone	2	0	0,28-0,74

¹ 370Bq/kg dla –mleka i jego przetworów;600Bq/kg inne produkty,

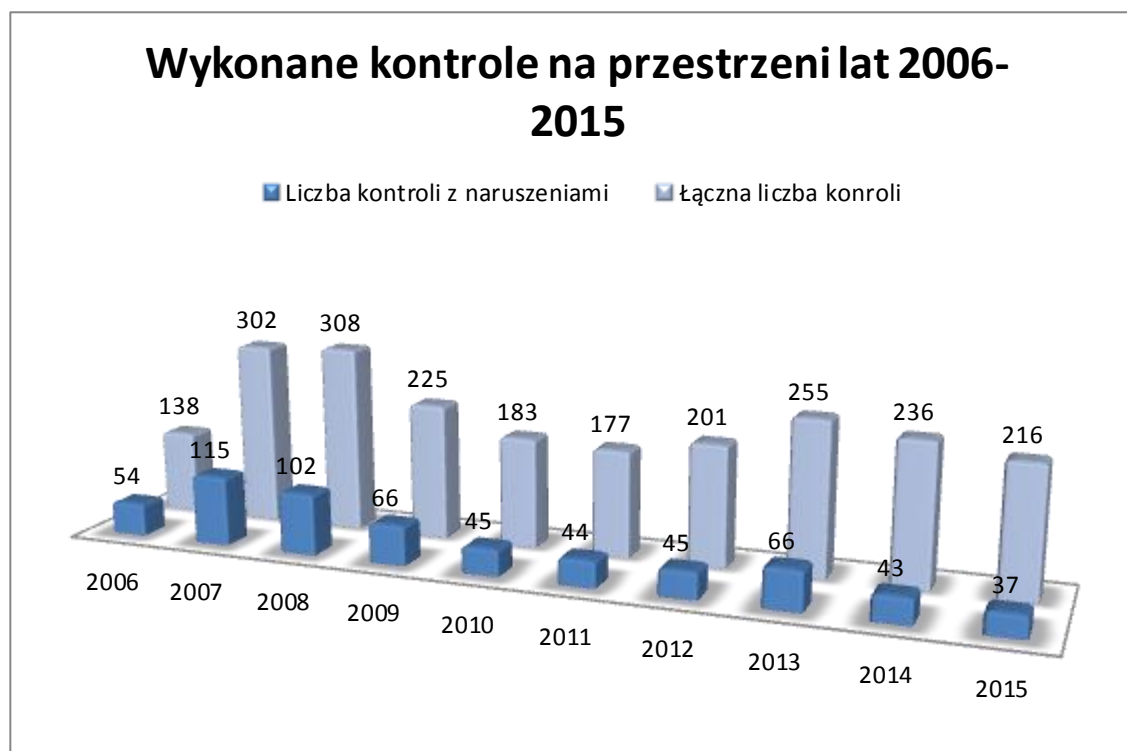
² w Bq/kg (Bq/l).

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Aparat do zdjęć pantomograficznych i tomografii CBCT

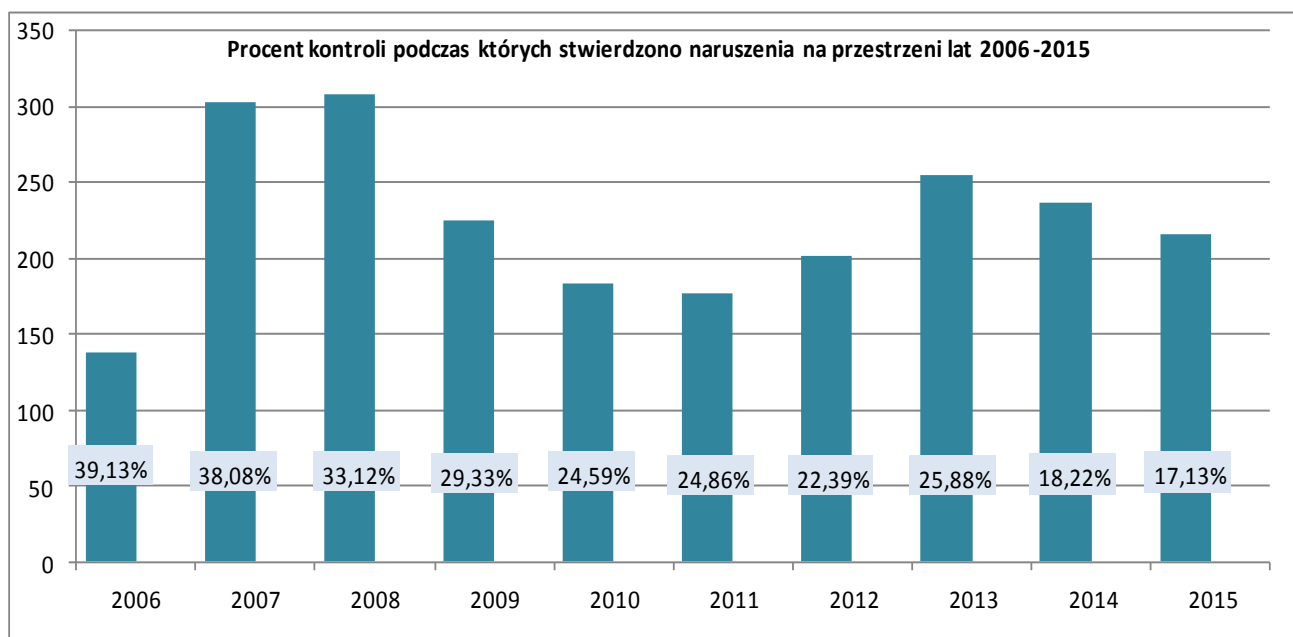

Zestawienie wykonanych kontroli i kontroli, w czasie których stwierdzono naruszenia na przestrzeni lat 2006-2015.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Procent kontroli podczas których stwierdzono naruszenia na przestrzeni lat 2006-2015.

Dzięki zwiększonej ilości obowiązujących szkoleń w zakresie ochrony radiologicznej, jak również z zastosowania bardziej nowoczesnego sprzętu stan higieny radiacyjnej w naszym województwie ulega stałej, systematycznej poprawie.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA

W ostatnich 20 latach w Polsce diametralnie zmieniło się podejście do oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. Nowoczesna oświata zdrowotna i promocja zdrowia stały się procesem przekazywania oraz nabywania wiedzy i umiejętności dla utrzymania i poprawy jakości życia ludzi. Zwrócona została także uwaga na znaczenie środowiska zewnętrznego, którego czynniki w znaczący sposób wpływają na zdrowie.

Takie podejście do zdrowia wymaga różnych form i metod edukacji skierowanych na jednostki, grupy i całe społeczeństwo oraz instytucje i organizacje działające w zakresie zdrowia publicznego. Dlatego też pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego stale podnoszą poziom swojej wiedzy w zakresie ochrony zdrowia oraz umiejętności związanych z propagowaniem wiedzy nt. zdrowego stylu życia.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Inicjatywy podejmowane na rzecz ochrony zdrowia realizowane są poprzez programy prozdrowotne ukierunkowane na konkretnych adresatów oraz kampanie społeczne adresowane do ogółu społeczeństwa. Działania te wymagają zintegrowanej współpracy ze środowiskiem lokalnym (władzami wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi, podmiotami leczniczymi, placówkami nauczania i wychowania, organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym, środkami masowego przekazu) oraz zabezpieczenia środków finansowych na ich wdrożenie i realizację (szkolenia, przygotowanie pomocy dydaktycznych i materiałów edukacyjnych, wyposażenie w sprzęt dydaktyczny). Zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”, takie spójne i wielopłaszczyznowe działania profilaktyczne przyczyniają się do zmniejszenia nakładów finansowych na przywracanie zdrowia.

Przedsięwzięcia podejmowane przez pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej wynikają ze zdiagnozowanych problemów zdrowotnych w skali globalnej, krajowej i lokalnej. Kierunki działań prozdrowotnych wytycza Światowa Organizacja Zdrowia, Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektorat Sanitarny oraz sytuacja epidemiologiczna w województwie i poszczególnych jego powiatach.

Zakres oddziaływań	Sposób realizacji (interwencje programowe i nieprogramowe)	Zasięg
Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych	PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU	
	Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”	ogólnopolski
	Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”	ogólnopolski
	Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas IV – VI szkoły podstawowej i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”	ogólnopolski
	Światowy Dzień bez Tytoniu	ogólnopolski
	Światowy Dzień Rzucania Palenia	ogólnopolski
	Nadzór nad przestrzeganiem art.5 Ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	ogólnopolski

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS		
Profilaktyka HIV/AIDS	Kampania społeczna „Coś was łączy? Zrób test na HIV”	ogólnopolski
	Kampania „Jeden test TM . Dwa życia”	
	Kampania „HIVokryzja. Wyleczmy się”	
	Akcja edukacyjna „Mój Walenty jest the best. Idzie ze mną zrobić test”	
	Europejski Tydzień Testowania	
	Światowy Dzień AIDS	
	Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS	wojewódzki
Profilaktyka innych chorób zakaźnych	Program edukacyjny „STOP! HCV”	lokalny
	Profilaktyka grypy sezonowej	wojewódzki
	Profilaktyka zakażeń enterowirusami	lokalny
	Profilaktyka chorób wywołanych przez meningokoki, w tym program „Pierwszy dzwonek”	lokalny
	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach	ogólnopolski
	Promocja szczepień ochronnych	ogólnopolski
	Profilaktyka chorób przenoszonych drogą przerwania ciągłości tkanek i drogą płciową	lokalny
Profilaktyka chorób odkleszczowych	Program zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka pn. „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”	lokalny
	Kampania społeczna „Kleszczowe Zapalenie Mózgu – Szczepimy! Zapobiegamy!”	lokalny

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Profilaktyka nadwagi i otyłości	Program edukacyjny pn. „Trzymaj Formę!”	ogólnopolski
Profilaktyka chorób nowotworowych	Program profilaktyki nowotworów piersi „Różowa Wstążeczka”	lokalny
	Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych	lokalny
	Październik Miesiącem Walki z Rakiem Piersi	lokalny
Profilaktyka próchnicy zębów i chorób przyzębia	Program edukacyjny „Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość”	lokalny
Profilaktyka wad wrodzonych u dzieci	Program Pierwotnej Profilaktyki Wad Cewy Nerwowej	lokalny
Profilaktyka schorzeń układu oddechowego	Program edukacyjny „Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie”	lokalny
Profilaktyka uzależnień	“Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych” w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej	ogólnopolski
	Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	ogólnopolski
	Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych tzw. dopalaczy	ogólnopolski
Promocja zdrowia psychicznego	„Stres pod kontrolą”	lokalny
	„Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Suwałk na lata 2011-2015”.	lokalny
Promocja bezpiecznych zachowań	„Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa 2015”	wojewódzki
	„Letnia Szkoła Bezpieczeństwa 2015”	wojewódzki
Promocja zdrowego stylu życia i wychowania zdrowotnego	Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”	wojewódzki
	Program „Dbam o swoje zdrowie”	lokalny
	Program „Promocja zdrowia w oczach dziecka”	lokalny
	„Program zarządzania potencjałem funkcjonariuszy celnych w grupie wiekowej 50+”	lokalny
Promocja higieny osobistej	Program „Powiedz nie trądzikowi”	lokalny
	Kampania społeczna „Ratuj życie. Dezynfekuj ręce”	lokalny
	Profilaktyka wszawicy	lokalny
Bezpieczeństwo żywności	Światowy Dzień Zdrowia 7 kwietnia 2015 r.	ogólnopolski

Zakres tematyczny interwencji programowych i nieprogramowych podejmowanych przez PIS województwa podlaskiego w 2015 roku.

PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU I CHORÓB ODTYTONIOWYCH

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną woj. podlaskiego realizowane były w oparciu o zapisy Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2014 – 2018 i miały na celu:

- a) zmianę klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe populacyjne działania informacyjno-edukacyjne,
- b) zapobieganie paleniu tytoniu przez dzieci i młodzież poprzez realizację programów propagujących modę na niepalenie,
- c) upowszechnianie programów edukacyjnych i interwencyjnych w zakładach pracy i placówkach użyteczności publicznej oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy antytytoniowej.

Antytytoniowe inicjatywy skierowane były do różnorodnych grup odbiorców, w tym dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i ich rodziców, studentów, pacjentów, ogółu społeczeństwa.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program jest pierwszym ogniwem w łańcuchu działań antytytoniowych służącym kształtowaniu właściwych postaw prozdrowotnych. Treści programowe kierowane są do dzieci w wieku 3 - 6 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem podejmowanych działań jest ochrona dzieci przed narażeniem na bierne wdychanie dymu tytoniowego poprzez edukację na temat skutków zdrowotnych inhalacji dymu tytoniowego. Przedszkolaki poznają miejsca, w których mogą się zetknąć z dymem oraz kształcą umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli przy nich palą. W roku szkolnym 2014/2015 program realizowało 176 placówek (79 przedszkoli, 94 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i 3 inne formy wychowania przedszkolnego), co stanowi 25,5% ogólnej liczby placówek wychowania przedszkolnego na terenie województwa podlaskiego. W programie uczestniczyło około 7700 dzieci oraz ponad 5400 rodziców.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”

Dzieci opuszczające przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej wchodzą w bardzo ważny i trudny etap swojego życia. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”, stanowiąc drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej, ma za zadanie wykształcić u nich świadomą umiejętność radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W ramach realizowanych zadań dzieci uporządkowują i poszerzają wiedzę na temat zdrowia, kształtują postawy odpowiedzialności za własne zdrowie oraz uświadamiają, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia. Dzieci szczególnie uwrażliwiają się na szkodliwe działanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem. Program „Nie pal przy mnie, proszę” objął zasięgiem ponad 11200 uczniów (33% uczniów klas I-III) ze 158 szkół podstawowych, co stanowi 40% tego typu szkół na terenie województwa podlaskiego oraz ponad 5770 rodziców.

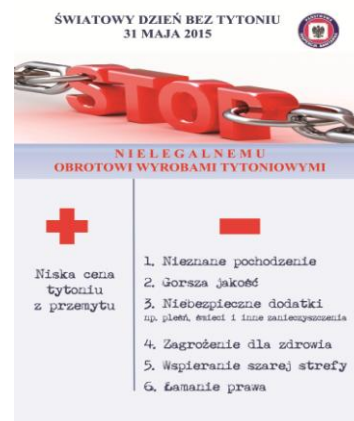
Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum. Jego głównym celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży, który realizowany jest poprzez promowanie mody na niepalenie, wskazywanie potrzeb zdrowotnych organizmu ludzkiego, a także uczenie sposobów radzenia sobie z naciskiem grupowym. W programie uczestniczyło około 15700 uczniów z ponad 200 placówek województwa podlaskiego. W realizację zadań programowych zaangażowało się również około 6200 rodziców.

Światowy Dzień bez Tytoniu

W 2015 roku Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony był pod hasłem „Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi”. Podejmowane działania służyły uwrażliwieniu społeczeństwa na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych konsekwencji tego zjawiska. W ramach podejmowanych działań profilaktycznych organizowano szereg inicjatyw skierowanych głównie do osób dorosłych, ale także dzieci i młodzieży szkolnej. Wojewódzka Stacja Sanitarno-

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

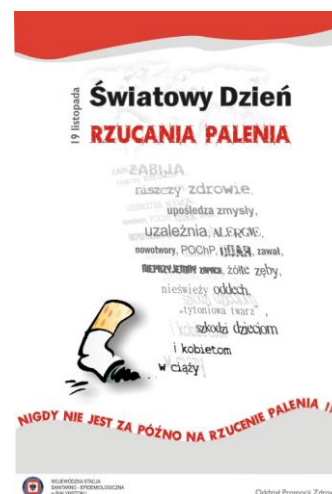
Epidemiologiczna w Białymstoku przeprowadziła kampanię społeczną skierowaną do ogółu społeczeństwa, której zasadniczym elementem były działania medialne, takie jak :

- emisje spotów i plansz informacyjno-edukacyjnych w lokalnych mediach i autobusach komunikacji miejskiej w Białymstoku, na temat szkodliwości palenia tytoniu (szczególnie z nielegalnego źródła) i miejsc pomocy osobom uzależnionym,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych,
- ekspozycje plakatów informacyjnych w miejscach użyteczności publicznej,
- udział przedstawicieli WSSE w Białymstoku i Izby Celnej w Białymstoku w tematycznej audycji radiowej w dniu 29 maja 2015 roku.

Działania profilaktyczne realizowano także w trakcie imprez w środowisku lokalnym, organizując konkursy wiedzy o zdrowiu, propagując zdrowy styl życia wolny od nałogów, prowadząc poradnictwo antytytoniowe oraz rozdawnictwo gadżetów i materiałów edukacyjno-informacyjnych. Inicjatywy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wspierały władze lokalne, instytucje publiczne, podmioty medyczne, placówki oświatowo-wychowawcze, ośrodki kultury oraz media. W całym województwie podlaskim działaniami antytytoniowymi objęto ponad 71500 osób.

Światowy Dzień Rzucania Palenia

Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzony jest corocznie w trzeci czwartek listopada. W tym dniu szczególnie zwracana jest uwaga na kwestię zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem tytoniu oraz motywowania palaczy do zerwania z nałogiem. Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego aktywnie uczestniczy w propagowaniu akcji „Rzuć palenie razem z nami”, organizując działania profilaktyczne w środowisku lokalnym z udziałem społeczności szkolnych, podmiotów leczniczych i członków koalicji antytytoniowych. Zwiększeniu zasięgu oddziaływania profilaktycznego służą także informacje zamieszczane w mediach lokalnych oraz na stronach internetowych .

W ramach współpracy z Białostockim Centrum Onkologii Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Białymstoku uczestniczyła w organizacji konferencji tematycznej adresowanej do studentów, pracowników uczelni wyższych, uczniów szkół

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

ponadgimnazjalnych, nauczycieli, przedstawicieli urzędów i instytucji publicznych oraz mediów lokalnych. W trakcie spotkania omawiano medyczne, prawne i społeczne aspekty uzależnienia od tytoniu, obrotu wyrobami tytoniowymi oraz narażenia innych osób na bierną inhalację dymu tytoniowego. Pracownicy WSSE i PSSE w Białymstoku zorganizowali punkt informacyjno-edukacyjny, w którym odbywało się poradnictwo w zakresie zdrowego stylu życia, rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych oraz miały miejsce konkursy wiedzy z nagrodami i pomiary poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

W roku 2015 w skali całego województwa podlaskiego działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto ponad 53000 mieszkańców.

Nadzór nad przestrzeganiem art. 5 Ustawy z 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Od 15 listopada 2010 roku w Polsce zakazem palenia tytoniu objęte są pomieszczenia zakładów pracy, obiektów sportowych, jednostek oświatowych, obiektów kultury i wypoczynku, tereny podmiotów leczniczych i opieki społecznej, lokale gastronomiczno-rozrywkowe, środki pasażerskiego transportu publicznego, obiekty służące obsłudze podróży, przystanki komunikacji publicznej oraz ogólnodostępne miejsca przeznaczone do zabaw dzieci. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonali oceny przestrzegania zapisów tego aktu prawnego w 7529 obiektach użyteczności publicznej w województwie podlaskim.

PROFILAKTYKA HIV/AIDS

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS Państwowa Inspekcja Sanitarna kierowała działaniami profilaktycznymi przede wszystkim do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, studentów, kobiet w ciąży i planujących ciążę oraz ogółu społeczeństwa. Poprzez akcje i kampanie społeczne, imprezy prozdrowotne, szkolenia, konkursy oraz informacje w lokalnych mass mediach informacje o problemie HIV/AIDS dotarły do ponad 87000 mieszkańców naszego województwa.

Kampania społeczna „Coś was łączy? Zrób test na HIV”

Kampania społeczna „Coś was łączy? Zrób test na HIV” zainicjowana została przez Krajowe Centrum ds. AIDS w Warszawie w listopadzie 2015 roku i zachęcała do poznania swojego statusu serologicznego oraz upowszechniła informacje na temat HIV/AIDS i sposobów zmniejszania ryzyka zakażenia. Działania podejmowane w ramach kampanii kierowane były do ludzi młodych, pozostających w związkach i promowały testowanie w kierunku HIV.

Kampania społeczna "Jeden testTM. Dwa życia"

Celem kampanii było zwiększenie świadomości dotyczącej testowania w kierunku HIV wśród osób dorosłych, w szczególności kobiet w ciąży, a w konsekwencji zmniejszenie liczby zakażeń HIV wśród nowonarodzonych dzieci.

W ramach kampanii, która zainaugurowana została w listopadzie 2014 roku i którą kontynuowano również w roku 2015, podjęto działania informujące o zagrożeniach, jakie dla matki i dziecka niesie za sobą zakażenie HIV oraz zachęcające kobiety w ciąży oraz planujące ciążę do wykonania testu w kierunku HIV.

Zrób test
na HIV.
Dla siebie
i swojego
dziecka.

 **JEDEN TEST
DWA ŻYCIATM**

Kampania „HIVokryzja. Wyleczmy się”

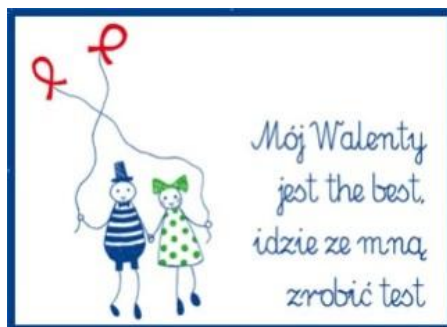
Celem projektu było „wyleczenie” ludzi z hipokryzji wobec osób zakażonych wirusem HIV. Główny przekaz kierowany był więc nie do osób zakażonych, a do zdrowych. Poprzez podejmowane działania zwracaliśmy uwagę na to, że największym problemem zakażonych wirusem HIV jest ostracyzm, z którym spotykają się na co dzień ze strony ludzi zdrowych. W ramach kampanii nawiązano współpracę, między innymi

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

z Zakładem Poprawczym w Białymstoku, gdzie odbyło się spotkanie profilaktyczno-edukacyjne poświęcone problematyce HIV/AIDS.

Akcja edukacyjna „Mój Walenty jest the best. Idzie ze mną zrobić test

Celem akcji realizowanej w ramach Walentynek było zachęcenie młodych, ale pełnoletnich osób do wykonania testu w kierunku HIV. Jednym z elementów Walentynek jest wzajemne wręczanie sobie upominków. Z myślą o tym przygotowano elektroniczną pocztówkę z krótką informacją o testowaniu, którą można było wysłać wybranej osobie. Wystarczyło jedynie wpisać życzenia i adresata w edytowalną wersję kartki, a następnie dołączyć ją do wiadomości e-mail.

Europejski Tydzień Testowania

Szacuje się, że 30-35 tys. Polaków jest zakażonych wirusem HIV, a 50% z nich o tym nie wie i może nieświadomie zakażać. Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV to dobra okazja, by odpowiedzieć sobie na pytanie, czy w moim życiu zdarzyło się coś, co mogło spowodować zakażenie? Głównym celem przedsięwzięcia było umożliwienie

bezpłatnego i anonimowego wykonania testu diagnostycznego w kierunku HIV jak największej liczbie osób. Lepiej jest wykonać test i poznać swój status serologiczny, niż żyć z HIV nie wiedząc o tym. Osoba, która wie, że jest zakażona HIV ma szansę zadbać o zdrowie swoje i swoich bliskich.

Światowy Dzień AIDS

Światowy Dzień AIDS to święto obchodzone 1 grudnia corocznie od 1988 roku z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W tym dniu na całym świecie organizowane są działania profilaktyczne zmierzające do ograniczenia zakażeń wirusem HIV. W związku z obchodami Światowego Dnia AIDS na Uniwersytecie Medycznym

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

w Białymstoku odbyła się akcja edukacyjna uświadamiająca studentom zagrożenia związane z HIV/AIDS.

Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS

Ciekawym i cieszącym się dużym zainteresowaniem działaniem edukacyjnym skierowanym do uczniów szkół gimnazjalnych była Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS. Jej celem było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zapobiegania zakażeniom HIV, chorobom przenoszonym drogą płciową oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS. W zmaganiach wzięło udział ponad 3100 uczniów z 54 szkół gimnazjalnych województwa podlaskiego.

Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS

ZAPOBIEGANIE ROZPRZESTRZENIANIU SIĘ CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Działania profilaktyczne w zakresie chorób zakaźnych na poziomie promocji zdrowia sprowadzają się do zwiększania świadomości społeczeństwa na temat przyczyn tych chorób oraz sposobów zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się.

STOP! HCV

Wirusowe zapalenie wątroby typu C zostało uznane przez Światową Organizację Zdrowia za jedno z największych światowych zagrożeń epidemiologicznych, ponieważ dotyczy około 3% populacji świata. Nazywane jest „cichym zabójcą”, gdyż zakażenie przebiega bezobjawowo lub objawy są niecharakterystyczne, co powoduje, że choroba rozpoznana zostaje po wielu latach na etapie poważnych zmian w wątrobie. Podstawową metodą rozpoznania zakażenia HCV jest wykrycie przeciwciał anti-HCV, które są odpowiedzią organizmu na obecność wirusa.

W celu zwiększenia świadomości społeczeństwa w tym zakresie Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała w województwie podlaskim Program Profilaktyki Zakażeń HCV „STOP! HCV”. Działania programowe służyły edukacji młodzieży w zakresie dróg szerzenia

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

się i sposobów zapobiegania zakażeniu wirusem HCV. Celem programu było także dotarcie do rodziców z przekazem motywującym do wykonania testu na obecność wirusa. Interwencja objęła zasięgiem 600 osób z powiatów sokólskiego i kolneńskiego.

Profilaktyka grypy sezonowej oraz powikłań pogrypowych

Celem podejmowanych inicjatyw było zmniejszenie liczby zachorowań na gripę sezonową, poprzez podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zasad higieny osobistej oraz roli szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, a także propagowanie zaleceń dotyczących zdrowego stylu życia i zasad postępowania w przypadku zachorowania.

Działaniami edukacyjnymi objęto dzieci i młodzież z placówek oświatowych oraz placówek wypoczynku, ich rodziców i opiekunów, personel i pacjentów podmiotów leczniczych (około 2000 osób) oraz ogół społeczeństwa, do którego kierowano informacje poprzez lokalne mass media, strony internetowe Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz portale społecznościowe.

Profilaktyka chorób wywoływanych przez meningokoki oraz enterowirusy

Zakażenia meningokokowe wywoływane są przez bakterie, które mogą spowodować zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, a także sepsę. Dochodzi do nich drogą kropelkową oraz przez kontakt bezpośredni, dlatego podstawą działań profilaktycznych jest uwrażliwienie społeczeństwa na problem, informowanie o sposobach minimalizowania ryzyka zakażenia i szczepieniach ochronnych oraz utrwalanie podstawowych zasad higieny.

W tym celu w powiecie siemiatyckim w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktyki Zakażeń Meningokokami „Nie! Dla meningokoków” w placówkach nauczania i wychowania realizowano program „Pierwszy dzwonek”. Celem przedsięwzięcia było przekazanie dzieciom informacji na temat dróg

www.meningokoki.pl

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

zakażenia meningokokami z grupy C oraz podstawowych zasad profilaktyki tych zakażeń. Prowadzono pogadanki i prelekcje dla uczniów, pokazy prawidłowego mycia rąk.

Choroby wywoływane przez enterowirusy są bardzo zróżnicowane. Najczęściej występują objawy ze strony skóry i błon śluzowych, rzadziej mięśni i układu nerwowego. Towarzyszą im zwykle objawy ogólne, takie jak gorączka i objawy grypopodobne. Większość zakażeń przebiega bezobjawowo albo w postaci ostrych chorób gorączkowych bez specyficznych objawów (jako tzw. letnia grypa). Enterowirusy są również najczęstszą przyczyną wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

Aby zapobiegać zakażeniom enterowirusami w powiatach białostockim i bielskim realizowano działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, którymi objęto ponad 330 osób.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

W związku z tworzeniem się coraz większej liczby szczepów bakterii opornych na antybiotyki, a co za tym idzie zmniejszaniem skuteczności tej formy leczenia, 18 listopada 2015 roku obchodzony był Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach.

Ideę rozsądnego stosowania antybiotyków popiera również Państwowa Inspekcja Sanitarna, przekazując wytyczne oraz materiały informacyjne o kampanii do podległych jednostek, motywując do podjęcia działań edukacyjnych w tym zakresie oraz umieszczając informacje w lokalnych mass mediach i na stronach internetowych. Na terenie województwa działaniami informacyjnymi objęto 50380 osób.

Promocja szczepień ochronnych

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną województwa podlaskiego miały na celu zwiększenie zaufania społeczeństwa do działań na rzecz profilaktyki chorób zakaźnych, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie umiejętności zapobiegania tym chorobom oraz wzrost

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych. Zadanie to realizowane było przede wszystkim poprzez zamieszczanie informacji na stronach i portalach internetowych lokalnych mediów oraz partnerów działań prozdrowotnych.

Profilaktyka chorób przenoszonych drogą przerwania ciągłości tkanek i drogą płciową

W odpowiedzi na potrzeby lokalne, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Hajnówce podjęła działania edukacyjne skierowane do ponad 50 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej w zakresie profilaktyki zakażeń WZW typu B i C oraz wirusem HIV.

PROFILAKTYKA CHOROÓB ODKLESZCZOWYCH

Program edukacyjny

„Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”

Na terenie województwa podlaskiego wskaźniki zapadalności na kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo – rdzeniowych oraz na boreliozę należą do najwyższych w kraju.

W związku z tym Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje program zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka pod nazwą „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”. Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka poprzez:

- edukację młodzieży szkół gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze,
- zaktywizowanie środowisk szkolnych do działań edukacyjnych dotyczących profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze,
- promowanie szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia opon mózgowych i mózgu.

Uczniowie szkół gimnazjalnych poznawali zagadnienia z zakresu fizjologii kleszczy, uczyli się rozpoznawać pajęczaki, a także nabywali umiejętność usuwania wkłutego kleszcza. W trakcie realizacji programu omawiano również choroby przenoszone przez kleszcze oraz promowano szczepienia profilaktyczne i używanie repelentów.

Działania programowe realizowane były w 3 powiatach województwa: bielskim, hajnowskim i sokólskim, a kierowane były głównie do uczniów kl. II, ich rodziców i kadry

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

pedagogicznej. Ogółem w programie uczestniczyło około 1300 uczniów z 18 szkół gimnazjalnych.

Kampania społeczna „Kleszczowe Zapalenia Mózgu – Szczepimy! Zapobiegamy!”

W zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych podejmowano działania poprzez nagłośnienie kampanii społeczno-edukacyjnej pod tytułem „Kleszczowe Zapalenie Mózgu – Szczepimy! Zapobiegamy!” na portalach internetowych urzędów i instytucji w powiatach: kolneńskim i wysokomazowieckim. Odbiorcami działań było 10200 osób.

PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI ORAZ ZATRUĆ POKARMOWYCH

Problem nadwagi i otyłości coraz częściej dotyka polskie dzieci. Równie alarmujące są dane dotyczące aktywności fizycznej - zaledwie 30% młodzieży uprawia aktywność ruchową w czasie wolnym od zajęć, co przyczynia się do pogorszenia jej sprawności fizycznej. Tymczasem nadmierna masa ciała w połączeniu ze znikomą aktywnością fizyczną stanowią czynnik ryzyka przewlekłych chorób niezakaźnych (chorób układu krążenia, cukrzycy typu II, kamicy żółciowej, niektórych nowotworów, schorzeń układu kostno-stawowego). Dlatego zapobieganie nadwadze, otyłości i przewlekłym chorobom niezakaźnym stało się obecnie priorytetem na poziomie europejskim i polskim.

Ogólnopolski program edukacyjny

promujący zdrowe odżywianie się i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę!”

W 2015 roku realizowana była IX edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego pod nazwą „Trzymaj Formę!”, którego celem była edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W tegorocznej edycji uczestniczyło około 17700 uczniów z 252 szkół podstawowych i gimnazjalnych województwa podlaskiego. W realizacji programu brali też udział rodzice i opiekunowie uczniów – ponad 7200 osób, którzy aktywnie pomagali w realizacji bądź organizacji działań programowych, wspierali rzeczowo i finansowo realizację programu, a także pomagali sprawować opiekę podczas wyjazdu na sportowe zajęcia pozaszkolne.

Najciekawszym wydarzeniem w ramach realizacji IX edycji programu była Powiatowa Olimpiada Zdrowia. To zakrojony na szeroką skalę konkurs, przygotowany z myślą o gimnazjalistach z całego powiatu sejneńskiego. Celem przedsięwzięcia było zachęcanie młodzieży do prowadzenia zdrowego stylu życia poprzez właściwe odżywianie i promowanie aktywności fizycznej.

PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH

Program profilaktyki nowotworów piersi „Różowa Wstążeczka”

Różowa wstążka jest międzynarodowym symbolem oznaczającym walkę z rakiem piersi. Profilaktyka tego nowotworu w formie programu edukacyjnego „Różowa wstążeczka” realizowana była w 2015 roku w dwóch powiatach województwa podlaskiego: sokólskim i siemiatyckim.

Celem podejmowanych działań było zmniejszenie śmiertelności kobiet z powodu zbyt późnego wykrywania zmian nowotworowych poprzez zachęcanie ich do wykonywania regularnych badań profilaktycznych oraz naukę samokontroli piersi. Program adresowany był do uczennic szkół ponadgimnazjalnych oraz kobiet dorosłych. Pracownicy promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej wspomagali pracowników służby zdrowia (pielęgniarki szkolne, położne) przy realizacji programu prowadząc prelekcje, pogadanki, a także pokazy i ćwiczenia samobadania piersi. Działaniami objęto ponad 580 osób.

Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych

Program ten w 2015 roku realizowano w dwóch powiatach województwa podlaskiego. Jego głównym celem było uświadamianie społeczeństwa na temat profilaktyki chorób nowotworowych, a przede wszystkim promowanie badań profilaktycznych pozwalających rozpoznać nowotwór w bardzo wczesnym stadium.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W ramach programu edukacją i informacją objęto około 3350 osób.

Październik Miesiącem Walki z Rakiem Piersi

Rak piersi jest jednym z najważniejszych problemów zdrowotnych kobiet w Polsce. Szacuje się że, co 14 Polka zachoruje na raka piersi w ciągu swojego życia. Biorąc pod uwagę rosnący wskaźnik zachorowalności, istnieje realne zagrożenie wzrostu liczby Polek, które zachorują w najbliższej przyszłości na ten nowotwór. Nowotwory złośliwe są pierwszą przyczyną zgonów u kobiet do 65 roku życia w Polsce, a rak piersi jest pierwszą przyczyną zgonów u kobiet w wieku 40-55 lat.

Dlatego październik 2015 roku, jak co roku był miesiącem, w którym prowadzono kampanię społeczną dotyczącą profilaktyki raka piersi. Państwowa Inspekcja Sanitarna aktywnie wspierała działania Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi poprzez udział w Marszu Nadziei pod hasłem „Rak to nie wyrok”, a także propagowanie badań mammograficznych i samobadania piersi oraz zajęcia edukacyjne w placówkach oświatowych. Ogółem edukacją i informacją w tym zakresie objęto około 2400 osób.

PROFILAKTYKA PRÓCHNICY ZĘBÓW I CHORÓB PRZYŻĘBIA

Próchnica jest chorobą zakaźną i z uwagi na zasięg występowania zaliczana jest do chorób społecznych. Szczególnie intensywnie rozwija się u dzieci i młodzieży. Dane epidemiologiczne próchnicy jednoznacznie pokazują, że stan uzębienia dzieci w Polsce jest bardzo zły i stale się pogarsza.

Program edukacyjny „Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość”

Realizacja programu edukacyjnego „Radosny Uśmiech - Radosna Przyszłość” jest jednym ze sposobów walki z pogarszającym się stanem uzębienia dzieci. Program adresowany był do uczniów klas II szkół podstawowych. W 2015 roku przystąpiły do niego placówki z powiatu bielskiego. Głównym celem programu było zmniejszenie występowania próchnicy wśród dzieci i motywowanie ich do zmiany nawyków higienicznych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia i higieny jamy ustnej, kształtowanie umiejętności prawidłowego szczotkowania zębów, budowania pozytywnego wizerunku stomatologa i zachęcanie do regularnych wizyt kontrolnych.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W programie uczestniczyło 410 uczniów z 10 szkół podstawowych. Dzieci brały udział w pokazach i ćwiczeniach prawidłowego szczotkowania zębów, fluoryzacji zębów, oglądały filmy edukacyjne.

PROFILAKTYKA WAD WRODZONYCH U DZIECI

Wady cewy nerwowej są to nieprawidłowości w procesie tworzenia się centralnego układu nerwowego, powstające w pierwszych 4 tygodniach rozwoju zarodka. Należą do nich bezmózgowie oraz przepukliny mózgu i rdzenia. Badania wykazały, że ich występowanie jest związane z niedoborami kwasu foliowego w okresie przedkoncepcyjnym i pierwszych 12-tu tygodniach ciąży. Polska należy do krajów o najwyższej w Europie umieralności niemowląt z powodu WCN.

Program Pierwotnej Profilaktyki Wad Cewy Nerwowej

W celu upowszechnienia spożycia kwasu foliowego przez kobiety w wieku rozrodczym oraz kształtowania wśród młodych kobiet świadomości realnego wpływu na zdrowie ich przyszłego potomstwa, w dwóch powiatach woj. podlaskiego: białostockim i sokólskim, realizowany był Program Pierwotnej Profilaktyki Wad Cewy Nerwowej. Działania prowadzone były w szkołach gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, w podmiotach leczniczych oraz podczas imprez prozdrowotnych w środowisku lokalnym. Edukacja młodzieży odbywała się poprzez wykłady, prelekcje, emisje filmów i rozmowy indywidualne. Łącznie działaniami profilaktycznymi objęto około 7250 osób.

PROFILAKTYKA SCHORZEŃ UKŁADU ODDECHOWEGO

Astma oskrzelowa jest przewlekłą chorobą zapalną dróg oddechowych i jednocześnie najczęstszą chorobą przewlekłą występującą u dzieci. Skuteczność i efekty leczenia, a także jakość życia pacjentów uzależnione są od tego, na jakim etapie rozwoju choroba zostanie wykryta.

Program edukacyjny „Wolność Oddechu - Zapobiegaj Astmie”

W 2015 roku program „Wolność Oddechu - Zapobiegaj Astmie” realizowany był lokalnie w powiecie sokólskim. Jego adresatami byli uczniowie kl. I-III szkół podstawowych, ich rodzice i nauczyciele,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

pielęgniarki środowiska szkolnego. Działania podejmowane w trakcie realizacji treści programowych służyły głównie uświadomieniu rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzeniu dzieciom zagrożonym chorobą możliwości optymalnej jakości życia. Zasadniczymi działaniami podejmowanymi w trakcie realizacji programu były prelekcje, pogadanki, wykłady, szkolenia, projekcje filmów, spotkania i rozmowy indywidualne z rodzicami. W programie uczestniczyło około 170 osób (uczniowie i ich rodzice).

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych”

Od 2013 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych”, współfinansowany przez Szwajcarię w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Projekt realizowany jest w partnerstwie następujących instytucji: Instytutu Medycyny Wsi im. W. Chodźki w Lublinie (IMW), Instytutu Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Łodzi (IMP), Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN).

Głównym celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Grupą docelową objętą działaniami edukacyjnymi są kobiety w wieku prokreacyjnym, między 15 a 49 r.ż. Pozostałymi beneficjentami projektu są rodziny kobiet z grupy docelowej, lekarze, nauczyciele, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, pracownicy wybranych zakładów pracy, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także ogół społeczeństwa będący adresatem kampanii społecznej.

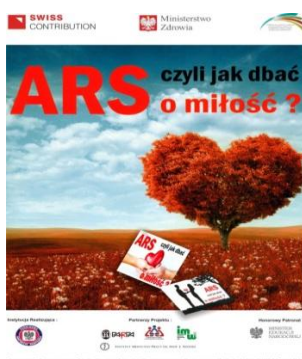
W województwie podlaskim Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania edukacyjno-informacyjne skierowane do społeczeństwa podczas akcji profilaktycznych i festynów prozdrowotnych, poprzez konkursy wiedzy i konkursy na hasło prozdrowotne, emisję filmów edukacyjnych i spotów radiowo – telewizyjnych, działania promocyjne w mediach.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Jednym z elementów projektu była kampania społeczna pod tytułem „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” skierowana do młodych kobiet i ich partnerów. Działania kampanijne realizowane były poprzez rozdawnictwo ulotek i broszur, ekspozycję plakatów, emisję spotów radiowych i telewizyjnych, edukację przyszłych mam i ich partnerów w zakresie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów i dbanie o zdrowie swojego przyszłego dziecka. Działaniami kampanijnymi objęto ponad 121000 osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Ważnym elementem Projektu KIK/68 był program edukacyjny pod tytułem

„ARS, czyli jak dbać o miłość?” skierowany do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Program dotyczył profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) w kontekście norm i wyznawanych przez młodzież wartości. W 2015 roku programem objętych było ponad 3900 uczniów oraz około 970 rodziców z 79 szkół ponadgimnazjalnych, co stanowi 38% wszystkich placówek w województwie podlaskim.

PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Program edukacyjny „Stres pod kontrolą”

Program edukacyjny „Stres pod kontrolą” jest cykliczną inicjatywą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku kierowaną do uczniów klas maturalnych ze szkół ponadgimnazjalnych miasta Białystok i powiatu białostockiego. Głównym celem programu było zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem w sytuacjach trudnych, ze szczególnym

uwzględnieniem matury. Dodatkowo młodzież mogła poszerzyć swoją wiedzę na temat istoty stresu, jego objawów i uwarunkowań, dowiedzieć się jak stres wpływa na ich zdrowie, samopoczucie i sprawność psychospołeczną oraz ukształtować w sobie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukowania napięcia emocjonalnego.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 2015 roku w działaniach uczestniczyło ponad 4300 osób (uczniów i ich rodziców) z 19 szkół ponadgimnazjalnych. Zajęcia z młodzieżą prowadzili nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy i psycholodzy szkolni, którzy dostarczali maturzystom niezbędnej wiedzy o stresie, jego przyczynach i technikach redukcji napięcia emocjonalnego. Wsparciem merytorycznym służyły podmioty lecznicze zajmujące się zdrowiem psychicznym.

„Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Suwałk na lata 2011 – 2015”

Głównym celem programu jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, poprzez upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu. Działania w ramach programu skierowane były do mieszkańców powiatu suwalskiego, zwłaszcza do: uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ich rodziców, studentów uczelni wyższej. W 2015 roku program realizowano w 3 placówkach, a uczestniczyło w nim ponad 280 osób.

PROMOCJA BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ

„Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa 2015”

Akcja „Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa” to coroczne działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży spędzającej ferie zimowe w placówkach wypoczynku zimowego na terenie całego województwa, świetlicach, domach kultury, osiedlowych klubach oraz placówkach oświatowych, w których odbywają się półkolonie dla uczniów. W ich realizację, poza pracownikami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, włącza się też Policja, Straż Pożarna i inne jednostki zaangażowane w ochronę zdrowia publicznego.

Głównymi tematami zajęć edukacyjnych były: bezpieczne spędzanie czasu wolnego od nauki w szkole, zachowanie higieny osobistej, udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, szkodliwy wpływ na zdrowie: picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania innych środków odurzających, a także profilaktyka grypy i HIV/AIDS.

Podczas ferii zimowych odbyło się 10 konkursów dla dzieci, 5 imprez oświatowo – zdrowotnych oraz 67 spotkań edukacyjnych. Objęto nimi ponad 3800 osób.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

„Letnia Szkoła Bezpieczeństwa 2015”

Nadrzędnym celem działań podejmowanych co roku w ramach akcji „Letnia Szkoła Bezpieczeństwa” jest propagowanie bezpiecznego wypoczynku oraz promocja zdrowego i aktywnego stylu życia. W okresie letnich wakacji pracownicy Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie woj. podlaskiego przeprowadzili 162 spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą, 13 imprez sportowo – rekreacyjnych, 25 konkursów dla dzieci i młodzieży. Działaniami interwencyjnymi objęto około 20000 osób.

PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA I WYCHOWANIA ZDROWOTNEGO

Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”

Program „Moje dziecko idzie do szkoły” realizowany był w 13 powiatach województwa podlaskiego. Celem programu jest wspieranie prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat zdrowego stylu życia i czynników wpływających na zachowanie zdrowia. W 2015 roku grupę odbiorców stanowiły dzieci 5 i 6-letnie (około 7400 osób) oraz ich rodzice (około 5600 osób) z 123 przedszkoli i 91 szkół podstawowych w naszym województwie.

Program „Dbam o swoje zdrowie”

Program skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i ma na celu kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych poprzez edukację i zabawę. Interwencja realizowana była w 6 placówkach powiatu hajnowskiego, obejmując zasięgiem 105 dzieci.

Program „Promocja zdrowia w oczach dziecka”

Program realizowany od 15 lat przez PSSE w Białymstoku, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych na terenie miasta Białegostoku oraz ich rodziców i nauczycieli. Głównym celem interwencji jest:

- popularyzacja wiedzy o zdrowiu, jego uwarunkowaniach i zasadach zdrowego stylu życia,
- kształtowanie pozytywnych postaw prozdrowotnych do zdrowia własnego, innych ludzi i otoczenia,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- promowanie zdrowego, aktywnego stylu życia, jako alternatywy dla palenia tytoniu,
- upowszechnianie twórczości teatralnej jako metody promocji zdrowia.

Głównym założeniem programu było przygotowanie i przeprowadzenie przez kadrę pedagogiczną szkół działań edukacyjnych dotyczących szeroko rozumianego zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego. Efektem edukacji stały się formy sceniczne przygotowane przez szkoły i zaprezentowane w trakcie XV Przeglądu Dziecięcej Twórczości Teatralnej pod hasłem „Bądź zdrow”. Działaniami objęto 3750 osób.

„Program zarządzania potencjałem funkcjonariuszy celnych w grupie wiekowej 50+”

Na zaproszenie Izby Celnej w Białymstoku pracownicy promocji zdrowia PSSE w Suwałkach podejmowali działania skierowane do funkcjonariuszy i pracowników Urzędu Celnego w Suwałkach. Głównym celem przedsięwzięcia była promocja aktywnego trybu życia oraz uświadomienie ryzyka wystąpienia chorób spowodowanych czynnikami genetycznymi i środowiskowymi. Zasadniczym działaniem była organizacja imprezy prozdrowotnej, podczas której przeprowadzano badania profilaktyczne, edukację odbiorców w formie wykładów, poradnictwo prozdrowotne oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjnych. Interwencją objęto 50 osób.

PROMOCJA HIGIENY OSOBISTEJ

Program „Powiedz nie trądzikowi”

Problemy wieku dojrzewania są istotnym czynnikiem wpływającym na poziom samooceny i samoakceptacji młodzieży. W 2015 roku w powiecie sokólskim realizowany był program „Powiedz nie trądzikowi”. Ma on na celu zwiększenie wiedzy i umiejętności młodzieży w zakresie dbałości o wygląd i zdrowie. Treści programowe realizowane były przez nauczycieli oraz pielęgniarki szkolne, na podstawie materiałów edukacyjnych będących na wyposażeniu programu i zgodnie ze scenariuszem zajęć. Odbiorcami programu było ponad 270 uczniów z 4 szkół ponadgimnazjalnych.

Kampania społeczna „Ratuj życie. Dezynfekuj ręce.”

5 maja 2015 roku, w ramach obchodów dziesięciolecia projektu "Higiena rąk to bezpieczna opieka 2005 - 2015", Światowa Organizacja Zdrowia przeprowadziła kampanię

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

pod tytułem „Ratuj życie. Dezynfekuj ręce”. Program działa w 170 krajach świata, Polska przystąpiła do niego w maju 2013 roku. Zakłada on redukcję liczby zakażeń szpitalnych poprzez promowanie higieny rąk na wszystkich poziomach ochrony zdrowia. Oparty jest na edukacji pracowników służby zdrowia i pacjentów w zakresie higieny rąk i zmiany przyzwyczajeń dotyczących mycia rąk. WHO postuluje także o zapewnienie dostępności środka do dezynfekcji rąk w miejscu sprawowania opieki nad pacjentem- stosowanie alkoholowych preparatów, które skutecznie niszczą drobnoustroje. W województwie podlaskim informację w tym zakresie uzyskało 10200 osób.

Profilaktyka wszawicy

W odpowiedzi na sytuację epidemiologiczną, w powiecie hajnowskim podejmowane były działania w zakresie promocji higieny osobistej, których celem było zmniejszenie liczby przypadków wszawicy u dzieci.

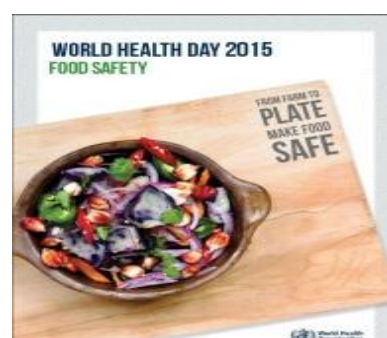

Zasadniczymi działaniami interwencyjnymi były zajęcia edukacyjne dla uczniów oraz konkurs wiedzy o higienie. Wzięło w nich udział ponad 170 osób.

Światowy Dzień Zdrowia

7 kwietnia każdego roku, w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia, na całym świecie obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia. Jego celem jest zwrócenie uwagi na najbardziej palące i zaniedbane problemy zdrowotne społeczeństw na świecie.

W 2015 roku tematem przewodnim było bezpieczeństwo żywności w całym łańcuchu żywnościowym od produkcji do spożycia, realizowane pod hasłem „Z pola na stół – uczyń jedzenie bezpiecznym”.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowali działania zmierzające do zwrócenia uwagi na problem bezpieczeństwa żywności poprzez prowadzenie spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, organizację konkursów i imprez prozdrowotnych wśród mieszkańców województwa podlaskiego oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjnych. Zasięg interwencji – około 84500 osób.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

W ramach współpracy z podległymi placówkami pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej angażowali się również w następujące działania:

- prowadzili edukację prozdrowotną uczniów i rodziców na zaproszenie przedszkoli i szkół różnego szczebla,
- uczestniczyli w komisjach konkursowych i sędziowskich różnorodnych zmaganiach o charakterze prozdrowotnym (olimpiad, konkursów),
- udzielali poradnictwa metodycznego i merytorycznego osobom realizującym działania profilaktyczne w placówkach nauczania i wychowania oraz podmiotach leczniczych,
- opracowywali oraz udostępniali pomoce dydaktyczne służące wspieraniu procesu dydaktycznego i uatrakcyjnianiu działań.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI

W 2015 roku działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zrealizowane zostały zgodnie z planem, aktualną sytuacją epidemiologiczną w województwie podlaskim i poszczególnych jego powiatach oraz według ujednoczonych standardów i procedur. Duży nacisk kładziono na uzyskanie szerokiego zasięgu oddziaływań profilaktycznych, w związku z czym stosowano różnorodne kanały dotarcia do adresatów działań. Nawiązywano i podtrzymywano dotychczasową współpracę z władzami samorządowymi, instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym, dzięki czemu pozyskiwano środki finansowe na realizację i uatrakcyjnianie podejmowanych inicjatyw. Dążono do zwiększenia kompetencji zawodowych pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez organizację i udział w szkoleniach i konferencjach oraz utrzymania wysokiego poziomu merytorycznego realizowanych działań dzięki współpracy z placówkami doskonalenia i specjalistami z różnych dziedzin.

W ramach działań programowych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 223 narady z partnerami i realizatorami, w których uczestniczyło 680 osób, 28 szkoleń dla 800 osób, 238 działań edukacyjnych (m.in. warsztatów profilaktycznych, spotkań edukacyjnych), którymi objęto ponad 11600 osób. Interwencje programowe wzmocniano poprzez realizację 60 konkursów, w których udział wzięło ponad 6000 osób oraz

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

organizację ponad 100 imprez prozdrowotnych i akcji profilaktycznych, promujących zdrowy styl życia, w których uczestniczyło około 18000 mieszkańców województwa podlaskiego. Przeprowadzono także 549 wizytacji w ramach nadzoru nad prawidłowością realizacji interwencji programowych w placówkach nauczania i wychowania oraz podmiotach leczniczych.

DZIAŁ LABORATORYJNY

W Dziale Laboratoryjnym w Białymstoku są realizowane zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu ochrony zdrowia publicznego. Działalność laboratorium oparta jest na systemie zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 17025. W 2015r. po raz 15-ty uzyskaliśmy potwierdzenie spełnienia wymagań normy PN-EN ISO 17025 oraz kompetencji technicznych laboratorium do wykonywania badań i pomiarów. Stosowane w Sekcjach Działu Laboratoryjnego metody badawcze w większości są akredytowane.

W skład Działu Laboratoryjnego wchodzi 7 sekcji, w których są zatrudnione 64 osoby.

Sekcje Działu Laboratoryjnego wykonują badania:

- fizykochemiczne i mikrobiologiczne środków spożywczych, kosmetyków, próbek sanitarnych,
- materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- mikrobiologiczne wymazów sanitarnych,
- posiłków,
- żywności i pasz genetycznie modyfikowanych,
- fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody do spożycia,
- mikrobiologiczne wody w kąpieliskach i miejscach przeznaczonych do kąpieli,
- powietrza wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi,
- szkodliwych dla zdrowia czynników chemicznych i pyłowych w środowisku pracy,

oraz pomiary:

- uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia czynników fizycznych występujących w środowisku pracy i komunalnym,
- pól elektromagnetycznych w środowisku,
- testy specjalistyczne kontroli jakości aparatów rentgenowskich.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

SEKCJA BADAŃ ŻYWNOŚCI, PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I STRUKTURY ŻYWIENIA

Sekcja wykonuje badania w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, ustawowego nadzoru oraz badania zlecane przez klientów. W sekcji są wykonywane ocena teoretyczna żywienia, badania fizykochemiczne, organoleptyczne oraz znakowanie:

- środków spożywczych, posiłków,
- materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- kosmetyków,
- próbek sanitarnych,

Laboratorium Żywienia

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W sekcji w 2015 roku wykonano 4230 oznaczeń w 1507 próbkach:

Rodzaj badania	Liczba próbek
Środki spożywcze	1178
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	134
kosmetyki	45
Próbki sanitarne	16
Posiłki	99

Ponadto przeprowadzono ocenę teoretyczną sposobu żywienia na podstawie zestawień dekadowych (36 zestawień).

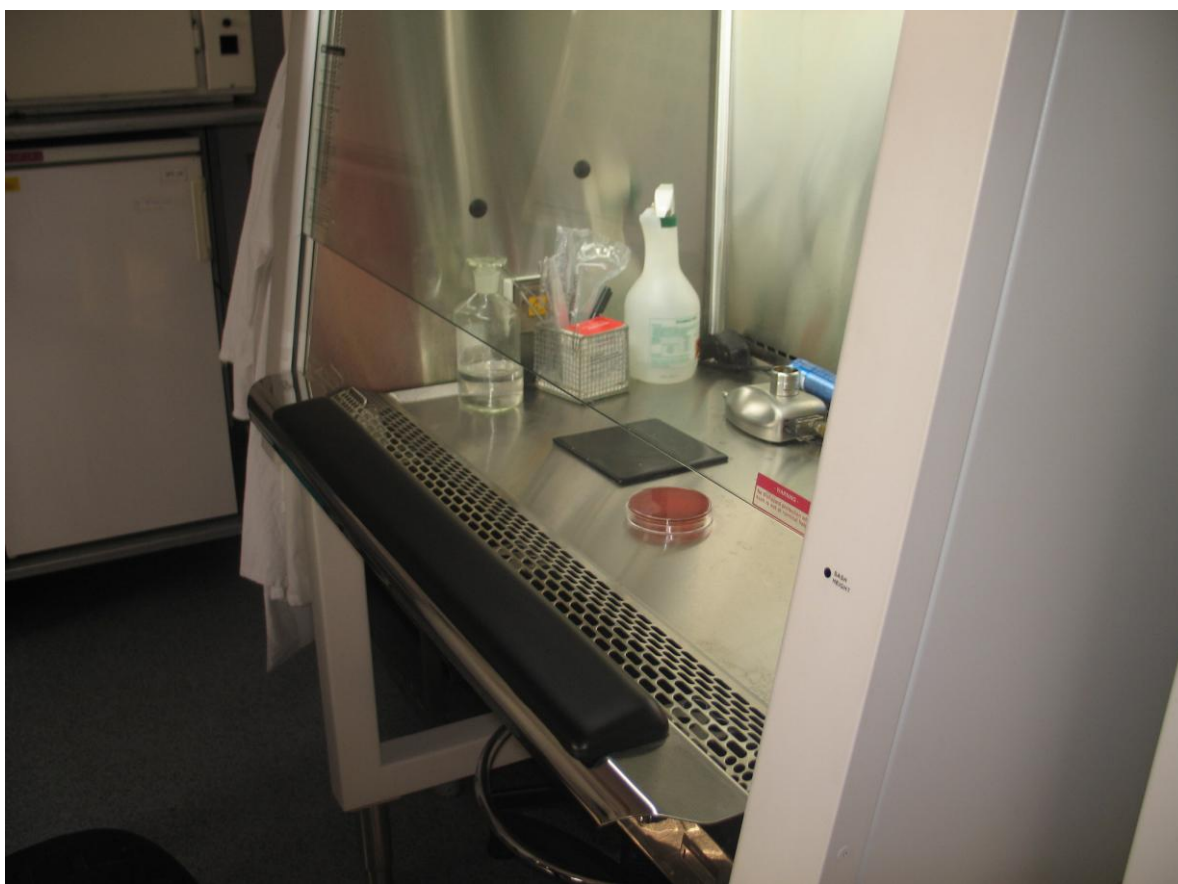
SEKCJA BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

W sekcji wykonuje się badania mikrobiologiczne środków spożywczych w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie klienta zewnętrznego:

- wody przeznaczonej do spożycia i wody powierzchniowej,
- wód mineralnych,
- środków spożywczych, kosmetyków i wymazów sanitarnych.

W roku 2015 zbadano 4255 próbek, w tym:

- 3128 próbek wody,
- 891 próbek środków spożywczych,
- 21 próbek kosmetyków,
- 214 próbek wymazów sanitarnych.

Laboratorium Mikrobiologiczne

W roku 2015 wykonano 11585 oznaczeń w 4255 próbkach, w tym badania:

Rodzaj badania	Liczba próbek
Woda	3128
Środki spożywcze	891
kosmetyki	21
Wymazy sanitarne	214

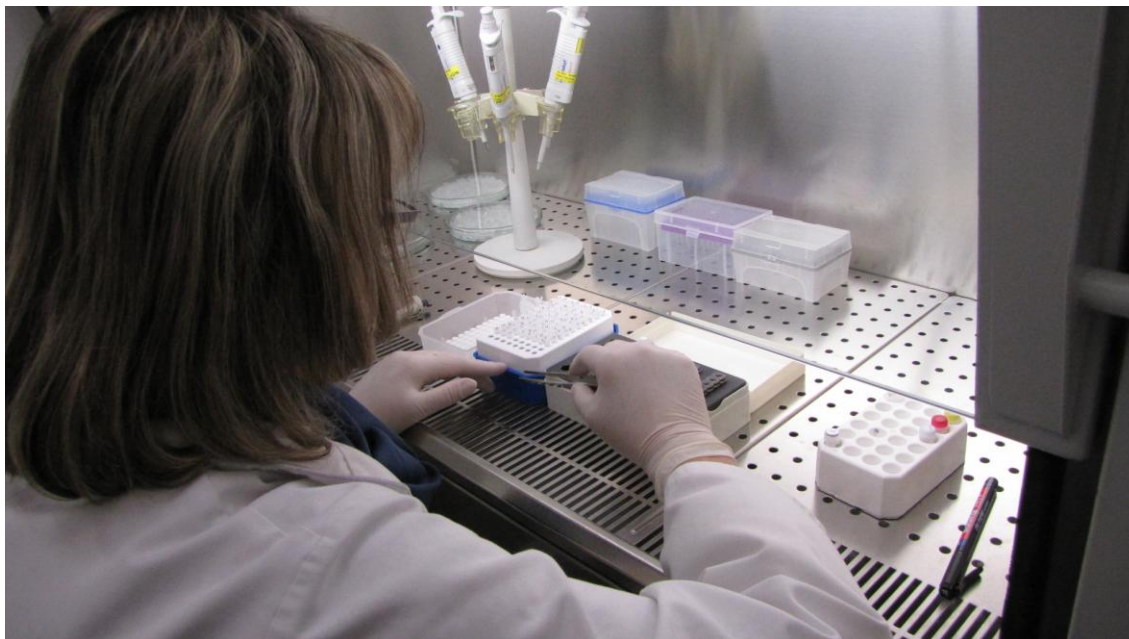
SEKCJA BADAŃ ŻYWNOSCI GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANEJ

Sekcja wykorzystuje metodę PCR:

- do badań materiału roślinnego zawartego w próbkach żywności/pasz w kierunku obecności lub względnej zawartości DNA zmodyfikowanego genetycznie,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- do wykrywania bakterii chorobotwórczych (*Campylobacter*, *Escherichia coli* O157) w żywności,
- do wykrywania obecności wirusa grypy typu A (w tym wirusa grypy pandemicznej A/H1N1/v) oraz typu B w materiale biologicznym.

Laboratorium Badania Żywności Modyfikowanej Genetycznie

W 2015 roku wykonano badania 218 próbek (1131 oznaczeń) w kierunku obecności materiału zmodyfikowanego genetycznie. Ponadto wykonano 56 oznaczeń w kierunku obecności bakterii chorobotwórczych w żywności (próbki wspólne z Sekcją Badań Mikrobiologicznych) oraz 69 oznaczeń w kierunku obecności wirusa grypy (próbki wspólne z Sekcją Badań Epidemiologiczno-Klinicznych).

SEKCJA BADAŃ POWIETRZA, WODY I GLEBY

Sekcja wykonuje badania fizykochemiczne:

Wody:

- przeznaczonej do spożycia,
- powierzchniowej wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia,
- naturalnej wody mineralnej, źródlanej i stołowej.

Laboratorium Badań Powietrza, Wody i Gleby

Powietrza wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi:

- oznaczanie zanieczyszczeń emitowanych przez materiały budowlane (rozpuszczalniki organiczne, związki pochodzące z ksylamitów, formaldehyd).

W 2015 roku w sekcji wykonano 20599 oznaczeń w 2418 próbkach.

SEKCJA ANALIZY INSTRUMENTALNEJ

Sekcja wykonuje oznaczenia:

- zawartości metali metodą absorpcyjnej spektrometrii atomowej w mineralizatach próbek żywności, próbkach środowiskowych,
- mykotoksyn, dozwolonych substancji dodatkowych, karbaminian etylu, WWA, histaminy, barwników Sudan (Sudan I, Sudan II, Sudan III, Sudan IV i para-Red), metanolu, akryloamidu, kwasu erukowego w ekstraktach próbek żywności metodą GC, GC/MS, HPLC,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- pierwszorzędowych aminy aromatycznych, bisfenolu A w eluatach/ ekstraktach materiałów i wyrobów przeznaczone do kontaktu z żywnością,
- pestycydów, WWA, trihalogenometanów (THM), rozpuszczalników organicznych i innych węglowodorów w próbkach środowiskowych.

Laboratorium Analizy Instrumentalnej

W 2015 roku w sekcji wykonano 12878 oznaczeń, większość wspólnie z Sekcją Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy, Sekcją Badania Żywności, Przedmiotów Użytku i Struktury Żywienia oraz Sekcją Badań Powietrza, Wody i Gleby.

SEKCJA BADAŃ I POMIARÓW W ŚRODOWISKU PRACY

Sekcja zajmuje się:

- pobieraniem próbek do oceny narażenia zawodowego na czynniki chemiczne i pyły przemysłowe,
- badaniem chemicznych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy,
- badaniem pyłowych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy,
- badaniem czynników biologicznych w środowisku pracy,
- pomiarami hałasu słyszalnego, hałasu infradźwiękowego i hałasu ultradźwiękowego na stanowiskach pracy,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- pomiarami drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka i działających na organizm człowieka przez kończyny górne na stanowiskach pracy,
- oceną warunków termicznych oddziałujących na organizm człowieka w środowisku pracy (mikroklimat zimny, gorący, umiarkowany),
- pomiarami oświetlenia elektrycznego miejsc pracy,
- pomiarami hałasu w budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.

Laboratorium Środowiska Pracy

W 2015 roku Sekcja Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy WSSE wykonała badania w 57 zakładach pracy w województwie podlaskim. W zakładach tych przeprowadzono pomiary czynników fizycznych na 161 stanowiskach pracy, badania stężenia czynników chemicznych na 24 stanowiskach pracy, badania stężenia pyłu przemysłowego (frakcja wdychana i frakcja respirabilna) na 54 stanowiskach pracy. Pracownicy sekcji wykonali 1009 pomiarów czynników fizycznych, 245 oznaczeń chemicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 150 próbkach powietrza, pobrano i oznaczono 88 próbek powietrza w zakresie badania stężenia pyłu na stanowiskach pracy.

Ponadto przeprowadzono pomiary hałasu w 3 pomieszczeniach przeznaczonych do przebywania ludzi w budynkach mieszkalnych w związku ze skargami mieszkańców.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

SEKCJA BADAŃ I POMIARÓW W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ ZE STANOWISKAMI PRACY DS. POMIARÓW RADIACYJNYCH W ŁOMŻY

Sekcja zajmuje się wykonywaniem pomiarów:

- pól elektromagnetycznych dla celów BHP i ochrony ludzi i środowiska,
- aktywności właściwej cezu 137 i potasu 40 metodą spektrometryczną,
- aktywności właściwej cezu 137 i strontu 90 metodą radiochemiczną,
- dozymetrycznych w środowisku pracy i otoczeniu, w związku ze zastosowaniem promieniowania rentgenowskiego,

oraz wykonuje:

- testy specjalistyczne kontroli jakości aparatów rentgenowskich w zakresie radiografii ogólnej,
- testy specjalistyczne kontroli jakości aparatów rentgenowskich w zakresie fluoroskopii,
- testy specjalistyczne kontroli jakości aparatów rentgenowskich w zakresie stomatologii,
- testy specjalistyczne kontroli jakości aparatów rentgenowskich w zakresie mammografii,
- poświadczenia radiologiczne świadectw eksportowych na produkty rolno-spożywcze pochodzenia nie zwierzęcego do krajów Unii Europejskiej.

Laboratorium Higieny Radiacyjnej

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

W 2015 roku pracownicy sekcji wykonali 11541 pomiarów oraz 51 oznaczeń radiochemicznych. Zbadano 38 próbek żywności, 11 próbek wody i 2 próbki pasz.

Dział Laboratoryjny WSSE w Białymstoku:

- zatrudnia kompetentny, systematycznie szkolony personel, posiadający wiedzę i doświadczenie zawodowe,
- posiada odpowiednie, wysokospecjalistyczne wyposażenie pomiarowo-badawcze oraz stosuje certyfikowane materiały odniesienia,
- badania wykonuje w oparciu uznane i wiarygodne metody badawcze,
- prowadzi wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań,
- poddaje się kontroli w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych,
- doskonalili system zarządzania,
- wdraża nowe techniki i rozszerza systematycznie zakres metod akredytowanych,
- prowadzi nadzór merytoryczny nad działalnością laboratoriów działających w systemie zintegrowanym w PSSE w Łomży i w Suwałkach,
- organizuje szkolenia i konsultacje w zakresie swojej działalności.

W 2015 roku w Sekcjach Działu Laboratoryjnego w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 11102 badania i 33693 oznaczenia, w tym:

- 13509 - oznaczeń chemicznych,
- 10279 - oznaczeń fizycznych,
- 9905 - oznaczeń mikrobiologicznych.

MEDYCZNE LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE

W Medycznym Laboratorium Diagnostycznym WSSE w Białymstoku są realizowane zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu ochrony zdrowia publicznego. Działalność laboratorium oparta jest na systemie zarządzania jakością, zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 17025. Laboratorium stosuje akredytowane metody badawcze oraz procedury badawcze opracowane w oparciu o materiały źródłowe ośrodków naukowo - badawczych oraz instrukcje producentów testów.

W skład laboratorium od 02.06.2015r. wchodzi 1 sekcja pod nazwą Sekcja Badań Epidemiologiczno-Klinicznych, w której jest zatrudnionych 10 osób. Sekcja jest jednostką

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

organizacyjną przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego o nazwie Medyczne Laboratorium Diagnostyczne.

Medyczne Laboratorium Diagnostycznym wykonuje badania w ramach nadzoru sanitarnego oraz na zlecenie klienta zewnętrznego:

- materiału biologicznego (m.in. kał, wymazy z gardła i nosa, surowica)

SEKCJA BADAŃ EPIDEMIOLOGICZNO-KLINICZNYCH

Sekcja wykonuje badania materiału biologicznego:

- bakteriologiczne,
- parazytologiczne,
- w kierunku wykrywania pałeczek z rodzaju Salmonella i Shigella,
- identyfikację szczepów Salmonella i Shigella,
- badania skuteczności procesów sterylizacji,

wirusologiczne:

- izolacja wirusów grypy na tkance MDCK.

Medyczne Laboratorium Diagnostyczne

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Badania serologiczne w kierunku wykrywania zakażeń:

- krztuśca,
- durów i paradurów,
- wirusa opryszczki – Herpes Simplex,
- rotawirusów i adenowirusów, astrowirusów, norowirusów,
- parainfluenzy typu 1, 2 i 3, RSV, adenowirusów metodą immunofluorescencji bezpośredniej, badania molekularne (tj. wykonuje etap izolacji kwasu nukleinowego z materiału biologicznego),
- w kierunku wirusów grypy typu A (w tym wirusa grypy pandemicznej A/H1N1/v) oraz typu B w materiale biologicznym.

Sekcja wykonuje również badania gleby:

- parazytologiczne.

W zakresie badań metodą PCR Sekcja Badań Epidemiologiczno-Klinicznych Medycznego Laboratorium Diagnostycznego współpracuje z Sekcją Badań Żywności Genetycznej Zmodyfikowanej Działu Laboratoryjnego, która przeprowadza etap oznaczenia kwasów nukleinowych wirusa grypy w izolacie RNA.

W 2015 roku w Sekcji Badań Epidemiologiczno-Klinicznych MLD przebadano 26461 próbek materiału biologicznego, wykonując przy tym 53029 oznaczeń.

W Medycznym Laboratorium Diagnostycznym w 2015 roku w ramach nadzoru sanitarnego (dane z MZ-45) wykonano ogółem 925 badań i 2225 oznaczeń mikrobiologicznych, w tym 69 oznaczeń w kierunku obecności wirusa grypy (próbki wspólne z Sekcją Badań Żywności Genetycznej Zmodyfikowanej Działu Laboratoryjnego).

Medyczne Laboratorium Diagnostycznym WSSE w Białymstoku:

- zatrudnia kompetentny personel, posiadający wiedzę i doświadczenie zawodowe,
- posiada odpowiednie wyposażenie pomiarowo oraz certyfikowane materiały odniesienia,
- stosuje w badaniach uznane i wiarygodne metody badawcze,
- prowadzi wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań oraz systematycznie bierze udział w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości,

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

- doskonalili system zarządzania m.in. poprzez monitorowanie rezultatów działań, zakupy nowego sprzętu, analizę informacji zwrotnych od klienta.

SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNEJ

W Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. podlaskiego wdrożony jest jednolity system zarządzania jakością oparty na spełnieniu wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17020 „Ocena zgodności - Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”.

Celem udokumentowanego i stale nadzorowanego systemu zarządzania jakością jest:

- poprawa skuteczności zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- gwarancja takiego samego trybu postępowania podczas każdej kontroli,
- gwarancja precyzyjnych i wnikliwych kontroli przeprowadzanych zgodnie z najlepszą praktyką,
- gwarancja uzyskiwania wiarygodnych i odtwarzalnych wyników kontroli,
- wykorzystywanie tego mechanizmu w celu zapewnienia publicznego zaufania w odniesieniu do wiarygodności działań istotnych z punktu ochrony zdrowia ludzkiego.

Przyjęta polityka jakości jest realizowana w oparciu o:

1. wysoką etykę zawodową pracowników,
2. bezstronność i niezależność pracowników od jakichkolwiek nacisków finansowych, handlowych i innych, mogących wpływać na ich osąd,
3. zachowanie poufności informacji uzyskiwanych podczas kontroli oraz ochronę praw własności klienta,
4. powszechną i świadomą odpowiedzialność każdego pracownika za jakość wszystkich czynności,
5. wysoki poziom kompetencji personelu,
6. wiarygodność i rzetelność prowadzonych kontroli,
7. przeprowadzanie czynności kontrolnych w oparciu o jednolite zasady i metody zgodnie z udokumentowanymi procedurami kontroli opartymi na obowiązujących przepisach prawnych,
8. promocję zdrowego stylu życia.

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Służy to przede wszystkim **ZAPEWNIENIU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEGO** na terenie woj. podlaskiego w obszarach działania zgodnych z Ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKREDETACJA DZIAŁALNOŚCI LABORATORYJNEJ

Dział Laboratoryjny i Medyczne Laboratorium Diagnostyczne Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku posiada akredytację (**Certyfikat akredytacji AB 311**). Akredytacja jest najlepszym potwierdzeniem wiarygodności wyników. Zakres akredytacji obejmuje:

- badania biochemiczne i biologiczne wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności, produktów rolnych w tym pasz,
- badania chemiczne, produktów rolnych w tym pasz, kosmetyków i wyrobów chemicznych, wody, powietrza, ceramiki, materiałów opakowaniowych, wyrobów z tworzyw sztucznych i gum, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności,
- badania kliniczne medyczne obiektów i materiałów biologicznych,
- badania dotyczące inżynierii środowiska – oświetlenia, mikroklimatu, drgań, pola elektromagnetycznego w środowisku pracy i ogólnym oraz od urządzeń a także hałasu w środowisku pracy i w środowisku ogólnym,
- badania mikrobiologiczne obiektów i materiałów biologicznych, kosmetyków, wody, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności,
- badania właściwości fizycznych wody, wyposażenia medycznego, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności,
- badania radiochemiczne i promieniowania w środowisku, produktów rolnych w tym pasz dla zwierząt, wyposażenia medycznego, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności,
- badania sensoryczne materiałów opakowaniowych, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi - w tym żywności.

Akredytowane są również Oddziały Laboratoryjne: Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży (**Certyfikat akredytacji AB 635**) i Oddział Laboratoryjny

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach (**Certyfikat akredytacji AB 530**).

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży posiada akredytację od 30.07.2009 roku.

W zakresie akredytacji przeprowadza:

- badania chemiczne żywności, wody, powietrza, pyłów, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi,
- badania dotyczące inżynierii środowiska pracy – hałasu w środowisku pracy, oświetlenia, drgań,
- badania mikrobiologiczne obiektów i materiałów biologicznych ludzkich, wody, wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi – w tym żywności,
- badania właściwości fizycznych wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych dla ludzi – w tym żywności.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach posiada akredytację od 07.09.2004r.

W zakresie akredytacji przeprowadza:

- badania chemiczne wody, żywności,
- badania biologiczne produktów rolnych,
- badania medyczne materiałów biologicznych,
- badania mikrobiologiczne wody, żywności, materiałów biologicznych ludzkich i innych,
- badania sensoryczne żywności, wody.

Szczegółowe zakresy akredytacji znajdują się na stronie www.pca.gov.pl.

Laboratoria utrzymują i rozszerzają zakresy akredytacji.

Certyfikaty akredytacji potwierdzają wysoką jakość usług świadczonych przez laboratoria zgodnych ze standardami systemu zarządzania wg normy PN-EN ISO 17025.

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI
POLISH CENTRE FOR ACCREDITATION

Sygnatariusz EA MLA
EA MLA Signatory

CERTYFIKAT AKREDYTACJI
LABORATORIUM BADAWCZEGO
ACCREDITATION CERTIFICATE OF TESTING LABORATORY
Nr AB 311

Potwierdza się, że: / This is to confirm that:

WOJEWÓDZKA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W BIAŁYMSTOKU
ul. Legionowa 8, 15-099 Białystok

spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005
meets requirements of the PN-EN ISO/IEC 17025:2005 standard

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Nr AB 311
Accredited activity is defined in the Scope of Accreditation No AB 311

Akredytacja pozostaje w mocy pod warunkiem przestrzegania
wymagań jednostki akredytującej określonych w kontrakcie Nr AB 311
This accreditation remains in force provided the Laboratory observes
the requirements of Accreditation Body defined in the Contract No AB 311

Certyfikat akredytacji ważny do dnia 11.07.2019 r.
The certificate of accreditation is valid until 11.07.2019

Akredytacji udzielono dnia 12.07.2000 r.
Accreditation was granted on 12.07.2000

p.o. DYREKTORA
POLSKIEGO CENTRUM AKREDYTACJI

LUCYNA OLBORSKA

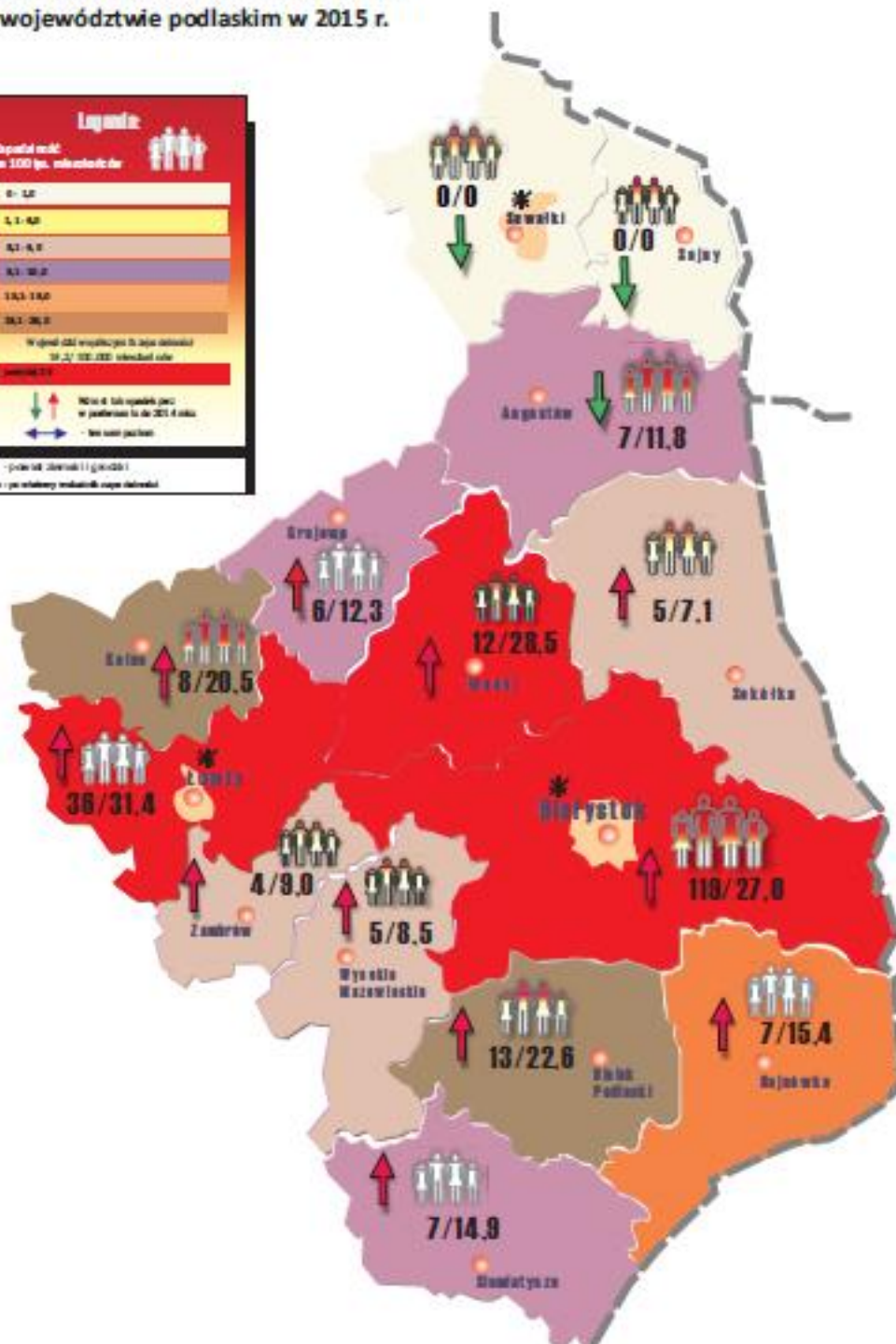
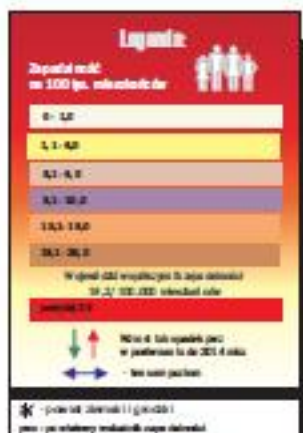
Warszawa, dnia 25 czerwca 2015 roku

ZAŁĄCZNIKI

załącznik nr 1

ZACHOROWANIA NA KRZTUSIEC

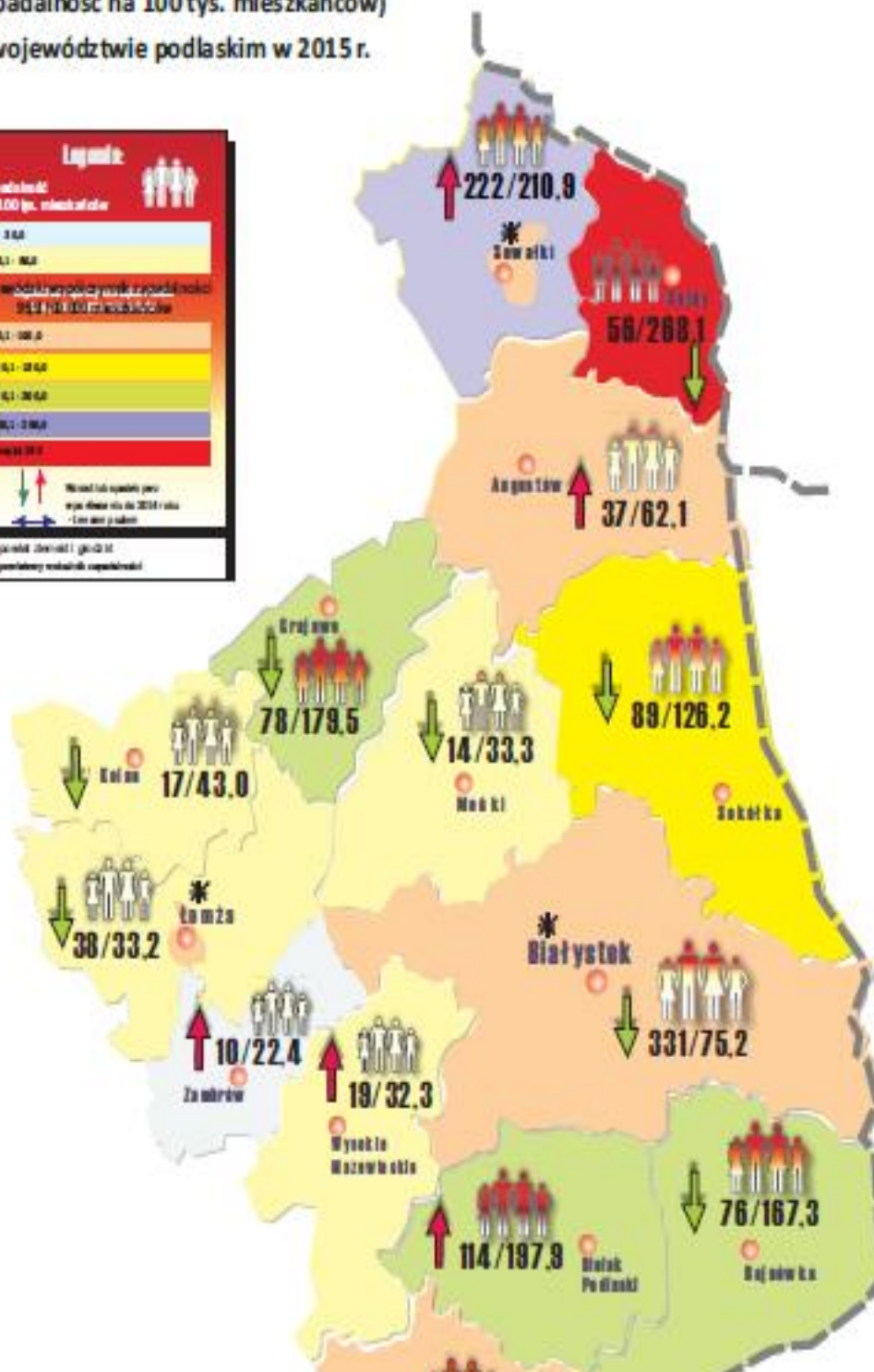
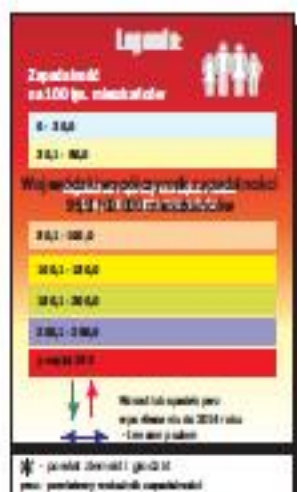
(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)
w województwie podlaskim w 2015 r.

ZACHOROWANIA NA BORELIOZĘ

(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)

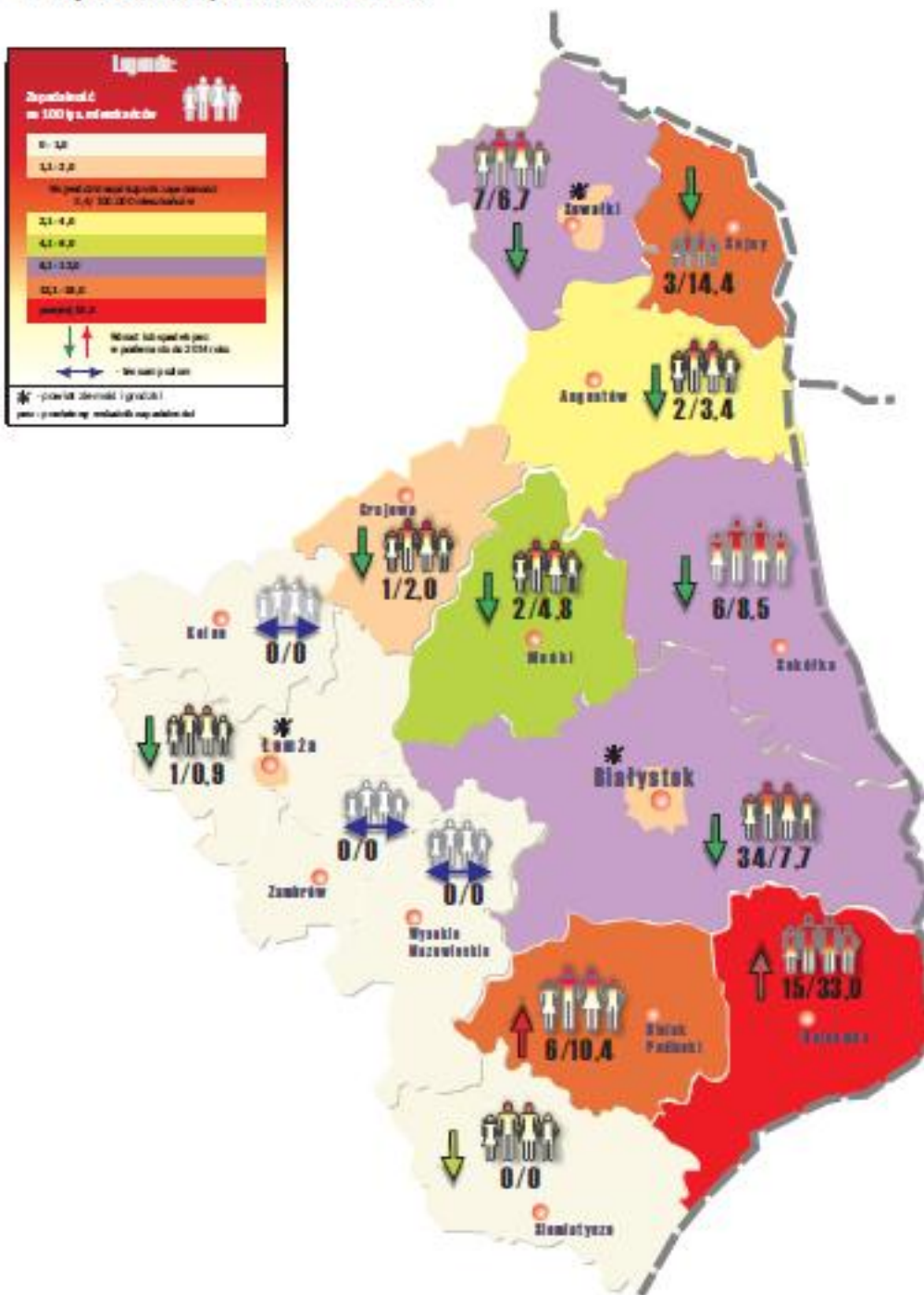
w województwie podlaskim w 2015 r.

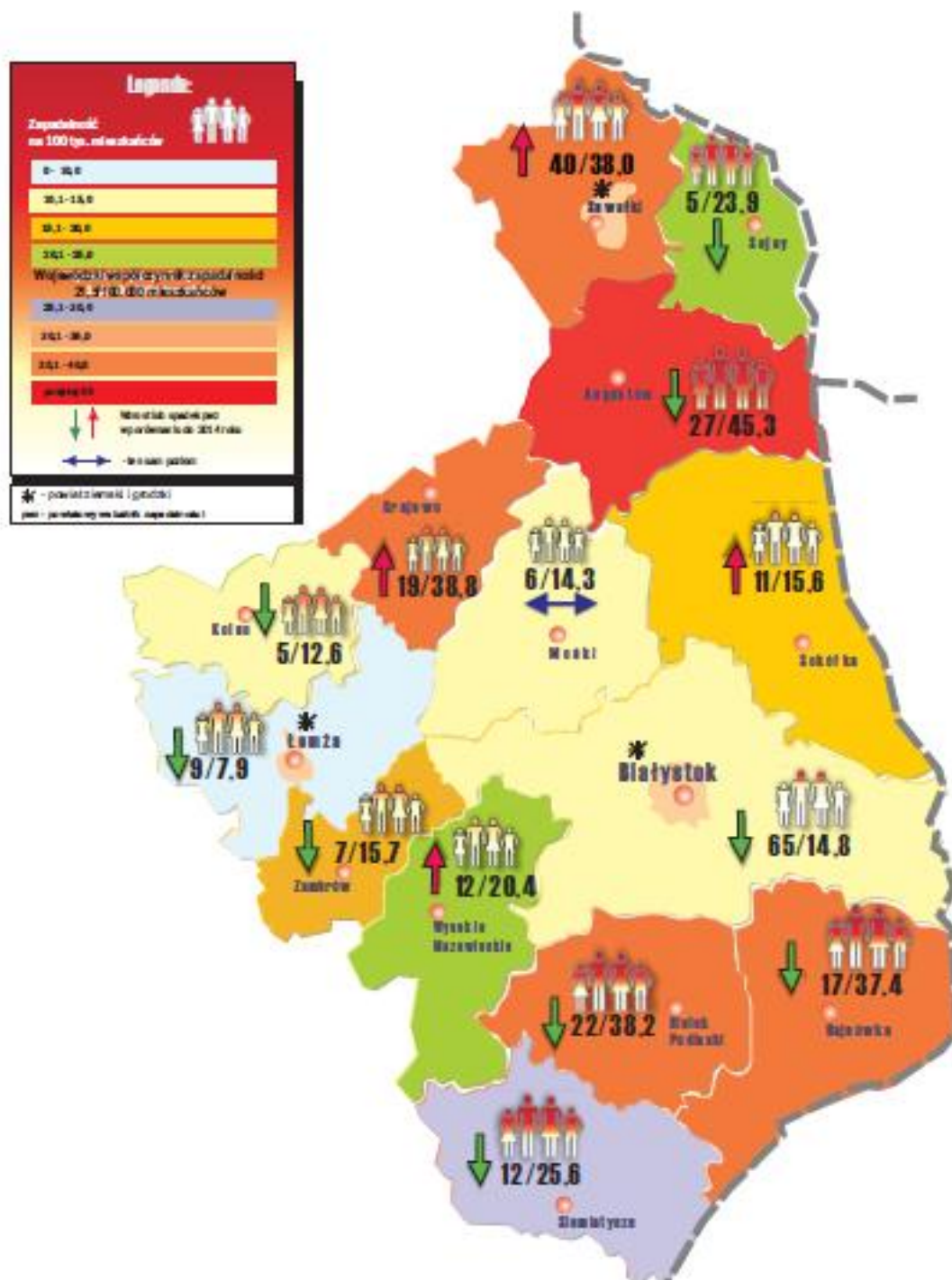
ZACHOROWANIA NA WIRUSOWE ZAPALENIE MÓZGU PRZENOSZONE PRZEZ KLESZCZE

(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)

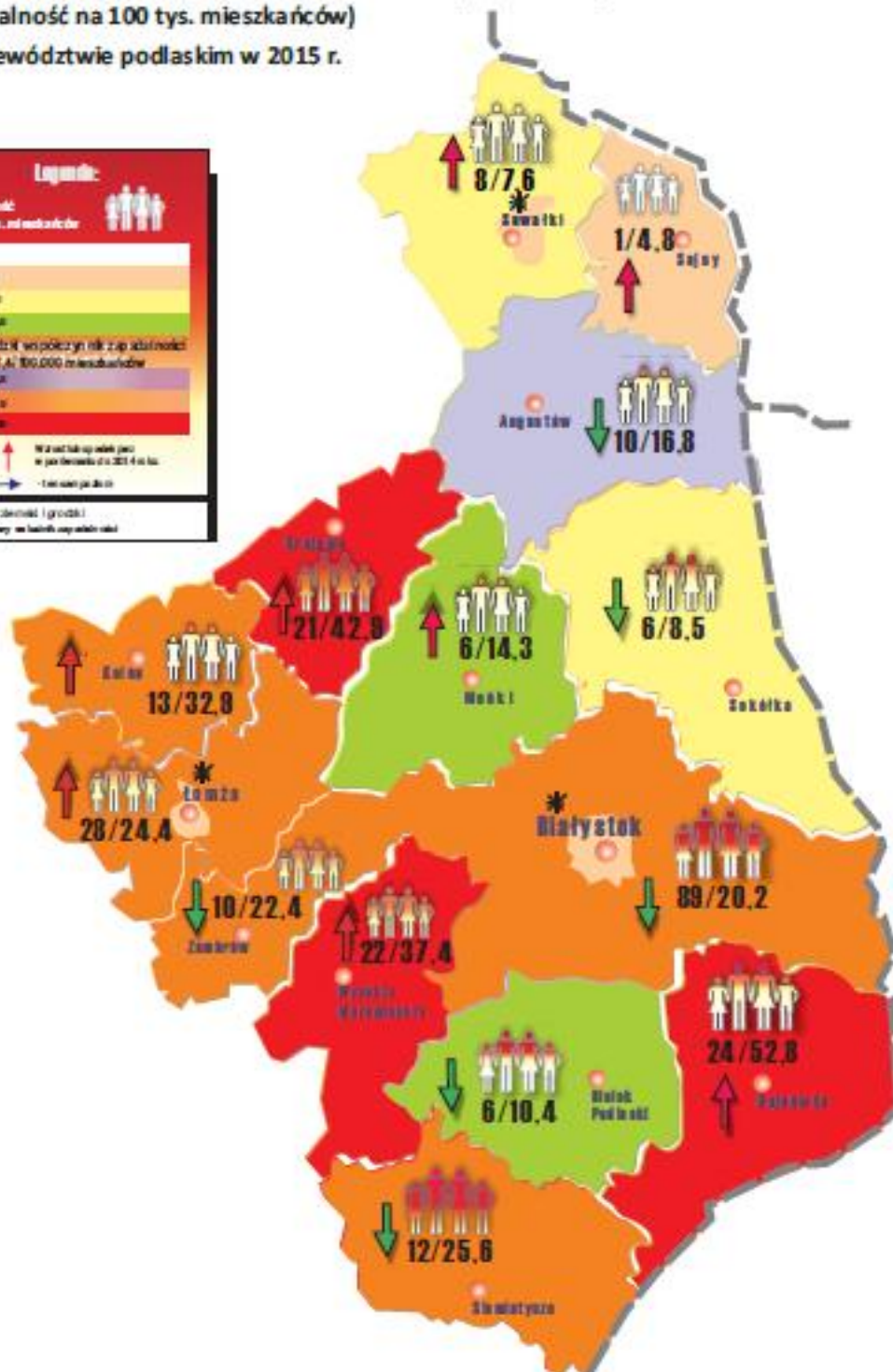
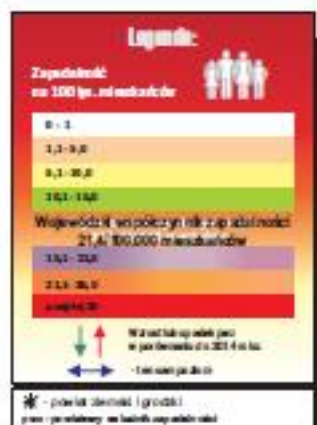
w województwie podlaskim w 2015 r.

WSKAŹNIK ZASZCZEPIENIA OSÓB NARAŻONYCH NA ZAKAŻENIE WIRUSEM WŚCIEKLIZNY na terenie województwa podlaskiego w 2015 r.

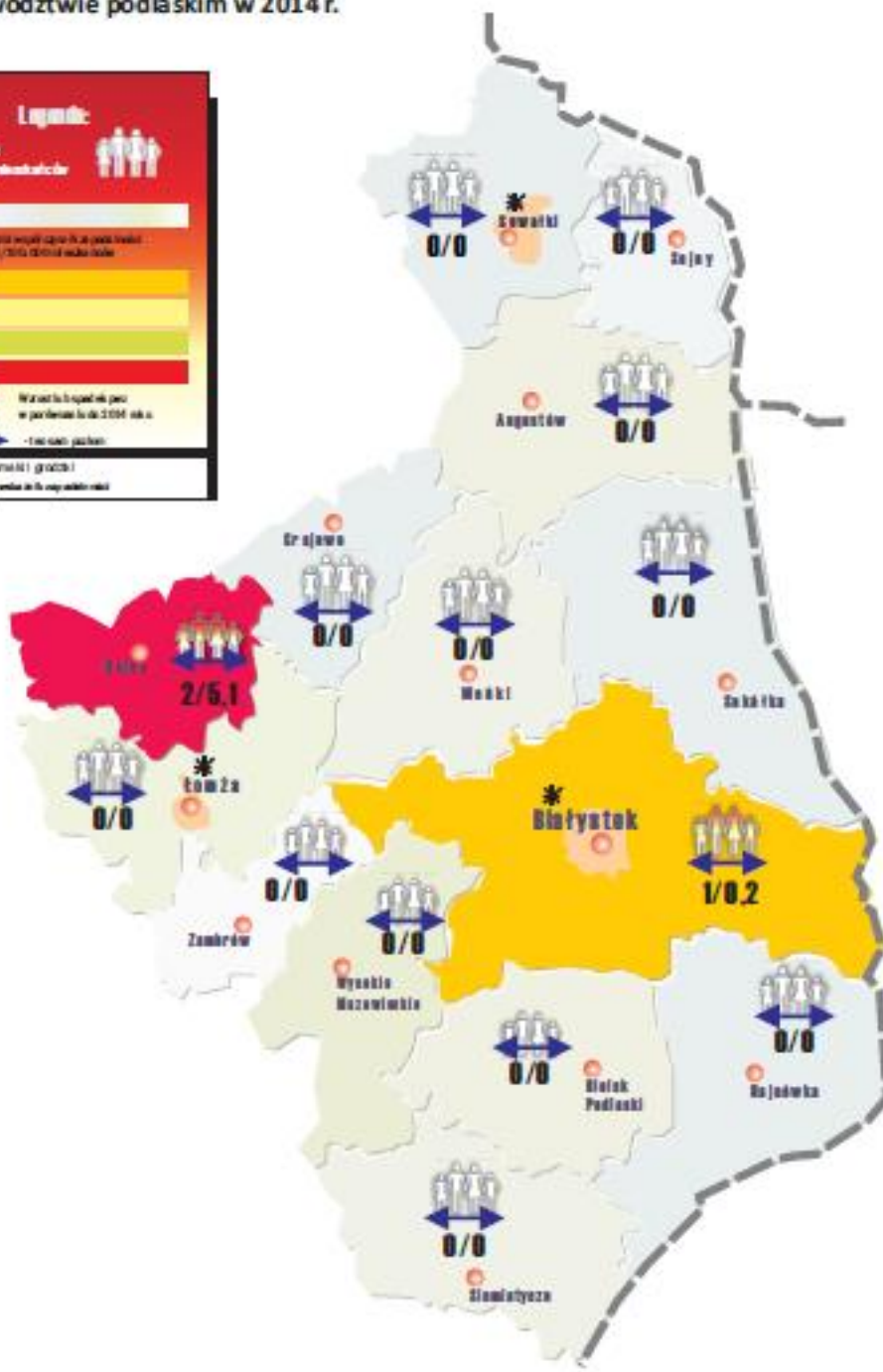
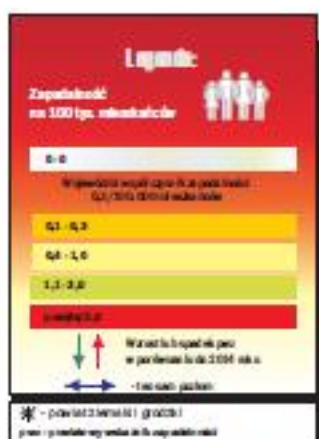
ZACHOROWANIA NA SALMONELOZĘ - zatrucie pokarmowe
(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)
w województwie podlaskim w 2015 r.

ZACHOROWANIA NA WZW typu B (ostre)

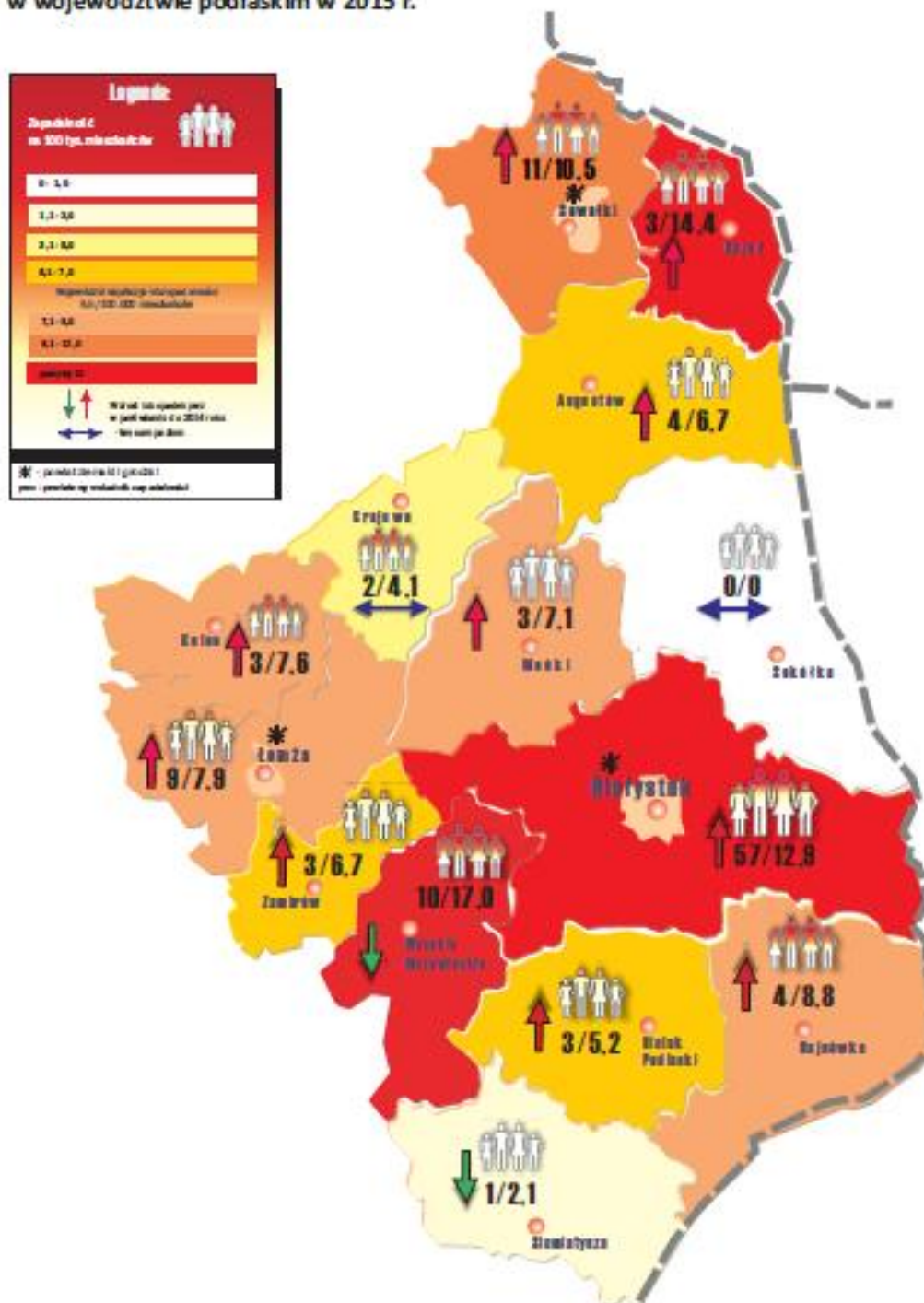
(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)

w województwie podlaskim w 2014 r.

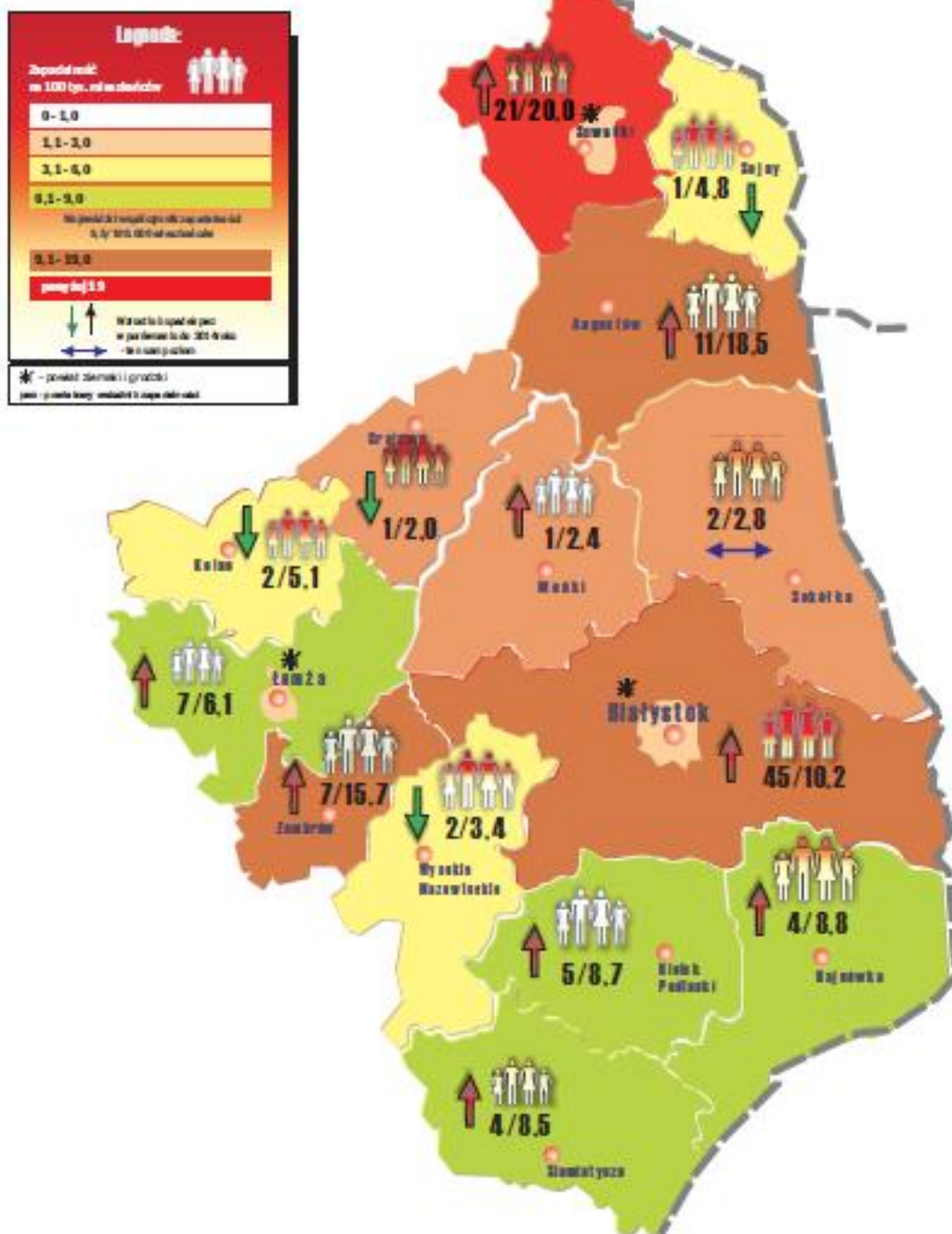

ZACHOROWANIA NA WZW typu B (przewlekłe)

(zapadalność na 100 tys. mieszkańców)
w województwie podlaskim w 2015 r.

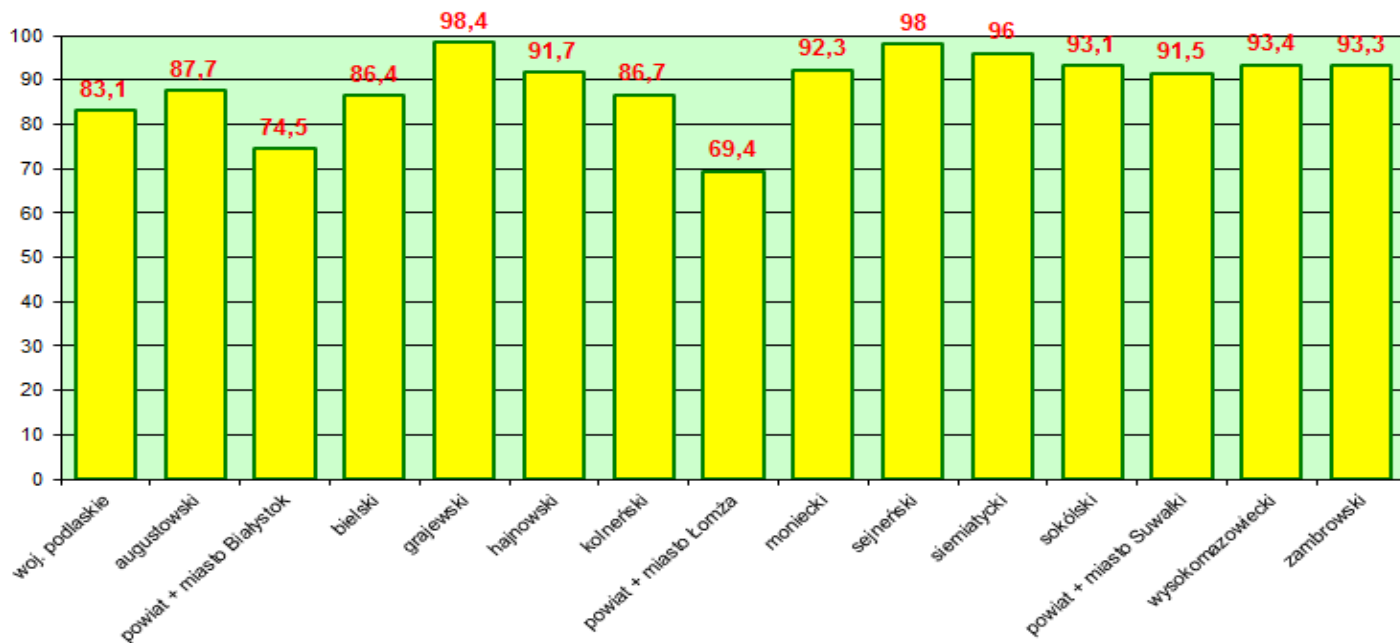

ZACHOROWANIA NA WZW typu C (wg definicji przypadku z 2014 r.) (zapadalność na 100 tys. mieszkańców) w województwie podlaskim w 2015 r.

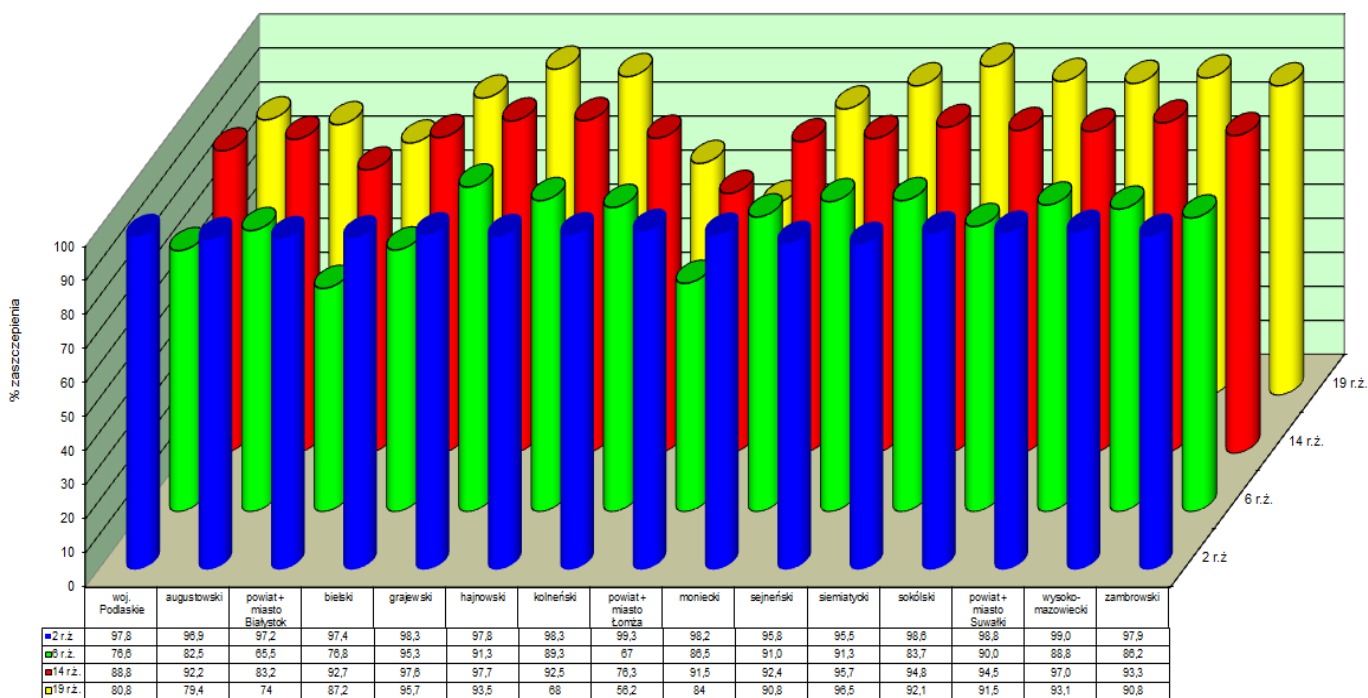

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Wykonawstwo szczepień obowiązkowych dzieci w 10 roku życia przeciw odrze, śwince i różyczce prowadzonych szczepionkami finansowanymi przez MZ w 2015r. w województwie podlaskim

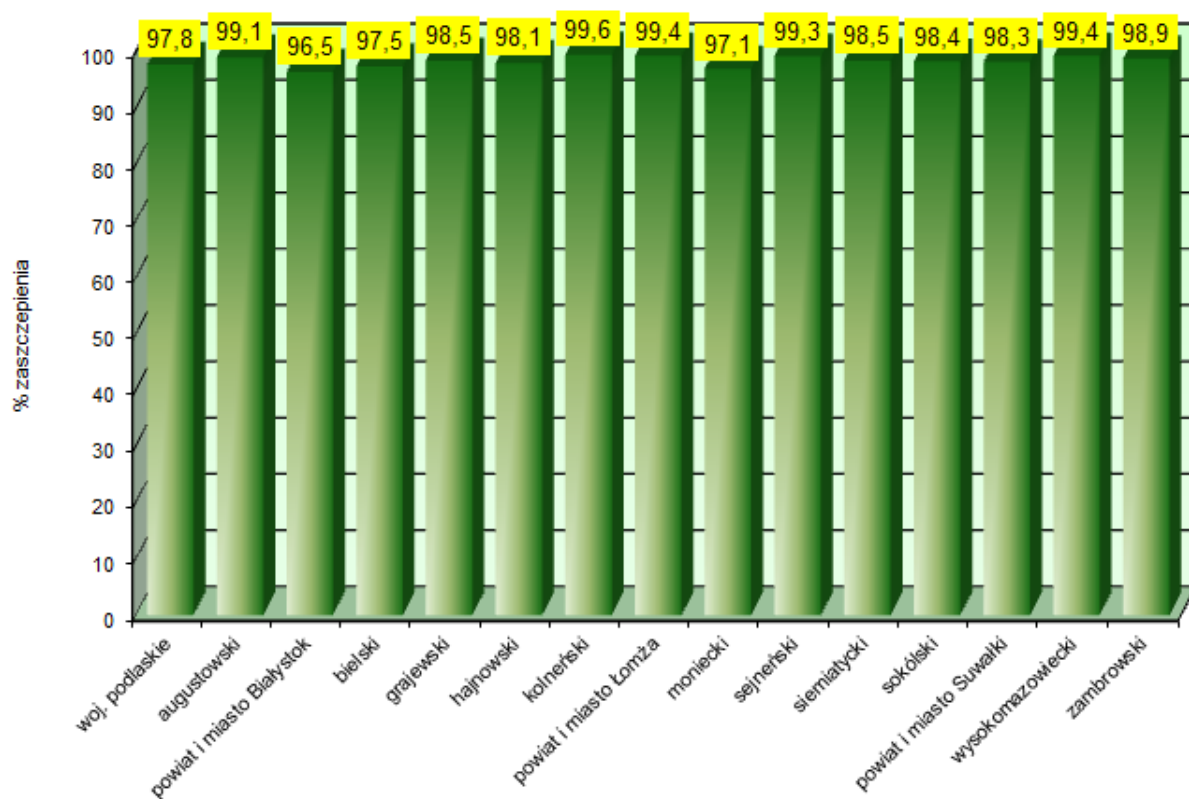

Wykonawstwo szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży przeciw błonicy i tężcowi prowadzonych szczepionkami finansowanymi przez MZ w 2015r. w woj. podlaskim

Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2015 rok

Wykonawstwo szczepień obowiązkowych noworodków przeciw gruźlicy prowadzonych szczepionkami finansowanymi przez MZ w 2015r. w województwie podlaskim

Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży zorganizowany na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku.

